

EUROOPAN KESKUSPANKKI

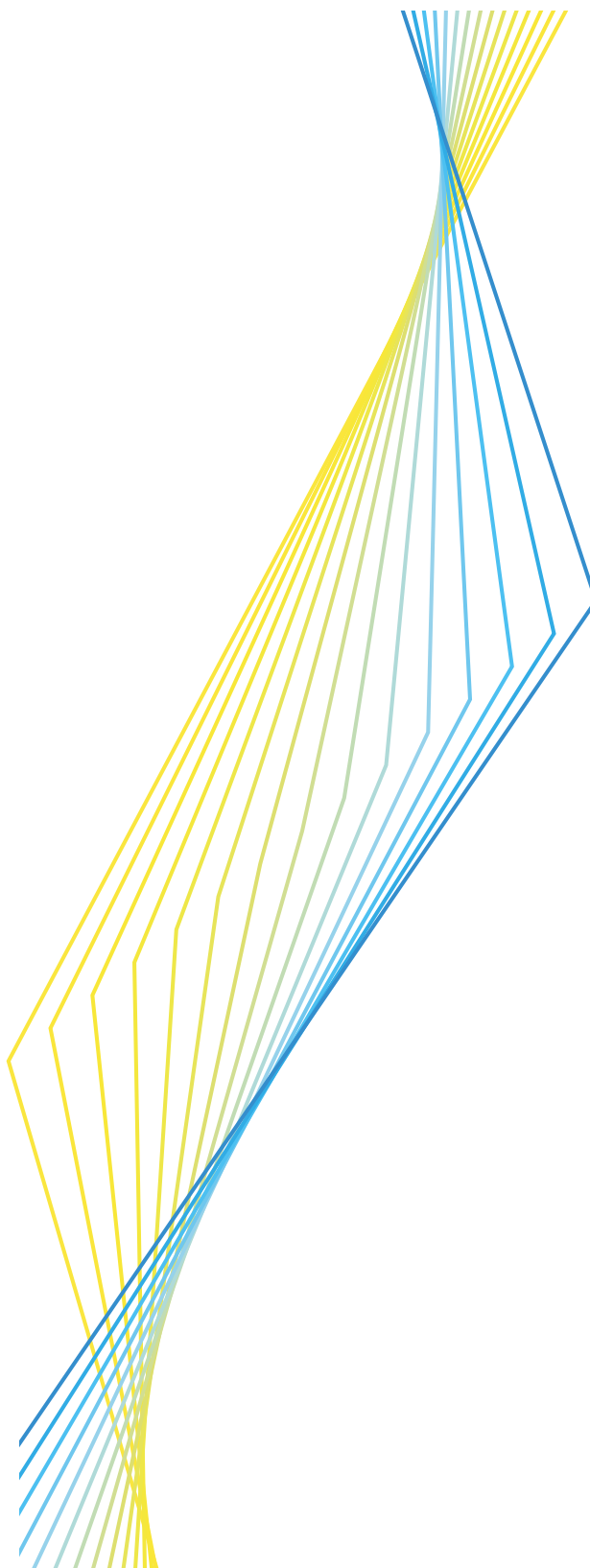
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Joulukuu 2002

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Joulukuu 2002

© Euroopan keskuspankki, 2002

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta ja osaa ”Euroalueen talousnäkymiä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot” lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kuukausikatsauksen voi tilata osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. (09) 1831, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 4.12.2002 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1561-0322

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	9
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	9
Hintakehitys	36
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	41
Julkinen talous	50
Euroalueen talousnäkyviä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot	55
Globaali makrotaloudellinen ympäristö, valuuttakurssit ja maksutase	61
Kehikot:	
1 Rahan määrän kasvun viitearvon vuotuinen tarkistaminen	10
2 Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitusinvestoinnit vuoden 2002 toisella neljänneksellä	17
3 Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.11.2002 päätyneenä pitoajanjaksona	25
4 Euriborkorkoon perustuvien futuurisopimusten vaihdosta saatava tieto	28
5 Listautumisannit euroalueella	34
6 Työttömyys suhteessa avoimiin työpaikkoihin euroalueella	48
7 Vertailua kesäkuun 2002 arvioon	59
8 Muiden laitosten ennusteet	60
9 Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot vuosilta 1999–2001 parantuneet	71
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	81*
TARGET-maksujärjestelmä	87*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	91*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EMU	talous- ja rahaliitto
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
NACE Rev. I	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
repo	takaisinostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

EKP:n neuvosto päätti 5.12.2002 pitämässään kokouksessa laskea vaihtuvakorkoisina huuto-kauppoina toteutettavien eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 50 peruspisteellä 2,75 prosenttiin. Myös maksuvalmiusluoton korkoa ja talletuskorkoa laskettiin 50 peruspisteellä: maksuvalmiusluoton korko laskettiin 3,75 prosenttiin ja talletuskorko 1,75 prosenttiin.

Päätös laskea korkoja heijasti EKP:n neuvoston arviota siitä, että merkit inflaatiopaineiden heikkenemisestä ovat lisääntyneet, erityisesti vaimean talouskasvun vuoksi. Lisäksi talouskasvuun kohdistuvat riskit eivät ole poistuneet.

EKP:n neuvosto tarkasteli kokouksessaan myös rahan määrän kasvulle asettamaansa viitearvoa, jolla on merkittävä asema EKP:n rahapolitiikan ensimmäisessä pilarissa. Neuvosto päätti pitää lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuiselle kasvuvauhdille asetetun 4½ prosentin viitearvon ennallaan. Päätöksen taustaa selitetään yksityiskohteisesti tämän Kuukausikatsauksen osassa Euroalueen talouskehitys (kehikko 1).

M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo elo-lokakuussa 2002 oli 7,1 % eli sama kuin heinä-syyskuussa. M3:n kasvuvauhti on jo jonkin aikaa vaikuttanut huomattavasti se, että sijoituksia on järjestelty uudelleen niin yleisen epävarmuuden kuin rahoitusmarkkinoiden jännitteidenkin takia. Lisäksi M3:n kasvuvauhti heijastaa euroalueen alhaista korkotasoa, joka on lisännyt likvidien varojen hallussapidon houkuttelevuutta suhteessa muihin omaisuuseriin. Euroalueella on runsaasti likviditeettiä. Erityisesti vaimean talouskasvun vuoksi on tällä hetkellä kuitenkin epätodennäköistä, että likviditeetin runsaus aiheuttaisi inflaatiopaineita. Yksityiselle sektorille ja erityisesti yrityksille myönnettyjen lainojen kasvun viimeaikainen maltillistuminen tukee tätä arviota.

Toisen pilarin osalta voidaan todeta, että viimeaikaiset tiedot ovat vahvistaneet viitteitä inflaatiopaineiden heikentymisestä.

Eurostatin alustavan arvion mukaan BKT:n määrän neljännesvuosikasvu oli vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä 0,3 %, eli se oli mata-

lampi kuin keskimäärin odotettiin. Viimeaikaiset kyselytiedot viittaavat siihen, että euroalueen taloudellinen ilmapiiri on yhä vaisu. Yritysten luottamus talouteen on kohentunut hieman, mutta kuluttajien luottamus on heikentynyt entisestään. Tämän vuoksi talouskasvun odotetaan pysyvän lähikuukausina vaimeana.

Kuukausikatsauksen tässä numerossa julkaistujen eurojärjestelmän asiantuntijoiden arvioiden mukaan euroalueen BKT:n määrän kasvuvauhti on 0,6–1,0 % vuonna 2002 ja nopeutuu 1,1–2,1 prosenttiin vuonna 2003. Vuonna 2004 sen arvioidaan olevan 1,9–2,9 %. Näiden arvioiden pohjana on joukko teknisiä oletuksia, jotka koskevat mm. korkoja, valuuttakursseja ja öljyn hintaa. Arviot perustuvat marraskuun 2002 puoli-väliin mennessä tapahtuneeseen kehitykseen.

Tällä hetkellä käytettävissä olevien ennusteiden tapaan eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviota on tarkistettu alaspäin kevään 2002 jälkeen. Valittavan heikot näkymät kertovat sitkeänä jatkuvasta voimakkaasta epävarmuudesta. Luottamusta heikentävät öljyn hintaan mahdollisesti vaikuttavat geopoliittiset jännitteet, sekä rahoitusmarkkinoiden kehitys, maailmantalouden kasvun vaimeus ja maailmanlaajuisten tasapainottomuuksien jatkuminen. Nämä tekijät vaikuttavat haitallisesti myös euroalueen kulutukseen, investointeihin ja työmarkkinoihin. Koska epävarmuuden vähenemisen ajankohtaa on vaikea ennustaa, epävarmuus on otettava huomioon tarkasteltaessa talouden keskipitkän aikavälin kasvunäkymiä.

Inflaatio on vuoden 2002 aikana ollut varsin sitkeää hitaasta talouskasvusta huolimatta. Tähän ovat osaltaan vaikuttaneet väliaikaiset tekijät, kuten öljyn ja elintarvikkeiden hintojen aiempi kallistuminen ja vähäisessä määrin myös käteiseuroon siirtyminen. Myös viime aikoihin saakka jatkuneella palkkojen nousulla on ollut oma vaikutuksensa. Palkkakehityksessä on vasta aivan hiljattain näkynyt merkkejä tasaantumisesta. Lisäksi palveluiden hintojen nousu on pysynyt sitkeästi nopeana. Kaikki tämä saattaa viitata siihen, että rakenteelliset jäykkyydet ovat estäneet palkkojen ja hintojen asianmukaisen sopeutumisen. Tämän vuoksi vuotuinen inflaatiövauhti on pysynyt kahta prosenttia nopeampana suurimman

osan vuotta 2002, myös marraskuussa, jolloin vuotuinen YKHI-inflaatio oli Eurostatin alustavan arvion mukaan 2,2 %.

Tulevan kehityksen arviointi nykyhetkestä vuoden 2003 alkukuukausiin osoittaa, että on edelleen olemassa tekijöitä, jotka voivat pitää vuotuisen inflaatiiovauhdin yli kahtena prosenttina vielä useiden kuukausien ajan, vaikka öljyn hinnan viimeaikainen kehitys onkin vähentänyt lyhyen aikavälin hintapaineita. Nämä lyhyen aikavälin näkymät liittyvät kuitenkin etupäässä tilapäisiin tekijöihin, kuten vertailuajankohdan vaikutukseen sekä välillisten verojen korotuksiin ja hallinnollisesti määräytyvien hintojen nousuun.

Taloudellisen toimeliaisuuden vaikeus rajoittaa hintavakautta mahdollisesti uhkaavia riskejä ja vähentänee osaltaan inflaatiopaineita. Myös alkuvuoden tasosta vahvistunut euron kurssi edistää osaltaan inflaatiopaineiden vähenemistä. Öljyn hinnan aiemmasta kallistumisesta johtuvien epäsuorien vaikutusten ja muiden inflaatiota nopeuttavien tekijöiden vaikutuksen odotetaan myös vähenevän edelleen. Vaikka palkkoihin liittyvät inflaatoriskit eivät ole hävinneet, niiden toteutumista pidetään vähemmän todennäköisenä kuin aikaisemmin, ellei taloustilanne muutu merkittävästi.

Näin ollen eurojärjestelmän asiantuntijoiden arvioissa vuotuisen YKHI-inflaatiiovauhdin ennakoidaan olevan 2,1–2,3 % vuonna 2002 ja hidastuvan keskimäärin 1,3–2,3 prosenttiin vuonna 2003. Vuonna 2004 YKHI-inflaation arvioidaan olevan 1,0–2,2 %. Myös tällä hetkellä käytävissä olevissa ennusteissa inflaatiiovauhdin odotetaan hidastuvan vuosien 2003 ja 2004 aikana.

EKP:n ohjauskorkojen alentaminen 5.12.2002 perustui arvioon siitä, että inflaatio aikaisempaa todennäköisemmin hidastuu alle 2 prosenttiin vuoden 2003 aikana ja pysyy sen jälkeen sopuisuudessa hintavakaustavoitteen kanssa. Korkojen laskemisen odotetaan myös parantavan euroalueen talouden näkymiä, koska se tasapainottaa talouskasvun hidastumisen riskejä ja tukee siten luottamusta.

Todennäköisimmän tulevaisuudenkuvan mukaan talouskasvu elpyy vähitellen vuoden 2003 aika-

na lähemmäs potentiaalista kasvuvauhtiaan. Hidastuva inflaatio tukenee käytettävissä olevien reaalityulojen kasvua, ja yhdessä tämänhetkisen koetun ja toteutuneen inflaation välisen eron pienenemisen kanssa se vahvistanee yksityistä kulutusta. Lisäksi viennin odotetaan vahvistuvan ulkomaisen kysynnän asteittaisen elpymisen myötä, minkä pitäisi yhdessä matalan korkotason kanssa tukea investointeja.

EKP:n ohjauskorot ovat nyt historiallisesti katsottuna hyvin matalia. EKP:n neuvosto seuraa vastaisuudessa tarkasti kaikkia tekijöitä, jotka saattavat vaikuttaa euroalueen inflaationäky- miin.

Euroalueen talousnäkymät riippuvat pitkälti myös siitä, kuinka näkyviä tuloksia talouspolitiikan muilla osa-alueilla saavutetaan. Finanssipolitiikan osalta EKP:n neuvosto toisti, että budjettikuri vahvistaa BKT:n ja työllisyyden kestävän kasvun edellytyksiä. Euroopan komission äskettäinen tiedonanto tarjoaa hyvän lähtökohdan budjetti-kehyyksiin kohdistuvan luottamuksen lisäämiselle. EKP:n neuvosto ilmaisi jo vakaus- ja kasvusopimuksesta 24.10.2002 antamassaan lausunnossa antavansa täyden tukensa komission päätavoitteelle eli sopimuksen täytäntöönpanon tehostamiselle nykyisten sääntöjen pohjalta. Niin talous- ja rahaliiton kuin sen kaikkien jäsenvaltioidenkin edun mukaista on tervehtyä julkisen talouden rahoitusasema perustamissopimuksessa määritellyllä ja vakaus- ja kasvusopimuksessa täsmennetyllä tavalla. Kun otetaan huomioon joidenkin maiden julkisen talouden odotettua heikompi kehitys ja viimeaikaiset EU:n julkisen talouden hoidon järjestelyihin liittyvät haasteet, liiallisten alijäämien korjaamiseen tai ehkäisemiseen tähtäävät toimet ovat tärkeitä. Tällaisia toimia ovat olleet Saksa ja Portugalia koskeva liiallisten alijäämien menettelyn täytäntöönpano ja Ranskalle annettu ennakkoarvotus. Niitä maita, joiden julkinen talous ei ole vielä tasapainossa, kehoitetaan tekemään riittävän kunnianhimoiset vakauttamissuunnitelmat tulevia vakausohjelmiaan varten. Vakauttamistoimien tulisi tähdätä erityisesti talouskasvun tukemiseen.

Rakennemuutosten osalta EKP:n neuvosto kiinnitti huomiota useiden euroalueen maiden hitaaseen edistymiseen ja kehotti hallituksia pää-

määrätietoiseen toimintaan tilanteen korjaamiseksi. Rakennemuutosten keskipitkän aikavälin vaikutukset euroalueen potentiaaliseen talouskasvuun ovat todennäköisesti merkittäviä. Rakennemuutosten ripeä toteuttaminen työ-, hyö-

dyke- ja rahoitusmarkkinoilla olisi erityisen tärkeää nykytilanteessa, sillä se kohentaisi luottamusta euroalueen talouteen ja tukisi sitä kautta taloudellista toimeliaisuutta lyhyellä aikavälillä.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

Rahapoliittiset päätökset

Kokouksessaan 5.12.2002 EKP:n neuvosto päätti laskea vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettavien perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä eli 2,75 prosenttiin siitä operatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 11.12.2002. Myös maksuvalmiusluoton korkoa ja talletuskorkoa laskettiin 0,50 prosenttiyksikköä: maksuvalmiuskorko laskee 3,75 prosenttiin ja talletuskorko 1,75 prosenttiin 6.12.2002 alkaen (ks. kuvio 1).

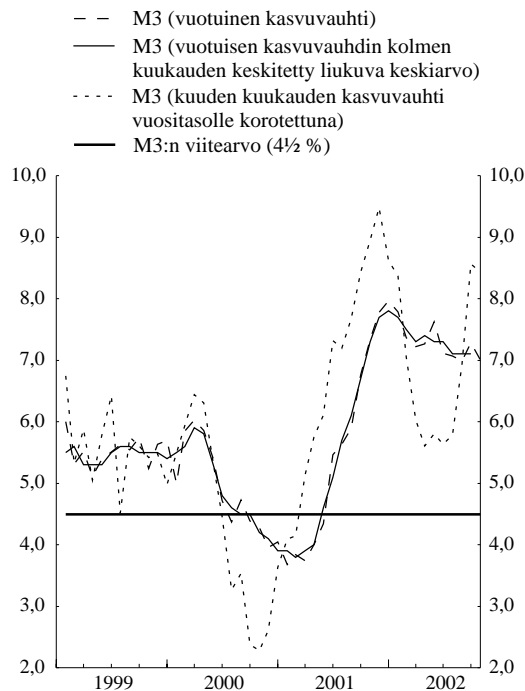
M3:n kasvu edelleen nopeaa

Lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuinen kasvuvauhti lokakuussa 2002 oli 7,0 % eli hieman hitaampi kuin syyskuussa, jolloin se oli 7,3 %. M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden liukuva keskiarvo oli elo-lokakuussa 7,1 % eli sama kuin edellisenä kolmen kuukauden ajanjaksona (ks. kuvio 2). M3:n kasvuvauhti oli siten merkit-

Kuvio 2.

M3:n kasvu ja viitearvo

(kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

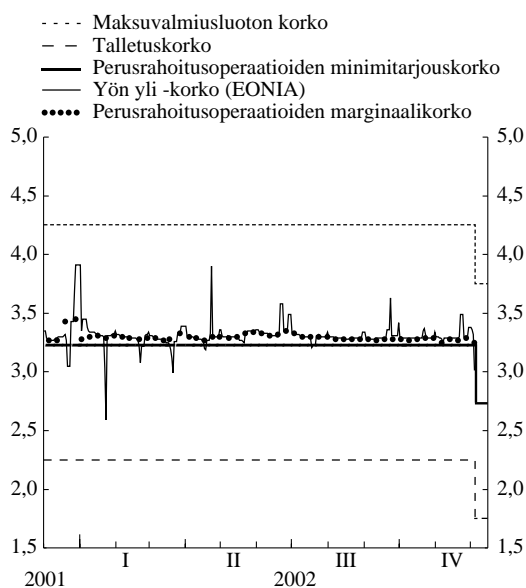

Lähde: EKP.

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähteet: EKP ja Reuters.

tävästi 4½ prosentin viitearvoa nopeampaa. EKP:n neuvosto vahvisti tämän viitearvon kokouksessaan 5.12.2002 (ks. kehikko 1).

M3:n vuotuinen kasvuvauhti on viime kuukausina hidastunut hieman verrattuna vuoden 2002 alkupuoliskon vastaavaan vauhtiin. Tästä hidastumisesta huolimatta M3:n lyhyen aikavälin kasvu on nopeutunut selvästi, sillä vuositasolle korotettuna M3:n kuuden kuukauden kasvuvauhti on nopeutunut merkittävästi samana ajanjaksona (ks. kuvio 2).

M3:n kasvu oli vuoden 2002 kolmantena neljänneksenä edelleen irrallaan M3:n kahden perustekijän eli tuotannon ja korkojen kehityksestä (ks. kuvio 3). Vuoden 2002 kolmantena neljänneksenä reaalin M3:n kasvuvauhti oli merkittävästi BKT:n määrän kasvuvauhtia nopeampaa (ks. kuvion 3 yläosa). Tämä viittaa siihen, että (reaalisen) M3:n kasvun nopeutuminen ei voi johtua

Kehikko 1.

Rahan määrän kasvun viitearvon vuotuinen tarkistaminen

Kokouksessaan 5.12.2002 EKP:n neuvosto tarkasteli rahan määrän kasvulle asetettua viitearvoa. Tarkastelunsa perusteella neuvosto päätti pitää lavealle raha-aggregaatille M3:lle määritellyn rahan määrän kasvun viitearvon edelleen 4½ prosentissa. Tässä kehikossa kerrotaan päätöksen taustasta.

EKP:n rahapolitiikan strategian ensimmäisessä pilarissa rahan määrälle annetaan merkittävä asema, koska pohjimmiltaan inflaatio on keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä rahataloudellinen ilmiö. Viestiäkseen yleisölle tästä rahan määrälle antamastaan merkittävästä asemasta EKP:n neuvosto päätti lokakuussa 1998 lavean raha-aggregaatin M3:n kasvuvauhdin kvantitatiivisen viitearvon. Viitearvo tarkoittaa rahan määrän kasvuvauhtia, joka on sopusoinnussa hintavakauden kanssa ja auttaa saavuttamaan hintavakauden keskipitkällä aikavälillä. Joulukuussa 1998 EKP:n neuvosto ilmoitti raha-aggregaatti M3:n vuotuiselle kasvuvauhdille asettamansa ensimmäisen viitearvon, 4½ %.

Empiiriset tiedot vahvistivat tuolloin, että euroalueella oli edellytyksiä asettaa viitearvo eli rahan kysyntä oli vakaata. M3:n oli tutkimuksissa todettu myös hyvin ennakoivan tulevaa hintakehitystä keskipitkällä aikavälillä. Viime vuosien tutkimukset ovat vahvistaneet, että M3:lla on viitearvon ilmoittamisen edellyttämät empiiriset ominaisuudet.¹

Viitearvon johtaminen perustuu EKP:n määritelmään hintavakaudesta: hintavakaus määritellään euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) alle 2 prosentin vuotuiseksi nousuksi. Jotta viitearvo olisi lisäksi yhdenmukainen EKP:n rahapolitiikan strategian keskipitkän aikavälin periaatteen kanssa, sen muodostamisessa käytettiin oletuksia, jotka koskivat M3:n kiertonopeuden ja potentiaalisen tuotannon keskipitkän aikavälin kehitystä.

Kokouksessaan 5.12.2002 EKP:n neuvosto tarkasteli myös M3:n kiertonopeutta ja potentiaalisen tuotannon kasvua koskevia keskipitkän aikavälin oletuksia niiden lisätietojen perusteella, joita oli saatu sen jälkeen kun viitearvoa edellisen kerran tarkistettiin joulukuussa 2001. Neuvosto vahvisti keskipitkän aikavälin oletukset, joiden mukaan M3:n kiertonopeus hidastuu euroalueella noin ½–1 % vuodessa ja potentiaalisen tuotannon trendikasvu on 2–2½ % vuodessa.

Lisäksi EKP:n neuvosto ilmoitti, että se tulee vastakin seuraamaan rahan määrän kehitystä viitearvoon nähden M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden liukuvan keskiarvon perusteella. Neuvosto ilmoitti myös, että se edelleen perustaa arvionsa euroalueen likviditeettitilanteesta pitkäaikaisiin poikkeamiin viitearvosta sekä niiden taustalla oleviin syihin.

Potentiaalisen tuotannon trendikasvua koskevasta oletuksesta EKP:n neuvoston näkemys on, ettei euroalueella toteutetuista rakennemuutoksista ole niin selvää näyttöä, että oletusta olisi niiden perusteella syytä muuttaa. Euroalueen kipeästi kaipaama potentiaalisen tuotannon nopeutuminen edellyttää rakenneuudistusten jatkamista etenkin työ- ja hyödykemarkkinoilla. EKP:n neuvosto seuraa jatkuvasti tuottavuuden kasvun kehitystä euroalueella, ja mahdolliset muutokset otetaan asianmukaisesti huomioon EKP:n rahapolitiikassa.

M3:n kiertonopeudesta saadun empiirisen näytön perusteella EKP:n neuvoston vahvistama oletus, jonka mukaan M3:n kiertonopeus hidastuu keskipitkällä aikavälillä noin ½–1 % vuodessa, perustuu seuraaviin näkökohtiin. Yksinkertainen kiertonopeuden trendiä tarkastelujaksolla 1980–2002 koskeva arvio osoittaa, että kiertonopeus on aiemmin hidastunut keskimäärin noin 1 prosentin vuosittain. Lyhyempänä, viime vuosi-

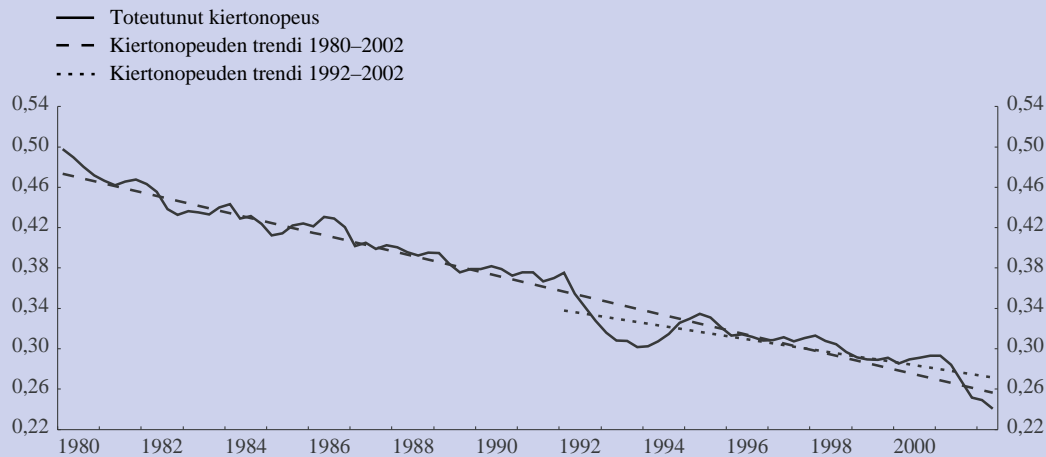
¹ Ks. esim. Coenen ja Vega (1999), "The demand for M3 in the euro area", EKP:n Working Paper nro 6; Brand ja Cassola (2000), "A money demand system for euro area M3", EKP:n Working Paper nro 39; Calza, Gerdesmeier ja Levy (2001), "Euro area money demand: measuring the opportunity costs appropriately", IMF:n Working Paper 01/179 ja Nicoletti Altimari (2001), "Does money lead inflation in the euro area?", EKP:n Working Paper nro 63.

kymmenen kattavana ajanjaksona kiertonopeus on hidastunut pikemminkin ½ % (ks. oheinen kuvio). Yksinkertainen arvio kiertonopeuden trendistä ei ehkä kuitenkaan ole paras arvioitaessa tulevaa kiertonopeutta, koska siinä saattaa jäädä ottamatta huomioon, että inflaation hidastuminen ja nimelliskorkojen aleneminen kahtena viime vuosikymmenenä ovat lisänneet likvidien instrumenttien kysyntää ja vaikuttaneet kiertonopeuden aiempaan hidastumiseen.

Hintavakauden oloissa kiertonopeuden hidastumistrendi ei todennäköisesti ole yhtä selvä kuin silloin, kun inflaatio hidastuu ja nimelliskorot laskevat. Lisätietoa rahan hallussapidon vaihtoehtoiskustannusten kehityksestä saadaan rahan kysyntämalleista, joita käyttämällä voidaan saada selville, kuinka paljon inflaation hidastuminen 1980- ja 1990-luvuilla vaikutti kiertonopeuden aiempaan hidastumistrendiin. Näiden mallien perusteella M3:n kiertonopeuden hidastumistrendi asettuu ½ prosentin ja 1 prosentin keskivälin tienoille. Tämä tulos on melko luotettava, sillä se saadaan eri malleilla ja eri tavoilla yhteenlasketuista euroalueen aineistoista.²

Euroalueen M3:n kiertonopeuden kehitys

(log-asteikko)

Lähteet: EKP (M3) ja Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat (BKT).

Huom. Kiertonopeus määritellään BKT:n arvon ja M3:n suhteena. Tilastojen perustana olevat neljännesvuosisarjat on puhdistettu kausivaihtelusta. Ne on laadittu laskemalla yhteen kansalliset luvut, jotka on muutettu euromääräisiksi 1.1.1999 alkaen sovellettuun kiinteisiin muuntokursseihin ja Kreikan osalta 1.1.2001 alkaen sovellettuun kiinteään muuntokurssiin. M3:n aikasarja perustuu korjatuista kantatiedoista johdettuun indeksiin (lisätietoja tilasto-osan teknisessä huomautuksessa). M3:n neljännesvuositiedot ovat kuukauden lopun havaintojen keskiarvoja.

Rahan määrän kasvun viitearvo on keskipitkään aikaväliin liittyvä käsite. M3:n lyhyen aikavälin muutoksia saattaa olla vaikea tulkita, sillä ne voivat johtua monista tilapäisistä tekijöistä, joilla ei välttämättä ole merkitystä tulevan hintakehityksen kannalta. Tästä syystä EKP:n neuvosto ilmoitti jo vuonna 1998, ettei viitearvon asettaminen tarkoita, että EKP sitoutuisi mekanistisesti korjaamaan rahan määrän kasvun lyhyen aikavälin poikkeamat viitearvosta. Sen sijaan viitearvo ilmaisee selkeästi, minkälaisen rahan määrän kasvuvauhdin katsotaan olevan yhdenmukainen hintavakauden säilymisen kanssa keskipitkällä aikavälillä, ja siten se on rahapolitiikan analysoinnin väline. Analysoidessaan hintavakautta uhkaavia riskejä keskuspankki käyttää viitearvoa ”kompassina” muistuttamaan, että rahan määrän kasvun on riittävän pitkällä aikavälillä oltava sopuinnussa hintavakauden tavoitteen kanssa.

Vaikka M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvopoikkeamien analysointi onkin merkittävä osatekijä arvioitaessa rahatalouden kehitystä ja sen vaikutusta tulevaan hintavakauteen, rahataloutta analysoidaan muistakin näkökulmista. Tärkeää tietoa saadaan myös muista rahatalouden indikaattoreista, kuten M3:n eristä ja vasta-

2 Lisätietoja: Brand, Gerdesmeier ja Roffia (2002), ”Estimating the trend of M3 income velocity underlying the reference value for monetary growth”, EKP:n Occasional Paper nro 3.

eristä ja erityisesti M1:stä ja yksityiselle sektorille myönnettyistä lainoista. Euroalueen likviditeettitilanteen laajassa arvioinnissa on niin ikään tärkeää ottaa huomioon aiemmat poikkeamat viitearvosta. Tässä voi olla hyötyä myös liiallisen likviditeetin mittareista, joilla tarkoitetaan rahan reaalisien määrän poikkeamia rahan arvioidusta tasapainomäärästä (ks. varsinaisen tekstiosuuden kuvio 4). M3:n kehitystä on lisäksi analysoitu yhdessä muiden indikaattoreiden kanssa (esim. BKT, hinnat, korot ja muut rahoitusmarkkinoiden kehitystä kuvaavat indikaattorit), jotta voitaisiin ymmärtää rahatalouden kehitykseen vaikuttavien häiriöiden luonnetta ja ennakoita tulevaa hintakehitystä parhaalla mahdollisella tavalla.

Arvioitaessa M3:n nopeaa kasvuvauhtia vuoden 2001 puolivälistä lähtien on otettava huomioon, että kahden viime vuoden aikana rahoitusmarkkinoilla on ollut paljon epävarmuutta ja vaikeuksia ja erityisesti osakkeiden hinnat ovat laskeneet pitkään ja ennennäkemättömän voimakkaasti. Tämän poikkeuksellisen kehityksen vuoksi euroalueella sijaitsevat muut kuin rahalaitokset ovat vähentäneet osakesijoituksiaan ja muita suhteellisen riskipitoisia sijoituksiaan ja lisänneet likvidien ja pieniriskisten, M3:een sisältyvien instrumenttien kysyntää. Tämä näkemys saa tukea rahoitustilinpidoanalyysistä (ks. kehikko 2). Sen mukaan osakesijoitukset vähenivät tarkastelujaksona merkittävästi, kun puolestaan M3:een sisältyvien instrumenttien, etenkin rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien, hallussapito kasvoi voimakkaasti.

Rahoitusmarkkinoiden pitkään jatkuneen epävarmuuden vuoksi on tavallista vaikeampaa saada selville, mitä tietoa M3:n kasvuvauhdin poikkeamat viitearvosta sisältävät. Viimeaikaisen kehityksen perusteella ei ole yllättävää, että euroalueen rahan kysyntämalleissa on M3:n lyhyen aikavälin kysynnässä ilmennyt merkkejä epävakauksesta vuoden 2001 puolivälistä lähtien eli aikana, jolloin rahoitusmarkkinoiden epävarmuus oli tavallista suurempaa maailmanlaajuisesti.

Näitä merkkejä lyhyen aikavälin epävakauksesta ei kuitenkaan pidä korostaa liikaa. Olennaisinta on huomata, että rahan määrän ja hintojen välisessä *pitkän aikavälin* riippuvuussuhteessa ei tällä hetkellä ole merkkejä rakenteellisista katkoksista tai muutoksista. Näin ollen M3:n kasvuvauhdin viitearvon ilmoittamiselle on edelleen edellytykset euroalueella. Nämä epävakauksen viittaavat merkit myös ajoittuvat tarkastelujakson loppuvaiheeseen, minkä vuoksi on syytä tehdä vain varovaisia päätelmiä näiden mallien parametrien vakauksesta. Lisäksi olisi pidettävä mielessä, että rahatalouden analyysillä pystyttiin arvioimaan rahoitusmarkkinoiden poikkeuksellisen kehityksen vaikutukset reaaliaikaisesti ja näin saamaan karkeasti selville niiden taustalla olevat rahatalouden trendit ja arvioimaan niiden merkitystä hintavakautta uhkaavien riskien kannalta. Kun vielä otetaan huomioon osakemarkkinoiden poikkeuksellinen kehitys niin osakkeiden hintojen laskun suuruuden kuin keston kannalta, ei voida odottaa, että samankaltainen kehitys kuin kahtena viime vuotena toistuisi säännöllisesti. Tästä huolimatta on vastakin tarpeen seurata tarkasti rahan kysynnän pitkän aikavälin vakautta euroalueella.

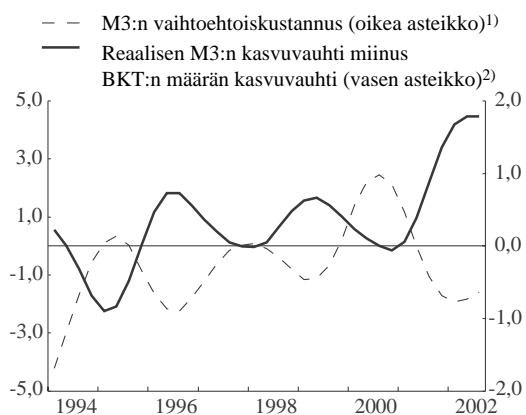
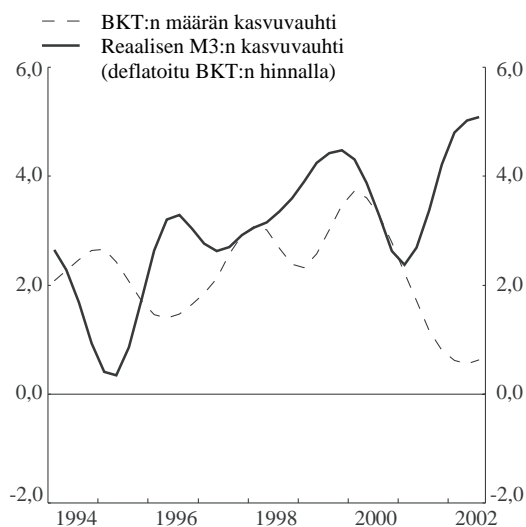
Rahan määrän viitearvoa tarkistetaan seuraavan kerran joulukuussa 2003.

reaaliuotannon kasvusta. Näiden kasvuvauhtien ero (ks. kuvion 3 alaosa) johtuu osittain M3:n hallussapidon pienistä vaihtoehtokustannuksista. Reaalisen M3:n kasvuvauhdin ja BKT:n määrän kasvuvauhdin ero oli huomattavasti suurempi kuin aiempina jaksoina, vaikka M3:n hallussapidon vaihtoehtokustannukset olivat miltei samat kuin vuoden 2002 kolmantena neljänneksenä. Tämä osoittaa, että M3:n kasvua on vahvistanut se, että arvopaperisalkkuja on jälleen järjestely uudelleen, kun osakkeiden hinnat ovat las-

Kuvio 3.

Reaalinen M3, BKT:n määrä ja vaihtoehtokustannukset

(vuotuisten prosenttimuutosten neljän neljänneksen liukuvia keskiarvoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. BKT:n ja BKT:n deflaattorin vuotuisen kasvuvauhdin vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä oletetaan olevan sama kuin vuoden 2002 toisella neljänneksellä.

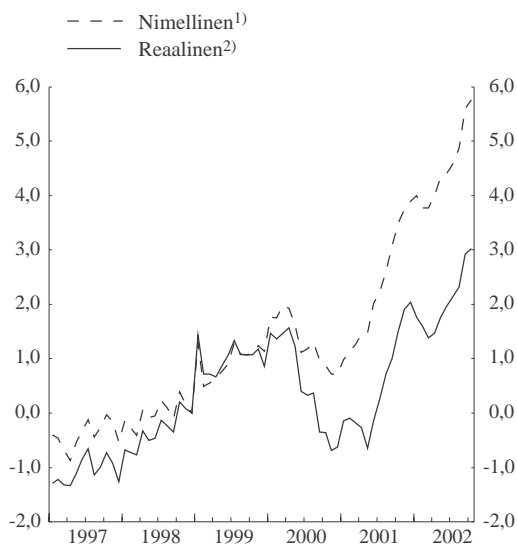
1) M3:n vaihtoehtokustannus määritellään kolmen kuukauden rahamarkkinakoron ja M3:n oman tuoton eroksi.

2) BKT:n hinnalla deflaoidun M3:n kasvuvauhdin ja BKT:n määrän kasvuvauhdin erotus.

Kuvio 4.

Nimellisen ja reaalisen rahapoikkeaman estimaatit

(prosentteina M3:n kannasta)

Lähde: EKP.

1) Nimellinen rahapoikkeama on M3:n todellisen määrän poikkeama tasosta, joka vastaa rahan määrän $4\frac{1}{2}$ prosentin viitearvon mukaista kasvuvauhtia. Perusjaksona on joulukuu 1998.

2) Reaalinen rahapoikkeama on nimellinen rahapoikkeama, josta on vähennetty kuluttajahintojen poikkeama hintavakauden määritelmän mukaisesta hintakehityksestä. Perusjaksona on joulukuu 1998.

keneet ja rahoitusmarkkinoiden epävarmuus on lisääntynyt (ks. kehikko 2).

Koska M3:n kasvu on jatkunut pitkään voimakkaana, euroalueelle on kertynyt liikaa likviditeettiä. Tämä käy ilmi siitä, että rahapoikkeamat ovat kasvaneet edelleen lokakuussa 2002. Rahapoikkeamat lasketaan M3:n kasvunopeuden kumuloituneesta poikkeamasta viitearvonsa mukaisesta määrästä (ks. kuvio 4).¹

1) Nimellinen rahapoikkeama viittaa eroon, joka lasketaan M3:n toteutuneesta määrästä ja M3:n kasvuvauhdin viitearvon ($4\frac{1}{2}$ % vuodessa) mukaisesta määrästä joulukuusta 1998 alkaen (joulukuu 1998 on valittu perusjaksoksi). Kuviossa 3 esitetty reaalinen rahapoikkeama viittaa M3:n toteutuneen määrän (M3:n nimellinen määrä deflaoituna YKHIIIä) poikkeamaan määrästä, joka vastaa rahan määrän kasvuvauhtia, kun nimellinen M3 on kasvanut viitearvon mukaisesti ja YKHI-inflaatio on kehittynyt hintavakauden määritelmän mukaisesti (joulukuu 1998 on jälleen perusjakso). Koska perusjakso on valittu keinotekoisesti, rahapoikkeamien tulkitsemisessa olisi keskityttävä enemmän niiden muutoksiin kuin suuruuteen (ks. toukokuun 2001 Kuukausikatsauksen artikkeli "Rahatalouden analyysin välineet ja menetelmät").

Suppea raha-aggregaatti M1 kasvoi voimakkaasti

M1:n vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi vuoden 2002 kolmantena neljänneksenä 7,6 prosenttiin edellisen neljänneksen 6,6 prosentista (ks. taulukko 1). M1:n vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 8,2 %. Vuotuinen kasvuvauhti nopeutui, kun yön yli -talletukset kasvoivat nopeasti ja liikkeessä olevan rahan määrän vuotuinen kasvuvauhti elpyi.

M1:n kehitys näyttää ilmentävän euroalueen alhaisia korkoja, jotka ovat pienentäneet M1:een sisältyvien instrumenttien hallussapidon vaihtoehtokustannuksia. Lisäksi levottomuus rahoitusmarkkinoilla on viime kuukausina todennäköisesti lisännyt erittäin likvidien instrumenttien kysyntää.

Sijoituksia on ilmeisesti jonkin verran siirretty yön yli -talletuksista käteisrahaan. Vaikka yön yli -talletusten kasvuvauhti hiljattain hidastui vähän, käteisvarantoja on edelleen tasaisesti kasvatettu aiemmalle tasolle. Kausivaihtelusta puhdistettuna liikkeessä olevan rahan määrä kasvoi lokakuussa 8 miljardia euroa edellisestä eli yhtä paljon kuin se oli keskimäärin kasvanut kuukausittain maalissyyskuussa. Liikkeessä olevan käteisrahan määrän kasvu vuonna 2002 johtuu to-

dennäköisesti siitä, että nyt on purettu M3:een sisältyviä lyhytaikaisia talletuksia, joihin siirrettiin sijoituksia ennen käteisrahan vaihtoa. Kuviosta 5 käy ilmi, että liikkeessä olevan rahan vuotuinen supistumisvauhti on hidastunut jatkuvasti joulukuusta 2001 alkaen ja lokakuussa liikkeessä olevan rahan määrä alkoi uudestaan kasvaa. Kasvu tapahtui samaan aikaan kun yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti alkoi hidastua. Liikkeessä olevan rahan kasvun nopeutuminen saattaa osittain johtua siitä, että eurokäteisellä on kysyntää myös euroalueen ulkopuolella, mikä käy ilmi maksutasetilastoista. Lisäksi myös muita sijoituksia kuin yön yli -sijoituksia saattaa olla purettu käteiseksi.

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 5,5 % eli sama kuin vuoden 2002 kolmantena neljänneksenä. Toisena neljänneksenä kasvuvauhti oli 6,4 %. Irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletukset kasvoivat edelleen nopeasti. Enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten kasvuvauhti pysyi kuitenkin hitaana. Kasvuvauhtien ero selittyy sillä, että niiden korkoero on supistunut vuonna 2002, mikä teki irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletuksista sijoituskohteena houkuttelevampia kuin enintään kahden vuoden määräaikaistalletukset.

Taulukko 1.

M3:n erät

(vuotuinen prosentimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja)

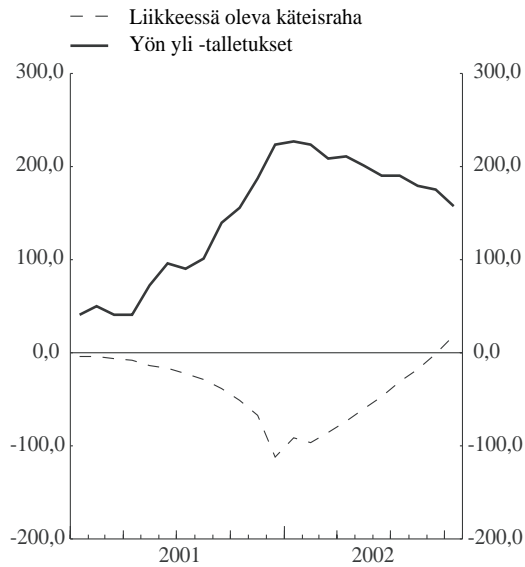
	2001 III	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III	2002 Lokakuu
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistetut tiedot</i>						
M1	3,8	5,5	6,2	6,6	7,6	8,2
<i>josta: liikkeessä oleva raha</i>	-7,6	-18,6	-28,0	-19,9	-7,7	6,2
<i>josta: yön yli -talletukset</i>	6,1	10,4	13,0	11,7	10,3	8,5
M2-M1 (= muut lyhytaikaiset talletukset)	5,1	5,9	6,7	6,4	5,5	5,5
M2	4,5	5,7	6,5	6,5	6,5	6,8
M3-M2 (= jälkimarkkinakelpoiset instrumentit)	15,0	19,0	14,6	12,7	10,7	8,4
M3	5,9	7,5	7,6	7,4	7,1	7,0
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomat tiedot</i>						
Liikkeessä oleva raha	-7,4	-18,4	-27,9	-19,7	-7,7	6,3
Yön yli -talletukset	6,2	10,1	13,0	11,7	10,5	8,5
Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	11,3	7,3	3,6	2,9	1,5	2,4
Irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset	0,5	5,0	9,1	9,4	8,9	8,0
Takaisinosotosopimukset	20,0	19,5	4,6	2,3	3,0	0,5
Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	18,0	26,7	30,4	25,5	22,8	18,4
Rahamarkkinapaperit ja enintään 2 vuoden velkapaperit	0,7	1,5	-6,2	-3,0	-9,1	-5,1

Lähde: EKP.

Kuvio 5.

Liikkeessä oleva käteisraha ja yön yli -talletukset

(vuotuisia virtatietoja, mrd. euroa)

Lähde: EKP.

vaikutuksesta, koska syksyllä 2001 jälkimarkkinakelpoiset instrumentit olivat lisääntyneet hyvin nopeasti. Näiden instrumenttien lyhyen aikavälin kasvu on viime kuukausina jatkunut voimakkaana; nehan soveltuvat hyvin rahan tilapäiseen sijoittamiseen, kun rahoitusmarkkinoilla on levoittomuutta. Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien vuotuinen kasvuvauhti oli erityisen nopea lokakuussa eli 18,4 %. Tämä on yhdenmukaista sen kanssa, että vuonna 2002 sijoituksia on jälleen siirretty pois osakemarkkinoilta.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kasvuvauhti hidastui entisestään

Euroalueella oleville myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti vuoden 2002 kolmantena neljänneksenä oli 4,2 % ja lokakuussa 4,3 %, kun se toisena neljänneksenä oli ollut 4,5 %. Yksityiselle sektorille suuntautuva luotonanto hidastui lokakuussa, mutta julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen kasvuvauhti nopeutui hieman (ks. taulukko 2).

Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2002 kolmantena neljänneksenä ja edelleen lokakuussa. Tämä johtui kuitenkin suurelta osin vertailuajankohdan

Julkisyhteisöille suuntautuvan luotonannon vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 2,1 %, kun se kolmantena neljänneksenä oli ollut 1,1 % ja toisena neljänneksenä 1,8 % (ks. taulukko 2). Tämä

Taulukko 2.

M3:n vastaerät

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

	2001 III	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III	2002 Lokakuu
Pitkäaikaiset velat						
(ilman omaa pääomaa ja varauksia)	2,2	2,9	3,1	4,0	5,0	5,1
Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	-0,4	-0,2	0,2	0,8	1,9	2,3
Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	1,2	-5,7	-11,5	-13,2	-11,1	-9,1
Yli 2 vuoden velkapaperit	4,3	5,9	6,5	7,7	8,5	8,1
Luotot euroalueella oleville	5,6	5,2	5,1	4,5	4,2	4,3
Luotot julkisyhteisöille	-2,1	-0,7	1,7	1,8	1,1	2,1
Muut arvopaperit kuin osakkeet	-2,5	-0,7	3,5	3,8	2,5	4,1
Lainat	-1,5	-0,8	-0,8	-0,9	-0,9	-0,8
Luotot muille euroalueella oleville	7,8	6,9	6,1	5,2	5,0	4,9
Muut arvopaperit kuin osakkeet	24,4	23,8	22,2	14,7	7,4	5,9
Osakkeet ja osuudet	4,6	3,2	2,1	-3,5	1,1	3,6
Lainat	7,4	6,5	5,7	5,6	5,3	5,0

Lähde: EKP.

kehitys johtuu lähinnä siitä, miten rahalaitossektorin hallussa olevien julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti on kehittynyt. Sitä vastoin julkisyhteisöille myönnettyjen lainojen vuotuinen supistumisvauhti on vuonna 2002 pysynyt kutakuinkin ennallaan 0,8 prosentissa.

Yksityiselle sektorille suuntautuvan luotonannon kasvuvauhti on viime kuukausina hidastunut edelleen. Tämä perustuu suurelta osin merkittävimmän aluerän eli yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kehitykseen. Niiden vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2002 kolmantena neljänneksenä 5,3 prosenttiin ja lokakuussa 5,0 prosenttiin, kun se toisena neljänneksenä oli ollut 5,6 %. Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen reaali vuotuinen kasvuvauhti on hieman pitkän aikavälin keskiarvoa hitaampi. Nykyisessä suhdannetilanteessa lainananto ei kuitenkaan ole mitenkään erityisen vaimeaa. Kotitalouksille ja yrityksille myönnettyjen lainojen kehitys vaihtelee maan² ja sektorin mukaan. (Lainojen sektori-kohtaisesta kehityksestä kerrotaan yksityiskohdittaisesti jäljempänä.)

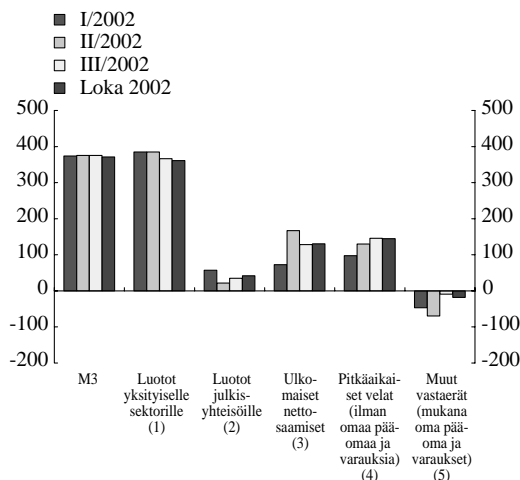
M3:n muista vastaeristä rahalaitosten pitkäaikaisen velkojen (laskettuna ilman pääomaa ja varauksia) vuotuinen kasvuvauhti on nopeutunut vuonna 2002 tuottokäyrän jyrkennettyä edellisvuotisesta. Näiden velkojen vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 5,1 %. Näistä veloista yli kahden vuoden määräaikaistalletusten vuotuinen kasvuvauhti on viime kuukausina elpynyt, mikä saattaa osittain johtua siitä, että sijoituksia on siirretty pois osakesijoituksista.

Lokakuuhun 2002 ulottuneena 12 kuukauden jaksona euroalueen rahalaitosten ulkomaiset nettosaatavat kasvoivat 130,5 miljardia euroa, kun ne edellisenä, syyskuuhun ulottuneena 12 kuukauden jaksona olivat kasvaneet 128,2 miljardia euroa (ks. kuvio 6). Syyskuuhun 2002 ulottuvien maksutasetilastojen mukaan pääoman nettotuonti euroalueelle oli verrattain voimakasta suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina, kun vastaava nettovienti euroalueelta oli vaimeaa. Tämä kehitys osoittaa, että euroalueella sijoittajat suosivat turvallisia ja likvidejä instrumentteja.

Kuvio 6.

M3:n ja sen vastaerien muutokset

(vuotuisia virtatietoja, ajanjakson lopussa, mrd. euroa, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

Lähde: EKP.

$M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5.$

Runsa likvideetti ei tällä hetkellä viittaa siihen, että lyhyellä aikavälillä olisi inflaatoriskejä

Rahan määrän kasvu on kaikkiaan ollut voimakasta viime kuukausina. Rahoitusmarkkinoiden suuren epävarmuuden vuoksi sijoituksia on ilmeisesti siirretty rahavaateisiin. Samaan aikaan likvidien instrumenttien hallussapidon pienet vaihtoehtokustannukset ovat nopeuttaneet M3:n kasvua. M3:n voimakkaan kasvun myötä euroalueella on enemmän likvideettiä kuin kestävään, inflaatiota kiihdyttämättömään kasvuun tarvitaan. Ylimääräinen likvideetti saattaa aiheuttaa uhkia hintavakaudelle keskipitkällä aikavälillä, jos likvideettitilanne ei normalisoidu. Koska euroalueen talouskasvu on vaimeaa, tässä vaiheessa on epätodennäköistä, että ylimääräinen likvideetti aiheuttaisi inflaatiopaineita. Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kasvuvauhdin hidastuminen tukee tätä arviota.

2 Ks. marraskuun Kuukausikatsauksen Euroalueen talouskehitys-osan kehikko 1 ”Yksityiselle sektorille myönnettävien lainojen kehitys ja siihen vaikuttavat perustekijät” sivulla 12.

Kehikko 2.

Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitusinvestoinnit vuoden 2002 toisella neljänneksellä

Euroalueen rahoitustilinpidosta on nyt käytettävissä vuoden 2002 toiselle neljännekselle ulottuvat tiedot. Niiden avulla voidaan tarkastella ei-rahoitussektorin (kotitaloudet, yritykset ja julkisyhteisöt) rahoitusinvestointien ja rahoitusomaisuuden arvon kehitystä. Tiedot valottavat ei-rahoitussektorin sijoituspäätöksiä ja sektorin rahoitusvarallisuuden kehitystä.

Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitusinvestoinnit

	Kanta prosentteina kokonaisuudesta ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti ²⁾									
		2000/II	2000/III	2000/IV	2001/I	2001/II	2001/III	2001/IV	2002/I	2002/II	2002/III
Rahoitusinvestoinnit yhteensä	100	5,4	6,4	6,9	8,1	7,9	6,9	5,3	5,1	5,1	.
<i>josta:</i> lyhytaikaiset rahoitusinvestoinnit ³⁾	40,6	4,5	4,9	3,8	5,4	5,6	6,1	6,2	5,1	5,5	.
<i>josta:</i> pitkäaikaiset rahoitusinvestoinnit ⁴⁾	58,4	5,7	7,1	8,7	9,7	9,2	7,7	5,1	5,2	5,0	.
Käteinen ja talletukset	35,8	3,7	3,6	3,3	3,5	4,3	4,3	4,4	4,7	4,8	.
Muut arvopaperit kuin osakkeet	13,4	9,2	14,9	10,0	17,8	13,8	10,4	8,4	6,0	6,8	.
<i>josta:</i> lyhytaikaiset	1,7	54,2	88,6	34,7	64,5	38,8	23,8	11,5	-6,0	-6,2	.
<i>josta:</i> pitkäaikaiset	11,7	5,1	8,9	7,2	11,6	10,5	8,6	7,9	8,3	8,9	.
Rahasto-osuudet	11,6	4,2	2,4	6,1	5,3	4,7	5,6	5,0	5,4	5,8	.
<i>josta:</i> rahasto-osuudet ilman rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia	9,7	5,0	3,1	7,1	5,5	3,9	3,6	2,1	2,2	3,0	.
<i>josta:</i> rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	1,9	-1,9	-2,7	-1,6	4,0	11,9	22,8	28,8	28,1	25,6	.
Noteeratut osakkeet	16,6	2,4	5,9	9,9	12,6	12,7	9,6	3,0	2,5	1,5	.
Vakuutustekninen vastuuvelka	22,6	9,5	9,3	8,6	7,6	7,5	7,3	7,4	7,6	7,3	.
M3 ⁵⁾		4,7	4,4	4,1	3,7	5,5	6,8	8,0	7,2	7,1	7,3

Lähde: EKP.

Huom. Neljännesvuositiedot euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinnasta ja rahoitusinvestoinneista kattavat suurimman osan EKT 95:n mukaisista rahoitusvaateiden luokista. Johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, osuudet ja muut saamiset ja velat eivät ole vielä mukana tilastoinnissa, kuten eivät myöskään tiedot ulkomaisten pankkien otto- ja antolainauksesta.

1) Vuoden 2002 toisen neljänneksen lopussa.

2) Vuotuinen kasvuvauhti on laskettu neljän viimeisen neljänneksen rahoitusinvestointien kumulatiivisen määrän ja alkuperäisen kannan välisenä suhteena.

3) Lyhytaikaiset rahoitusinvestoinnit sisältävät käteisen ja talletukset (pl. valtion talletukset), lyhytaikaiset velkapaperit ja rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet. Koska erään eivät sisälly valtion talletukset, lyhyt- ja pitkäaikaisista rahoitusinvestoinneista ei tule yhteensä 100:aa prosenttia. Lukuja tulkittaessa on otettava huomioon, että lyhytaikaisiin rahoitusinvestointeihin sisältyvät sekä lyhyt- että pitkäaikaiset talletukset, sillä talletuksista ei toistaiseksi ole saatavissa maturiteettijakaamaa.

4) Pitkäaikaiset rahoitusinvestoinnit sisältävät pitkäaikaiset velkapaperit, rahasto-osuudet ilman rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, noteeratut osakkeet sekä vakuutus- ja eläkerahastoinstrumentit.

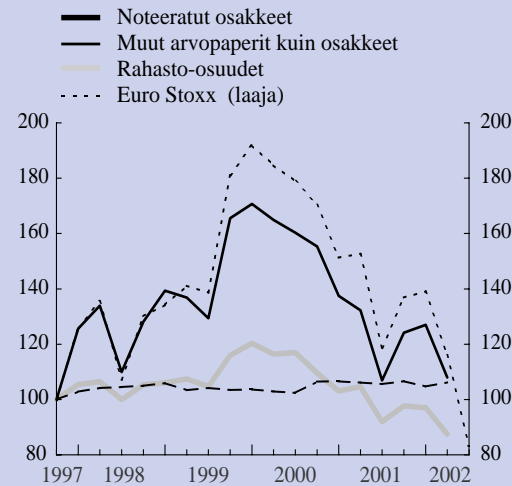
5) Vuosineljänneksen lopussa. Raha-aggregaatti M3 sisältää euroalueen ei-rahallaissektorin ja muiden rahoituslaitosten kuin rahallisten monetaariset saamiset euroalueen rahalaitoksilta.

Vuoden 2002 toisella neljänneksellä ei-rahoitussektorin rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti pysyi samana kuin edellisellä neljänneksellä eli 5,1 prosentissa (ks. taulukko). Se on pysytellyt suhteellisen vakaasti tällä tasolla vuoden 2001 viimeisestä neljänneksestä lähtien, vaikka kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen vuotuinen kasvuvauhti onkin hidastunut tänä aikana. Tämä kuvastaa kotitalouksien säästämissäasteen hienoista nousua. Samaan aikaan ei-rahoitussektorin eri rahoitusinstrumenttien hallussapitotappiot kasvoivat edelleen, mikä johtui pääasiassa osakkeiden hintojen jatkuvasta laskusta vuoden 2002 toisella neljänneksellä (ks. kuvio A).

Osakkeiden hintojen laskun vuoksi sijoittajat näyttävät siirtäneen varoja osakkeista joukkolainoihin ja lyhytaikaisiin sijoituksiin vuoden 2002 toisella neljänneksellä. Lyhytaikaisten rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 5,5 prosenttiin vuoden ensimmäisen neljänneksen 5,1 prosentista (ks. kuvio B). Varsinkin rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksiin tehdyt sijoitukset lisääntyivät vuositasolla erityisen nopeasti. Ei-rahoitussektorin pitkäaikaisien rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti pysyi vuoden 2002 toisella neljänneksellä sen sijaan jokseenkin muuttumattomana kahteen edelliseen neljännekseen verrattuna eli noin 5 prosentissa. Näihin sijoituksiin kuuluvat alerät kehittyivät kuitenkin hyvin eri tavalla. Pitkäaikaisiin velkapapereihin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 8,9 prosenttiin vuoden 2002 ensimmäisen neljänneksen 8,3 prosentista. Sen sijaan noteerattuihin osakkeisiin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen toisella neljänneksellä eli 1,5 prosenttiin ensimmäisen neljänneksen 2,5 pro-

Kuvio A. Arvopaperien hallussapitovoitot ja -tappiot

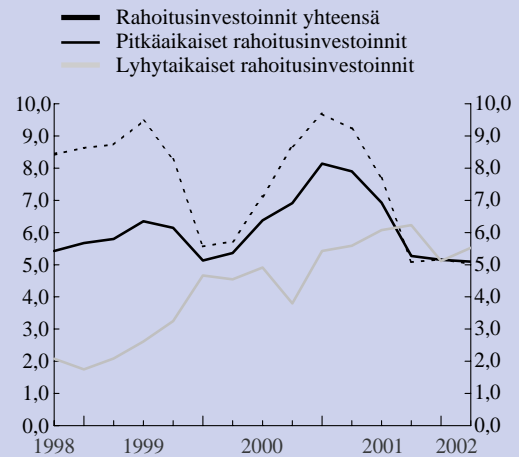
(IV/1997 = 100)

Lähde: EKP.

Kuvio B. Ei-rahoitussektorin lyhyt- ja pitkäaikaiset rahoitusinvestoinnit

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja tämän kehikon taulukossa.

sentista. Pitkäaikaisiin velkapapereihin tehtyjä sijoituksia hyödytti todennäköisesti myös tuottokäyrän jyrk- keneminen syksyn 2001 jälkeen. Tuottokäyrän jyrk- keneminen näkyi myös siinä, että rahalaitos- sektorin pit- kääikaisten velkojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui eli muiden sektorien hallussa olevien rahalaitosten vel- kapaperien määrä kasvoi vuoden 2002 toisella neljänneksellä.

Tämä kehitys tukee arviota, että M3:n vahva kasvu vuoden 2002 toisella neljänneksellä johtui osaksi ei- rahoitussektorin halusta sijoittaa turvallisiin ja likvideihin instrumentteihin. Lisäksi se antaa viitteitä siitä, minkä verran ei-rahoitussektori on menettänyt rahoitusvarallisuuttaan osakkeiden hintojen laskun myötä. Tämä tekijä on saattanut vaimentaa jonkin verran kotimaista kysyntää.

Velkapaperien liikkeeseenlaskujen kasvu hidastui kolmantena neljänneksenä

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien vel- kapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2002 kolmantena neljänneksenä hieman eli 6,5 prosenttiin toisen neljänneksen 6,8 prosentista (ks. kuvio 7). Hidastumiseen vaikutti se, että pitkäaikaisten vel- kapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui 0,7 prosenttiyksikköä 6,6 prosenttiin, ja siitä, että lyhytaikaisten velka- paperien kannan vuotuinen kasvuvauhti nopeu- ti 2 prosenttiyksikköä 4,9 prosenttiin. Lyhyt-

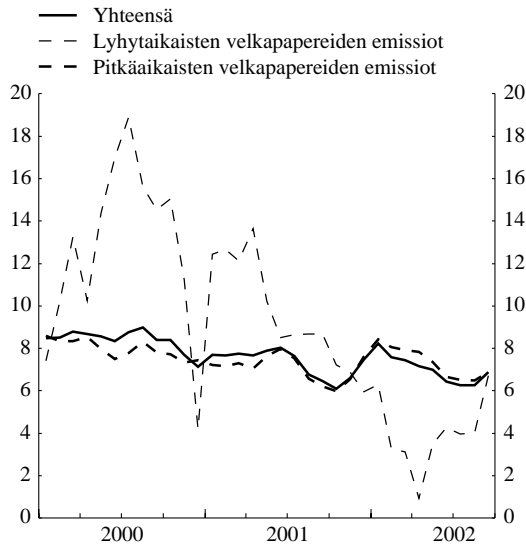
aikaisten velkapaperien kasvun nopeutumiseen vaikutti pääasiassa se, että rahalaitokset ja valtiot laskivat näitä velkapapereita runsaasti liikkeeseen. Samaan aikaan yritysten liikkeeseen laskemien lyhytaikaisten velkapaperien kannan vuotuinen supistumisvauhti oli edelleen huomattava.

Valuuttakohtainen tarkastelu osoittaa, että euro- alueella olevien liikkeeseen laskemien euromää- räisten velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui kolmantena nel- jänneksenä hieman eli 6,4 prosenttiin, kun se edellisenä neljänneksenä oli ollut 6,8 %. Euro- määräisten velkapaperien osuus kaikista euro-

Kuvio 7.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapapereiden kanta

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen. Vertailtavuuden vuoksi tammikuuta 2001 edeltäneiden vuotuisten kasvuvauhtien laskemisessa on käytetty euroalueen + Kreikan tietoja.

alueella olevien bruttoemissioista pysyi sen sijaan ennallaan eli 93 prosentissa.

Liikkeeseen laskettujen euromääräisten velkapapereiden tarkastelu sektoreittain osoittaa, että rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui kolmantena neljänneksenä 4,8 prosenttiin toisen neljänneksen 5,0 prosentista (ks. kuvio 8). Tämä johtui siitä, että rahalaitossektorin liikkeeseen laskemien pitkäaikaisten velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui kolmantena neljänneksenä 4,8 prosenttiin, kun se toisena neljänneksenä oli ollut 5,7 %. Samaan aikaan lyhytaikaisten velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 6,5 prosenttiin, kun se edellisellä neljänneksenä oli ollut 5,2 %. Vuoden 2002 alusta alkaen rahalaitossektorin liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti on ollut noin 5 % eli hieman hitaampi kuin vuonna

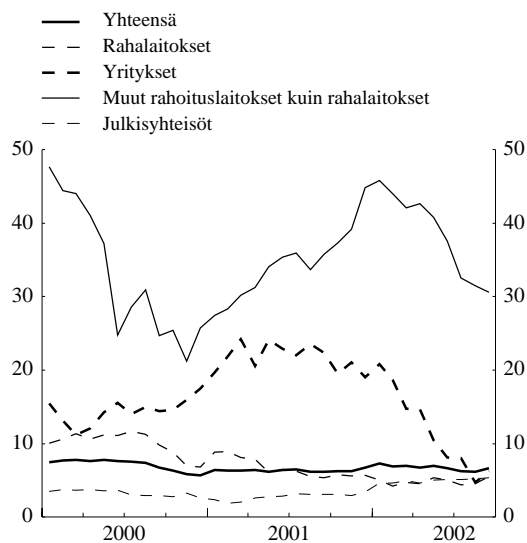
2001, jolloin vuotuinen kasvuvauhti oli keskimäärin 6,7 %. Tämä on sopuissa sen kanssa, että rahalaitosten myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti on verrattain hidasta.

Yritysten liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti oli kolmantena neljänneksenä 6,3 % eli miltei 5 prosenttiyksikköä hitaampi kuin edellisellä neljänneksenä. Valtion joukkolainojen tuottojen tavoin myös luottokelpoisuusluokiltaan erilaisten yritysten joukkolainojen tuotot laskivat kesällä 2002. Vaikka joidenkin yritysten rahoituskustannukset kasvoivat, kun niiden luottokelpoisuusluokitus huononi, hyvän luottokelpoisuusluokituksen saaneet yritykset ovat voineet hyötyä joukkolainojen tuoton pienenemisestä. Tästä huolimatta yritysten liikkeeseen laskemien joukkolainojen kannan kasvuvauhti hidastui kaikissa maturiteeteissa vuoden 2002 kolmena ensimmäisenä neljänneksenä. Tämä koskee erityisesti lyhytaikaisten velkapapereiden kantaa, joka kolmantena neljännek-

Kuvio 8.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kanta

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen. Vertailtavuuden vuoksi tammikuuta 2001 edeltäneiden vuotuisten kasvuvauhtien laskemisessa on käytetty euroalueen + Kreikan tietoja.

senä supistui 17,3 % vuoden takaisesta. Viime kuukausina näiden velkapaperien kannan kasvuvauhti on hidastunut jatkuvasti. Tämä johtuu siitä, että yritysten käyttöpääoman rahoitustarpeet ovat pienentyneet, kun talouskasvu on hidastunut. Syynä on myös se, että sijoittajat eivät ole kiinnostuneita tällaisista instrumenteista liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuusluokituksen laskiesä.

Muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2002 kolmantena neljänneksenä 31,5 prosenttiin toisen neljänneksen 40,3 prosentista. Kasvuvauhti oli edelleen nopea, ilmeisesti siksi, että yritysten ja myös rahalaitosten on helppo saada rahoitusta tähän sektoriin kuuluvien erillisyhtiöiden kautta, koska tämäntyyppinen rahoitus yleensä hyötyy hyvästä luottokelpoisuusluokituksesta.

Julkisella sektorilla valtion liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui kolmantena neljänneksenä hieman eli 4,3 prosenttiin, kun se toisena neljänneksenä oli ollut 4,1 %. Lyhytaikaisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti oli kolmantena neljänneksenä verrattain nopea eli 15,5 %. Tämä viitanee siihen, että julkisen talouden yksiköt ovat hyödyntäneet alhaisia lyhyitä korkoja.

Muiden julkiseen sektoriin kuuluvien yksiköiden liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi kolmantena neljänneksenä 33,6 prosenttiin toisen neljänneksen 29,9 prosentista. Kasvuvauhdin kiihtymiseen vaikutti pitkäaikaisten velkapaperien kannan keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin nopeutuminen 5,3 prosenttiyksikköä 35,1 prosenttiin. Lisäksi vaikutusta oli sillä, että lyhytaikaisten velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti kääntyi kolmantena neljänneksenä negatiiviseksi eli -14,4 prosenttiin, kun se toisena neljänneksenä oli ollut 38,7 %. Viimeaikainen kehitys viittaa siihen, että paikallishallinnon rahoitusasema on joiltakin osin heikentynyt.

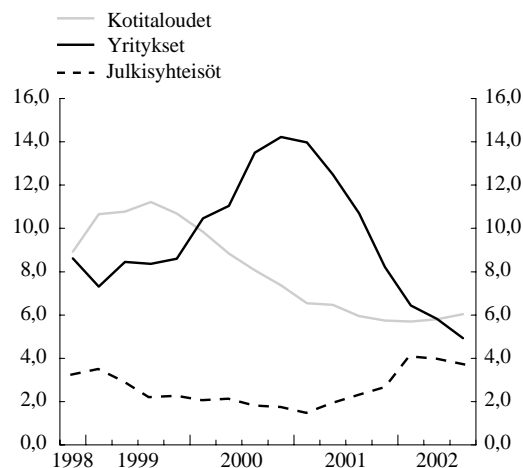
Rahoituksen hankinta kehittyi eri suuntiin kotitalouksissa ja yrityksissä

Euroalueen ei-rahoitussektorin (kotitaloudet, yritykset ja julkisyhteisöt) velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan hidastuneen vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä edelleen noin 4 ¾ prosenttiin toisen neljänneksen 5,1 prosentista. Vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä alkanut kasvuvauhdin hidastuminen siis

Kuvio 9.

Ei-rahoitussektorin velkarahoituksen hankinta

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja taulukossa 3.

jatkuu (ks. taulukko 3).¹ Edellisten vuosineljännten kehityksestä poiketen pitkäaikaisen velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan hieman hidastuneen ja lyhytaikaisen velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin pysyneen edelleen hitaana.

¹ Velkarahoituksen kehitystä vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä on arvioitu raha- ja pankkitilastoissa ja arvopaperien liikkeeseenlaskuja koskevilla tilastoilla ilmoitettujen transaktioiden perusteella, sillä neljännesvuotuisen rahoitustilinpäiden tiedot ei-rahoitussektorin rahoituksesta ovat saatavissa vain vuoden 2002 toisen neljänneksen loppuun saakka. Rahalaitosten myöntämät lainat ja velkapaperien emissiot antavat hyvän pohjan kotitalouksien ja yritysten velkarahoituksen arviointiin, mutta tällä hetkellä tiedot muiden rahoitusväittäjien myöntämistä lainoista ja yritysten eläkerahastojen vastuuveloista ovat käytettävissä ainoastaan vuoden 2002 toisesta neljänneksestä.

Taulukko 3.

Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta

	Kanta prosentteina (sektorin koko rahoituksen hankinnasta ¹⁾)	Vuotuinen kasvuvauhti ²⁾									
		2000/II	2000/III	2000/IV	2001/I	2001/II	2001/III	2001/IV	2002/I	2002/II	2002/III ³⁾
Yhteensä	100	6,0	6,6	6,3	6,1	6,1	5,4	4,7	4,5	4,1	.
<i>josta: pitkäaikainen rahoitus⁴⁾</i>	85,3	5,6	5,7	5,6	5,3	5,6	5,2	4,6	4,8	4,5	.
Velkarahoitus ⁵⁾	80,9	6,6	7,1	7,1	6,8	6,5	6,0	5,3	5,3	5,1	4 3/4
<i>josta: lyhytaikainen velkarahoitus</i>	14,7	8,4	12,4	11,0	11,4	9,4	6,8	5,2	2,8	1,6	1 3/4
<i>josta: pitkäaikainen velkarahoitus</i>	66,2	6,2	5,9	6,3	5,7	5,9	5,8	5,4	5,9	5,9	5 1/2
Kotitaloudet^{5),6)}	21,8	8,8	8,1	7,4	6,5	6,5	5,9	5,7	5,7	5,8	6
<i>josta: lyhytaikainen velkarahoitus</i>	8,2	7,8	7,9	6,3	3,7	2,2	0,7	-0,4	-0,5	0,1	2
<i>josta: pitkäaikainen velkarahoitus</i>	91,8	8,9	8,1	7,5	6,8	6,9	6,5	6,3	6,3	6,4	6 1/2
Yritykset	46,2	7,6	9,5	8,6	8,6	8,4	7,0	5,4	4,2	3,5	.
<i>josta: pitkäaikainen rahoitus</i>	81,8	6,1	7,1	6,7	6,9	7,3	6,7	5,5	4,9	4,8	.
Velkarahoitus ⁵⁾	58,7	11,0	13,5	14,2	14,0	12,5	10,7	8,2	6,4	5,8	5
<i>josta: lyhytaikainen velkarahoitus</i>	18,2	15,2	22,2	20,1	18,7	14,2	8,5	4,9	1,1	-2,8	-3 1/2
<i>josta: pitkäaikainen velkarahoitus</i>	40,5	9,1	9,6	11,5	11,8	11,6	11,8	9,9	9,2	10,2	9 1/4
<i>josta: lainat</i>	48,4	11,5	14,4	15,0	13,4	11,4	9,5	6,7	5,5	5,6	3 3/4
<i>josta: muut arvopaperit kuin osakkeet</i>	7,0	12,1	13,2	15,4	24,7	26,9	24,2	23,1	15,3	8,6	6
<i>josta: eläkerahastojen vastuuvelat</i>	3,3	3,8	3,5	3,3	3,4	3,5	3,6	2,6	2,7	2,7	.
Noteeratut osakkeet	41,3	4,0	5,2	4,1	4,4	5,0	3,8	2,8	1,9	0,8	.
Julkisyhteisöt⁵⁾	31,9	2,1	1,8	1,7	1,4	2,0	2,3	2,7	4,1	4,0	3 3/4
<i>josta: lyhytaikainen velkarahoitus</i>	14,0	-2,4	-1,5	-2,7	1,5	3,4	6,2	8,3	8,1	11,7	13 1/4
<i>josta: pitkäaikainen velkarahoitus</i>	86,0	2,8	2,3	2,4	1,4	1,7	1,7	1,9	3,5	2,8	2 1/4
<i>josta: lainat</i>	17,2	-1,4	-1,6	-1,5	-1,0	-2,3	-1,2	-0,3	0,5	-0,5	-1 1/2
<i>josta: muut arvopaperit kuin osakkeet</i>	79,3	2,8	2,5	2,5	1,9	2,9	3,0	3,2	4,6	4,6	4 1/2
<i>josta: valtion talletusvelat</i>	3,5	8,1	7,0	2,6	4,9	5,1	5,5	7,7	12,9	13,5	13 3/4

Lähde: EKP.

Huom. Neljännesvuositiedot euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinnasta ja rahoitusinvestoinneista kattavat suurimman osan EKT 95:n mukaisista rahoitusvaateiden luokista. Johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, osuudet ja muut saamiset ja velat eivät ole vielä mukana tilastoinnissa, kuten eivät myöskään tiedot ulkomaisten pankkien otto- ja antolainauksesta. Lisätietoja tilasto-osan taulukon 6.1 alaviitteessä.

- 1) Vuoden 2002 toisen neljänneksen lopussa. Lyhyt- ja pitkäaikaisen velkarahoituksen hankinta ja sektorin rahoituksen hankinta prosentteina koko rahoituksen hankinnasta. Sektorin lyhyt- ja pitkäaikaisen velkarahoituksen hankinta ja rahoitusinstrumentit prosentteina koko sektorin rahoituksen hankinnasta. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.
- 2) Vuotuinen kasvuvauhti on laskettu neljän viimeisen neljänneksen rahoituksen kumulatiivisen määrän ja alkuperäisen kannan välisenä suhteena.
- 3) Viimeisimmän neljänneksen luvut on arvioitu raha- ja pankkitilastojen ja arvopapereiden liikkeeselaskuja koskevien tilastojen perusteella.
- 4) Pitkäaikaisen eli yli vuoden pituisen rahoituksen hankinta sisältää pitkäaikaiset lainat, pitkäaikaiset liikkeeseen lasketut velkapaperit, noteeratut osakkeet ja yritysten eläkerahastojen vastuuvelat.
- 5) Velkarahoituksen hankinta käsittää lainat, liikkeeseen lasketut velkapaperit, yritysten eläkerahastojen vastuuvelat ja valtion talletusvelat. Lyhytaikaisen velkarahoituksen eli enintään vuoden pituisen rahoituksen hankinta sisältää lyhytaikaiset lainat, lyhytaikaiset liikkeeseen lasketut velkapaperit ja valtion talletusvelat. Pitkäaikaisen velkarahoituksen hankinnalla tarkoitetaan pitkäaikaisen rahoituksen hankintaa ilman noteerattuja osakkeita.
- 6) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt.

Ei-rahoitussektorin velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin yleisessä hidastumisessa näkyy se, että yritysten velkarahoituksen vuotuinen kasvuvauhti on hidastunut edelleen, kun sen sijaan kotitalouksien ja julkisyhteisöjen velkarahoituksen vuotuinen kasvuvauhti on suurin piirtein vakautunut (ks. kuvio 9). Kun tilannetta tarkastellaan hieman pidemmällä aikavälillä ja otetaan huomioon euroalueen talouskasvun heikkeneminen, julkisyhteisöjen luotonottotarve on lisääntynyt vuodesta 2001 lähtien, kun sitä vastoin kotitalouksien ja yritysten velkarahoitus on vähen-

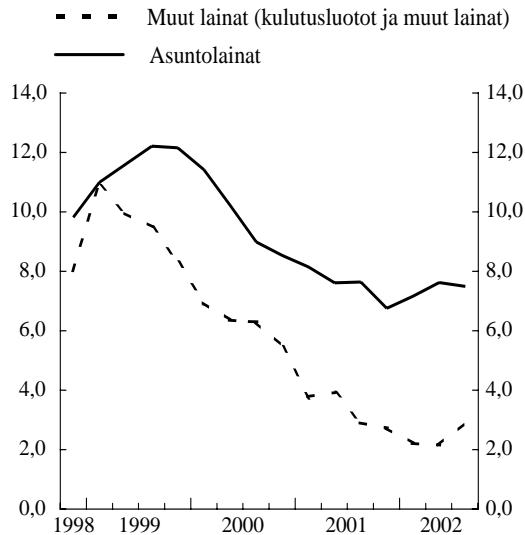
nyt. Tämä näkyy erityisesti lyhytaikaisissa lainoissa, jotka ovat taloussuhdanteille herkempiä kuin pitkäaikainen velkarahoitus.

Kotitalouksien velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan olleen noin 6 % vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä. Rahalaitosten myöntämät lainat kattavat yli 90 % kaikista kotitalouksille myönnettävistä lainoista, ja niiden vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi vuoden 2002 mittaan hieman ja oli 5,9 % kolmannella neljänneksellä (ks. taulukko 4 ja kuvio 10).

Kuvio 10.

Kotitalouksille myönnettyt lainat käyttö- tarkoituksen mukaan

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Kotitalouksien lyhytaikaisen velkarahoituksen vuotuinen muutosvauhti hidastui pitkään aina vuoden 2002 ensimmäiselle neljännekselle saakka, mutta on sen jälkeen hieman nopeutunut. Kotitalouksien pitkäaikaisen velkarahoituksen vuotuinen kasvuvauhti on samaan aikaan pysynyt verrattain vakaana. Pitkäaikaisen velkarahoi-

tuksen osuus kaikista kotitalouksille myönnettävistä lainoista on yli 90 %, ja se koostuu suureksi osaksi asuntolainoista. Asuntolainojen kysynnän jatkumiseen verrattain voimakkaana ovat syynä näiden lainojen korkojen historiallisen alhainen taso ja asuntojen hintojen suhteellisen nopea nousu joissakin euroalueen maissa.

Kotitalouksien velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin vakautumisen seurauksena BKT:hen suhteutettu euroalueen kotitalouksien velkaantuneisuus on viime neljänneksen aikana kasvanut edelleen jonkin verran (ks. kuvio 11).

Yritysten velkarahoituksen vuotuinen kasvuvauhti hidastui kolmannella neljänneksellä edelleen ja oli noin 5 %, kun se oli toisella neljänneksellä ollut 5,8 %. Rahalaitosten myöntämät lainat muodostavat lähes 70 % yritysten velkakannasta. Näiden lainojen määrä supistui edelleen, ja niiden vuotuinen kasvuvauhti oli kolmannella neljänneksellä 3,7 % oltuaan toisella neljänneksellä 4,7 % (ks. taulukko 4).

Yritysten lyhytaikaisen velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhti pysyi kolmannella neljänneksellä negatiivisena. Pitkäaikaisen velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan sen sijaan hidastuneen noin 9 prosenttiin toisen neljänneksen 10,2 prosentista, mikä on seurausta sekä pitkäaikaisten lainojen että pitkäaikaisten velka-

Taulukko 4.

Rahalaitosten lainat kotitalouksille ja yrityksille

(vuosineljänneksen lopussa, kausi- ja kalenterivaikutuksista puhdistamattomia tietoja)

	Kanta prosentteina kokonaismäärästä ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti					
		2001/II	2001/III	2001/IV	2002/I	2002/II	2002/III
Lainat yrityksille	47,7	9,1	7,5	6,1	5,0	4,7	3,7
Enintään vuoden	33,8	10,4	5,2	2,0	-1,6	-2,9	-2,4
Yli vuoden	66,2	8,3	8,9	8,5	8,8	9,1	7,1
1–5 vuoden	17,1	10,8	9,9	12,6	12,3	12,7	9,3
Yli 5 vuoden	49,1	7,5	8,6	7,2	7,7	7,9	6,3
Lainat kotitalouksille²⁾	52,3	6,2	5,9	5,3	5,4	5,7	5,9
Kulutusluotot ³⁾	16,0	5,2	3,6	3,6	4,3	3,6	4,3
Asuntolainat ³⁾	66,0	7,6	7,6	6,8	7,2	7,6	7,5
Muut lainat	18,1	2,9	2,3	2,0	0,5	0,9	1,7

Lähde: EKP:n raha- ja pankkitilastot.

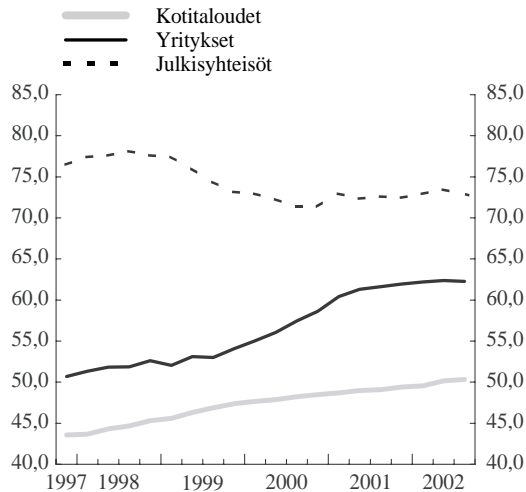
Huom. Lisätietoja tilasto-osan taulukossa 2.5 sekä sitä koskevassa teknisessä huomautuksessa.

- 1) Vuoden 2002 kolmannen neljänneksen lopussa. Sektorin lainat prosentteina rahalaitosten yksityiselle ei-rahoitussektorille (pl. kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt) myöntämien lainojen kokonaismäärästä. Maturiteettijakauma ja erittely käyttötarkoituksen mukaan on ilmaistu prosentteina rahalaitosten kyseiselle sektorille myöntämistä lainoista. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.
- 2) Kotitalouksien määritelmä vastaa EKT 95:n määritelmää.
- 3) Kulutusluottojen ja asuntolainojen määritelmät vaihtelevat hieman maittäin.

Kuvio 11.

Ei-rahoitussektorin velan suhde BKT:hen

(prosentteina)

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja taulukossa 3. Neljännesvuotuisen rahoitustilinpäätöksen mukaan laskettuna velan suhde BKT:hen on hieman pienempi kuin vuotuisessa rahoitustilinpäätöksessä lähinnä sen vuoksi, että ei-rahoitussektorin ja euroalueen ulkopuolisten pankkien myöntämät lainat eivät tällöin sisälly laskentaan.

paperi- ja liikkeeselaskujen kehityksestä. Velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen on todennäköisesti suureksi osaksi johdettu yritysten reaali-investointien vähäisyydestä, koska kysyntä on ollut vaikeaa ja yritysten tuloskehitys heikkoa. Yritykset ovat mahdollisesti myös pitäneet velkaantuneisuutensa vähentämistä tarpeellisena taseittensa parantamisen kannalta. Myös sentyyppiset tekijät kuin yritysten kannattavuuden heikkeneminen ja yritysten rahoitusomaisuuden arvon pieneminen osakkeiden hintojen laskun myötä ovat saattaneet olla syynä siihen, että pankit ovat olleet hieman aiempaa varovaisempia lainoja myöntäessään. Tämän kehityksen vuoksi BKT:hen suhteutettu yritysten velkaantuneisuus on yleisesti ottaen vakautunut (ks. kuvio 11).

Noteerattujen osakkeiden emissioilla hankittua yritysten rahoituksesta on käytettävissä tietoja vain vuoden 2002 toisen neljänneksen loppuun saakka. Liikkeeseen laskettujen noteeratujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti hidastui toisella neljänneksellä edelleen eli 0,8 pro-

senttiin ensimmäisen neljänneksen 1,9 prosentista (ks. kuvio 12). Kasvuvauhdin hidastumisesta näkyi todennäköisimmin reaali-investointien vähäisyys ja osakkeiden hintojen laskun jatkuminen, mikä lisäsi yritysten osakerahoituksen kustannuksia (ks. myös kehikko 5).

Julkisyhteisöjen velkarahoituksen vuotuinen kasvuvauhti on viime neljänneksen aikana pysynyt jokseenkin vakaana eli noin 4 prosenttina. Lyhytaikaisten velkojen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan kiihtyneen kolmannella neljänneksellä edelleen noin 13 prosenttiin toisen neljänneksen 11,7 prosentista, kun pitkäaikaisten velkojen vuotuinen kasvuvauhti sen sijaan hidastui jonkin verran vuoden 2002 aikana. Tämä viittaa siihen, että julkisyhteisöt pyrkivät kattamaan lisälainatarpeensa lyhytaikaisilla lainoilla, koska lyhyet korot ovat alhaiset.

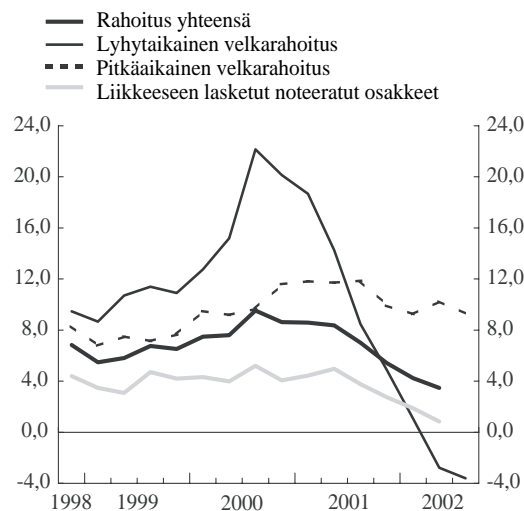
Pankkikorot laskivat

Yrityksille myönnettyjen lyhytaikaisten lainojen ja enintään yhden vuoden talletusten keskikorot eivät vuoden aikana muuttuneet kovinkaan pal-

Kuvio 12.

Yritysten lyhyt- ja pitkäaikaisen rahoituksen hankinta

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja taulukossa 3.

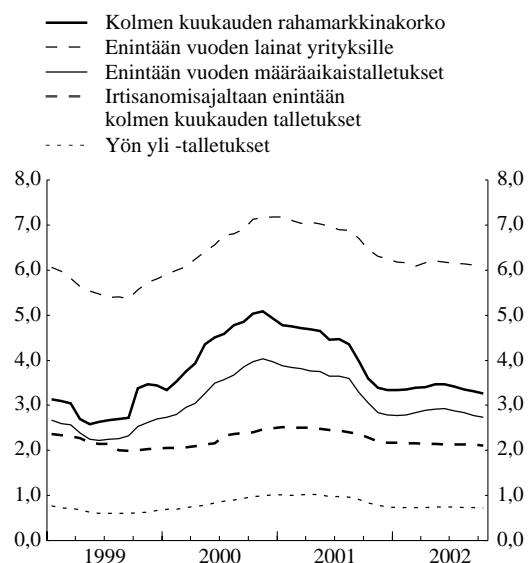
jon ja olivat lokakuussa 2002 noin 20 peruspistettä edeltäneen 12 kuukauden ajanjakson keskikorkoa alempia. Samana ajanjaksona kolmen kuukauden rahamarkkinakorko laski 34 peruspistettä. Yön yli -talletusten ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden pankkitalletusten keskimääräisten korkojen lasku jäi alle 20 peruspisteen (ks. kuvio 13), mikä osoittaa, että nämä korot ovat reagoineet markkinakorkojen muutoksiin tavanomaisen jähmeästi.

Pitkät pankkikorot ovat laskeneet touko-lokakuussa 2002 valtion joukkolainojen tuottojen viime toukokuussa alkanutta merkittävää supistumista seurailleen (ks. kuvio 14). Yli kahden vuoden määräaikaistalletusten ja kotitalouksien asuntolainojen keskikorot laskivat tänä ajanjaksona yli 50 peruspistettä, kun taas yrityksille myönnettyjen yli yhden vuoden pituisten lainojen keskikorot laskivat 40 peruspistettä. Valtion viiden vuoden joukkolainojen tuotto supistui samana aikana noin 100 peruspistettä. Valtion joukkolainojen tuottojen ja yrityksille myönnettyjen lainojen korkojen välinen ero on siten viime kuukausina hieman suurentunut. Tämä kuvastaa paitsi

Kuvio 13.

Pankkien lyhyet korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

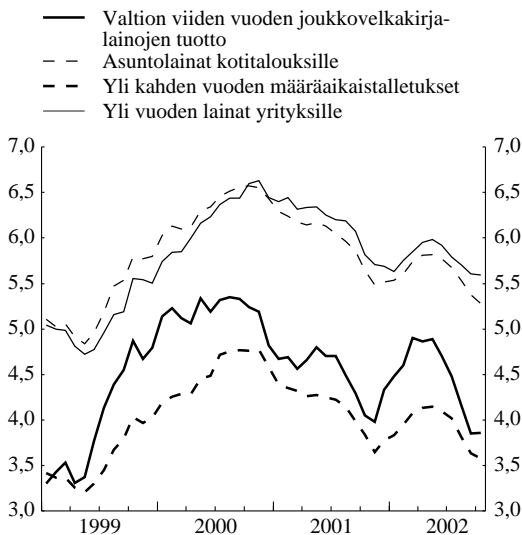

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters. Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Kuvio 14.

Pankkien pitkät korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters. Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

sitä, että markkinakorkojen kehitys on tavalliseen tapaan välittynyt viivästymän jälkeen pankkikorkoihin, myös mahdollisesti sitä, että yritysten luottoriskit ovat jonkin verran suurentuneet. Tuottoerojen kasvua on ollut nähtävissä myös yritysten joukkolainamarkkinoilla lokakuuhun saakka (ks. kuvio 22).

Rahamarkkinakorot ovat laskeneet viime kuukausina

Rahamarkkinakorot ovat viime kuukausina laskeneet jatkaen näin toukokuun 2002 puolivälistä alkanutta kehitystä. Pitkät korot ovat laskeneet eniten (ks. kuvio 15). Tästä syystä 12 kuukauden ja yhden kuukauden euriborkorkojen erona mitattu rahamarkkinoiden tuottokäyrä on toukokuun puolivälistä alkaen jatkuvasti loiventunut ja kääntynyt negatiiviseksi syyskuun alussa. Tämä osoitti markkinaosapuolten arvioineen lyhyiden korkojen laskun aikaisempaa hieman todennäköisemmäksi. Joulukuun 4. päivänä 2002

Kehikko 3.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.11.2002 päättyneenä pitoajanjaksona

Eurojärjestelmä toteutti tarkasteltavana pitoajanjaksona neljä perusrahoitusoperaatiota ja yhden pitempiaikaisen rahoitusoperaation.

Säännölliset rahapoliittiset operaatiot

(mrd. euroa, korot vuotuisina prosentteina)

Operaatio	Maksujen suorituspäivä	Operaation eräpäivä	Tarjousten määrä	Jaetun likviditeetin määrä	Tarjoukset/ jaettu likviditeetti	Vastapuolten määrä	Minimitarjouskorko	Marginaalikorko	Painotettu keski-korko
Perusrahoitusoperaatio	30.10.2002	13.11.2002	101,9	57,0	1,79	270	3,25	3,29	3,29
Perusrahoitusoperaatio	6.11.2002	20.11.2002	104,4	87,0	1,20	241	3,25	3,25	3,26
Perusrahoitusoperaatio	13.11.2002	27.11.2002	85,0	51,0	1,67	243	3,25	3,28	3,28
Perusrahoitusoperaatio	20.11.2002	4.12.2002	120,3	99,0	1,22	263	3,25	3,27	3,29
Pitempiaikainen rahoitusoperaatio	31.10.2002	30.1.2003	27,8	15,0	1,85	163	-	3,22	3,34

Lähde: EKP.

Marginaalikorko oli pitoajanjakson ensimmäisessä operaatiossa 3,29 %, josta se laski 3,25 prosenttiin operaatiossa, jonka maksut suoritettiin 6.11. Marginaalikorko nousi jälleen seuraavien kahden operaation aikana: pitoajanjakson kolmannessa perusrahoitusoperaatiossa se oli 3,28 % ja neljännessä 3,27 %.

Eoniakorko pysytteli vakaana 3,28 ja 3,30 prosentin välillä kolmea kaupankäyntipäivää lukuun ottamatta. Lokakuun viimeisenä päivänä se nousi 3,34 prosenttiin kuukauden lopun vaikutuksesta, ja 7.11. se laski tilapäisesti 3,25 prosenttiin. Pitoajanjakson viimeisenä kaupankäyntipäivänä eoniakorko nousi 3,49 prosenttiin kireähkön likviditeettitilanteen vuoksi.

Pitoajanjakson päättyessä maksuvalmiusluottoa käytettiin nettomääräisesti vähän, ainoastaan 1,4 miljardin euron arvosta (perjantaina 22.11. maksuvalmiusluoton nettokäyttö oli 0,7 miljardia euroa ja sama määrä kertyi automaattisesti lauantaina 23.11.). Sekkilitalletusten ja varantovelvoitteen välinen ero oli keskimäärin 0,6 miljardia euroa.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavien riippumattomien (eli muiden kuin rahapolitiikkaan liittyvien) tekijöiden likviditeettiä vähentävä nettovaikutus (oheisen taulukon kohta b) oli keskimäärin 63,3 miljardia euroa. Julkistetut ennusteet riippumattomiin tekijöihin perustuvista keskimääräisistä likviditeettitarpeista vaihtelivat 54,4 miljardista eurosta 73,6 miljardiin euroon. Ennusteen ja todellisen likviditeetin tarpeen välinen ero oli suurimmillaan 28.10.–5.11., jolloin se oli 1,7 miljardia euroa.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.10.–23.11.2002

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	192,6	0,1	+ 192,5
Perusrahoitusoperaatiot	147,5	-	+ 147,5
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	45,0	-	+ 45,0
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,1	0,1	0,0
Muut operaatiot	-	-	0,0
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	372,1	435,4	- 63,3
Liikkeessä olevat setelit	-	334,0	- 334,0
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	42,8	- 42,8
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	372,1	-	+ 372,1
Muut tekijät, netto	-	58,6	- 58,6
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkileillä (a) + (b)			129,3
(d) Varantovelvoite			128,7

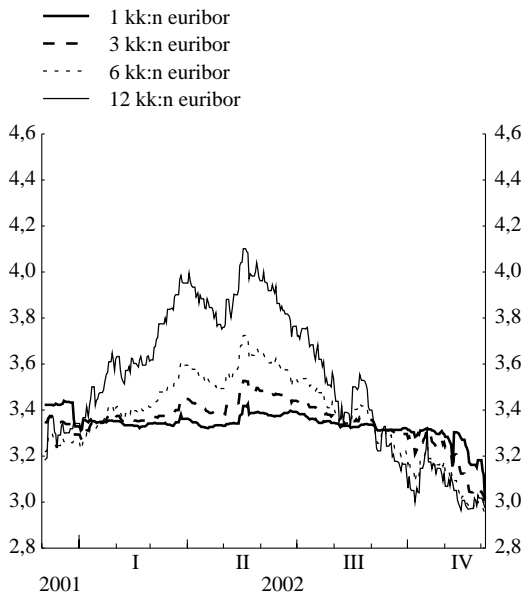
Lähde: EKP.

Huom. Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

Kuvio 15.

Euroalueen lyhyet korot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

rahamarkkinoiden tuottokäyrä oli kuitenkin jälleen lähes loiva myös yhden kuukauden euriborkoron laskettua.

Eoniakorkona mitattu yön yli -korko on viime kuukausina muutamia lyhytaikaisia poikkeuksia lukuun ottamatta vaihdellut hieman korkeampana kuin eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko, 3,25 %. Myös kahden viikon rahamarkkinakorot ovat pysyneet verrattain vakaina ja suurimmaksi osaksi hieman minimitarjouskorkoa korkeampina. Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioissa, joiden maksut on suoritettu viime kuukausina, marginaalikorko ja keskiporko ovat vaihdelleet 3,28 ja 3,29 prosentin välillä (ks. kehikko 3).

Yhden ja kolmen kuukauden euriborkorot ovat viime kuukausien aikana laskeneet. Yhden kuukauden euribor laski lokakuun lopusta joulukuun 4. päivään 28 peruspistettä ja kolmen kuukauden euribor 27 peruspistettä. Yhden kuukauden euribor oli tuolloin 3,02 % ja kolmen kuukauden euribor 2,99 %. Kolmen ja yhden kuukauden euriborkorkojen erona mitattu rahamarkkinoi-

den tuottokäyrä kääntyi syyskuun puolivälissä negatiiviseksi ja oli joulukuun 4. päivänä -3 peruspistettä.

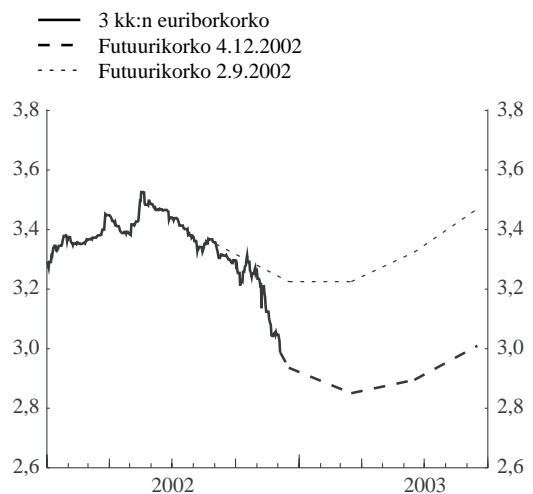
Eurojärjestelmän pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden korot ovat kehittyneet viime kuukausina paljolti samoin kuin kolmen kuukauden euribor. Operaatioissa, jonka maksut suoritettiin 28.11., marginaalikorko oli 3,02 % ja keskiporko 3,04 %. Sekä marginaalikorko että keskiporko olivat 20 peruspistettä alemmat kuin pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 31.10., ja marginaalikorko oli 21 peruspistettä ja keskiporko 22 peruspistettä alempi kuin pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 26.9.

Pitkät rahamarkkinakorot ovat viime kuukausina laskeneet tuntuvasti aiempaa enemmän, joten toukokuun 2002 puolivälistä alkanut selvä laskusuuntaus on jatkunut. Niinpä 12 kuukauden ja yhden kuukauden euriborkorkojen erona mitattu rahamarkkinoiden tuottokäyrä, joka oli toukokuun puolivälissä positiivinen ja noin 70 peruspisteessä, on jatkuvasti loiventunut ja kääntynyt negatiiviseksi syyskuun alussa. Kuuden kuukauden euribor on laskenut 23 peruspistettä ja

Kuvio 16.

Kolmen kuukauden korot ja futuurikorot euroalueella

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Tänä ja kolmena seuraavana neljänneksenä erääntyvien kolmen kuukauden futuurisopimusten korkoja Liffen no-teerausten mukaan.

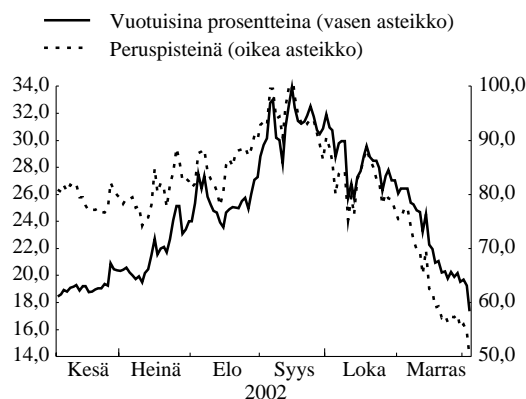
12 kuukauden euribor 15 peruspistettä lokakuun lopusta joulukuun 4. päivään. Kuuden kuukauden euribor oli tuolloin 2,95 % ja 12 kuukauden euribor 2,98 %.

Vuosina 2002 ja 2003 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut 3 kuukauden odotetut euriborkorot ovat niin ikään laskeneet viime kuukausina. Markkinaosapuolet odottivat 4.12. lyhyiden korkojen uran olevan vuonna 2003 huomattavasti alempana kuin ne vielä syyskuussa olivat arvioineet (ks. kuvio 16). Futuurisopimusten pohjalta johdetut korot muuttuivat kuitenkin lokakuun lopusta joulukuun 4. päivään vain vähän. Joulukuussa 2002 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut korot olivat 4. joulukuuta 2,93 %. Maaliskuussa 2003 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut korot olivat samana päivänä 2,85 %, kesäkuussa 2003 erääntyvien sopimusten pohjalta johdetut korot 2,89 % ja syyskuussa 2003 erääntyvien sopimusten pohjalta johdetut korot 3,01 % (ks. kehikko 4, jossa kuvataan yksityiskohtaisemmin euriborfutuuriin kauppojen määrään perustuvia tietoja).

Kuvio 17.

Maaliskuussa 2003 erääntyviin kolmen kuukauden euriborfutuureihin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatilititeetti

(vuotuisina prosentteina ja peruspisteinä, päivähavaintoja)

Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Peruspisteinä ilmaistu volatilititeetti on laskettu kertomalla prosentteina ilmaistu implisiittinen volatilititeetti vastavalla korolla. (Ks. myös kehikko "Implisiittisen volatilititeetin johtaminen lyhyisiin korkofutuureihin perustuvista optioista" toukokuun 2002 Kuukausikatsauksen sivuilla 13–16.)

Maaliskuussa 2003 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettujen 3 kuukauden euriborkorkojen volatilititeetti kuvastaa markkinaosapuolten epävarmuutta sen suhteen, miten ne odottavat kolmen kuukauden euriborkoron kehittyvän näiden sopimusten ensi maaliskuun erääntymispäivään saakka. Syyskuussa 2002 volatilititeetti pysyi suurin piirtein ennallaan, mutta väheni merkittävästi loka-marraskuussa 2002. Tämä väheneminen osoitti epävarmuuden lyhyiden rahamarkkinakorkojen kehityksestä seuraavina kuukausina olleen aiempaa vähäisempää (ks. kuvio 17).

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot euroalueella pysyivät marraskuussa vakaina

Valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot olivat niin euroalueella kuin Yhdysvalloissakin supistuneet huomattavasti toukokuun puolivälistä syyskuun loppuun lähinnä siitä syystä, että sijoituksia siirrettiin epävakailla osakemarkkinoilta turvallisina pidetyille joukkolainamarkkinoille. Lokakuussa nämä tuotot kuitenkin jälleen kasvoivat. Tuottojen kasvu jatkui Yhdysvalloissa marraskuussakin todennäköisesti sen vuoksi, että osakemarkkinoita koskenut epävarmuus hälveni samalla, kun markkinaosapuolten kasvuodotukset muuttuivat aikaisempaa myönteisemmiksi. Euroalueella valtion pitkien joukkolainojen tuotto muuttui sen sijaan marraskuussa kaiken kaikkiaan vain vähän. Valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto pysyi euroalueella lokakuun lopusta joulukuun 4. päivään lähellä 4,6:ta prosenttia. Yhdysvalloissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto sitä vastoin kasvoi samana aikana noin 20 peruspistettä eli likimain 4,2 prosenttiin. Tämän seurauksena Yhdysvaltain ja euroalueen välinen valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottojen ero kaventui noin 35 peruspistettä lokakuun lopusta joulukuun 4. päivään, jolloin se oli likimain –30 peruspistettä.

Tilanne Yhdysvaltain joukkolainamarkkinoilla on viime kuukausina ollut hyvin epävaka, kun sijoittajat ovat siirrelleet varoja edestakaisin osake- ja joukkolainamarkkinoiden välillä. Ensin joukkolainojen tuotto supistui voimakkaasti kesäkuun jälkeen, kun sijoittajat siirtyivät pois epävakailla

Kehikko 4.

Euriborkorkoon perustuvien futuurisopimusten vaihdosta saatava tieto

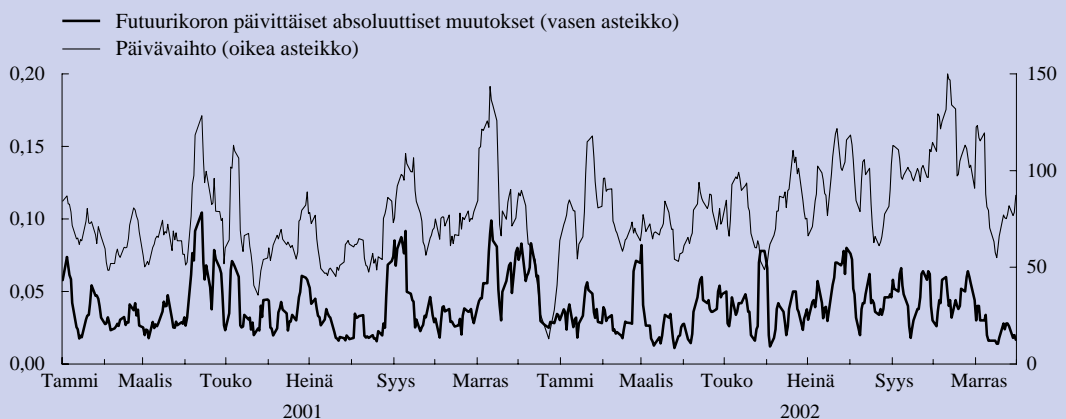
Rahoitusmarkkinoiden hintojen ja kaupankäyntivolyyymien kehityksen perusteella voidaan saada tietoa siitä, kuinka markkinaosapuolet reagoivat taloutta koskeviin uutisiin. Tässä kehikossa analysoidaan euriborkorkoon perustuvien futuurisopimusten hintojen, kaupankäyntivolyyymien ja volatiliteetin kehitystä Lontoon johdannaispörssissä (London International Financial Futures Exchange, Liffe).

Rahamarkkinakorkoihin perustuvilla futuurisopimuksilla tehtävien kauppajien määrän voidaan periaatteessa odottaa olevan suuri silloin, kun julkistetaan talousuutisia tai epävarmuus kasvaa. Edellisessä tapauksessa kauppajien määrän lisääntyminen viittaisi siihen, että markkinaosapuolet muuttavat positioitaan uusien tietojen mukaisiksi. Jälkimmäisessä tapauksessa kaupankäynnin lisääntyminen voi olla merkinä siitä, että yritykset käyttävät futuureja aiempaa enemmän suojautumistarkoituksiin tai keinottelijat yrittävät hyötyä lisääntyneestä epävarmuudesta. Analysoimalla kaupankäynnin kehitystä voidaan saada mielenkiintoista tietoa siitä, miten markkinaosapuolet reagoivat uusiin tietoihin ja talousnäkyymiin liittyvän epävarmuuden muutoksiin.

Kuvio A.

Kolmen kuukauden euriborkorkoihin perustuvien futuurisopimusten päivävaihto Liffessä ja futuurikoron päivittäiset absoluuttiset muutokset

(peruspisteinä, sopimusten määrä tuhansina, viiden päivän keskitettyjä liukuvia keskiarvoja)

Lähteet: Reuters ja EKP:n laskelmat.

Huom. Päivävaihto on laskettu neljän lähinnä erääntyvän sopimuksen keskiarvona siten, että sopimus vaihdetaan puoli kuukautta ennen erääntymistään. Keskiarvon käyttäminen yksittäisen sopimuksen sijaan vähentää jäljellä olevan juoksuajan vaikutusta, joka johtuu sopimusten vaihdoista (ks. myös toukokuun 2002 Kuukausikatsauksen "Euroalueen talouskehitys"-artikkelin kehikko 2).

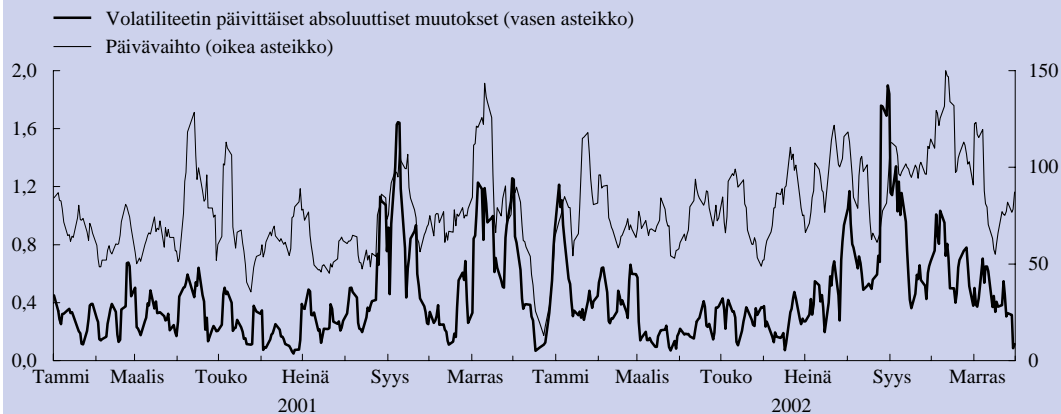
Kuviosta A ilmenevät kolmen kuukauden euriborkorkoon perustuvien futuurisopimusten päivävaihto ja futuurikorkojen päivittäiset absoluuttiset muutokset. Päivittäisten muutosten suuren vaihtelun vuoksi molemmat aikasarjat on tasoitettu käyttämällä viiden päivän keskitettyjä keskiarvoja. Kuviosta käy ilmi, että kaupankäyntivolyymin ja implisiittisen futuurikoron absoluuttisten muutosten välillä on positiivinen riippuvuus-suhde, jonka korrelaatiokerroin on 0,47. Riippuvuus-suhde on erityisen selvä huippukohtissa. Tämä viittaa siihen, että futuurikorkojen muutokset, jotka mahdollisesti liittyvät talousuutisten julkaisemiseen, kannustavat markkinaosapuolia uusien positioiden ottamiseen riippumatta siitä, nousevatko vai laskevatko korot.

Kuviossa B esitetään futuurisopimusten päivävaihto ja futuureihin perustuvista optioista johdetun implisiittisen volatiliteetin päivittäiset tasoitetut absoluuttiset muutokset. Implisiittisen volatiliteetin voidaan katsoa osoittavan lyhyiden korkojen tulevaan kehitykseen liittyvää epävarmuutta. Riippuvuus-suhde on positiivinen, ja sen korrelaatiokerroin on 0,32. Vaikka implisiittisen volatiliteetin absoluuttiset muutokset eivät liity kaupankäyntivolyymin kehitykseen yhtä kiinteästi kuin implisiittiset futuurikorot, niiden voidaan kuitenkin havaita kehittyvän selvästi samansuuntaisesti etenkin huippukohtissa. Tämä johtuu siitä, että markkinaosapuolet reagoivat epävarmuuden muutoksiin muuttamalla positioitaan markkinoilla.

Kuvio B.

Kolmen kuukauden euriborkorkoihin perustuvien futuurisopimusten päivävaihto Liffessä ja futuureihin perustuvista optioista johdetun implisiittisen volatiliteetin päivittäiset absoluuttiset muutokset

(vuotuisina prosenteina, sopimusten määrä tuhansina, viiden päivän keskitettyjä liukuvia keskiarvoja)

Lähteet: Reuters, Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Päivävaihdon laskemistapa on selostettu kuviossa A.

osakemarkkinoilta. Tekniset tekijät (kuten kiinteistöjä ja kiinnelainoja välittävien yritysten suojautumisstrategiat Yhdysvalloissa) ovat saattaneet kiihdyttää joukkolainojen tuottojen supistumista. Tuotot kasvoivat lokakuussa uudelleen, mikä näyttää aiheuttaneen lähinnä sijoitusten siirtäminen joukkolainamarkkinoilta takaisin osakemarkkinoille. Sijoitusten siirtäminen näyttää osittain johtuneen siitä, että joidenkin yhdysvaltalaisen yritysten ilmoitukset kolmannen vuosineljänneksen tuloskehityksestä olivat odotettua myönteisempiä ja julkistetut talousluvut aikaisempaa suotuisempia. Tuottojen kasvu vaimeni kuitenkin jonkin verran sen jälkeen kun Yhdysvaltain keskuspankin avomarkkinakomitea (Open Market Committee) päätti 6.11. alentaa federal funds -tavoitekorkoa 50 peruspistettä 1,25 prosenttiin eli alhaisemmaksi kuin markkinaosapuolet olivat odottaneet. Yhdysvaltain joukkolainojen tuoton kasvuun liittyi BBB-luokituksen saaneiden yritysten joukkolainojen tuoton ja valtion joukkolainojen tuoton välisen eron pieneneminen lokamarraskuussa (ks. kuvio 22).

Joukkolainojen nimellistuottojen lisäksi myös Yhdysvalloissa valtion indeksisidonnaisten joukkolainojen reaalitytuotot ovat kasvaneet syyskuun lopun jälkeen. Reaalitytuottojen kasvu johtui osittain monista taloutta koskevista tiedoista, jotka

ovat herättäneet markkinaosapuolissa optimismin pitkän aikavälin kasvunäkymiä kohtaan. Koska reaalitytuotot kasvoivat vähemmän kuin valtion 10 vuoden joukkolainojen nimellistuotot, näiden

Kuvio 18.

Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Pitkillä valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

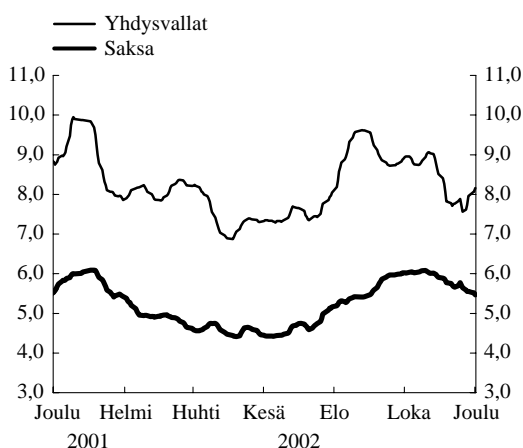
kahden erotuksena mitattava 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiövauhti kiihtyi noin 10 peruspistettä syyskuun lopusta 4. päivään joulukuuta. Tämä saattaa viitata siihen, että myös pitkän aikavälin inflaatio-odotukset ovat syyskuun jälkeen jonkin verran lisääntyneet. Vaikka valtion 10 vuoden joukkolainojen nimellistuotto onkin Yhdysvalloissa viime kuukausina ollut kasvussa, se oli edelleen noin 90 peruspistettä pienempi kuin 31.12.2001 (ks. kuvio 18).

Samalla kun pitkien joukkolainojen tuotot Yhdysvalloissa kasvoivat syyskuun jälkeen, valtion 10 vuoden lainafutuureihin perustuvista optioista laskettuna implisiittisenä volatilitteettina mitattu joukkolainamarkkinoiden epävarmuus hälveni ja väheni lähes yhden prosenttiyksikön eli 8,5 prosenttiin joulukuun 4. päivänä (ks. kuvio 19). Tämä näyttäisi viittaavan siihen, että joukkolainojen tuottojen kasvun jälkeen markkinaosapuolet pitivät tuottojen nopeita liikkeitä aiempaa epätodennäköisempinä.

Kuvio 19.

Saksan ja Yhdysvaltojen 10 vuoden valtionlainoihin perustuvista futuurisopimuksista laskettu volatilitteetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat Bloombergin määritelmän mukaisesti lähimmän geneerisen futuurisopimuksen implisiittistä volatilitteettiä vähintään 20 päivää ennen erääntymistä. Näin ollen implisiittisen volatilitteetin laskemiseksi käytetty erääntymistä lähinnä oleva sopimus vaihdetaan 20 päivää ennen erääntymistä toiseen, erääntymistä seuraavaksi lähinnä olevaan sopimukseen.

Japanissa joukkolainamarkkinoiden viimeaikainen kehitys on poikennut suuresti muun maailman vastaavasta kehityksestä. Siellä joukkolainojen tuotot supistuivat jonkin verran lokakuussa osittain niiden huolten vuoksi, jotka liittyivät pankkijärjestelmän järjestämättömien lainojen aiheuttamiin ongelmiin ja siihen, että osakemarkkinoiden heikennyttyä sijoittajat siirsivät sijoituksiaan turvallisempiin kohteisiin. Marraskuussa joukkolainamarkkinoiden muutokset olivat vähäisiä. Valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto pysyi lokakuun lopusta joulukuun 4. päivään suurin piirtein muuttumattomana ja oli noin 1 % tämän ajanjakson lopussa.

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot olivat euroalueella kasvaneet voimakkaasti lokakuussa osittain sen vuoksi, että sijoituksia siirrettiin joukkolainoista osakkeisiin, mutta ne vaihtelivat marraskuussa hyvin vähän. Samoin Ranskan 10 vuoden indeksisidonnaisten (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun euroalueen YKHlin sidottujen) joukkolainojen tuottona mitattu joukkolainojen reaalityttö pysyi marraskuussa verrattain vakaana lokakuun kasvun jälkeen (ks. kuvio 20). Myöskään futuurisopimusten pohjalta johdettu yön yli -korkojen tuottokäyrä ei samana aikana juuri muuttunut (ks. kuvio 21). Tämä saattaa johtua siitä, että uusimmat talousluvut eivät markkinoiden käsityksen mukaan ole oleellisesti muuttaneet arvioita pidemmän aikavälin kasvunäkymistä.

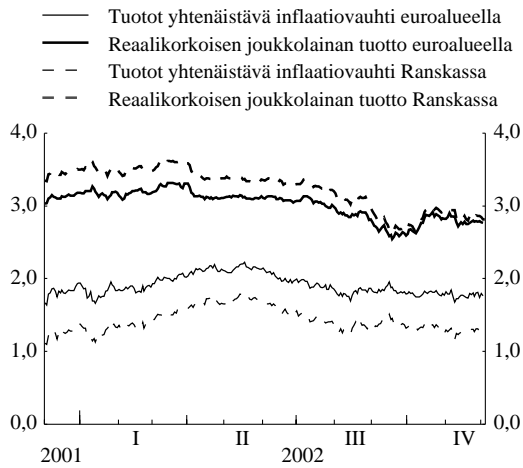
Pitkällä aikavälillä valtion 10 vuoden joukkolainojen nimellistuotto on euroalueella pysynyt noin 60 peruspistettä pienempänä kuin 31.12.2001. Markkinoiden pitkän aikavälin inflaatio-odotukset eivät ilmeisesti ole viime kuukausina muuttuneet merkittävästi. Kymmenen vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiövauhti (joka ilmaistaa 10 vuoden joukkolainojen nimellistuottojen ja ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun euroalueen YKHlin sidottujen 10 vuoden joukkolainojen tuottojen erona) oli 4.12. lähellä vuoden 2002 alinta arvoaan, 1,8 %, ja noin 40 peruspistettä hitaampi kuin toukokuun 2002 huippuvauhti (ks. kuvio 20).

Saksan valtion lainafutuureihin perustuvista optioista laskettuna implisiittisenä volatilitteettina mitattu euroalueen joukkolainamarkkinoiden

Kuvio 20.

Tuotot yhtenäistävä inflaatiövauhti

(prosentteina, päivähavaintoja)

Lähteet: Reuters, Ranskan valtiovarainministeriö ja ISMA.
Huom. Ranskan reaalikorkoisen joukkolainan tuotto on johdettu (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun) Ranskan kulutajahintaindeksiin sidottujen Ranskan valtion vuonna 2009 erääntyvien joukkolainojen markkinahinnoista. Euroalueen reaalikorkoisen joukkolainan tuotto on johdettu (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun) euroalueen YKHiin sidottujen Ranskan valtion vuonna 2012 erääntyvien joukkolainojen markkinahinnoista. Nimelliskorkoisen joukkolainan tuotto on johdettu vuonna 2009 erääntyvien joukkolainojen markkinahinnoista. Tuotot yhtenäistävä inflaatiövauhtiin laskentamenetelmää selostettiin helmikuun 2002 Kuukausikatsauksen sivulla 16.

epävarmuus on viime kuukausina hieman vähentynyt. Euroalueen implisiittinen volatilitteetti oli joulukuun 4. päivänä 5,1 % eli hyvin lähellä kahden viime vuoden keskiarvoaan (ks. kuvio 19).

Euroalueen joukkolainamarkkinoiden vakautumista oli nähtävissä myös yritysten joukkolainamarkkinoilla. Loka-marraskuussa BBB-luokituksen saaneiden yritysten liikkeeseen laskemien joukkolainojen tuoton ja valtion 10 vuoden joukkolainojen tuoton välinen ero kaventui euroalueella selvästi (ks. kuvio 22).

Osakemarkkinoiden epävarmuus väheni marraskuussa

Osakemarkkinat ovat toukokuun puolivälistä lähtien olleet hyvin epävakaat. Tämä on näkynyt hyvin selvästi markkinoiden epävarmuutta kuvaavassa, laajoihin osakeindekseihin perustuvista optioista johdetussa implisiittisessä volatilitteetissa, joka myötäili osakkeiden hintojen yleistä laskua aina lokakuun alkuun asti. Tämän jälkeen

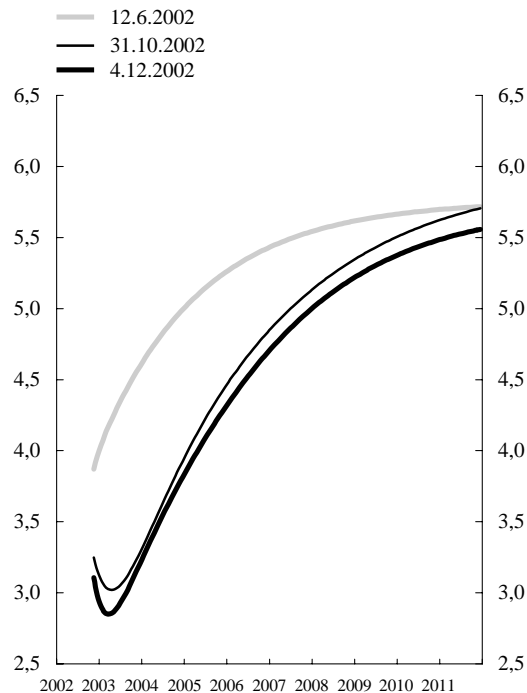
osakkeiden hinnat ovat kuitenkin nousseet voimakkaasti, ja epävarmuus onkin vähentynyt huomattavasti. Marraskuun loppuun mennessä epävarmuus olikin tasaantunut toukokuun tasolle.

Euroalueen ja Yhdysvaltojen osakemarkkinoiden elpyminen alkoi lokakuussa ja jatkui marraskuussa, joskin hieman vaimeampana, kun osakkeiden hinnat olivat aiempina kuukausina laskeneet jyrkästi. Osakkeiden hinnat nousivat, koska yritysten neljännesvuositulokset ja muut julkistetut tiedot olivat odotettua parempia ja markkinaosapuolet katsoivat niiden viittaavan talousnäkymien kohenemiseen etenkin Yhdysvalloissa. Lokakuun lopun ja joulukuun 4. päivän välisenä aikana sekä euroalueen että Yhdysvaltojen osakkeiden hinnat nousivat 3 % laajoilla Dow Jones Euro Stoxx ja Standard & Poor's 500 indekseillä mitattuna

Kuvio 21.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

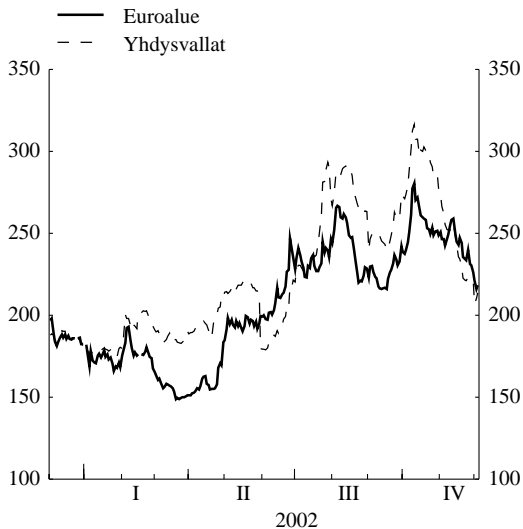
Lähde: EKP:n arvio.

Huom. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiinkorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

Kuvio 22.

Yritysten joukkolainojen tuottoerot euroalueella ja Yhdysvalloissa

(peruspisteinä, päivähavaintoja, BBB-luokitus)

Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Tuottoerot on laskettu yritysten 7–10 vuoden joukkolainojen tuottojen ja valtion 7–10 vuoden joukkolainojen tuottojen välisenä erona.

(ks. kuvio 23). Japanissa Nikkei 225 -indeksi nousi samana ajanjaksona 4 %, kun se oli laskenut huomattavasti lokakuussa. Samaan aikaan kun osakkeiden hinnat nousivat, epävarmuutta kuvaava osakkeiden hintojen implisiittinen volatilitteetti laski lähelle kahden aiemman vuoden keskiarvoa (ks. kuvio 24).

Yhdysvalloissa osakkeiden hintojen nousu hidastui hieman marraskuussa lokakuuhun verrattuna. Hintojen nousu jatkui, koska jotkut Yhdysvaltojen suurimmista yrityksistä julkistivat odotettua parempia tulostietoja. Tuloksissa näkyivät osaksi yritysten aiemmin tänä vuonna toteuttamat mittavat kulujen karsimistoimet sekä markkinaosapuolten käsitys, jonka mukaan talousnäkymät ovat hieman kohentuneet. Epävarmuuden väheneminen näkyi siinä, että lokakuun lopusta lähtien Standard & Poor's 500 -indeksiin sisältyvistä optioista johdettu implisiittinen volatilitteetti on pienentynyt 2 prosenttiyksikköä ja oli 26 prosenttia. Joulukuun 4. päivänä 2002 tämä indeksi oli vain 3 prosenttiyksikköä suurempi kuin kahden aiemman vuoden keskiarvo.

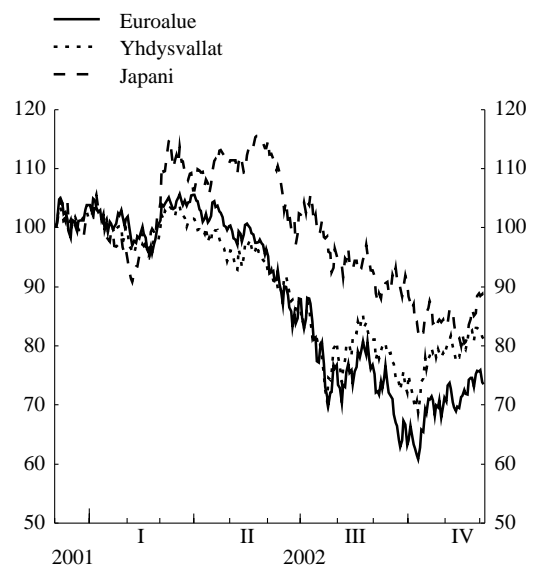
Japanin osakemarkkinoiden viimeaikaiseen hintakehitykseen näyttävät vaikuttaneen Japanin markkinoiden erityispiirteet. Osakkeiden hinnat laskivat lokakuussa ja marraskuun alussa etenkin markkinaosapuolten huoli rahoitusjärjestelmän haavoittuvuudesta sekä pitkään jatkunut epävarmuus järjestämättömiin lainoihin liittyvien ongelmien ratkaisusta. Samaan aikaan euroalueen ja Yhdysvaltojen osakemarkkinat elpyivät. Marraskuun puolivälissä laskusuuntaus pysähtyi ja osakkeiden hinnat alkoivat elpyä, koska jenin vaihtokurssi oli heikentynyt hieman ja suuret pankit ja tietotekniikkayritykset julkistivat jonkin verran myönteisiä tulostietoja. Tämän seurauksena Nikkei 225 -indeksi elpyi ensimmäistä kertaa puoleen vuoteen. Epävarmuutta kuvaava, Nikkei 225 -indeksiin sisältyvistä optioista johdettu implisiittinen volatilitteetti pieneni edelleen marraskuussa ja joulukuun alussa ja oli 4 prosenttiyksikköä pienempi kuin kahden aiemman vuoden keskiarvo.

Euroalueella osakkeiden hinnat nousivat lokamarraskuussa hieman voimakkaammin kuin Yhdysvalloissa. Euroalueen osakkeiden hinnat nou-

Kuvio 23.

Osakeindeksit

(1.12.2001 = 100, päivähavaintoja)

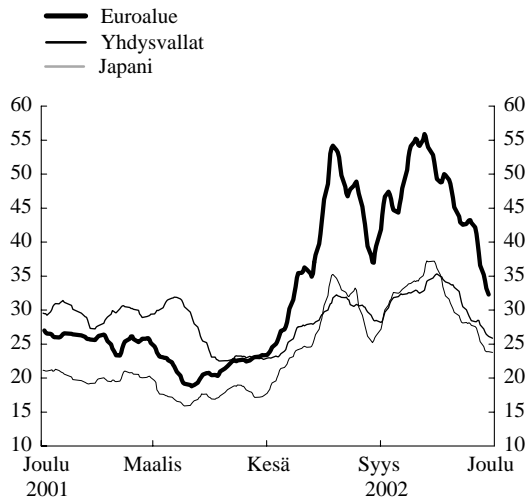
Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta. Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Kuvio 24.

Osakekurssien implisiittinen volatilitiitti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen kymmenen päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden prosentteina lasketujen hinnanmuutosten keskijointaa enintään kolmen kuukauden aikana. Osakeindeksit, joiden implisiittistä volatilitiittiä kuvataan, ovat Dow Jones Euro Stoxx 50 euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen osalta ja Nikkei 225 Japanin osalta.

sivat tilanteessa, jossa yritysten tulevasta tulostiedoista ja talouskehityksen näkymistä saatiin melko ristiriitaisia tietoja. Tämän vuoksi hintojen nousu tuleekin ehkä nähdä aiempien vuosineljännesten hyvin jyrkkien laskujen valossa. Lisäksi markkinaosapuolten kohentunut mieliala saattaa viitata niin sanotun osakepreemion pienemiseen. Tämä näkyi jossain määrin siinä, että epävarmuutta mittaava, Dow Jones Euro Stoxx -indeksiin sisältyvistä optioista johdettu implisiittinen volatilitiitti pieneni ja oli joulukuun 4. päivänä 34 %. Näin ollen se oli laskenut 8 prosenttiyksikköä lokakuun lopusta ja oli 5 prosenttiyksikköä suurempi kuin kahden aiemman vuoden keskiarvo (ks. kuvio 24).

Dow Jones Euro Stoxx -indeksi on lokakuusta alkaen kasvanut lähes kaikilla aloilla (ks. taulukko 5). Etenkin rahoitus-, televiestintä- ja tietotekniikkayritysten osakkeiden hinnat nousivat voimakkaasti loka-marraskuussa ja elpyivät siten jonkin verran, kun ne olivat aiempina vuosineljänneksinä laskeneet huomattavan paljon. Kaiken kaikkiaan näiden kolmen alan yritysten osakkei-

Taulukko 5.

Hintojen toimialoitteiset muutokset ja vaihtelut Dow Jones Euro Stoxxin toimialakohtaisissa indekseissä

(hintojen muutokset prosentteina ajanjakson lopun hinnoista, hintojen vaihtelut vuotuisina prosentteina)

	Raaka-aineet	Kulutus-tavarat (sykliset)	Kulutus-tavarat (ei-sykliset)	Energia	Rahoitus	Terveystarvot (ei-sykliset)	Teollisuus	Tekniikka	Tele-viestintä	Perus-palvelut	Euro Stoxx
Hintojen muutokset											
<i>(kauden lopun tietoja)</i>											
III/2001	-19,2	-29,0	-13,3	-14,2	-22,7	-12,0	-23,5	-37,9	-26,5	-7,4	-22,4
IV/2001	15,4	26,8	6,0	5,5	9,7	1,9	17,5	58,0	21,7	-1,4	15,4
I/2002	8,5	2,1	1,6	10,4	4,1	-10,1	7,8	-3,2	-10,0	-0,4	1,6
II/2002	-6,4	-17,1	-7,6	-8,5	-13,8	-14,4	-11,4	-36,3	-33,9	-7,8	-16,5
III/2002	-28,8	-29,3	-18,0	-21,0	-36,7	-22,7	-27,8	-35,6	-11,7	-23,8	-28,2
Lokakuu 2002	4,9	12,3	4,7	4,2	16,1	9,9	2,8	38,0	24,7	1,3	12,6
Marraskuu 2002	10,1	7,4	-3,2	0,5	9,4	-3,9	10,5	11,9	9,4	2,7	6,2
Syyskuun 2002 loppu – 4.12.2002	13,7	15,8	0,6	1,8	22,4	3,1	10,4	49,2	33,7	4,3	16,3
Hintojen vaihtelut											
<i>(kauden keskiarvoja)</i>											
III/2001	31,3	34,3	22,0	33,3	35,5	29,1	25,5	53,6	40,0	24,6	29,7
IV/2001	21,2	32,6	17,3	34,8	26,8	20,9	23,4	54,8	37,6	17,0	26,3
I/2002	13,0	20,7	10,3	18,3	18,8	20,2	14,1	38,7	26,7	12,8	17,6
II/2002	16,4	24,9	14,5	23,6	22,2	27,5	14,5	44,3	36,3	17,2	20,9
III/2002	38,4	46,0	32,2	46,5	51,2	49,5	28,0	59,7	48,0	39,7	43,4
Lokakuu 2002	43,0	54,0	26,4	43,8	56,3	38,6	36,7	74,7	36,7	34,4	47,5
Marraskuu 2002	27,3	31,5	16,4	19,1	37,8	23,6	26,4	53,4	36,5	26,5	29,6
Syyskuun 2002 loppu – 4.12.2002	35,8	43,6	21,5	33,1	47,1	33,0	31,4	65,1	36,2	29,8	38,8

Lähteet: Stoxx ja EKP:n laskelmat.

Huom. Hintojen vaihtelut on laskettu jakson päivittäisten indeksimuutosten vuositasolle korotettuna keskijointana. Toimialakohtaiset indeksit on esitetty tämän Kuukausikatsauksen tilasto-osassa.

den hinnat vaikuttivat eniten laajan osakeindeksin kasvuun loka-marraskuussa.

Televiestintä- ja tietotekniikkayritysten osakkeiden hintojen elpyminen tulisi osaksi nähdä sitä taustaa vasten, että näiden alojen osakkeiden hinnat olivat laskeneet hyvin voimakkaasti kahtena edellisenä vuonna. Lisäksi etenkin monet televiestintäyritykset ovat karsineet kustannuksiaan ja järjestelleet velkojaan tehokkaasti. Nämä toimet ovat myös saattaneet parantaa yritysten lähitulevaisuuden tulosnäkyviä. Myös yhdysvaltalaisen tietotekniikkayritysten myönteiset tulos-

tiedot ovat todennäköisesti vaikuttaneet euroalueen tietotekniikkayritysten osakkeiden hintojen elpymiseen. Rahoitusalan yritysten osakkeiden hintojen nousu näyttää osaksi kuvastavan sitä, että huoli kolmannella vuosineljänneksellä ilmeneestä pankkien ja vakuutusyhtiöiden kannattavuudesta on laimentunut hieman. Syyskuun loppuun ja joulukuun 4. päivän välisenä aikana tietotekniikkayritysten osakkeiden hintaindeksit nousivat 49 %, televiestintäyritysten osakkeiden hintaindeksit 34 % ja rahoitusalan yritysten osakkeiden hintaindeksit 22 %.

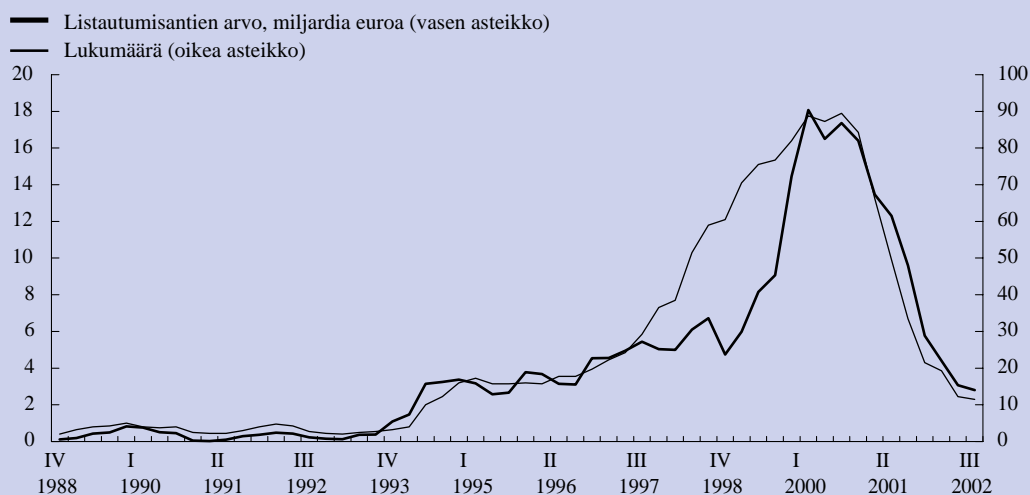
Kehikko 5.

Listautumisannit euroalueella

Listautumisannit lisääntyivät huomattavasti euroalueella 1990-luvun puolivälin jälkeen joko antien kokonaisarvolla tai -määrällä mitattuna (ks. kuvio a). Listautumisanteja tehtiin erityisen runsaasti vuonna 1999, ja ne saavuttivat huippunsa vuoden 2000 ensimmäisenä neljänneksenä. Tämän jälkeen listautumiset ovat vähentyneet selvästi, ja vuoden 2002 kolmanteen neljännekseen mennessä niiden määrä oli supistunut 1990-luvun puolivälin tasolle. Listautumisantien määrän vaihteluun ovat voineet vaikuttaa useat tekijät; tässä kehikossa tarkastellaan kuitenkin antien määrän kehityksen ja kustannusten välistä yhteyttä. Kustannuksia kuvataan oman pääoman kustannuksilla.

Kuvio A. Listautumisannit

(neljän vuosineljänneksen liukuva keskiarvo, neljännesvuositietoja)

Lähde: Bondware.

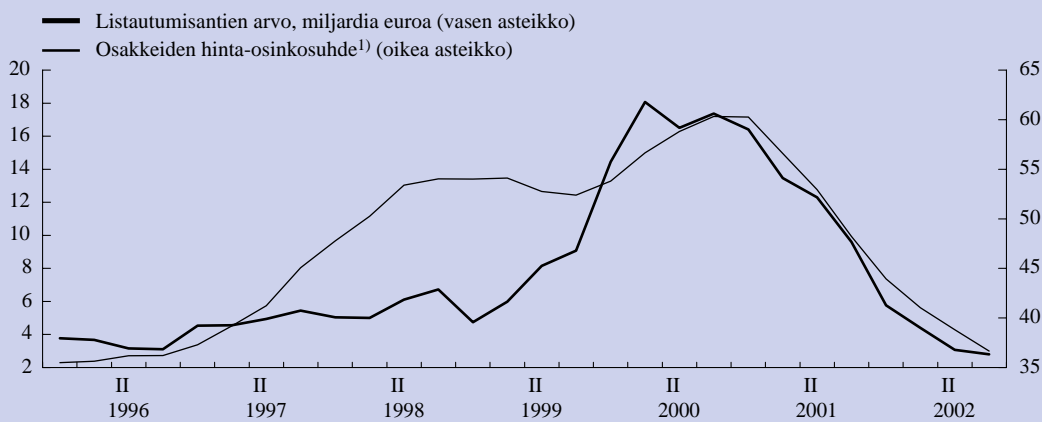
Oman pääoman kustannukset määritellään perinteisesti tuotoksi, jota investoijat odottavat vastineeksi pääomasijoitukseen liittyvästä riskistä. Tuotto koostuu riskittömästä korosta, joka on yleensä valtion joukkolainan korko, ja osakkeiden riskipreemiosta, joka on sijoittajien edellyttämä lisätuotto vastineeksi osakkeisiin

liittyvästä erityisestä riskistä. Käsitteenä oman pääoman kustannus on yksiselitteinen, mutta käytännössä sen laskeminen on hankalaa, koska osakkeiden riskipreemion suuruutta on vaikea laskea.

Osakkeiden hinnat ilmentävät tulevien osinkojen diskontattua arvoa. Se diskonttokorko, jolla vallitseva osakekurssi on sama kuin tulevien netto-osinkotuottojen nykyarvo, on osakkeenomistajien sijoitukselleen vaatima tuotto. Kun osakkeenomistajien tuottovaatimukset kasvavat ja osinkoja ei voida kasvattaa ja muut tekijät pysyvät muuttumattomina, osakkeiden hinnat laskevat. Tällöin osinkotuotto eli odotettu vuotuinen osinko prosentiosuutena osakkeen hinnasta kasvaa. Siten osinkotuoton kasvu nostaa oman pääoman kustannuksia.

Kuvio B.
Listautumisannit ja osakkeiden hinta-osinkosuhde

(neljän vuosineljänneksen liukuva keskiarvo, neljännesvuositietoja)

Lähteet: Bondware ja Datastream.

1) Osakkeen hinta prosentteina odotetusta vuotuisesta osingosta.

Kuviossa B esitetään euroalueella tehtyjen listautumisantien arvo vuodesta 1995 alkaen ja euroalueen Datastream-osakeindeksistä saatava hinta-osinkosuhde (eli osinkotuoton käänteisluku). Molempien sarjojen korrelaatio on hyvin suuri. Listautumisanteja tehtiin runsaasti, kun hinta-osinkosuhde oli suuri eli kun oman pääoman kustannukset olivat alhaiset. Vuoden 1995 jälkeen hinta-osinkosuhteen kehitykseen on vaikuttanut lähinnä osakkeiden hintojen kehitys. Siten vaikuttaa siltä, että listautumisantien määrän kehitys ja osakkeiden hinnan kehitys liittyvät läheisesti toisiinsa. Osakkeiden hintojen kehityshän vaikuttaa oman pääoman kustannuksiin. Nämä tulokset kuvastavat yhtä välitysmekanismia varallisuushintojen ja reaali-talouden välillä eli pääomakustannuskanavaa. Tulokset havainnollistavat, kuinka osakkeiden hintojen lasku kahtena viime vuotena on vaikeuttanut oman pääoman ehtoisen rahoituksen hankkimista.

2 Hintakehitys

YKHI-inflaation arvioidaan olleen marraskuussa 2,2 %

Eurostatin alustavan arvion mukaan vuotuinen YKHI-inflaatio hidastui 2,2 prosenttiin marraskuussa 2002, kun se oli lokakuussa ollut 2,3 % (ks. taulukko 6). Vaikka yksityiskohtaista erittelyä ei ole vielä saatavilla, tämä arvio viittaa siihen, että ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintaa lasketun YKHIn vuotuinen muutosvauhti on saattanut hidastua entisestään hie- man marraskuussa, kun otetaan huomioon ener- gian hinnan epäedullinen vaikutus vertailuajan- kohtana.

Tuoreimmat yksityiskohtaiset tiedot YKHlstä ovat lokakuulta 2002, jolloin se oli 2,3 %, kun se oli syyskuussa ollut 2,1 %. Tämä nopeutuminen joh-

tuu lähinnä öljyn hinnasta vertailuajankohtana, sillä kaikkien muiden erien vuotuinen muutos- vauhti hidastui. Näin ollen ilman jalostamattomia elintarvikkeita ja energiaa lasketun YKHIn vuotuinen muutosvauhti hidastui syyskuun 2,5 prosentista 2,4 prosenttiin lokakuussa. Lyhyen aika- välin kehityksen tarkastelu osoittaa, että ilman jalostamattomia elintarvikkeita ja energiaa las- ketun YKHIn kolmen kuukauden vuotuinen muu- tos- vauhti on ollut hitaampaa kuin vuositason muutosvauhti viiden viime kuukauden aikana. Tämä on sopusoinnussa sen kanssa, että vuotui- nen kasvuvauhti on vähitellen hidastunut kesä- kuusta 2002 alkaen.

YKHIn yksittäisistä eristä energian hinta nousi vuositasolla 2,3 % lokakuussa 2002, kun se oli syyskuussa laskenut 0,4 % (ks. kuvio 25). Kallis-

Taulukko 6.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1999	2000	2001	2001	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002
				IV	I	II	III	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras
Yhdenmukaistettu kuluttajahinta- indeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi ¹⁾	1,1	2,3	2,5	2,1	2,6	2,1	2,0	1,8	1,9	2,1	2,1	2,3	2,2
<i>josta:</i>													
Tavarat	0,9	2,7	2,5	1,7	2,2	1,4	1,3	1,0	1,2	1,4	1,4	1,7	.
Elintarvikkeet	0,6	1,4	4,5	4,7	4,9	2,8	2,2	2,3	2,1	2,3	2,3	2,2	.
Jalostetut elintarvikkeet	0,9	1,1	2,8	3,5	3,5	3,1	2,9	3,1	2,9	2,9	2,8	2,6	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	0,0	1,7	7,0	6,7	7,0	2,4	1,3	1,1	0,9	1,3	1,7	1,6	.
Teollisuustuotteet	1,0	3,4	1,5	0,2	0,9	0,7	0,9	0,3	0,7	0,9	1,0	1,5	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	0,7	0,7	1,1	1,6	1,8	1,7	1,4	1,6	1,5	1,4	1,4	1,3	.
Energia	2,4	13,3	2,7	-4,1	-2,1	-2,4	-0,9	-3,6	-1,7	-0,5	-0,4	2,3	.
Palvelut	1,5	1,7	2,5	2,8	3,1	3,2	3,3	3,2	3,2	3,3	3,3	3,2	.
Muut hinta- ja kustannus- indikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat ²⁾	-0,4	5,5	2,2	-0,8	-0,8	-0,8	-0,1	-0,9	-0,3	-0,1	0,1	0,9	.
Yksikkötyökustannukset ³⁾	1,0	1,2	2,6	3,2	3,1	2,5
Työn tuottavuus ³⁾	1,0	1,4	0,1	-0,4	-0,4	0,1
Työvoimakustannukset/työntekijä ³⁾	2,0	2,6	2,7	2,8	2,8	2,6
Työvoimakustannukset/tunti ⁴⁾	2,3	3,2	3,4	3,3	4,0	3,6
Öljyn hinta (euroa/barreli) ⁵⁾	17,1	31,0	27,8	22,4	24,6	27,8	27,2	25,8	25,9	27,0	28,9	27,9	24,2
Raaka-aineiden hinnat ⁶⁾	-5,9	16,7	-7,6	-15,6	-3,6	-5,5	-1,7	-8,4	-7,9	-1,3	4,7	7,8	3,4

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, Thomson Financial Datastream, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

Huom. Kreikan tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta eivät sisälly YKHIn. Muut hinta- ja kustannusindikaattorit sisältävät Kreikan tiedot myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta.

1) Marraskuun 2002 YKHI-inflaatioluku perustuu Eurostatin alustavaan arvioon.

2) Ei sisällä rakentamista.

3) Koko kansantalous.

4) Koko kansantalous (paitsi maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhoito ja muut palvelut).

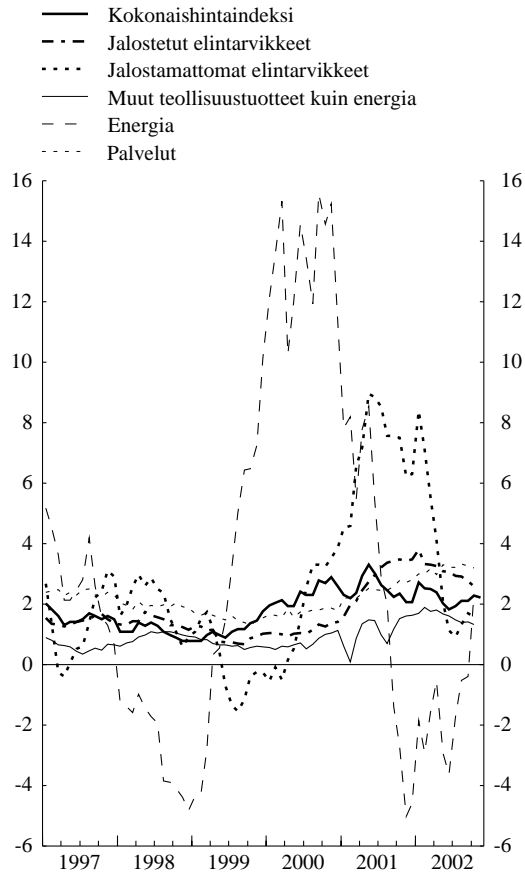
5) Brent Blend -laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen).

6) Ei sisällä energian hintoja. Hinnat euroina; joulukuuhun 1998 asti ecuina. Painotettu euroalueen ulkopuolelta tulevan raaka-aineiden tuonnin mukaan.

Kuvio 25.

Euroalueen YKHI-inflaatio eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. Kreikan tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta eivät sisälly YKHIin.

tuminen johtui lähinnä vertailuajankohdan eli viime vuoden vaikutuksista. Kuitenkin myös energian hintataso nousi 0,5 %. Epäsuotuisat vertailuajankohdan vaikutukset tulevat näkymään energian hinnassa myös marras- ja joulukuussa. Jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui 1,6 prosenttiin lokakuussa, kun se oli syyskuussa ollut 1,7 %. Tämä hienoinen hidastuminen johtui täysin kasvisten hintojen laskusta, sillä kaikkien muiden tuotteiden hinnat nousivat. Jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen lyhyen aikavälin kehitys ei näytä yhtä suotuisalta. Näiden elintarvikkeiden hinnat olivat nousseet viime vuoden lopun huonojen säiden vuoksi; sittemmin hinnat olivat alkaneet las-

kea, ja nyt tämä lasku on pysähtynyt. Lisäksi viimeaikaiset epäsuotuisat sääolot aiheuttavat jonkin verran hintojen nousupaineita.

YKHI:n vähän vaihtelevien erien (pl. energia ja jalostamattomat elintarvikkeet) hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui lokakuussa 2002. Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui edelleen 1,3 prosenttiin lokakuussa, kun se oli syyskuussa ollut 1,4 %. Näiden tuotteiden hintojen vuotuisen muutosvauhdin tasainen hidastuminen tämän vuoden helmikuun 1,9 prosentista kuvastaa sitä, että aiempien sokkien epäsuorat vaikutukset alkavat heikentyä. Myös palvelujen hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui lokakuussa 3,2 prosenttiin, kun se oli syyskuussa ollut 3,3 %. Lyhyellä aikavälillä tarkasteltuna palvelujen hintojen kolmen kuukauden nousuvauhti vuositasolle korotettuna oli vuositasoa hitaampi, mutta vain hieman. Hallinnollisesti säänneltyjen hintojen muutoksia lukuun ottamatta näyttäisi siltä, että tulevana kuukausina palvelujen hintojen vuotuisen muutosvauhdin voidaan odottaa edelleen hidastuvan asteittain. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui edelleen 2,6 prosenttiin lokakuussa, kun se oli syyskuussa ollut 2,8 %. Välillisten verojen muutokset tammikuussa 2003 voivat hiukan hidastaa jalostettujen elintarvikkeiden hintojen alenemismuutosta.

Tuottajahintojen nousupaineet ovat pysyneet vaimeina

Tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti kiihtyi huomattavasti lokakuussa 2002 ja oli 0,9 %, kun se oli syyskuussa ollut 0,1 %. Tämä johtui kuitenkin lähinnä vertailuajankohdan energian hintojen vaikutuksista. Energiaa lukuun ottamatta teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui lokakuussa hieman eli 0,9 prosenttiin, kun se oli syyskuussa ollut 0,8 %.

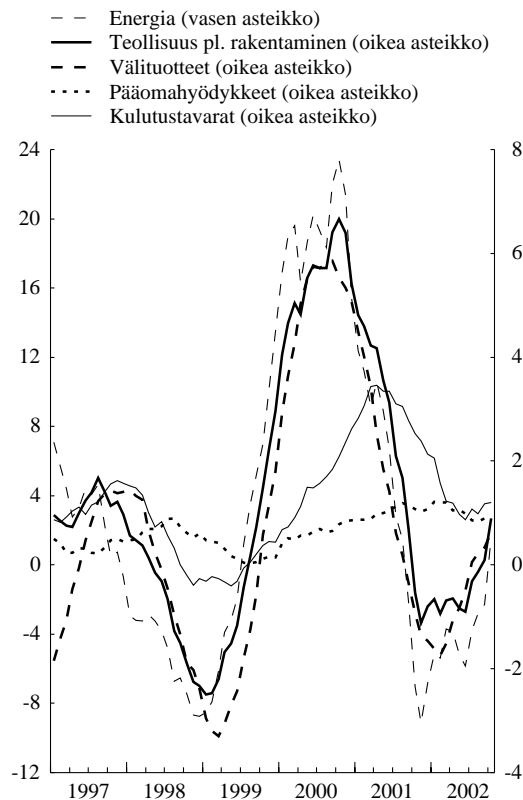
Lokakuussa 2002 energian hinta nousi 1,6 % edellisvuotisesta, kun se syyskuussa oli laskenut 2,3 % (ks. kuvio 26). Suurin syy nousuun oli vertailuajankohdan vaikutus. Kuitenkin myös energiateollisuuden tuottajahinnat nousivat 0,9 % lokakuussa. Vertailuajankohdan hinnat tulevat yhä

edelleen vaikuttamaan tuottajahintojen muutosvauhtiin seuraavina kuukausina. Öljyn hinnan halpeneminen syyskuun lopun tasolta pitäisi hieman hidastaa tuottajahintojen vuotuista muutosvauhtia. Välituotteiden hintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui lokakuussa 0,6 prosenttiin, kun se oli syyskuussa ollut 0,3 %. Tuotantoketjun myöhemmissä vaiheissa tuottajahintojen nousupaineet pysyvät kurissa. Kulutustavaroiden tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti pysyi lokakuussa ennallaan eli 1,2 prosentissa, ja siinä näkyi kestävien ja ei-kestävien kulutustavaroiden hintojen vastakkaisuuntainen kehitys. Pääomahyödykkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti pysyi lokakuussa ennallaan 0,9 prosentissa.

Kuvio 26.

Euroalueen teollisuuden tuottajahinnat eriteltyinä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

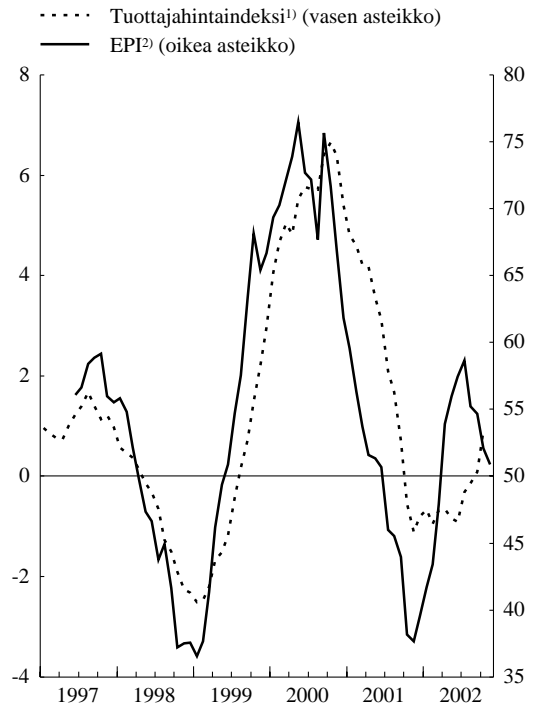
Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

Kuvio 27.

Tuottajahinnat ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hinnat euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja Reuters.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

- 1) Vuotuinen prosenttimuutos; ei sisällä rakentamista.
- 2) Eurozone Price Index, euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi, jonka tiedot perustuvat ostopäälliköille tehtävään kyselyyn. Indeksiluku, joka on yli 50, viittaa tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen nousuun, ja 50:tä pienempi indeksiluku hintojen laskuun.

Euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi (Eurozone Price Index, EPI) laski edelleen marraskuussa ja oli 50,9, kun se oli lokakuussa ollut 52,1 (ks. kuvio 27). Indeksillä on suurempi kuin 50, mikä viittaa siihen, että tuottajahinnoissa on lieviä nousupaineita. Indeksillä voi entisestään pienentyä tulevina kuukausina, sillä öljyn hinnan halpeneminen syyskuun lopun huipputasolta aiheuttaa jonkin verran laskupaineita. Öljyn hinta oli marraskuussa 24,2 euroa barreilta, eli hinta oli 16 % halvempi kuin syyskuussa. Muiden raaka-aineiden kuin energian hinta laski hieman marraskuussa, mm. viljatuotteiden, alkoholijuomien, sokerin ja tupakkatuotteiden hinnat laskivat.

Välituotteiden ja etenkin energian hintaan liittyvät vertailuajankohdan vaikutukset kiihdyttänevät entisestään teollisuuden tuottajahintojen vuotuista muutosvauhtia tulevina kuukausina. Energiateollisuutta lukuun ottamatta tuottajahintojen pitäisi kuitenkin pysyä kohtuullisina, mikä viittaa siihen, että kuluttajahintoihin ei tätä kautta kohdistu merkittäviä nousupaineita.

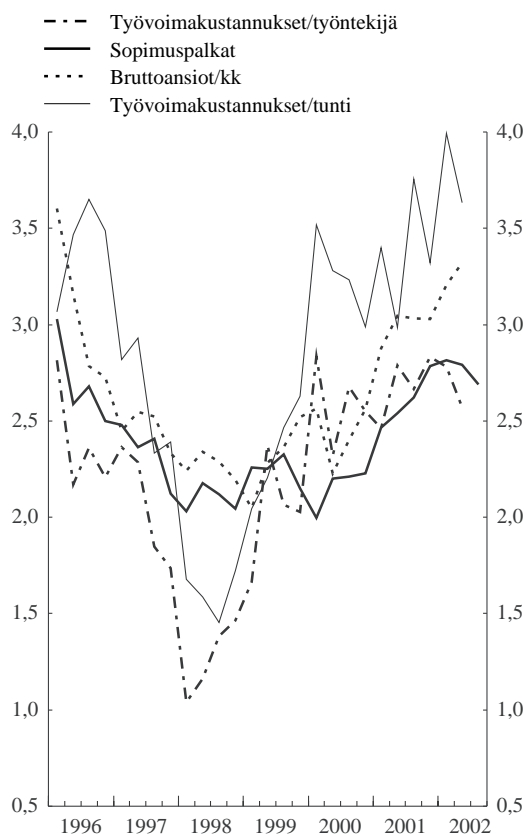
Joidenkin alustavien tietojen mukaan työvoimakustannusten kasvu on tasaantumassa

Tuoreimmat tiedot euroalueen työvoimakustannusten kehityksestä viittaavat siihen, että kustannusten kasvu on saattanut tasaantua. Tosin tiedot ovat vielä alustavia, ja niiden varmentamiseksi tarvitaan uusia tietoja (ks. kuvio 28).

Kuvio 28.

Euroalueen työvoimakustannusindikaattoreita

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot ja EKP:n laskelmat.

Tiedot työntekijää kohden lasketuista palkkakustannuksista vuoden 2002 toisella neljänneksellä osoittavat, että kustannusten vuotuinen nousuvauhti hidastui 2,6 prosenttiin, kun se oli vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ollut 2,8 %. Vuotuinen nousuvauhti on jokseenkin yhtä nopeaa kuin vuosina 2000 ja 2001. Työvoiman tuottavuus koheni toisella neljänneksellä hieman eli 0,1 % (vuositasolle korotettuna), kun se oli ensimmäisellä neljänneksellä heikentynyt 0,4 %. Työntekijää kohden laskettujen palkkakustannusten nousun lievän hidastumisen ja työn tuottavuuden orastavan elpymisen ansiosta yksikkötyökustannusten vuotuinen muutosvauhti hidastui toisella neljänneksellä 2,5 prosenttiin ensimmäisen neljänneksen 3,1 prosentista.

Muut työvoimakustannusten kasvuun toisella neljänneksellä viittaavat indikaattorit antavat riskiriitaista tietoa. Tiedot vuoden 2002 toisen neljänneksen kattavista palkkaneuvotteluista viittaavat siihen, että sovitut palkkaratkaisut pysyivät ennallaan 2,8 prosentissa. Tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen kasvuvauhti yrityssectorilla hidastui 3,6 prosenttiin toisella neljänneksellä, kun se oli ensimmäisellä neljänneksellä ollut 4,0 %. Kuukausittaisten bruttoansioiden kasvuvauhti nousi hieman eli 3,3 prosenttiin.

Kun tarkastellaan aivan viimeaikaista kehitystä, sopimuspalkkoja koskeva indikaattori pieneni kolmannella vuosineljänneksellä 2,6 prosenttiin, kun se oli toisella neljänneksellä ollut 2,8 %. Vaikka näköpiirissä on merkkejä työvoimakustannusten kasvun tasaantumisesta, työvoimakustannusten kasvussa ei näy selkeästi taloudellisen toimeliaisuuden pitkittynyt hidastuminen eikä työttömyyden lievä kasvu. Vallitsevassa taloustilanteessa palkkamaltin jatkuminen onkin ehdottoman tärkeää niin tulevan hintakehityksen kuin talouden elpymisenkin kannalta.

Inflaatio näyttää hidastuvan alle 2 prosenttiin

Vertailuajankohdan vaikutukset energian hintaan ja eräät maakohtaiset erityistekijät, kuten välillisten verojen korotukset ja hallinnollisesti säänneltyjen hintojen muutokset, voivat kiihdyttää

YKHI-inflaatiota hieman tulevina kuukausina. Toisin tällä hetkellä öljyn halventunut hinta hillitsee inflaatiopaineita. Kaiken kaikkiaan näyttää siltä, että vuotuinen YKHI-inflaatio pysyy muutaman kuukauden ajan yli 2 prosentissa.

Keskipitkää aikaväliä tarkasteltaessa näyttää siltä, että inflaatiopaineiden voidaan odottaa vähenevän jonkin verran. Sekä euron vahvistumisen (euro on tällä hetkellä noin 5 % vahvempi kuin vuoden alussa) että yleisen taloustilanteen

pitäisi lieventää hintapaineita. YKHIn vuotuisen muutosvauhdin odotetaan hidastuvan alle 2 prosenttiin vuoden 2003 aikana, kun aiempien hintasokkien epäsuorat vaikutukset lievenevät edelleen. Tähän hidastumiseen ja inflaation pysymiseen sopusoinnussa hintavakauden kanssa jatkosakin vaikuttaa se, pysyykö öljyn hinta suhteellisen vakaana sekä se, että työvoimakustannukset eivät enää kasva. Lisätietoja tästä aiheesta on osassa ”Eurojärjestelmän talousnäkymiä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot”.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

BKT:n määrän kasvu edelleen hidasta vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä

Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan euroalueen BKT:n määrä kasvoi vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä 0,3 % edellisestä neljänneksestä eli kasvuvauhti pysyi toiseen neljänneeseen nähden ennallaan (ks. taulukko 7). Tässä vasta ilmestyneessä arvioissa toisen neljänneksen kasvua on tarkistettu hieman aiemmin arvioitua hitaammaksi, mikä vahvistaa käsityksen, että kasvu on ollut vuonna 2002 koko ajan vaimeaa.

Kolmannella neljänneksellä kotimaisen loppukysynnän (pois lukien varastojen muutos) kasvuaikutus vahvistui edelleen, kun varastojen muutoksen kasvuaikutus taas heikkeni ja oli hieman negatiivinen. Nettoviennin kasvuaikutus oli edelleen positiivinen, kun sekä viennin että tuonnin

kasvu oli aiempaa voimakkaampaa. Kotimaisen loppukysynnän eristä yksityinen kulutus kiihtyi edelleen ja kasvoi kolmannella neljänneksellä 0,5 % edellisestä neljänneksestä. Kiinteän pääoman muodostuksen neljännesvuosikasvu taasaantui oltuaan aiempina neljänneksinä negatiivista. Tarkasteltaessa yksittäisiä BKT:n osatekijöitä on kuitenkin pidettävä mielessä, että niihin tehdään usein tarkistuksia etenkin ensimmäisen ja toisen arvion välillä sitä mukaa kuin saadaan uutta tietoa.

Teollisuussektorin kasvun voimistumisesta ei vielä selviä merkkejä

Euroalueen ilman rakentamista laskettu teollisuustuotanto pysyi syyskuussa 2002 ennallaan, kun se elokuussa oli kasvanut hieman (ks. tau-

Taulukko 7.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾								Neljännesvuosimuutos ²⁾				
	1999	2000	2001	2001 III	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 II	2001 III	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III
Bruttokansantuotteen määrä	2,8	3,5	1,4	1,3	0,4	0,3	0,6	0,8	0,2	-0,3	0,4	0,3	0,3
<i>josta:</i>													
Kotimainen kysyntä	3,5	2,9	0,9	0,7	-0,2	-0,2	-0,3	0,3	-0,3	-0,3	0,1	0,2	0,3
Yksityinen kulutus	3,5	2,5	1,8	1,8	1,6	0,5	0,2	0,6	0,1	0,0	-0,2	0,2	0,5
Julkinen kulutus	2,0	1,9	1,9	2,2	1,5	2,2	2,5	2,4	0,4	0,4	0,9	0,8	0,3
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	6,0	4,8	-0,7	-1,6	-2,5	-3,2	-3,7	-3,0	-0,7	-0,9	-1,0	-1,2	0,0
Varastojen muutos ^{3),4)}	-0,2	0,0	-0,4	-0,4	-0,8	-0,2	-0,1	0,1	-0,3	-0,1	0,2	0,1	-0,1
Nettovienti ³⁾	-0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,9	0,5	0,4	0,0	0,4	0,1	0,1
Vienti ⁵⁾	5,3	12,7	2,8	1,4	-2,8	-2,8	0,1	2,5	-0,2	-1,3	0,0	1,6	2,2
<i>josta tavarat</i>	5,0	12,5	2,6	1,3	-2,8	-1,9	0,3	.	-0,2	-1,3	0,8	1,1	.
Tuonti ⁵⁾	7,4	11,3	1,4	-0,3	-4,6	-4,5	-2,3	1,2	-1,4	-1,4	-0,9	1,4	2,2
<i>josta tavarat</i>	7,1	11,3	0,6	-1,4	-5,7	-4,1	-2,5	.	-1,6	-1,3	-0,7	1,0	.
Reaalinen arvonlisäys, brutto:													
Maa- ja kalatalous ⁶⁾	2,8	-0,8	-1,2	-1,2	-0,5	1,3	1,1	0,5	1,5	-0,2	0,0	-0,2	0,9
Teollisuus	1,3	3,7	0,7	0,5	-1,5	-1,9	-0,6	-0,2	0,1	-1,3	0,5	0,2	0,5
Palvelut	3,3	3,9	2,3	2,2	1,7	1,5	1,4	1,2	0,4	0,2	0,3	0,5	0,2

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

5) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

6) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

Taulukko 8.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	2000	2001	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002
			Heinä	Elo	Syys	Heinä	Elo	Syys	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo
	Kuukausimuutos						3 kk:n liukuva keskiarvo						
Koko teollisuus													
pl. rakentaminen	5,5	0,4	-0,1	-1,3	-0,3	-0,2	0,1	0,0	0,6	0,6	0,4	0,2	0,0
<i>pääaloittain:</i>													
Koko teollisuus pl. rakentaminen ja energiantuotanto ¹⁾	6,0	0,2	-0,3	-1,4	-0,6	-0,7	0,6	-0,4	0,9	0,6	0,2	0,4	0,0
Väli tuotteet	5,9	-0,8	0,7	0,0	1,4	-0,4	1,3	-0,7	2,1	0,8	0,2	0,4	0,4
Pääomahyödykkeet	9,4	1,3	-0,7	-2,5	-2,8	-0,4	-0,2	-0,6	-0,1	0,5	0,3	0,5	-0,2
Kulutustavarat	2,2	0,4	-1,6	-2,6	-1,3	-1,1	0,6	-0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	-0,4
Kestävät	6,5	-2,5	-1,9	-9,1	-2,7	-0,2	-0,5	0,0	-2,3	-0,9	-0,1	1,3	0,7
Ei-kestävät	1,4	1,0	-1,5	-1,6	-1,0	-1,3	0,8	-0,2	0,5	0,4	0,1	-0,2	-0,6
Energiantuotanto	2,0	1,2	1,2	-0,4	0,7	-0,9	-0,7	0,6	-1,7	1,0	1,0	0,2	-0,8
Tehdasteollisuus	5,9	0,2	-0,3	-1,3	-0,6	-0,5	0,4	-0,2	0,9	0,7	0,3	0,4	0,1

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja. Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukuvat keskiarvot, joita verrataan vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon, on laskettu käyttämällä tietoja, jotka on puhdistettu kausivaihtelusta ja korjattu työpäivien lukumäärällä. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Tehdasteollisuus ei sisällä kaksin ja öljytuotteiden tuotantoa, mutta sisältää mineraalien kaivun (pl. energiaraaka-aineet).

luokko 8). Teollisuustuotanto ei koko kolmannella neljänneksellä muuttunut edellisestä neljänneksestä, kun sekä ensimmäisellä että toisella neljänneksellä neljännesvuosikasvu oli ollut noin

0,5 %. Tehdasteollisuussektorin kasvu kehittyi vastaavasti, mutta oli kolmannella neljänneksellä edelleen hieman positiivinen. Vaikka tuotannon kasvuvauhdin hidastuminen kolmannella neljän-

Taulukko 9.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt

(kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1999	2000	2001	2001	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002
				IV	I	II	III	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	-0,1	2,5	-2,8	-1,4	0,3	0,3	-0,4	-0,2	-0,3	-0,3	0,3	-0,2	-0,2
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	8	12	6	-1	1	3	1	3	1	0	2	-1	-3
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	0	12	-1	-11	-7	-4	-5	-4	-4	-5	-5	-4	-3
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	11	16	10	6	5	3	-2	3	0	-4	-2	-2	-4
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	1	6	0	-3	-10	-12	-11	-12	-11	-10	-11	-10	-8
Palvelualojen luottamusindikaattori ²⁾	6	9	-6	-26	-18	-16	-22	-18	-21	-23	-21	-25	-25
Suhdanneindikaattori ³⁾	-0,1	1,3	-0,1	-1,2	-0,8	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4	-0,6	-0,5	-0,4	-0,4
Kapasiteetin käyttöaste, % ⁴⁾	82,3	84,4	83,1	81,6	81,1	81,1	81,3	-	81,0	-	-	81,5	-

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto). Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Prosenttimuutos edellisestä kaudesta.

2) Saldoluvut prosenttiyksikköinä. Palvelualojen luottamusindikaattorin tiedot on laskettu poikkeamina huhtikuusta 1995 alkaen lasketusta keskiarvosta, vähittäiskaupan luottamusindikaattorin tiedot poikkeamina heinäkuusta 1986 alkaen lasketusta keskiarvosta ja muiden luottamusindikaattorien tiedot poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

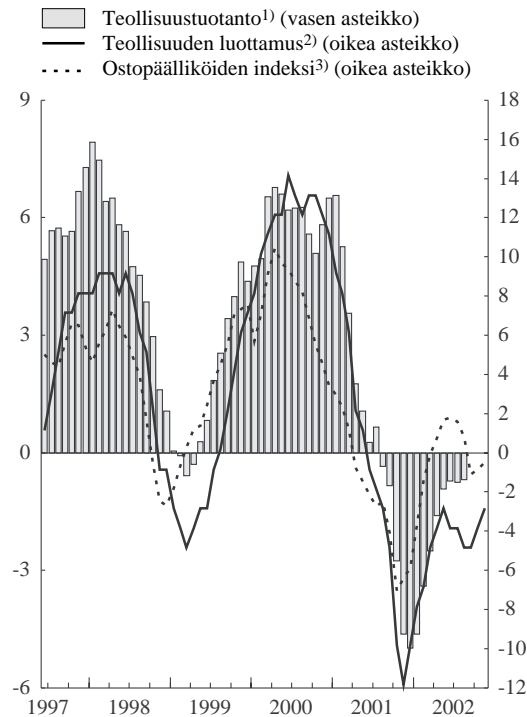
3) Poikkeama keskiarvosta keskihajontoina mitattuna.

4) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuosittaiset luvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot on johdettu neljännesvuosihavaintojen keskiarvoista.

Kuvio 29.

Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

- 1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen vuotuisia prosenttimuutoksia; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.
- 2) Saldoluvut prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammikuusta 1985 lähtien.
- 3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymiseen.

neksellä koski kaikkia teollisuuden pääaloja, se oli erityisen voimakasta ei-kestäviä kulutustavaroita valmistavilla aloilla.

Toisella neljänneksellä kasvuvauhti hidastui selvästi välituoteteollisuudessa, joka oli elpynyt erityisen hyvin tämän vuoden alkupuolella. Koska välituotteiden tuotannolle on ominaista riippuvuus varastojen vaihtelusta, kasvun hidastuminen voi olla yksi syy siihen, että varastojen muutoksen kasvuaikutus pieni.

Vaikuttaa siltä, että teollisuuden tuotannon kasvu viimeisen vuosineljänneksen alussa oli vaisua. Tehdasteollisuutta koskevien suhdannekyselyjen tulokset paranivat hieman loka-marraskuussa 2002, mikä viittaa siihen, että liiketoimintaympäristö olisi vakiintunut vaimean tuotannon kasvun tasolle.

Yrityksiä ja kuluttajia koskevan Euroopan komission suhdannekyselyn mukaan teollisuuden luottamus koheni edelleen marraskuussa kevään tasolle (ks. taulukko 9). Tilauskanta ja tuotantodotukset arvioitiin aiempaa paremmiksi, kun taas lopputuotevarastoja koskeneet arviot olivat pysyneet ennallaan. Myös tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI) koheni edelleen jonkin verran marraskuussa eli 49,5:een lokakuun 49,1:stä. Indeksillä oli kuitenkin edelleen alle muuttumatonta tuotantoa kuvaavan 50 pisteen kynnyksen, joten tehdasteollisuuden tuotannon kasvu vaikuttaa edelleen heikolta (ks. kuvio 29). Marraskuinen nousu liittyy indeksin yksittäisistä osatekijöistä pääasiassa yritysten arvioihin tilauskannan kasvusta. Vastakkaiseen suuntaan vaikutti kuitenkin toimitusaikojen lyhentymisen jatkuminen, joka viittaa välituoteteollisuuden tuotannon heikkoon kasvuun.

Kotitalouksien kulutuksen indikaattorit kohenivat hieman kolmannella neljänneksellä, mutta kyselytutkimukset osoittavat luottamuksen olevan edelleen heikkoa

Vähittäismyynnin volyyymi laski syyskuussa 2002 voimakkaasti, mikä osittain kumosi heinä- ja elokuussa havaitun kasvun. Koko kolmannella neljänneksellä vähittäismyynti kasvoi 0,7 % edellisestä neljänneksestä, jolloin kasvu jäi hieman negatiiviseksi. Vahvistumista tapahtui laajalti: sekä elintarvikkeiden että muiden kuin elintarvikkeiden myynnin kasvuvauhti oli aikaisempaa nopeampi. Uusien henkilöautojen rekisteröintien määrä pysyi lokakuussa 2002 jokseenkin muuttumattomana, kun se oli kolmannella neljänneksellä kasvanut 0,5 % edellisestä neljänneksestä. Koska vähittäismyynnin ja uusien henkilöautojen rekisteröintien kasvu nopeutuivat kolmannella vuosineljänneksellä, myös yksityisen kulutuksen kas-

vu vauhdittui samalla neljänneksellä. Molempien indikaattoreiden mukaan kulutuksen kasvuvauhti vahvistui myös vuositasolla (ks. kuvio 30).

Tämä viittaa siihen, että kuluttajien käsitykset inflaation voimakkaasta kiihtymisestä uuden käteisrahan käyttöönoton myötä ja selvästi vähentynyt halu tehdä suuria hankintoja ovat saattaneet alkaa lieventyä, mikä käy ilmi Euroopan komission suhdannekyselyistä. Vielä ei kuitenkaan ole selkeitä merkkejä, että näiden tekijöiden epäsuotuisa vaikutus kääntyisi myönteiseksi. Kuluttajien luottamus heikkeni edelleen marraskuus-

sa 2002 tasolle, joka oli pienempi kuin Yhdysvaltoja vastaan syyskuussa 2001 tehtyjen terroriiskujen jälkeen. Luottamuksen heikkeneminen johtuu suurelta osin siitä, että kotitalouksien odotukset Saksan yleisen taloudellisen tilanteen kehittymisestä ovat entistä synkempiä. Euroalueen vähittäismyöntisektorin luottamus koeheni marraskuussa edelleen vähitellen, kuten se oli kohentunut vuoden puolivälistä alkaen, mutta luottamus jäi heikommaksi kuin se oli ollut vuoden alussa (ks. taulukko 9).

Kasvunäkymiä varjostaa edelleen suuri epävarmuus

BKT:n määrän kasvun odotetaan jatkuvan maltillisena uudenvuoden yli. Vuoden 2003 kuluessa sen uskotaan vähitellen elpyvän (yksityiskohtaisempi kuvaus osassa 5, ”Euroalueen talousnäkymiä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot”). Tärkeimpinä talouskasvua tukevia tekijöinä nähdään inflaation hidastuminen ja sen myötä kotitalouksien käytettävissä olevien reaalitulojen lisääntyminen, minkä ennustetaan tukevan yksityistä kulutusta. Merkittävää on myös, että ulkomaisen kysynnän asteittaisen piristymisen arvioidaan jatkuvan ja näin tukevan sekä vientiä että – yhdessä alhaisten korkojen kanssa – investointeja. Tätä skenaariota kuitenkin varjostaa edelleen suuri epävarmuus, joka liittyy erityisesti geopolittisiin jännitteisiin, rahoitusmarkkinoiden kehitykseen ja maailmantalouden tasapainottomuuksiin. Näiden epävarmuustekijöiden vuoksi euroalueen talouden elpymisen tarkan ajankohdan ja voimakkuuden ennustaminen on vaikeaa.

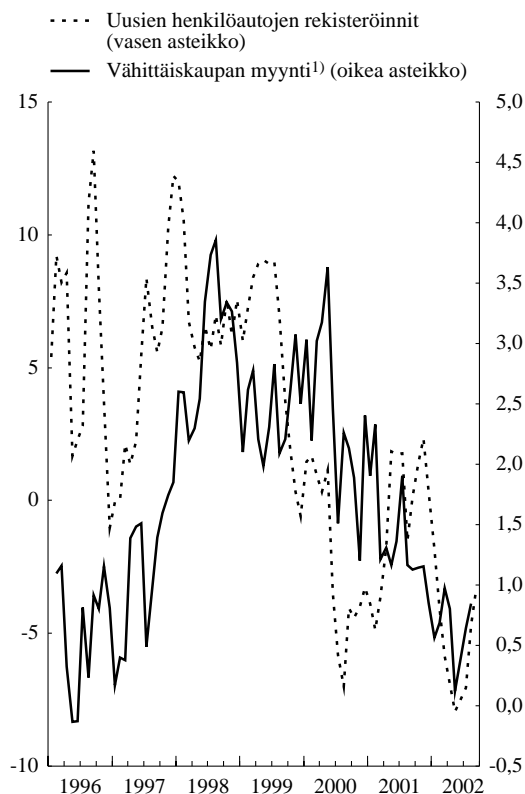
Euroalueen työttömyysaste nousi lokakuussa 2002

Euroalueen standardoitu työttömyysaste nousi 8,4 prosenttiin lokakuussa 2002, kun se oli syyskuussa ollut 8,3 % (ks. kuvio 31). Verrattuna marraskuun 2001 työttömyysasteeseen eli tilanteeseen ennen kuin työttömyysaste alkoi nousta, nousua on ollut 0,4 prosenttiyksikköä. Työttömien määrä kasvoi lokakuussa noin 54 000, mikä on selvästi enemmän kuin kolmannen neljänneksen keskiarvo (tarkistettu aiemmin arvioitua korkeammaksi eli 27 000:een).

Kuvio 30.

Uusien henkilöautojen rekisteröinnit ja vähittäiskaupan myynti euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja, työpäivien määrällä korjattuja tietoja)

Lähteet: Eurostat ja ACEA (European Automobile Manufacturers' Association, Bryssel).

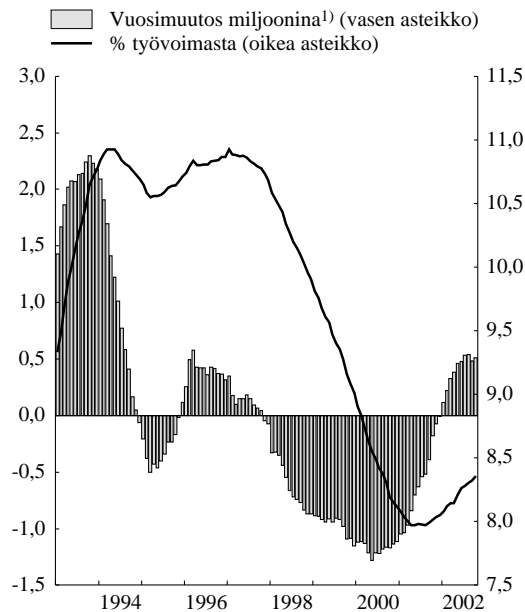
Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Laskennassa on käytetty kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja.

Kuvio 31.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavaintoja; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuosimuutostietoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta.

Työttömyyden lisääntyminen vaikutti edelleen sekä alle 25-vuotiaisiin että tätä vanhempiin (ks. taulukko 10). Lokakuussa 2002 alle 25-vuotiaiden työttömyysaste nousi 0,1 prosenttiyksikköä 16,2 prosenttiin, kun 25-vuotiaiden ja sitä vanhempien työttömyysaste pysyi ennallaan 7,3 prosentissa. Nuorisotyöttömyyden kasvu huhtikuusta 2001 alkaen on ollut jonkin verran voimakkaampaa kuin vuosina 1995–1996, jolloin euro-

alueen nuorisotyöttömyys edellisen kerran lisääntyi merkittävästi.

Euroalueella avoimina olevien työpaikkojen prosentuaalinen suhde työvoimaan pieneni edelleen kolmannella neljänneksellä¹. Tämän työttömyyden ja työllisyyden kehityksen tärkeimmän indikaattorin lasku vastaa havaittua ja odotettua työttömyyden lisääntymistä vuoden 2002 jälkimmäisellä puoliskolla. Viimeaikaisen työttömyyden ja avointen työpaikkojen määrän kehityksen tarkastelu rinnakkain vahvistaa, että työmarkkinoiden kireys on hellittänyt vuoden kuluessa. Näissä tilastoissa esitettyä tietoa käsitellään tarkemmin kehikossa 6.

Työllisyys on mahdollisesti vähentynyt kolmannella neljänneksellä

Jäsenmaiden kansantalouden tilinpitotiedot euroalueen työllisyydestä kolmannella vuosineljänneksellä eivät ole vielä saatavissa. Tämänhetkiset tiedot kuitenkin viittaavat siihen, että euroalueen työllisyyden kasvu on saattanut muuttua negatiiviseksi kolmannella neljänneksellä. Tämä perustuu todennäköisesti tuotannon kasvun aiempaan vaimenemiseen ja odotettua hitaampaan elpymiseen vuonna 2002.

1) Euroalueen viralliset tiedot eivät ole saatavissa. Kansallisiin tietoihin perustuvaa euroalueen avointen työpaikkojen indikaattoria käsiteltiin kehikossa "Euroalueen avoimia työpaikkoja koskevien tietojen informaatioisältö" EKP:n helmikuun 2002 Kuukausikatsauksessa.

Taulukko 10.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1999	2000	2001	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III	2002 Touko	2002 Kesä	2002 Heinä	2002 Elo	2002 Syys	2002 Loka
Yhteensä	9,4	8,5	8,0	8,0	8,1	8,2	8,3	8,2	8,3	8,3	8,3	8,3	8,4
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	18,5	16,7	15,7	15,7	15,9	16,1	16,1	16,0	16,2	16,1	16,2	16,1	16,2
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat	8,2	7,4	7,0	7,0	7,1	7,2	7,3	7,2	7,2	7,3	7,3	7,3	7,3

Lähde: Eurostat.

Huom. ILO:n suositusten mukaan. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuonna 2001 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 22,9 %.

Taulukko I I.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1999	2000	2001	2001	2001	2001	2002	2002	2001	2001	2001	2002	2002
				II	III	IV	I	II	II	III	IV	I	II
	Neljännesvuosimuutokset ¹⁾												
Koko kansantalous	1,8	2,1	1,3	1,5	1,1	0,8	0,7	0,5	0,2	0,2	0,2	0,1	0,0
<i>josta:</i>													
Maa- ja kalatalous ²⁾	-2,6	-1,6	-0,8	-0,4	-1,2	-1,5	-2,1	-1,8	-0,5	-0,9	-0,4	-0,3	-0,2
Teollisuus													
pl. rakentaminen	0,4	0,8	0,3	0,7	0,1	-0,5	-1,0	-1,1	-0,1	-0,2	-0,3	-0,4	-0,2
Rakentaminen	-0,2	0,6	0,3	0,7	0,1	-0,6	-1,1	-1,1	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2
Palvelut	2,0	1,6	0,3	0,6	0,2	-0,3	-0,9	-1,0	0,0	-0,1	-0,2	-0,5	-0,2
Kauppa ja kuljetus ³⁾	2,7	2,9	1,9	1,9	1,7	1,5	1,6	1,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,1
Rahoitustoiminta ja	2,3	2,8	1,5	1,5	1,4	1,2	1,5	0,9	0,3	0,6	0,4	0,2	-0,2
liike-elämän palvelut ⁴⁾	5,6	6,0	3,7	4,0	3,2	2,8	1,8	1,8	0,6	0,6	0,6	0,0	0,6
Julkishallinto ⁵⁾	1,8	1,5	1,4	1,4	1,3	1,2	1,5	1,4	0,3	0,2	0,4	0,6	0,2

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

- 1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.
- 2) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.
- 3) Sisältää myös korjaustoiminnan, tietoliikenteen, majoitus- ja ravitsemistoiminnan.
- 4) Sisältää myös kiinteistö- ja vuokrauspalvelut.
- 5) Sisältää myös koulutuksen, terveydenhuollon ja muut palvelut.

Kansantalouden tarkistettujen tilinpitotietojen mukaan euroalueen kokonaistyöttömyys pysyi toisella neljänneksellä muuttumattomana (ks. taulukko I I). Työllisyyden heikkeneminen teollisuudessa vaikuttaa hidastuneen toisella neljänneksellä ensimmäisen neljänneksen $-0,4$ prosentista $-0,2$ prosenttiin. Teollisuuden työllisyyden kehitys on ollut negatiivista viisi neljännestä peräkkäin. Työllisyyden kasvu on heikentynyt palvelualallakin, vaikka se oli toisella neljänneksellä edelleen hiukan positiivinen. Työllisyyden kasvun hidastumiseen vaikutti voimakkaimmin kaupan ja kuljetuksen ala, jossa työllisyyden kasvu heikkeni toisella neljänneksellä $0,4$ prosenttiyksikköä $-0,2$ prosenttiin. Sen sijaan rahoituksessa ja liike-elämän palveluissa työllisyyden kasvu näyttää olleen jälleen yhtä nopeaa kuin ennen ensimmäisen neljänneksen nollakasvua.

Työllisyysodotukset edelleen varovaisia

Yrityksiä ja kuluttajia koskevien Euroopan komission kyselytutkimusten mukaan euroalueen työllisyysodotukset sekä vähittäismyynti- että palve-

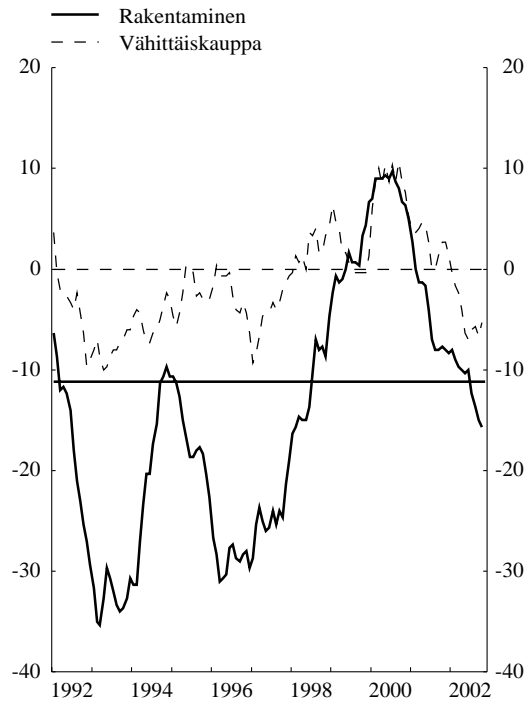
lualalla kohenivat marraskuussa 2002. Aikasarjan aiemman vaihtelevuuden vuoksi työllisyysodotusten on kuitenkin kohennettava edelleen ennen kuin niistä voi päätellä palvelualan työllisyyden parantuneen. Palveluja koskeva ostopäälliköille tehtävän kyselyn työllisyysindeksi pysyi marraskuussa jokseenkin muuttumattomana. Rakennusalalla työllisyysodotukset heikkenivät marraskuussa edelleen (ks. kuvio 32).

Yrityksiä ja kuluttajia koskevien Euroopan komission kyselytutkimusten mukaan euroalueen tehdasteollisuuden työllisyysodotukset muuttuivat entistä pessimistisemmiksi marraskuussa 2002, mikä viittaa siihen, että sektorin työllisyys heikenee edelleen (ks. kuvio 33). Työllisyysodotusten heikkenemistä vuoden 2002 jälkimmäisellä puoliskolla edelsi odotusten tilapäinen koheneminen. Tämä saattaa johtua vuoden ensimmäisen puoliskon ylioptimistisistä odotuksista. Niinpä työllisyysodotusten viimeaikainen kehitys ei välttämättä voimistakaan teollisuuden työllisyyden heikkenemistä vuoden lopussa. Tätä näkemystä tukee jokseenkin vakaa ostopäälliköiden kyselyn mukainen työllisyysindeksi marraskuulta.

Kuvio 32.

Euroalueen työllisyysodotukset

(saldoluvut prosenttiyksikköinä, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat työllisyysodotusten keskiarvoa rakennusalalla tammikuusta 1985 lähtien ja vähittäiskaupassa helmikuusta 1986 lähtien.

Lyhyen aikavälin työmarkkinanäkymät edelleen heikot

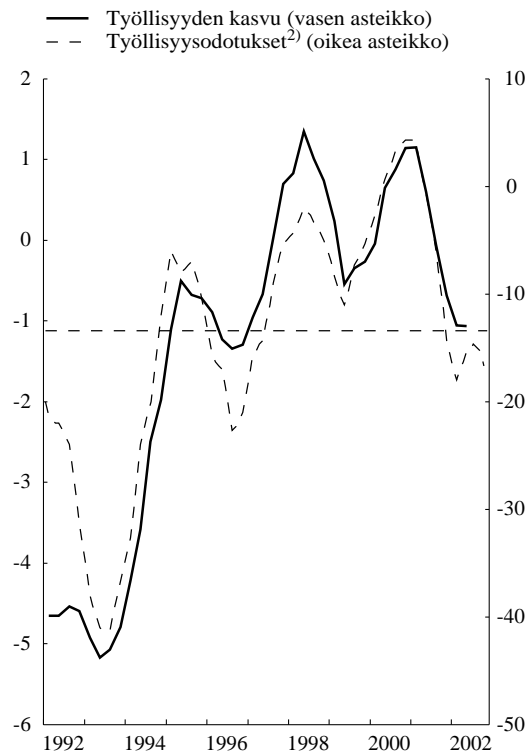
Kokonaistyöllisyys on todennäköisesti heikentynyt tämän vuoden toisella puoliskolla ja työttömyys on edelleen kasvanut. Talouden piristymiseen viittaavan arvioon perusteella työllisyyden

odotetaan alkavan jälleen kasvaa vuonna 2003 (ks. myös osa 5, ”Euroalueen talousnäkömiä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot”). Työllisyyden kasvua tukeva palkkakehitys on edelleen keskeinen tekijä työmarkkinanäkymien koenemisen kannalta.

Kuvio 33.

Työllisyyden kasvu ja työllisyysodotukset euroalueen teollisuudessa¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, saldoluvut prosenttiyksikköinä, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja)

Lähteet: Eurostat ja yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Vaakasuora viiva osoittaa työllisyysodotusten keskiarvoa vuodesta 1985 alkaen.

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Työllisyysodotukset koskevat ainoastaan tehdasteollisuutta.

Kehikko 6.

Työttömyys suhteessa avoimiin työpaikkoihin euroalueella

Tässä kehikossa tarkastellaan työttömyyden kehitystä euroalueella työttömyysasteen ja avointen työpaikkojen¹ suhdetta kuvaavan ns. Beveridgen käyrän avulla. Avomilla työpaikoilla tarkoitetaan avointen työpaikkojen määrää prosentteina työvoimasta. Työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhde on sikäli informatiivinen, että se voi antaa jonkinlaista tietoa siitä, johtuvatko työttömyysasteen muutokset ainoastaan talouden suhdannekehityksestä vai pysyvimmistä tai rakenteellisista tekijöistä.

Se, että samanaikaisesti on avoimia työpaikkoja ja työttömyyttä, kuvastaa, että työmarkkinoilla jatkuvasti sekä syntyy että häviää työpaikkoja, mistä syystä työntekijöitä siirtyy työttömyydestä ja työmarkkinoiden ulkopuolelta työmarkkinoille ja päinvastoin. Samaan aikaan uusien avointen työpaikkojen ja työtä etsivien osuminen kohdakkain viivästyy aina jonkin verran, koska työn ja työntekijöiden etsintään ja valintaan liittyy kustannuksia. Tämä puolestaan johtaa siihen, että samaan aikaan on avoimia työpaikkoja ja työttömiä.

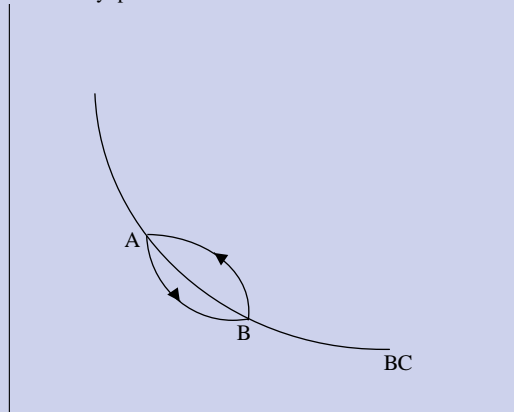
Työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhteeseen vaikuttavia häiriöitä

Kun otetaan huomioon sekä työnantajien että työttömien etsintä- ja valintaprosessit, työttömyysasteen ja avointen työpaikkojen määrän välillä voidaan odottaa olevan negatiivinen suhde: mitä suurempi avointen työpaikkojen määrä työmarkkinoilla on, sitä todennäköisemmin työtön löytää työtä. Kun todennäköisyys löytää työtä kasvaa vähemmän kuin suhteessa avointen työpaikkojen määrään, työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhteen kuvaajan voidaan odottaa olevan konvekssi origoon nähden (ks. kuvat A ja B).

Kuvio A.

Työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhde: talouden toimintaan liittyvät häiriöt

Avoimet työpaikat

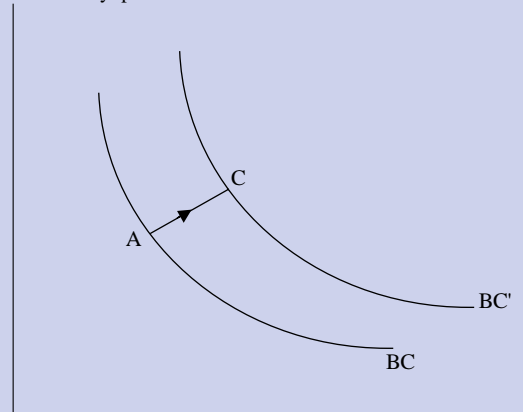

Työttömyysaste

Kuvio B.

Työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhde: rakenteelliset häiriöt

Avoimet työpaikat

Työttömyysaste

Kahden keskeisen häiriötyypin eli talouden toimintaan liittyvien häiriöiden ja rakenteellisten häiriöiden katsotaan yleisesti vaikuttavan työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhteeseen. *Talouden toimintaan liittyvät* häiriöt aiheuttavat työttömyyden ja avointen työpaikkojen vastakkaissuuntaisia liikkeitä. Kun esimerkiksi taloudellinen aktiiviteetti hidastuu, mikä on negatiivinen talouden toimintaan liittyvä häiriö, avointen työpaikkojen määrä vähenee, koska yritysten suunnitelmissa on luoda entistä vähemmän työpaikkoja. Samaan aikaan työttömyys kasvaa, koska työpaikkoja luodaan vähemmän ja niitä häviää enemmän. Tätä kuvataan kuviossa A, jossa nähdään Beveridgen

¹ Työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhdetta euroalueella käsiteltiin ensimmäisen kerran EKP:n julkaisussa *Labour market mismatches in euro area countries* maaliskuussa 2002.

käyrän alapuolella kaari pisteestä A pisteeseen B. Kun talouskehityksen hidastuminen taittuu, liike on päinvastainen eli avointen työpaikkojen määrä lisääntyy ja työttömyys vähenee (paluu lähtötilanteeseen). Näin ollen talouden toimintaan liittyvien häiriöiden seurauksena työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhdetta kuvaavan käyrän ympärille yleensä muodostuu vastapäivään kiertävä silmukka.

Sitä vastoin *rakenteelliset* häiriöt aikaansaavat työttömyyden ja avointen työpaikkojen samansuuntaisia liikkeitä. Rakenteellisia ovat muun muassa uudelleenjärjestelyihin liittyvät häiriöt ja muutokset työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamisen tehokkuudessa. Uudelleenjärjestelyjä koskevat häiriöt liittyvät toimialakohtaisiin siirtymiin, kuten siirtymiseen teollisuudesta palvelutuotantoon. Sen sijaan muutokset työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamisen tehokkuudessa liittyvät institutionaalisiin tekijöihin, kuten siihen, miten työttömyyskorvausjärjestelmät vaikuttavat työntekijöiden työnhaun tehokkuuteen. Uudelleenjärjestelyihin liittyvät häiriöt aiheuttavat työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhdetta kuvaavassa käyrässä ulospäin suuntautuvia liikkeitä, koska yleensä sekä työttömyysaste nousee että avointen työpaikkojen määrä kasvaa. Kohtaantohäiriöt puolestaan aikaansaavat käyrän kaartumisen ulospäin (sisäänpäin), kun työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamisen tehokkuus vähenee (lisääntyy). Kuvioista B ilmenee siirtyminen pisteestä A pisteeseen C.

Työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhteen kehitys euroalueella 1980-luvulta lähtien viittaa rakenteellisten häiriöiden keskeisyyteen työmarkkinoilla

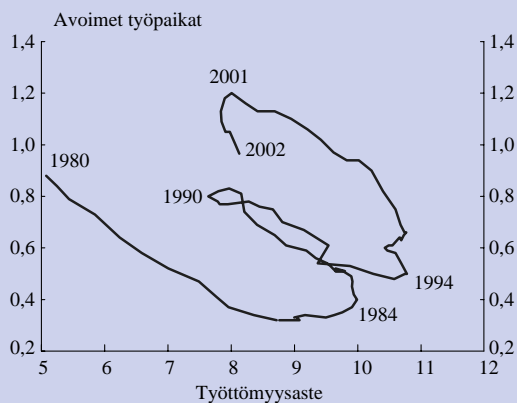
Euroalueen työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhteen aiempi kehitys viittaa siihen, että häiriöt ovat johtuneet sekä suhdanteista että rakenteellisista tekijöistä (ks. kuvio C). Talouden toimintaan liittyviä häiriöitä kuvaavia vastapäivään kiertäviä silmukoita voidaan havaita sekä 1980-luvun että 1990-luvun kehityksessä. Avointen työpaikkojen määrä supistui molempien vuosikymmenten alkupuoliskolla samalla, kun työttömyysaste nousi. Tämän jälkeen liikkeet olivat vastakkaisuuntaiset. Lisäksi on syytä huomata, että talouden toimintaan liittyvien häiriöiden yhteydessä työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhdetta kuvaava käyrä siirtyi huomattavasti ulospäin 1980- ja 1990-lukujen taitteessa, sillä sekä työttömyysasteen että avointen työpaikkojen määrän kehityssuunta oli positiivinen. Tämä viittaa siihen, että euroalueen työmarkkinoiden rakenteellisilla häiriöillä eli työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamisen tehokkuuden vähenemisellä ja/tai toimialakohtaisilla siirtymillä on keskeinen merkitys.

Joidenkin käytettävissä olevien tietojen mukaan euroalueen työmarkkinoiden toimivuuden ja sekä työmarkkinoiden muutosten että toimialakohtaisten siirtymien välillä on jonkinlainen yhteys. Näyttääkin siltä, että eräät institutionaaliset seikat, kuten työttömyyskorvausten kesto, korreloivat positiivisesti työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhdetta kuvaavan käyrän ulospäin suuntautuvan siirtymän kanssa. Tämä selittyy siten, että työttömyyskorvausten keston pidentyminen saattaa vähentää työn etsinnän tehokkuutta, mikä puolestaan viivästyttää työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamista ja sitä kautta lisää työttömyyttä ja avointen työpaikkojen määrää. Lisäksi toimialakohtaiset siirtymät näyttävät myös selittävän työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhdetta kuvaavan käyrän siirtymistä ulospäin ja siten vahvistavan sen, että euroalueen talouksien uudistaminen saattaa olla myös osittain syynä työttömyysasteen nousuun ja avointen työpaikkojen määrän kasvuun.

Kuvio C.

Työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhde euroalueella

(% työvoimasta)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Avoimia työpaikkoja koskevat tiedot kattavat noin 64 % euroalueesta. Vuoden 2002 tiedot ulottuvat kolmannen neljänneksen loppuun.

Viimeaikainen kehitys viittaa lähinnä suhdanneluonteisiin häiriöihin

Työttömyyden ja avointen työpaikkojen viimeaikainen kehitys euroalueella on ollut talouskehityksen hidastumisen odotettujen vaikutusten mukaista. Avointen työpaikkojen määrä on supistunut vuoden 2001 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien, mikä on osaltaan vaikuttanut työllisyyden kasvun hidastumiseen. Myös työttömyysaste alkoi nousta vuoden 2001 toisella puoliskolla. Tätä edelsi 1990-luvun puolivälissä alkanut avointen työpaikkojen määrän trendinomainen kasvu ja työttömyysasteen trendinomainen lasku. Niinpä talouden toimintaan liittyviä häiriöitä kuvaava, vastapäivään kiertävä silmukka näyttää olleen vallitseva työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhdetta kuvaavan käyrän liikkeissä viime vuosina. Mitään muuta liikettä ulospäin ei Beveridgen käyrässä näytä esiintyneen.

Edellä kuvatun kaltainen kehitys saattaa yhtäältä kertoa siitä, että 1990-luvulla toteutetut työmarkkinatoimet ja -uudistukset ovat vaikuttaneet suotuisasti työmarkkinoiden kehitykseen. Toisaalta se osoittaa, että lisäuudistukset ovat tarpeen toimialakohtaisten siirtymien vaikutuksen eliminoimiseksi ja työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamisen tehostamiseksi, jolloin myös työttömyyden ja avointen työpaikkojen suhdetta kuvaava käyrä siirtyisi sisäänpäin.

4 Julkinen talous

Euroalueella julkisen talouden alijäämien odotetaan olevan huomattavia vuonna 2002 ja 2003

Euroopan komission tuoreimmat talousennusteet viittaavat julkisen talouden rahoitusasemien huomattavaan heikkenemiseen euroalueella. BKT:hen suhteutetun julkisen talouden alijäämän odotetaan olevan euroalueella keskimäärin 2,3 % vuonna 2002. Tämä kuvastaa sitä, että rahoitus-

asemat ovat heikentyneet melkoisesti verrattuna yhtäältä vuoden 2001 toteutuneisiin lukuihin ja toisaalta vuotta 2002 koskeviin lukuihin komission viime kevään ennusteessa (ks. taulukko 12 sekä kesäkuun 2002 Kuukausikatsaus). BKT:hen suhteutetun peruslijäämän (jossa ei ole mukana korkomenoja) odotetaan euroalueella supistuvan huomattavasti vuonna 2002 sen sijaan, että se pysyisi jokseenkin ennallaan, kuten keväällä ennustettiin.

Taulukko 12.

Euroalueen julkisen talouden kehitystä koskevia ennusteita

(% BKT:stä)

		2001	2002	2003
Rahoitusjäämä	Euroopan komissio ¹⁾	-1,5	-2,3	-2,1
	OECD ²⁾	-1,5	-2,2	-2,1
	Vakaushjelmat ³⁾	-1,1	-0,9	-0,5
Suhdannekorjattu rahoitusjäämä	Euroopan komissio ¹⁾	-1,9	-2,0	-1,7
	OECD ²⁾ 4)	-1,5	-1,6	-1,4
	Vakaushjelmat ³⁾	-1,2	-0,7	-0,4
Perusjäämä	Euroopan komissio ¹⁾	2,5	1,5	1,6
	Vakaushjelmat ³⁾	2,7	2,8	3,1
Bruttovelka	Euroopan komissio ¹⁾	69,3	698,6	69,1
	Vakaushjelmat ³⁾	68,7	67,2	65,5

Huom. Vuosien 2001–2002 tietoihin sisältyvät matkapuhelintoimilupien myynnistä koko euroalueella saadut tulot. Nämä tulot ovat kuitenkin verraten pieniä, eivätkä ne vaikuta oleellisesti taulukon lukuihin.

1) *European Economy* 5/2002, *Economic Forecasts*, syyskuu 2002.

2) *Economic Outlook*, alustava versio, marraskuu 2002.

3) Tammikuussa 2002 laadittuihin hallitusten tarkistettuihin vakaushjelmiin perustuvia Euroopan komission lukuja.

4) Ei sisällä Luxemburgia.

Euroalueen maiden budjettien odotetaan keskimäärin jäävän huomattavasti vuoden 2002 tavoitteista, jotka oli asetettu vuoden 2001 lopulla tarkistetuissa vakausohjelmissa. Useimmissa euroalueen maissa julkisen talouden rahoitusaseman odotetaan olevan alijäämäinen vuonna 2002, kun vuonna 2001 puolet maista saavutti ylijäämäisen julkisen talouden rahoitusaseman. Kahden maan eli Saksan ja Portugalin ennustetaan ylittävän BKT:hen suhteutetulle alijäämälle asetetun 3 prosentin rajan. Portugalin tapauksessa raja ylittyy jo toisena vuotena peräkkäin.

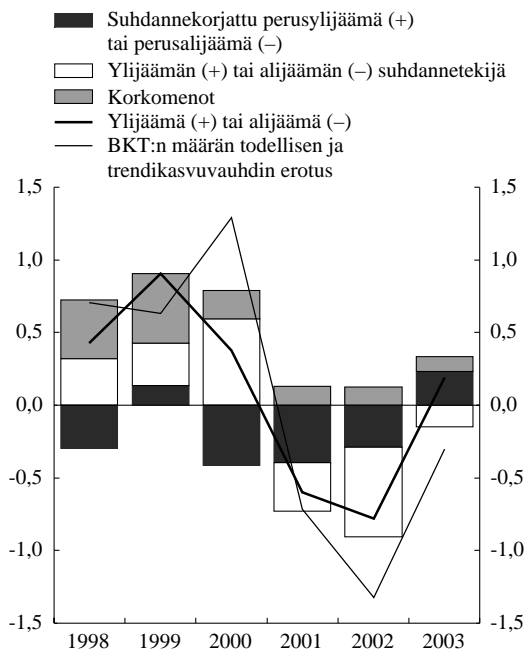
Julkisen talouden rahoitusasemien heikkeneminen johtuu pääasiassa siitä, että automaattiset vakauttajat toimivat odotettua huomattavasti epäsuotuisammassa kokonaistaloudellisessa ympäristössä. Tästä syystä alijäämän odotettu heikkeneminen vuonna 2002 johtuu suurelta osin suhdannekomponentista (ks. kuvio 34). Aiempien julkista taloutta koskevien tilastotietojen tarkistukset ovat myös vaikuttaneet rahoitusasemien kehitykseen vuonna 2001, mistä on joissakin tapauksissa seurannut huomattava siirtymävaikutus vuodelle 2002. Tästä huolimatta on ilmeistä, että julkisen talouden vakauttaminen on koko euroalueella keskimäärin keskeytynyt sen sijaan että se olisi edistynyt, kuten vuonna 2001 tarkistetuissa vakausohjelmissa ja Euroopan komission kevään ennusteessa ennakoitiin. Vuonna 2002 on ilmennyt harkinnanvaraista finanssipolitiikan keventämistä, ja sen hillitsemiseksi suunnitellaan joissakin maissa erilaisia tilapäisiä toimia. BKT:hen suhteutetun suhdannevaihteluista puhdistetun koko rahoitusjäämän odotetaan kuitenkin heikenevän vain vähän vuoden 2001 vastaavaan jäämään verrattuna, koska BKT:hen suhteutettujen korkomenojen pieneneminen kompensoi suuren osan muissa budjettierissä näkyvistä finanssipolitiikan keventämisen vaikutuksista.

BKT:hen suhteutetun julkisen velan ennustetaan euroalueella kasvavan hieman vuonna 2002, mikä merkitsisi sitä, että 1990-luvun puolivälissä alkanut velan asteittainen pieneneminen on keskeytynyt. Velkasuhteen kasvamiseen aiempiin ennusteisiin verrattuna vaikuttavat sekä talouden aiempaa heikompi nimelliskasvu että aiempaa suuremmat alijäämät. Velkasuhteen odotetaan kasvavan Italiassa, missä julkinen velka on erittäin suuri. Saksassa BKT:hen suhteutettu velka todennäköi-

Kuvio 34.

Vuotuiset muutokset euroalueen julkisen talouden keskimääräisessä rahoitusasemassa ja muutosten taustatekijät

(prosenttiyksikköä BKT:stä)

Lähteet: Euroopan komissio (syyskuu 2002) ja EKP:n laskelmat. Huom. Positiivinen arvo tarkoittaa, että vaikutus on ollut alijäämää supistava, ja negatiivinen arvo, että vaikutus on ollut alijäämää lisäävä. Matkapuhelintoimilupien myynnistä saadut tulot eivät sisälly tietoihin.

sesti ylittää jälleen Maastrichtin sopimuksessa määritellyn 60 prosentin ylärajan. Vuonna 2001 se jäi kuitenkin ylärajan alapuolelle.

Euroopan komission ennusteen mukaan koko euroalueen julkisen talouden rahoitusaseman odotetaan vuonna 2003 kohenevan jonkin verran ja BKT:hen suhteutetun julkisen talouden alijäämän odotetaan supistuvan hieman eli 2,1 prosenttiin. BKT:hen suhteutetun alijäämän odotetaan vuonna 2003 ylittävän 3 prosentin viitearvon yhdessä maassa eli Saksassa, ja kahdessa maassa eli Ranskassa ja Portugalissa alijäämän ennustetaan pysyvän edelleen hyvin lähellä viitearvoa. Koska rahoitusasemien koheneminen vuonna 2003 johtuu osaksi korkomenojen pienenemisestä, euroalueen keskimääräisen perusylijäämän odotetaan kasvavan vain vähän. Keskimääräinen velkasuhde alkaa taas pienentyä vuonna 2003, joskin Ranskassa ja Portugalissa velkasuhde edelleen kasvaa ja tulee jo hyvin lähelle Maastrichtin sopimuksessa määriteltyä viitearvoa.

Koko rahoitusjäämän odotettu kehitys vuonna 2003 ilmentää lievästi tiukkenevaa finanssipolitiikan linjaa, joskaan tämä finanssipolitiikan kiristäminen ei täysin kompensoi politiikan keventymistä vuosina 2001 ja 2002. Koska BKT:n määrän kasvuvauhdin odotetaan vuonna 2003 pysyvän keskimäärin trendikasvua hitaampana, suhdannekomponentilla on edelleen epäsuotuisa vaikutus julkisen talouden rahoitusasemien kehitykseen vuonna 2003. Vaikutus on kuitenkin huomattavasti pienempi kuin vuonna 2002. Joissakin maissa tilapäiset toimet kuitenkin hillitsevät osaltaan rahoitusjäämien heikkenemistä vuonna 2003 samaan tapaan kuin vuonna 2002.

Menokuriin perustuvan vakauttamisen odotetaan palaavan vuonna 2003

Euroopan komission ennusteen mukaan euroalueen alijäämäsuhteen kasvuun vuonna 2002 ovat syynä sekä BKT:hen suhteutettujen julki-

sen talouden tulojen pieneneminen että BKT:hen suhteutettujen perusmenojen kasvaminen (ks. kuvio 35). BKT:hen suhteutettujen julkisten tulojen pieneneminen vuonna 2002 – joissakin maissa huomattavastikin – johtuu pääasiassa heikosta taloudellisesta ympäristöstä sekä siitä, että talouskasvun hidastuminen vuonna 2001 vaikutti viipeellä verotettaviin tuloihin. Pieneneminen johtuu myös verouudistusten vaikutuksen aliarvioimisesta. Lisäksi osakkeiden hintojen lasku on pienentänyt omaisuuden arvoa ja sillä tavoin heikentänyt yritysten ja rahoituslaitosten taseita ja niiltä saatavia verotuloja. Lisäksi euroalueen keskimääräinen verotaakka kevenee edelleen asteittain vuonna 2002 toteutettujen uusien veronkevennyksien vaikutuksesta. Nämä tekijät vähentävät osaltaan BKT:hen suhteutettuja tuloja välittömästä verotuksesta, etenkin yrityssectorilta, kun taas yksityisen kulutuksen hidas kasvu heikentää tuloja välillisestä verotuksesta.

BKT:hen suhteutettujen julkisen talouden menojen kasvu euroalueella vuonna 2002 kuvastaa sitä, että alkuperäisissä budjettisuunnitelmissa julkisen talouden menojen rajoittaminen oli vaatimatonta ja että taloudellinen ympäristö on ollut heikempi kuin suunnitelmia laadittaessa oli odotettu. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että perusmenoja koskevat tavoitteet eivät ole ylittyneet kovin paljon ja ylitykset liittyvät lähinnä työttömyyskorvausmenoihin.

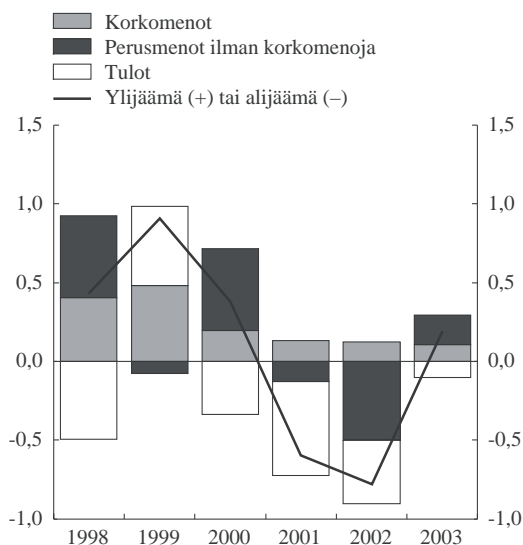
Euroalueen julkisen talouden rahoitusaseman kohenemisen vuonna 2003 ennustetaan johtuvan sekä korkomenojen että perusmenojen pienenemisestä suhteessa BKT:hen. Menojen pienenemistä tasoittaa osittain se, että verotulot ovat uusien maltillisten veronkevennyksien takia aiempaa pienemmät. Sosiaaliturvamaksuihin ja julkiseen kulutukseen liittyvä menokuri tukee perusmenojen kasvun odotettua hidastumista vuonna 2003.

Perusmenojen kehitys vaihtelee kuitenkin selvästi maasta toiseen. Joissakin maissa perusmenojen kasvu on nopeaa sekä vuonna 2002 että vuonna 2003. Joissakin maissa taas vajeet sosiaaliturvan rahoituksessa suurenevät ja terveydenhoitomenoja koskevat tavoitteet ylittyvät toistuvasti. Myös kuntatasolla on ajoittain odotettua suurempia julkisen talouden alijäämiä.

Kuvio 35.

Vuotuiset muutokset euroalueen julkisen talouden keskimääräisessä rahoitusasemassa: tulojen, perusmenojen (ilman korkomenoja) ja korkomenojen vaikutukset

(prosenttiyksikköä BKT:stä)

Lähteet: Euroopan komissio (syksy 2002) ja EKP:n laskelmat. Huom. Positiivinen arvo tarkoittaa, että vaikutus on ollut alijäämää supistava, ja negatiivinen arvo, että vaikutus on ollut alijäämää lisäävä. Matkapuhelintoimilupien myynnistä saadut tulot eivät sisälly tietoihin.

Joissakin maissa huomattava julkisen talouden epätasapaino jatkuu, kun aiempi vakauttaminen ei ole ollut riittävää

Koko euroalueen keskimääräisen julkisen talouden rahoitusaseman kehityksestä ei ilmene, miten paljon yksittäisten maiden rahoitusasemat eroavat toisistaan sen vuoksi, että finanssipolitiikan strategiat ovat viime vuosina olleet hyvin erilaisia eri maissa.

Saksasta, Ranskasta, Italiasta ja Portugalista koostuvalla neljän maan ryhmällä on merkittävä julkisen talouden epätasapaino. Rahaliittoa edeltäneen lähentymisprosessin aikana nämä maat vakauttivat julkista talouttaan pääasiassa verotulojen kasvun avulla. Myöhemmin ne eivät hyödyntäneet vuosien 1998–2000 vahvaa talouskasvua saatukseen julkisen talouden tervehtyttämispöcessin päätökseen. Julkisten menojen kasvu jatkui näissä maissa sitä vastoin melko voimakkaana. Kun vuosina 2001–2002 tehtiin veronkevennyksiä ja samaan aikaan taloudellinen ympäristö heikkeni, julkisen talouden rahoitusasemat heikkenivät nopeasti ja merkittävästi. Tästä on seurannut, että näistä neljästä maasta kahdessa julkisen talouden alijäämien odotetaan vuonna 2002 ylittävän alijäämäsuhteelle asetetun 3 prosentin viitearvon ja kahdessa olevan lähellä tätä viitearvoa. Ecofin-neuvosto päätti 5.11.2002, että Portugalissa on liiallinen julkisen talouden alijäämä, ja Euroopan komissio on pannut alulle Saksaa koskevan liiallisten alijäämien menettelyn sekä Ranskaa koskevan ennakkovaroitusmenettelyn.

Muissa maissa julkisen talouden rahoitusasemien odotetaan olevan joko tasapainossa tai vain lievästi epätasapainossa. Rahaliittoa edeltäneen lähentymisprosessin aikana nämä maat vakauttivat julkista talouttaan pääasiassa menokurin avulla. Sen jälkeen ja saatettuaan julkisen talouden tervehtyttämispöcessin päätökseen ne ovat yhtäaikaaisesti pienentäneet veroja ja julkisen talouden menoja. Joissakin näistä maista alijäämät ovat kuitenkin jälleen kasvaneet merkityksentotta suuremmiksi talouden taantumana ja joidenkin tavoitteista lipsumisten ja tilastotietojen tarkistusten takia. Tämä on osoitus siitä, miten herkkiä julkisen talouden rahoitusasemat ovat äkilliselle taloudellisen ympäristön muutokselle ja että

rahoitusasemissa on oltava riittävät turvamarginaalit.

Tämän maaryhmän kokemukset osoittavat myös, millä tavoin vakaus- ja kasvusopimuksen pitäisi toimia suhdannesyklin aikana: kun automaattiset vakauttajat toimivat täydellä teholla, julkisen talouden alijäämät voivat taantumana aikana heikettä ylittämättä kuitenkin 3 prosentin rajaa. Seuraavan noususuhdanteen aikana alijäämien odotetaan taas kohenevan.

Julkisen talouden rahoitusasemien tervehtyttäminen ja finanssipolitiikan rakenneuudistukset lujittavat luottamusta institutionaaliseen ja taloudelliseen ympäristöön

Ne seikat, että julkisten talouksien rahoitusasemien tervehtyttämispöcessia ei ole vielä saatu päätökseen ja että julkisen talouden rakenneuudistukset etenevät joissakin maissa kovin hitaasti, vaikuttavat edelleen epäsuotuisasti julkisen talouden kehitykseen euroalueella. Määrätietoiset toimet näillä molemmilla alueilla ovat kuitenkin välttämättömiä, jotta turvattaisiin vakaa ja kasvuystävällinen taloudellinen ympäristö. Tässä suhteessa vakaus- ja kasvusopimuksen päätavoitteen täyttäminen eli julkisen talouden rahoitusaseman saaminen keskipitkällä aikavälillä lähelle tasapainoa tai ylijäämäiseksi on edistänyt merkittävästi julkisen talouden vakauttamista ja suhdanneautomaatiikkaa suurimmassa osassa euroalueen maista. Tällä tavoin nimittäin saavutetaan oikea tasapaino taloudellisen ympäristön muutosten edellyttämän joustavuuden ja tarvittavan kurinalaisuuden välillä.

Koska joissakin euroalueen maissa kehitys on ollut huolestuttavaa, euroryhmä on (Euroopan komission ehdotuksesta) määritellyt eräitä tarkoituksenmukaisen vakauttamisstrategian elementtejä 7.10.2002. EKP:n neuvosto antoi 24.10.2002 antamassaan lausunnossa täyden tukensa tälle euroryhmän päätökselle (ks. marraskuun 2002 Kuukausikatsauksen sivu 6). Kaikkien niiden maiden, joissa julkisen talouden rahoitusasema ei ole vielä tasapainossa, pitäisi sitoutua toteuttamaan selkeä vakauttamisstrategia, joka koostuu neljästä keskeisestä osatekijästä: 1) ra-

hoitusaseman uskottava tasapainottumisura, joka edellyttää, että suhdanteista riippumatonta julkisen talouden alijäämää pienennetään vuosittain vähintään 0,5 % suhteessa BKT:hen, 2) realistiset oletukset taloudellisesta toimintaympäristöstä, 3) tarkoin täsmennetyt toimet tavoitteen saavuttamiseksi ja 4) tiukat tilinpitosäännöt ja tehokkaat menettelyt suunnitelmien toteuttamisen valvomiseksi.

Vaikka näitä sitoumuksia tulisi noudattaa nopein ja määrätietoisin toimin, edellä mainituista neljästä maasta vain kaksi, eli Saksa ja Portugali, on tähän mennessä laatinut vaatimusten mukaisia vakauttamissuunnitelmia vuodeksi 2003. Euroopan komission ennusteiden mukaan Saksan alijäämäsuhteen odotetaan tosin vuonna 2003 jäävän edelleen hieman suuremmaksi kuin 3 %. Ranskassa ja Italiassa suhdannekorjatun julkisen talouden rahoitusaseman ennakoidaan jäävän jokseenkin ennalleen. Ranskassa julkisen talouden alijäämän odotetaan ajautuvan hyvin lähelle 3 prosentin viitearvoa vakauttamistoimien puuttumisen vuoksi. Italiassa ja Portugalissa suunniteluilla suurehkoilla kertaluonteisilla vakauttamistoimenpiteillä (kuten reaaliomaisuuden myynnillä) odotetaan olevan vain tilapäisiä ja epävarmoja vaikutuksia julkiseen talouteen. Siksi tarvitaan merkittäviä ponnisteluja, jotta liiallisilta alijäämiltä vältyttäisiin ja jotta vakauttamiskehitys olisi uskottavaa kaikissa näissä maissa. Maiden sitoutuminen sovittuun lähestymistapaan on ensi kertaa koetuksella seuraavan vakausohjelmien tarkistuskierroksen yhteydessä.

Niissä maissa, joissa julkisen talouden epätasapaino ei ole merkittävä, automaattisten vakauttajien tulisi antaa toimia symmetrisesti taloudellisen toimintaympäristön muutosten suhteen. Aktiivista finanssipolitiikkaa ei kuitenkaan ole syytä harjoittaa. Budjettikuria ei myöskään saisi höllentää niiden maiden ”kupeessa”, joilla on suuri julkisen talouden epätasapaino. Hallitusten tulisi ryhtyä tarvittaessa tarkoituksenmukaisiin sopeuttamistoimiin, jotta ne säilyttäisivät julkisen talouden vakauttamisessa saavuttamansa hyvät tulokset ja siten edistäisivät tervettä julkista taloutta ja luottamusta instituutioihin euroalueella.

Viimeaikainen kehitys on myös tuonut esiin sen, miten tärkeää julkisen talouden kehityksen ajan-

tasainen ja tarkka tilastointi on. Arvioita julkisen talouden rahoitusasemien kehityksestä on useissa maissa jouduttu tarkistamaan aiempia arvioita huomattavasti heikommiksi, ja arviot on toimitettu melkoisella viipeellä. Epätarkat ennusteet ja tilastot johtavat vakautustoimien viivästymiseen ja heikentävät monenvälisen seurannan arvoa.

Pitkällä tähtäimellä pyrkimys kohti vakaus- ja kasvusopimuksen mukaista rahoitusasemaa parantaa julkisen talouden kestävyyttä ja luo kaivattuja mahdollisuuksia varautua väestön ikääntymisestä ennen pitkää aiheutuviin kustannuksiin. Tämä edistää makrotalouden vakautta ja tukee siten talouskasvua. Se ei kuitenkaan todennäköisesti aikaansaa haluttua dynaamisuutta euroalueen talouksissa. Vaikka verotaakkaa on viime vuosina kevennetty, useimmissa euroalueen maissa keskimääräiset ja marginaaliveroasteet ovat edelleen hyvin korkeat ja kannustimet työhön osallistumiseen suhteellisen heikot. Sosiaaliturvajärjestelmien uudistukset ovat olleet vähittäisiä, joskin uusia uudistuksia suunnitellaan parhailaan. Myös julkiset menot ovat kasvaneet usein suunniteltua voimakkaammin ja enemmän kuin olisi tarvittu maiden kunnianhimoisten verokennysten rahoittamisen kannalta. Niinpä menojen kasvu on osaltaan vaikuttanut viimeaikaisiin lipsumisiin julkisen talouden tavoitteista.

Menokuri ja uudistukset ovat avainasemassa, kun luodaan edellytyksiä julkisen talouden vakauttamiselle, luottamuksen vahvistamiselle, työllisyyden paranemiselle ja aiempaa dynaamisemmalle kasvulle. Nämä ovat myös EU:n kasvustrategian tavoitteita. Jos veroja on kevennettävä huomattavasti työllisyyden edistämiseksi, BKT:hen suhteutettujen julkisen talouden menojen pitää myös supistua merkittävästi, ja henkiseen pääomaan ja infrastruktuuriin tehtävillä investoinneilla tulee olla etusija tulonsiirtoihin nähden. Myös suuri julkinen velka ja suuret väestön ikääntymiseen tai muihin perusteisiin liittyvät vastuusitoumukset edellyttävät menokurin jatkamista. Kokemukset useissa maissa ovat osoittaneet, että tämä voidaan saavuttaa vain institutionaalisiin uudistuksiin, jotka lisäävät poliittisten päättäjien kannustimia välttää liiallista kulutusta ja karsia vähemmän tuottavia julkisen talouden sitoumuksia.

5 Euroalueen talousnäkyviä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot

Eurojärjestelmän asiantuntijat ovat laatineet marraskuun 2002 puoleenväliin mennessä saatavissa olleiden tietojen perusteella kokonaistaloudellisen arvion euroalueen tulevasta talouskehityksestä. Arviot on tuotettu vakiintuneen käytännön mukaisesti EKP:n ja euroalueen kansallisten keskuspankkien asiantuntijoiden yhteistyönä.¹ Ne laaditaan kahdesti vuodessa, ja ne muodostavat osan aineistoa, jota EKP:n neuvosto käyttää arvioidessaan talouskehitystä ja hintavakauteen kohdistuvia riskejä EKP:n rahapolitiikan strategian toisen pilarin mukaisesti.

Asiantuntija-arviot perustuvat useille oletuksille, jotka koskevat mm. korkoja, valuuttakursseja, öljyn hintaa ja euroalueen ulkopuolista maailman kauppaa. Teknisenä oletuksena on erityisesti, että lyhyet markkinakorot pysyvät muuttumattomina arviointijakson aikana. Näin pyritään edistämään EKP:n neuvoston työskentelyä antamalla arvioita siitä, miten EKP:n keskeisten ohjauskorkeiden pitäminen muuttumattomina arviointijakson aikana mahdollisesti vaikuttaisi hintakehitykseen. Tästä syystä nämä asiantuntija-arviot eivät yleensä ole paras mahdollinen ennuste tulevasta talouskehityksestä etenkin pitkällä aikavälillä, koska rahapolitiikka reagoi aina säilyttääkseen hintavakauden. Lyhyitä korkoja koskevan oletuksen lisäksi oletetaan myös, että euron valuuttakurssit pysyvät muuttumattomina arviointijaksolla. Pitkiä korkoja koskevat tekniset oletukset perustuvat markkinaodotuksiin, joiden mukaan pitkät korot nousevat hieman arviointijaksolla. Julkista taloutta koskevat oletukset perustuvat vuoden 2003 budjettisuunnitelmiin, keskipitkän aikavälin budjettikehyksiin ja muihin saatavissa oleviin tietoihin julkisen talouden menoista ja tuloperusteista euroalueen eri jäsenmaissa.

Arvioihin liittyvää epävarmuutta on kuvattu esittämällä ne vaihteluvälinä. Vaihteluvälit perustuvat euroalueen keskuspankkien aikaisempina vuosina laatimien arvioiden ja toteutuneen kehityksen välisiin eroihin. Vaihteluvälien leveys on näiden erojen itseisarvojen keskiarvo kerrottuna kahdella. Yleensä vaihteluvälän leveys vaihtelee riippuen muuttujasta ja arviointijakson pituudesta. Tämä heijastaa arvioinnin vaikeutta, joka

on erilainen eri muuttujilla ja arviointijaksoilla. Lisäksi vaihteluvälit heijastavat mm. korkoja ja valuuttakursseja koskevien oletusten poikkeamia muuttujien toteutuneesta kehityksestä. Vaihteluvälien taipumus leventyä arviointijakson loppua kohden perustuu siihen, että arviointijakson myöhempiä vuosia koskeviin arvioihin liittyy yleensä suurempaa epävarmuutta.

Kansainvälistä ympäristöä koskevat oletukset

Kansainvälisen ympäristön kehitystä koskevien oletusten mukaan maailmantalouden elpyminen jatkuu arviointijaksolla ja näin ollen vuosina 2003 ja 2004 vuotuinen kasvuvauhti uudelleen nopeutuu.

Vuoden 2001 hitaan kasvun jälkeen maailmantalous vahvistui alkuvuodesta 2002, ja neljännesvuosittaiset kasvuluvut ovat pysyneet suhteellisen vakaina koko loppuvuoden. Aiemmat odotukset elpymisen nopeutumisesta edelleen eivät kuitenkaan ole toteutuneet, ja talouskasvu on piristynyt eri tahtia maailman eri talousalueilla. Yhdysvaltain talouden siirtyminen laskusuhdanteesta nousu-uralle on ollut suhteellisen tasaista ja nopeaa, mutta sitä ovat hillinneet huolet yritysten kannattavuudesta ja tiedot, joiden mukaan varsinkin uuden teknologian alalla on aiemmin tehty liiallisia investointeja. Kansainvälisen rahoitusilanteen huonontumista kuvastaa osakekursien merkittävä lasku, riskipreemioiden kasvu ja jatkuva huomattava epävakaus kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla. Myös geopolittiset jännitteet ovat osaltaan vahvistaneet sijoittajien käsitystä riskien lisääntymisestä.

Näin ollen maailmantalouden kasvuvauhdin odotetaan pysyvän alkuvuodesta 2003 suunnilleen samana kuin toistaiseksi vuonna 2002. Sen jälkeen maailmantalouden kasvuvauhdin odotetaan asteittain nopeutuvan arviointijaksolla, kun niiden

¹ Lisätietoa arvioiden laatimisessa käytettävistä menetelmistä ja tekniikoista löytyy oppaasta "A guide to Eurosystem staff macro-economic projection exercises", kesäkuu 2001, EKP.

tekijöiden, jotka ylläpitävät käsitystä korkeista riskeistä, vaikutus heikkenee. *BKT:n määrän kasvuvauhdin euroalueen ulkopuolella* arvioidaan olevan vuonna 2002 keskimäärin 3 % eli nopeampi kuin vuonna 2001, jolloin kasvuvauhti oli 2,3 %. Kasvuvauhdin arvioidaan kiihtyvän edelleen 3,5 prosenttiin vuonna 2003 ja 4,5 prosenttiin vuonna 2004. Yhdysvaltain talouskasvun odotetaan vahvistuvan asteittain vuonna 2003 ja pysyvän vahvana vuonna 2004, joskin kasvuvauhdin odotetaan olevan hitaampaa kuin 1990-luvun loppupuolella. Japanin talouden elpymisen odotetaan olevan edelleen vaimeaa, mutta muiden kehittyneiden talouksien, erityisesti Ison-Britannian, elpymisen odotetaan olevan suhteellisen vahvaa. Kehittyviä talouksia koskevat arviot vaihtelevat. Latinalaisen Amerikan talouskasvun arvioidaan jäävän suhteellisen heikoksi vuonna 2003 mutta piristyvän vuonna 2004, kun taas Aasian kehittyvien talouksien nopea talouskasvu jatkuu arvion mukaan alueen voimakkaan kotimaisen kysynnän tukemana. EU-jäsenyyttä hakeneiden maiden ja muiden siirtymätalouksien talouskasvun arvioidaan pysyvän edelleen suhteellisen voimakkaana, kun ulkoinen ympäristö muuttuu suotuisammaksi ja kotimainen kysyntä pysyy vahvana.

Maailmankaupan kasvun oletetaan kehittyvän samansuuntaisesti kuin maailman BKT:n määrän kasvun. *Euroalueen ulkopuolisten vientimarkkinoiden kasvuvauhdin*, joka oli 2,2 % vuonna 2002, arvioidaan kiihtyvän asteittain vuoden 2003 kuluessa siten, että vuotuinen kasvuvauhti vuonna 2003 on keskimäärin noin 5,5 %. Euroalueen vientimarkkinoiden kasvuvauhdin odotetaan nopeutuvan vuonna 2004 entisestään noin 7 prosenttiin.

Käyttäen perustana futuurimarkkinoiden hintoihin sisältyviä odotuksia marraskuun puolivälissä, jolloin arviot viimeisteltiin, *öljyn maailmanmarkkinahinnan* oletetaan laskevan arviointijakson aikana hieman eli noin 10 % Yhdysvaltain dollareissa laskettuna. *Muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen* sitä vastoin oletetaan nousevan sekä vuonna 2003 että vuonna 2004. Näin vuoden 2001 aikana tapahtunut voimakas lasku kumoutuu.

Inflaatiovauhti hidastui vuonna 2002 useimmissa euroalueen ulkopuolisissa teollisuusmaissa, mikä heijastaa taloudellisen toimeliaisuuden heikentymisen viipeellä ilmenneitä vaikutuksia ja muiden

raaka-aineiden kuin energian alhaisia hintoja. Inflaatiovauhdin odotetaan pysyvän keskimäärin ennallaan vuonna 2003 mutta kiihtyvän vuonna 2004 taloudellinen toimeliaisuuden elpymisen jatkuessa.

BKT:n määrän kasvua koskevat arviot

Euroalueen BKT:n määrän neljännesvuosittaisen kasvun käytännöllisesti katsottuna pysähtyttyä suurimmaksi osaksi vuotta 2001 euroalueen BKT:n määrän kasvuvauhti alkoi vuoden 2002 alkupuoliskolla taas elpyä, kun ulkoinen kysyntä lisääntyi. Kotimaisen kysynnän osuus tästä kasvusta jäi kuitenkin lähes olemattomaksi. Euroalueen BKT:n määrän kasvun ei arvioida enää kiihtyneen neljännesvuositasolla kuluvan vuoden jälkipuoliskolla, joskin kotimaisen kysynnän arvioidaan piristyneen jonkin verran ja heijastavan erityisesti yksityisen kulutuksen kääntymistä hienoiseen kasvuun. Kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden epäsuotuisa kehitys on myös painanut euroalueen taloutta vuonna 2002, mutta vaikutuksen odotetaan heikentyvän myöhemmin arviointijaksolla.

On syytä huomata, että euroalueen BKT:n määrän ja kysynnän erien keskimääräistä vuotuista kasvuvauhtia vuonna 2002 kuvaavia lukuja pienentää mekaanisesti kasvuperinnön eli vuoden 2001 jälkipuoliskon hitaiden kasvuvauhtien vaikutus.² Arviossa euroalueen BKT:n määrän keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti on siksi hidastunut 0,6–1,0 prosenttiin vuonna 2002, kun se vuonna 2001 oli 1,5 %.

BKT:n määrän kasvuvauhdin arvioidaan nopeutuvan 1,1–2,1 prosenttiin vuonna 2003 ja 1,9–2,9 prosenttiin vuonna 2004. Kotimaisen kysynnän arvioidaan voimistuvan asteittain vuosina 2003 ja 2004 euroalueen ulkopuolista talouskehitystä heijastaen. Varastojen kasvattamisella arvioidaan olevan hienoinen BKT:n määrän kasvua vauhdittava vaikutus arviointijaksolla. Nettoviennin vaikutuksen BKT:n kasvuvauhtiin arvioidaan muuttuvan jokseenkin neutraaliksi vuosina 2003 ja 2004.

² *Kasvuperinnön vaikutus on selitetty joulukuun 2001 Kuukausikatsauksen kehikossa 6.*

Kotimaisen kysynnän eristä *yksityisen kulutuksen* kasvuvauhdin arvioidaan olleen 0,4–0,8 % vuonna 2002. Kasvuvauhdin arvioidaan nopeutuvan 1,1–2,1 prosenttiin vuonna 2003 ja olevan 1,5–3,1 % vuonna 2004. Kulutusmenojen arvioidaan kehittyvän jokseenkin käytettävissä olevien reaalityulojen mukaisesti, mitä tukevat inflaation hidastuminen, valtion nettomääräiset tulonsiirrot vuonna 2003 sekä työllisyyden kasvun elpyminen arviointijaksun lopulla. Kotitalouksien säästämistä nousi vuonna 2001. Sen arvioidaan alenevan arviointijaksolla hieman mutta pysyvän kuitenkin suhteellisen korkeana. Tämänhetkisten budjettisuunnitelmien perusteella oletetaan, että *julkisen kulutuksen* vaikutus BKT:n määrän kasvuun pienenee arviointijaksolla.

Kiinteiden investointien neljännesvuosittaiset kasvuluvut olivat negatiivisia vuonna 2001 ja vuoden 2002 alkupuoliskolla, mutta vuoden 2002 loppua kohti kiinteiden investointien arvioidaan hieman elpyvän. Keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan olleen –2,9 ja –1,9 prosentin välillä vuonna 2002 mutta kiihtyvän –0,6–2,4 prosenttiin vuonna 2003 ja 1,4–4,6 prosenttiin vuonna 2004. Kiinteiden investointien asteittainen elpyminen on pääasiassa seurausta *yritysten investoinneista*, joiden kehitystä tukee taloudellisen tilanteen paraneminen euroalueella ja sen ulkopuolella. Yrityssektorin investointien arvioidaan siitä huolimatta pysyvän vaatimattomina vuonna 2003, kun osakkeiden hintojen lasku ja pitkään jatkuneen hitaan talouskasvun vaikutukset yritysten kannattavuuteen ovat muuttaneet rahoitustilanteen vähemmäksi osassa yrityssektoria. *Asuntoinvestointien* arvioidaan vähentyneen vuonna 2002 ja pysyvän suurin piirtein samalla tasolla vuosina 2003 ja 2004. *Julkisten investointien* kasvuvauhdin arvioidaan pysyvän maltillisena arviointijaksolla.

Sekä viennin että tuonnin – mukaan lukien euroalueen sisäinen kauppa – neljännesvuosikasvu kuvaavien lukujen oltua negatiivisia viitenä peräkkäisenä vuosineljänneksenä kasvuluvut olivat vuoden 2002 toisella neljänneksellä taas positiivisia. Viennin keskimääräisen vuotuisen muutosvauhdin arvioidaan pysyneen –0,9–1,9 prosentina vuonna 2002, ja sen arvioidaan nopeutuvan 2,4–5,6 prosenttiin vuonna 2003 ja olevan 3,9–7,1 % vuonna 2004. Vientiä koskeva arvio heijas-

taa paitsi vientimarkkinoiden kasvun vahvistumista myös sitä, että euroalueen markkinaosuus ulkoisilla markkinoilla hieman pienenee kilpailukyvyn jonkinasteisen heikkenemisen vuoksi. Tuonnin keskimääräisen vuotuisen muutosvauhdin arvioidaan olleen edelleen –2,4–0,2 % vuonna 2002. Tuonnin arvioidaan seurailevan suurin piirtein euroalueen kokonaiskysyntää, ja sen keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan nopeutuvan 2,6–6,0 prosenttiin vuonna 2003 ja olevan 4,1–7,5 % vuonna 2004. Vuoden alkupuoliskon kehityksen vuoksi nettoviennin vaikutuksen BKT:n kasvuun arvioidaan olleen vahvasti positiivinen vuonna 2002. Tuonnin ja viennin kasvua koskevat arviot viittaavat siihen, että vuosina 2003 ja 2004 nettoviennin vaikutus muuttuu jokseenkin neutraaliksi.

Vuoden 2002 kuluessa hyvin heikoksi jääneen kehityksen jälkeen *työllisyyden kasvun* arvioidaan elpyvän hienoisesti vuonna 2003 ja vahvistuvan entisestään vuonna 2004. Tämä kehitys heijastaa viipeellä talouden suhdannekehitystä. Työvoiman tarjonnan arvioidaan lisääntyvän osallistumisasteen kasvaessa, joskin hitaammin kuin viime vuosina. Nämä työvoiman tarjontaa ja työllisyyttä koskevat arviot viittaavat siihen, että työttömyysaste nousee hieman vuonna 2003 kääntyen kuitenkin taas laskuun vuonna 2004.

Hintoja ja kustannuksia koskevat arviot

Eurojärjestelmän asiantuntijoiden arvioissa käytettyjen oletusten ja muiden saatavilla olevien tietojen perusteella *yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI)* keskimääräisen nousuvauhdin arvioidaan olleen 2,1–2,3 % vuonna 2002, kun se vuonna 2001 oli 2,5 %. Nousuvauhdin arvioidaan hidastuvan 1,3–2,3 prosenttiin vuonna 2003 ja olevan 1,0–2,2 % vuonna 2004. YKHI-inflaation vuoden 2003 kasvuvauhdille arvioidun vaihteluvälin siirtyminen alaspäin heijastaa muiden erien kuin energian hintojen hitaampaa nousua, kun taas vuoden 2004 vaihteluvälin siirtyminen alaspäin selittyy suurelta osin energian hinnan oletetulla laskulla. YKHIn keskimääräistä nousuvauhtia koskeva arvio kuvastaa näin ollen odotusta, että kotimaiset hintapaineet alenevat jossain määrin. Myös tuontihintojen vaikutus on hieman inflaatiota hidastava.

Hidastuttuaan huomattavasti vuoden 2002 aikana aiemman öljyn hinnan nousun vaikutusten purkautumisen ja heikon maailmankaupan myötä tuontihintojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutuu arvion mukaan asteittain vuoden 2003 kuluessa. Tästä huolimatta tuontihintojen keskimääräisen vuotuisen muutosvauhdin vuonna 2003 arvioidaan jäävän hieman negatiiviseksi, sillä sitä hillitsee keväällä 2002 alkanut euron efektiivisen valuuttakurssin vahvistuminen. Tuontihintojen arvioidaan alkavan nousta vuonna 2004 maailmankaupan hintojen ja vientikysynnän elpyessä.

Taloudellisen toimeliaisuuden heikentymisestä huolimatta nimellispalkkojen nousuvauhti nopeutui vuoden 2001 aikana, ja koko vuoden keskimääräinen nousuvauhti oli 2,8 %. Vuonna 2002 nousuvauhdin arvioidaan pysyneen suurin piirtein muuttumattomana. Tämänhetkisten palkkasopimusten ja muiden käytettävissä olevien tietojen perusteella arvioissa oletetaan nimellispalkkojen nousuvauhdin nopeutuvan vielä sekä 2003 että 2004.

Yksikkötyökustannuksia koskevat arviot kuvastavat työn tuottavuuden suhdanneluontoista elpymistä ja suurempia palkankorotuksia. Vuonna 2001 yksikkötyökustannukset nousivat jyrkästi työn tuottavuuden suhdanneluontoisesti heikentyttyä ja palkkojen nousun voimistuttua, mutta vuoden 2002 alkupuoliskolla yksikkötyökustannusten nousu vaimeni hieman. Taloudellisen toi-

meliaisuuden vilkastuessa työn tuottavuuden kasvun arvioidaan kohentuvan arviointijaksolla ja lähestyvän taas pitkän aikavälin keskiarvoaan. Näin ollen yksikkötyökustannusten nousun arvioidaan hidastuvan huolimatta palkkojen nousuvauhdin kasvusta. Taloudellisen toimeliaisuuden ollessa vähäistä *voittomarginaalit* kapenivat vuonna 2001, kun kustannukset nousivat. Voittomarginaalien arvioidaan jääneen kohtuullisen pieniksi vuonna 2002 mutta kasvavan arviointijakson aikana talouskasvun elpyessä.

Näistä syistä *markkinahintaisen BKT:n deflaattorin* kasvuvauhdin – joka heijastaa yksikkötyökustannusten, voittomarginaalien ja välillisten verojen kehitystä – arvioidaan olleen 2,2–2,4 % vuonna 2002, kun se vuonna 2001 oli 2,4 %. Kasvuvauhdin arvioidaan olevan 1,4–2,1 % vuonna 2003 ja nopeutuvan hieman vuonna 2004 taloudellisen toimeliaisuuden lisääntyessä. *Hallinnollisilla hinnoilla* ja *välillisillä veroilla* on vuosina 2002 ja 2003 pieni hintoja nostava vaikutus.

YKHI:n muiden erien kuin energian ja elintarvikkeiden hintojen kehityksen arvioidaan suurelta osin heijastavan BKT:n deflaattorin kehitystä. Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen nousuvauhti hidastui asteittain vuonna 2002, ja sen arvioidaan hieman hidastuvan edelleen vuonna 2003, kun tuontihintojen aiempien laskujen vaikutukset välittyvät tarjontaketjussa eteenpäin ja kapasiteetin käyttöaste pysyy suh-

Taulukko 13.

Kokonaistaloudellinen arvio

(keskimääräinen vuotuinen prosenttimuutos)

	2001	2002	2003	2004
YKHI	2,5	2,1–2,3	1,3–2,3	1,0–2,2
BKT:n määrä	1,5	0,6–1,0	1,1–2,1	1,9–2,9
Yksityinen kulutus	1,9	0,4–0,8	1,1–2,1	1,5–3,1
Julkinen kulutus	1,9	1,3–2,5	0,7–1,7	0,8–1,8
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	-0,4	-2,9–1,9	-0,6–2,4	1,4–4,6
Vienti (tavarat ja palvelut)	3,0	-0,9–1,9	2,4–5,6	3,9–7,1
Tuonti (tavarat ja palvelut)	1,5	-2,4–0,2	2,6–6,0	4,1–7,5

Huom. Jokaisen muuttujan ja arviointijakson vaihteluvälit perustuvat euroalueen keskuspankkien aiempien arvioiden ja toteutuneen kehityksen välisten erojen itseisarvojen keskiarvoon.

Kehikko 7.

Vertailua kesäkuun 2002 arvioon

Suurimmat erot EKP:n Kuukausikatsauksen kesäkuun 2002 numerossa julkaistun euroalueen asiantuntijoiden arvion oletuksiin nähden ovat, että euroalueen ulkoisten vientimarkkinoiden kasvuvauhtia vuonna 2003 on tarkistettu noin 1½ prosenttiyksikköä hitaammaksi ja että euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi on nyt vahvempi. Jälkimmäinen muutos heijastaa sitä, että euro on vahvistunut noin 4 % sitten kesäkuun 2002. Tärkeä muutos on myös pitkien korkojen kehitystä koskevien markkinaodotusten aleneminen noin 50 peruspisteellä.

BKT:n määrän kasvuarvioiden vaihteluvälejä sekä vuonna 2002 että vuonna 2003 on nyt siirretty alaspäin. Tämä heijastaa elpymisen arvioitua viivästymistä kesäkuun 2002 arvioon verrattuna. Vaikka tarkistukset jossain määrin selittyvät maailmankauppaa ja euron valuuttakurssia koskevien oletusten muutoksilla, suurimmaksi osaksi ne heijastavat euroalueen kotimaista kysyntää koskevia aiempaa alhaisempia kasvuarvioita. Kotimaisen kysynnän kasvun arvioiminen hitaammaksi ottaa huomioon nykyiseen taloudelliseen ympäristöön liittyvän suuren epävarmuuden vaikutuksen ja siihen liittyvän kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden heikentymisen. Tässä tilanteessa investointien elpymisen arvioitu viivästymisen selittyä ulkoisen kysynnän kasvun hidastumisen ja lyhyen aikavälin tulostekijöiden heikentymisen yhteisvaikutuksella, kun taas varallisuusvaikutusten arvioidaan hieman vaimentavan yksityistä kulutusta.

Euroalueen kotimaisen kysynnän arvioidusta heikentymisestä huolimatta YKHI-inflaation vuotuisen kasvuvauhdin arvioitua vaihteluväliä vuodelle 2003 on laskettu vain marginaalisesti. Tämän taustalla on kotimaista kustannustekijöitä koskevien arvioiden tarkistaminen ylöspäin. Nimellispalkkojen nousuvauhtia koskevia oletuksia on palkkasopimusten ja muiden käytettävissä olevien tietojen perusteella tarkistettu vain hieman alhaisemmiksi verrattuna kesäkuun 2002 arvioon. Yhdessä työn tuottavuuden heikkenemisen kanssa tämä merkitsee, että yksikkötyökustannusten nousua koskevia arvioita on tarkistettu korkeammiksi. Lisäksi voittomarginaaleja koskevia arvioita on taloudellisen toimeliaisuuden arvioidusta heikkenemisestä huolimatta tarkistettu vain hieman pienemmiksi, sillä yritysten odotetaan pitävän kiinni voittomarginaaleistaan pitkään jatkuneen heikon kannattavuuden kauden jälkeen.

Kokonaistaloudellisten arvioiden vertailua

(keskimääräinen vuotuinen prosenttimuutos)

	2001	2002	2003
YKHI – joulukuu 2002	2,5	2,1–2,3	1,3–2,3
YKHI – kesäkuu 2002	2,5	2,1–2,5	1,3–2,5
BKT:n määrä – joulukuu 2002	1,5	0,6–1,0	1,1–2,1
BKT:n määrä – kesäkuu 2002	1,5	0,9–1,5	2,1–3,1

teellisen alhaisena. Palvelujen hinnat nousivat vuonna 2002 yksikkötyökustannusten, hallinnollisten hintojen ja välillisten verojen nousun sekä alkuvuodesta euron käyttöönoton vaikutusten vuoksi. Yksikkötyökustannusten kasvun hidas-

tuessa palvelujen hintojen nousuvauhdin arvioidaan jonkin verran hidastuvan vuonna 2003. Myös jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen odotetaan osaltaan hidastavan YKHIn vuotuista nousuvauhtia vuonna 2003.

Kehikko 8.

Muiden laitosten ennusteet

Useat kansainväliset järjestöt ja yksityiset ennustelaitokset ovat julkaisseet ennusteita euroalueen talousnäkymistä. Näistä mainittakoon erityisesti EKP:n kokoaman Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimuksen tulokset. Nämä ennusteet eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia keskenään eivätkä eurojärjestelmän asiantuntijoiden laatimien kokonaistaloudellisten arvioiden kanssa, koska ne perustuvat erilaisiin oletuksiin ja ne on laadittu eri ajankohtina (eli ne perustuvat eri aikoina käytettävissä olleisiin tietoihin). Eurojärjestelmän asiantuntijoiden arvioista poiketen muiden laitosten ennusteet eivät yleensä perustu oletukselle muuttumattomista lyhyistä koroista arviointijakson aikana. Lisäksi ennusteissa käytetään erilaisia oletuksia rahoitusmarkkinoita ja euroalueen ulkoista ympäristöä koskevista muuttujista. On myös huomattava, että Consensus Economics Forecasts -ennusteissa ja Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimuksessa käytetään monia tarkemmin määrittelemättömiä oletuksia.

Erilaisista oletuksista huolimatta tällä hetkellä käytettävissä olevissa muiden ennustelaitosten ennusteissa arvioidaan hyvin yksimielisesti, että taloudellinen toimeliaisuus euroalueella vahvistuu vuosina 2003 ja 2004. Talouden kohentumisen odotetaan saavan tukea sekä aiempaa vahvemmassa kotimaisesta kysynnästä että ulkomaisen kysynnän elpymisestä. Euroopan komission ja OECD:n ennusteiden, Consensus Economics Forecasts -ennusteiden sekä Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimuksen mukaan BKT:n määrän kasvuvauhti vuonna 2003 on 1,7–1,8 %, kun taas IMF:n mukaan kasvuvauhti saattaisi olla jonkin verran tätä nopeampi eli 2,3 %. Kaikissa käytettävissä olevissa ennusteissa euroalueen BKT:n kasvu nopeutuu myös vuonna 2004.

Taulukko A. Euroalueen BKT:n määrän kasvuennusteiden vertailua

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Julkastamisajankohta	2002	2003	2004
Euroopan komissio	marraskuu 2002	0,8	1,8	2,6
IMF	syyskuu 2002	0,9	2,3	-
OECD	marraskuu 2002	0,8	1,8	2,8
Consensus Economics Forecasts	marraskuu 2002	0,8	1,7	-
Survey of Professional Forecasters	marraskuu 2002	0,8	1,8	2,5

Lähteet: Euroopan komission ennuste (syksy 2002), IMF World Economic Outlook (syyskuu 2002), OECD Economic Outlook n:o 72, Consensus Economics Forecasts ja EKP:n Survey of Professional Forecasters.

Kaikkien näiden ennusteiden mukaan kuluttajahintainflaatio hidastuu asteittain vuonna 2003 vuotuisen keskimääräisen inflaatiiovauhdin hidastuessa joko 2,2 (OECD), 2,0 (Euroopan komissio) tai 1,6 prosenttiin (IMF). Ennusteiden välisiä eroja selittää osittain se, että niiden oletukset öljyn hinnasta arviointijaksolla poikkeavat toisistaan. Consensus Economics Forecasts ja Survey of Professional Forecasters ennustavat molemmat 1,8–1,9 prosentin inflaatiiovauhtia vuodelle 2003. Kaikissa käytettävissä olevissa ennusteissa odotetaan inflaatiiovauhdin jäävän vuonna 2004 suurin piirtein samoihin lukemiin, joita niissä ennustetaan vuodelle 2003.

Taulukko B. Euroalueen kuluttajahintainflaatioennusteiden vertailua¹

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Julkastamisajankohta	2002	2003	2004
Euroopan komissio	marraskuu 2002	2,3	2,0	1,8
IMF	syyskuu 2002	2,1	1,6	-
OECD	marraskuu 2002	2,4	2,2	2,0
Consensus Economics Forecasts	marraskuu 2002	2,1	1,9	-
Survey of Professional Forecasters	marraskuu 2002	2,2	1,8	1,9

Lähteet: Euroopan komission ennuste (syksy 2002), IMF World Economic Outlook (syyskuu 2002), OECD Economic Outlook n:o 72, Consensus Economics Forecasts ja EKP:n Survey of Professional Forecasters.

1) IMF:n ennusteissa yksityisen kulutuksen deflaattori, Consensus Economics Forecast -ennusteissa kuluttajahintaindeksi (CPI), muissa YKHI.

6 Globaali makrotaloudellinen ympäristö, valuuttakurssit ja maksutase

Maailmantalouden elpyminen hidastui

Maailmantalouden elpyminen oli suhteellisen nopeaa aiemmin vuonna 2002, mutta näyttää nyt tilapäisesti hidastuneen jonkin verran. Varsinkin on ollut merkkejä Yhdysvaltain yksityisen kulutuksen ja Japanin nettoviennin kasvua edistävän vaikutuksen mahdollisesta heikkenemisestä vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä. Rahoitusmarkkinoiden kehitys ja geopolittiset jännitteet ovat myös lisänneet epävarmuutta kasvunäkymistä. Maailmantalouden tuotannon kasvun odotetaan kuitenkin nopeutuvan asteittain vuoden 2003 aikana ja ylittävän vuoden 2002 kasvun (ks. osa ”Euroalueen talousnäkyviä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot”).

Monet tekijät näyttävät edistävän ja pitävän yllä maailmantalouden kasvun asteittaista nopeutumista. Ensiksikin tietyt merkit viittaavat siihen, että käänne on tapahtumassa taloustaantumana joissakin taustatekijöissä, joista yksi oli tietotekniikan kysynnän jyrkkä lasku. Toiseksi yrityssektorin kyky tasoittaa taantumasonkeja on parantunut viime vuosikymmenen aikana. Tämä johtuu varsinkin tuotantorakenteiden joustavuuden lisääntymisestä. Joissakin maissa, kuten Yhdysvalloissa, on saatu lisäyksi kilpailua, mikä vähentää pohjainflaatiopaineita ja mahdollistaa merkittävän talouspoliittisen elvytyksen.

Yksittäisiä maita tarkasteltaessa Yhdysvaltain uusimmat tiheään julkaistavat tiedot osoittavat, että vaikka BKT:n kasvu oli vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä suhteellisen vahva, talouden elpymistä vuodesta 2001 alkaen vauhdittaneen yksityisen kulutuksen kasvu on hidastunut vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä. Vuoden 2002 kolmatta neljännestä koskevat alustavat luvut osoittavat BKT:n määrän kasvaneen edellisestä neljänneksestä vuositasolle korotettuna 4,0 %. BKT:n kasvuun eniten vaikuttanut tekijä oli yksityinen kulutus. Etenkin kestävien kulutustavaroiden kulutus kasvoi 23 % (edellisestä neljänneksestä vuositasolle korotettuna). Tämä johtui pääasiassa autoalasta, joka hyötyi merkittävästä vähittäiskauppaa kannustavista toimenpiteistä. Julkinen kulutus, yksityiset investoinnit ja vienti

myötävaikuttivat myös BKT:n kasvuun vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä, vaikka niiden osuus jäikin paljon autokauppaa vähäisemmäksi. Näiden tekijöiden osuutta BKT:n kasvusta tasoitti osittain tuonnin suuri määrä.

Yhdysvaltain tulevaa lyhyen aikavälin talouskasvua rajoittanee aiemmista osakemarkkinoilla syntyneistä tappioista johtuva viivästynyt negatiivinen varallisuusvaikutus sekä kestävien kulutustavaroiden kysynnän hidastuminen (erityisesti autokaupan osalta), kunnes kysyntä taas asteittain elpyy. Yksityisten yritysten investoinnit eivät vielä selvästi osoita, että merkittävää elpymistä olisi odotettavissa lähiaikoina. Sen sijaan julkisen kulutuksen kasvun odotetaan jatkuvan lyhyellä aikavälillä vahvana. Ulkomaankauppasektorilla nettoviennin vaikutus BKT:n kasvuun todennäköisesti lisääntyy samalla, kun Yhdysvaltain kilpailukyky paranee dollarin heikennyttyä vuonna 2002 tärkeimpien kauppakumppaneiden valuuttoihin nähden.

Energiakustannusten nousu nopeutti vuotuista kuluttajahintainflaatiota, joka oli 2,0 % lokakuussa 2002. Ilman elintarvikkeiden ja energian hintoja laskettu kuluttajahintainflaatio oli edelleen 2,2 %. Alhainen kapasiteetin käyttöaste ja tuotavuuden vahvana jatkuva kasvu hillinnevät lyhyellä aikavälillä kotimaisia inflaatiopaineita.

Tässä tilanteessa Yhdysvaltain keskuspankin avomarkkinakomitea (FOMC) päätti 6.11.2002 pitämässään kokouksessa laskea federal funds -tavoitekorkoa ja diskonttokorkoa 50 peruspisteellä. Uusi federal funds tavoitekorko on 1,25 % ja diskonttokorko 0,75 %. FOMC totesi lisäksi, että talouden riskit ovat nyt ”tasapainossa”, kun sen 24.9.2002 antamassa lausunnossa riskien oli katsottu viittaavan pääasiassa talouden heikkenemiseen.

Japanin talous jatkoi asteittaista elpymistään, vaikkakin aiempaa hitaammin. Vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä BKT:n kasvuvauhti hidastui edelliseen neljännekseen verrattuna 0,7 prosenttiin, kun toisen neljänneksen neljänneskasvuvauhti oli ollut 1,0 %. Tämä kehitys johtui siitä,

että nettoviennin vaikutus kokonaiskasvuun supistui +0,3 prosenttiyksiköstä -0,1 prosenttiyksikköön viennin kasvun hidastuttua voimakkaasti. Yksityinen kulutuskysyntä ja varastoinvestoinnit tukivat eniten BKT:n kokonaiskasvua, kun taas yritysten kiinteät investoinnit vähenivät.

Talouden elpymisen odotetaan jatkuvan vaimeana. Kasvunäkymät riippuvat suurella määrällä Japanin suurimpien vientimarkkinoiden kehityksestä. Yksityistä kulutusta jarruttavat todennäköisesti tulokehityksen jatkuminen heikkona ja työmarkkinatilanne. Yritysten kiinteiden investointien odotetaan pysyvän vaimeina. Pankkialan rakenteellisten ongelmien, varsinkin ongelmaluottokysymyksen, ratkaisemista koskevien suunnitelmien – jokin aika sitten julkistettujen – täytäntöönpano saattaa myös heikentää kasvunäkymiä.

Japanissa deflaatiopaineet jatkuvat ja kuluttajahintaindeksin vuotuinen muutosvauhti kasvoi lokakuussa -0,9 prosenttiin oltuaan syyskuussa -0,7 %. Japanin kotimaisen tukkuhintaindeksin vuotuinen muutosvauhti oli lokakuussa -0,5 %, kun se oli ollut syyskuussa -0,9 %. Japanin keskuspankki ilmoitti 18.9.2002 tutkivansa mahdollisia toimenpiteitä, joilla voitaisiin tehostaa rahoituslaitosten pyrkimyksiä supistaa osakeomistustensa määrää. Lokakuun 11. päivänä keskuspankki julkisti laatimansa osakkeiden ostosuunnitelman pääpiirteet. Suunnitelman mukaan keskuspankki ostaisi 2 000 miljardilla jenillä markkinahintaisia osakkeita liikepankeilta, joiden osakeomistukset ylittävät niiden Tier 1 -omavaraisuusasteen. Lokakuun 30. päivänä Japanin keskuspankki päätti lisäksi nostaa keskuspankissa olevien sekkitilitalletusten määrää koskevan tavoitteen 15 000–20 000 miljardiin Japanin jeniin. Lisäksi se nosti valtion pitkien joukkolainojen suorien ostojen kuukausittaisen määrän 1 200 miljardiin Japanin jeniin.

Isossa-Britanniassa BKT:n neljännesvuosittainen kasvuvauhti nopeutui kolmannella neljänneksellä suurin piirtein trendikasvuvauhtia vastaavaksi eli 0,8 prosenttiin. Kasvu oli siis jonkin verran nopeampaa kuin toisella neljänneksellä. Yksityisen kulutuksen kasvun hidastumisesta huolimatta kotitalouksien kulutus oli kolmannella neljänneksellä suurin kasvuun vaikuttava tekijä. Asuntojen hintojen nousun jatkuminen noin 25–30

prosentin vuosivauhtia tuki voimakkaasti kotitalouksien kulutusta, vaikka rahoitusvarallisuus supistui ja käytettävissä olevien reaalityulojen kasvu hidastui. Sen sijaan investoinnit ja nettovienti vaikuttivat kolmannella neljänneksellä negatiivisesti BKT:n määrän kasvuun. Rahoituskustannusten nousu osakkeiden hintojen laskun yhteydessä sekä joidenkin pääomainvestointien mahdollinen lykkääminen rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden vuoksi ovat todennäköisesti vähentäneet yritysten investointeja. Toisella neljänneksellä vienti oli elpynyt voimakkaasti, mutta palautui ennalleen kolmannella neljänneksellä maailmantalouden heikon tilanteen vuoksi.

Inflaatio on pysytellyt lähes koko vuoden 2,5 prosentin tavoitteen alapuolella. RPIX-indeksi (vähittäishintaindeksi, josta on poistettu asuntolainojen korot) oli noussut kolmannella neljänneksellä keskimäärin 2,0 % vuodentakaisesta. Lokakuussa sen nousu oli 2,3 % vuodentakaisesta. Samaan aikaan vuotuinen YKHI-inflaatio oli 1,4 % eli huomattavasti RPIX-inflaatiota hitaampi. Tämä ero johtuu osittain siitä, että asuntojen nopean hinnannousun myötä noussut poistotekijä ei sisälly YKHIin.

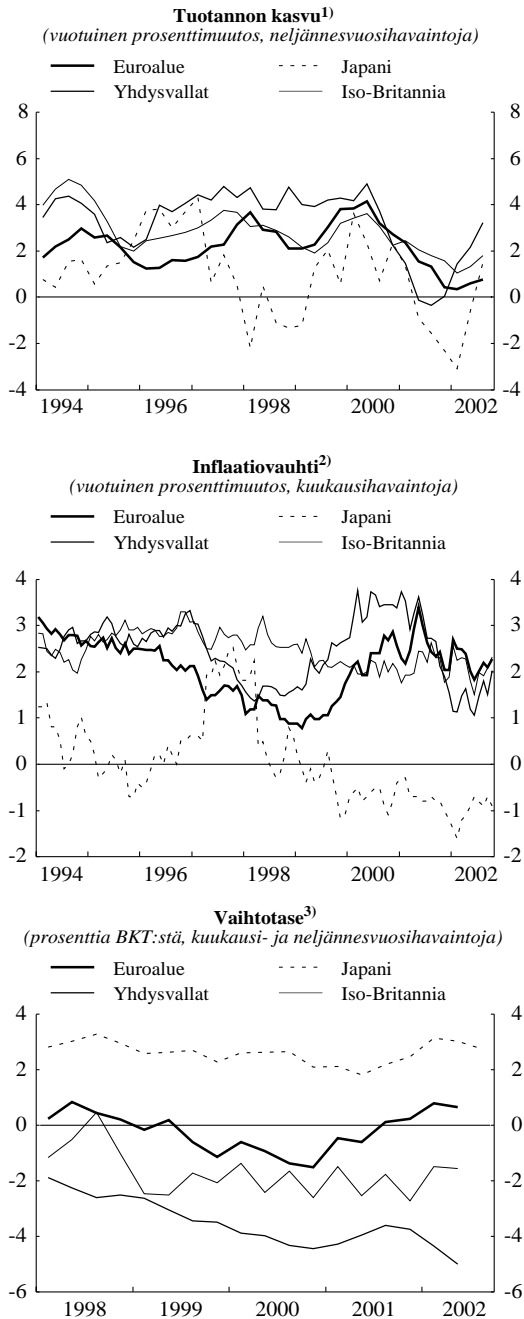
Ison-Britannian lyhyen aikavälin talousnäkymät näyttävät riippuvan enimmäkseen maailmantalouden elpymisen voimakkuudesta. Kotimaassa jatkuvana epävarmuustekijänä on asuntojen hintojen tuleva kehitys ja sen mahdollinen vaikutus yksityiseen kulutukseen.

Tanskassa BKT:n määrän neljännesvuosikasvuvauhti hidastui vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä -1,0 prosenttiin oltuaan edellisellä neljänneksellä 1,8 %, ja näin BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti hidastui 0,9 prosenttiin. Tämä kehitys johtui pääasiassa varastojen ja viennin supistumisesta. Vuotuinen YKHI-inflaatiovauhti, joka oli kolmannella neljänneksellä keskimäärin 2,4 %, nopeutui lokakuussa 2,7 prosenttiin.

Ruotsissa BKT:n määrän neljännesvuosittainen kasvuvauhti nopeutui toisella neljänneksellä hie-man eli 0,6 prosenttiin. Pääasiallisena syynä tähän oli kotitalouksien kulutuksen ja investointien elpyminen. Vaikka teollisuuden tuotannon kasvu oli kolmannella neljänneksellä heikkoa, yksityisen kulutuksen kasvu näyttää jatkuneen vah-

Kuvio 36.

Talouskehitys keskeisissä teollistuneissa talouksissa

- Lähteet: Kansalliset tiedot, BIS, Eurostat ja EKP:n laskelmat.
- 1) Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot.
 - 2) Vuoteen 1995 asti euroaluetta koskevat tiedot ovat kansallisiin kuluttajahintaindeksitietoihin perustuvia arvioita YKHI-inflaatiovauhdista. Vuoden 1995 jälkeen tiedot perustuvat YKHIin. Ison-Britannian osalta käytetään RPIX-indeksiä.
 - 3) EKP:n ja Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot. Kaikkien maiden BKT- ja vaihtotaseluvut on puhdistettu kausivaihtelusta.

vana. Vuotuinen YKHI-inflaatiovauhti oli lokakuussa 1,7 % oltuaan kolmannella neljänneksellä 1,5 %.

Sveitsissä julkaistut tuoreet tiedot ovat vahvistaneet talouden elpymisen olevan odotettua hitaampaa. Vaikka BKT:n kasvu oli vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä positiivinen (1,3 % edelliseen neljännekseen verrattuna vuositasolle korotettuna), tuotannon kasvu on jatkunut heikkona, mikä näkyy kotimaisen kysynnän merkittävästä supistumisesta. Lisäksi ennakoivat indikaattorit viittaavat vaimeaan kasvuun lyhyellä aikavälillä. Öljyn hinnan viimeaikainen lasku on hidastanut inflaatiota. Marraskuussa vuotuinen inflaatiovauhti oli 0,9 %, kun se oli ollut lokakuussa 1,2 %.

EU:n suurten jäsenedokasmaiden talouskasvu jatkuu verrattain vakaana, sillä vahvat finanssipoliittikan kasvuvaihtokukset ovat toistaiseksi tasoittaneet kansainvälisen taloussympäristön heikkoudesta johtuvat vaikutukset. Tšekin tuotannon kasvua on tukenut pääasiassa kotimainen kysyntä, kuten toisen neljänneksen luvut osoittavat. BKT:n kasvu saattaa tulevaisuudessa hidastua, kun finanssipoliittisen tuen odotetaan vähenevän ja Tšekin korunan vahvuus saattaa vaikuttaa investointeihin. Unkarissa BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti nopeutui hieman toisen neljänneksen aikana, kun yksityinen kulutus kasvoi edelleen nopeasti. Talouskasvun odotetaan kuitenkin hieman hidastuvan, kun nettoviennin arvellaan vaikuttavan vuoden 2002 toisella puoliskolla negatiivisesti BKT:n kasvuun. Puolassa näkymät parantuvat edelleen, mutta vain hyvin hitaasti. BKT:n vuotuisen kasvuvauhdin lievä nopeutuminen toisella neljänneksellä vahvistaa tämän arvion. Pitkittyneen negatiivisen kasvun jälkeen Puolan tehdasteollisuus osoittaa merkkejä talouden elpymisestä.

Turkissa BKT:n kasvu nopeutui huomattavasti vuoden 2002 toisella neljänneksellä. Tämä johtui ennen kaikkea varastojen erittäin nopeasta kasvusta samalla, kun sekä yksityinen että julkinen kulutus alkoivat myös elpyä. Inflaatiopaineet ovat jatkuvasti voimakkaat, kuten tiedot syyskuulta ja lokakuulta osoittavat. Venäjällä monet indikaattorit viittaavat talousnäkyvien kohenemiseen. Vuoden 2002 toisella neljänneksellä BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti nopeutui yli 4 prosenttiin, mikä johtui erityisesti kulutuksen ri-

peästä kasvusta. Tuotannon kasvu on edelleen nopeaa talouden kaikilla sektoreilla. Itsepintaisen voimakkaat inflaatiopaineet aiheuttavat kuitenkin edelleen huolta.

Aasiassa (pl. Japani) merkit vahvan elpymisen tasaantumisen lisääntyvät, kun viennin ja tehdasteollisuuden tuotannon kasvuvauhdit alkavat vakaantua eri talouksissa. Kotimainen kysyntä tukee kuitenkin edelleen kasvua. Tämä johtuu kotitalouksien tulojen kasvusta ja entistä suotuisammasta talouspoliittisesta tilanteesta.

Kiinassa talous kasvaa edelleen naapuritalouksia nopeammin ja BKT:n määrän vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan yltäneen 8,1 prosenttiin kolmannella neljänneksellä. Tähän kehitykseen ovat vaikuttaneet käyttöomaisuusinvestointien vahva kasvu (viimeisen 12 kuukauden aikana noin 25 % vuodentakaisesta), jota suorien ulkomaisten investointien nopea lisääntyminen tukee, ja vilkas kulutus, josta osoituksena vähittäismyynti on kasvanut vuositasolla noin 9 %. Toisaalta lähinnä rakenteellisista tekijöistä johtuvat deflaatiopaineet jatkuivat, ja vuotuinen kuluttajahintainflaatio oli lokakuussa -1 %.

Koreassa BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman ja oli kolmannella neljänneksellä arviolta 5,8 %. Kasvua vauhditti edelleen vienti (etenkin tietotekniikan vienti), joka kasvoi vuositasolla 16,7 %. Myös tehdasteollisuuden tuotanto jatkoi nopeaa kasvuaan. Yksityinen kulutuskysyntä heikkeni kuitenkin rahoitustilanteen tiukkenemisen vuoksi. Näissä olosuhteissa kuluttajahintoihin on kohdistunut lieviä nousupaineita. Kolmatta neljänestä koskevien alustavien tietojen mukaan BKT:n määrän vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan olleen Singaporessa 3,9 % ja Taiwanissa 4,8 %. Samalla kun varsinkin Taiwanista Kiinaan suuntautuva vienti on lisääntynyt, lähinnä Yhdysvalloista ja Japanista tuleva ulkomainen kysyntä on ilmeisesti heikkenemässä. Myös deflaatiopaineita on jälleen ilmennyt.

Yleiset näkymät Aasiassa (pl. Japani) ovat edelleen positiiviset, mikä johtuu osittain talouspoliittisista toimenpiteistä. Aiempaa heikomman ulkoisen ympäristön odotetaan kuitenkin vaikuttavan kielteisesti talouden kasvunäkymiin.

Latinalaisesta Amerikasta saadut uusimmat tiedot vahvistavat, että suurimpien maiden talouskehitys vaihtelee. Alueen näkymät ovat aiemmin arvioitua heikkommat, mikä johtuu Brasilian rahoitustilanteen epävakauksesta ja Argentiinassa jatkuvasta lamasta. Vaikka Brasiliassa on ollut nähtävissä joitakin merkkejä tilanteen paranemisesta, rahoitusmarkkinoiden indikaattorit vaihtelevat edelleen ja korkeat korot aiheuttavat yhä huolta tulevasta keinoista hoitaa julkista velkaa. On vielä liian aikaista ennakoita, tasaantuuko levottomuus Brasilian rahoitusmarkkinoilla nyt, kun maassa on hiljattain pidetty uuden hallituksen kokoamista edeltävät vaalit. Argentiinassa talouden elpymisestä on nähtävissä alustavia merkkejä. Peson vakaantuminen, joka on tarpeen inflaation hidastamiseksi, voi kuitenkin jarruttaa viennin vilkastumista. Kotimaista kysyntää heikentävät pankkitalletusten nostorajoitukset ja lainarahoituksen puute. Meksikossa talous osoittaa edelleen elpymisen merkkejä kotimaisen kysynnän tukemana. Viennin kasvu on kuitenkin jatkunut verkkaisena peson jatkuvasta heikkenemisestä huolimatta.

Euro vahvistui marraskuussa ja joulukuun alussa

Marraskuussa ja joulukuun 2002 alussa euro vahvistui valuuttamarkkinoilla kaikkiin keskeisiin valuuttoihin nähden. Erityisen selvästi se vahvistui suhteessa Japanin jeniin ja vähäisemmässä määrin Yhdysvaltain dollariin.

Marraskuun 2002 ensimmäisellä puoliskolla euro vahvistui Yhdysvaltain dollariin nähden ilmeisesti sen vuoksi, että markkinoilla oltiin huolestuneita Yhdysvaltain talouden elpymisen vahvuudesta ja korkoerojen kasvusta euroalueen eduksi (ks. kuvio 37). Kuukauden toisella puoliskolla entistä suotuisimmat tiedot kulutus- ja työllisyyskehityksestä Yhdysvalloissa ja aiempaa paremmista BKT:n kasvuluvuista vuoden 2002 kolmannelta neljännekseltä tukivat Yhdysvaltain dollaria. Joulukuun alussa euro kuitenkin vahvistui uudelleen, ja sen dollarikurssi oli 4. joulukuuta 1,00 eli 1,6 % vahvempi kuin lokakuun lopussa ja 11,9 % vahvempi kuin vuonna 2001 keskimäärin.

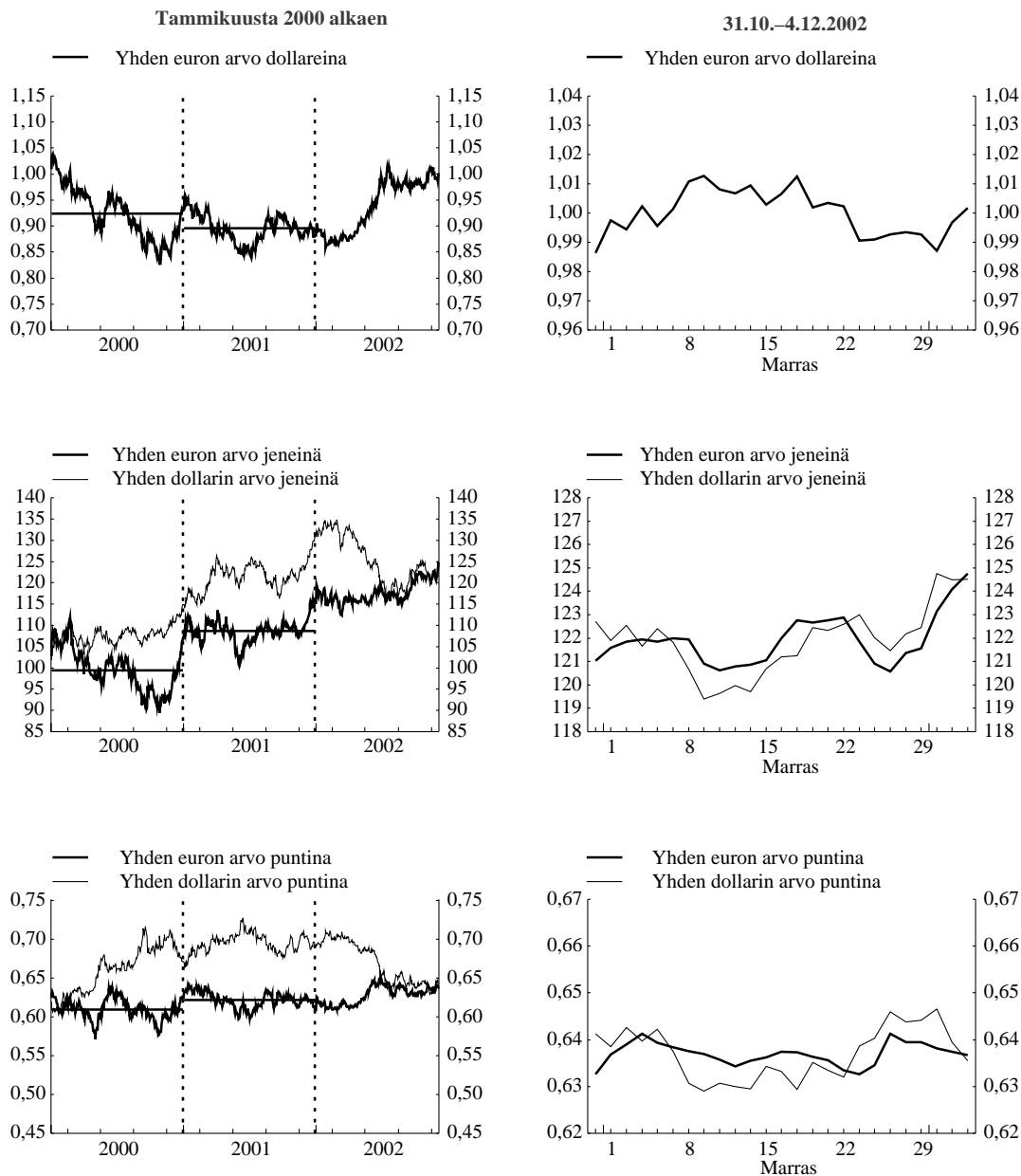
Japanin jeniin nähden euro vaihteli suhteellisen laajasti eli 120:stä 125:een marraskuun aikana ja joulukuun 2002 alussa. Jeni oli vakaa marraskuun ensimmäisellä puoliskolla, mutta siihen kohdistui tilapäisesti heikentymispaineita marraskuun kolmannella viikolla. Tuolloin Japanin keskuspankki

arvioi maan talousnäkymät aiempaa synkemmiksi (ks. kuvio 37). Ilmoitus odotettua pienemmästä talouden lisäelvytyspaketista saattoi myös vaikuttaa jenin heikkenemiseen. Joulukuun alussa jeniin kohdistuneet heikentymispaineet lisääntyivät uudelleen, ja 4.12. euron jenikurssi oli 124,75

Kuvio 37.

Valuuttakurssikehitys

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

Huom. Oikeassa ja vasemmassa asteikossa on sama mittakaava kussakin kuviossa. Vaaka-suorat viivat kuvaavat vuosikeskiarvoja.

eli 3,1 % vahvempi kuin lokakuun lopussa ja 14,8 % vahvempi kuin vuonna 2001 keskimäärin.

Englannin punta puolestaan heikkeni hieman marraskuussa ja joulukuun 2002 alussa suhteessa euroon, mutta vahvistui Yhdysvaltain dollariin nähden. Näyttää siltä, että tähän olivat suurimmaksi osaksi syynä tekniset kaupankäyntiin liittyvät tekijät. Joulukuun 4. päivänä euron punta-kurssi oli 0,64 eli 0,6 % vahvempi kuin lokakuun lopussa ja lähes 2,5 % vahvempi kuin vuonna 2001 keskimäärin.

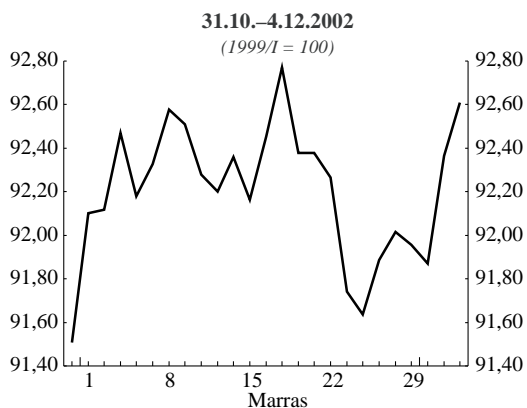
Euroopan muista valuutoista Tanskan kruunu vaihteli edelleen hieman ERM II -järjestelmän mukaisen eurokeskuskurssinsa alapuolella tarkastelukautena (ks. kuvio 38). Euro pysyi jokseenkin ennallaan Ruotsin kruunuun nähden, mutta vahvistui hieman suhteessa Sveitsin frangiin. Joulukuun 4. päivänä euron kurssi suhteessa Ruotsin kruunuun oli 9,05 eli 2,2 % heikompi kuin vuonna 2001 keskimäärin. Euron kurssi suhteessa Sveitsin frangiin oli sitä vastoin 1,47, mikä on yhä 2,5 % heikompi kuin vuonna 2001 keskimäärin.

Edellä olevan kehityksen mukaisesti euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi mitattuna euro-

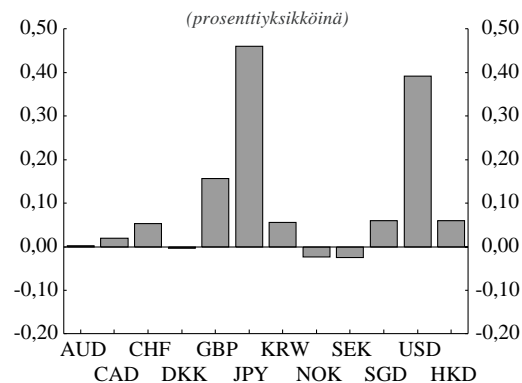
Kuvio 39.

Euron efektiivinen valuuttakurssi ja sen jakauma¹⁾

(päivähavaintoja)

Valuuttakurssimuutosten vaikutus efektiivisen valuuttakurssi-indeksiin muutoksiin²⁾

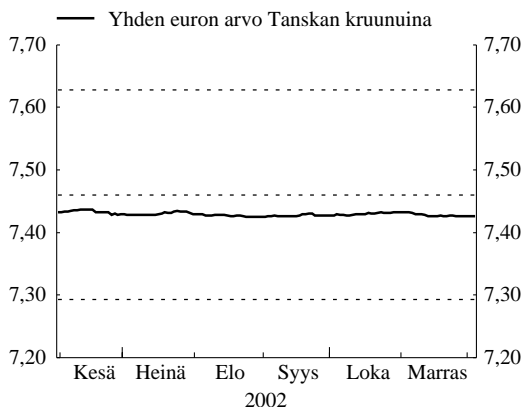
Lähde: EKP.

- 1) Indeksien nousu merkitsee efektiivisen valuuttakurssin vahvistumista 12 kauppakumppanin valuuttaan nähden.
- 2) Muutosten laskemisessa on käytetty 12 suurimman kauppakumppanin valuuttoja kauppapainoilla painotettuina.

Kuvio 38.

Valuuttakurssikehitys ERM II:ssä

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat Tanskan kruunun keskus-kurssia (7,46) ja vaihteluväliä ($\pm 2,25\%$).

alueen 12 tärkeimmän kauppakumppanin valuuttoihin nähden oli joulukuun 4. päivänä 1,2 % vahvempi kuin lokakuun lopussa ja 6,4 % vuoden 2001 keskimääräisen tasonsa yläpuolella (ks. kuvio 39). Euroalueen kansainvälistä hinta- ja kustannuskilpailukykyä mittaavat indeksit eli kuluttajahintaindeksillä, teollisuuden tuottajahintaindeksillä ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksilla deflatoidut euron reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit (ks. kuvio 40) kuvaavat lähinnä euron nimellisen efektiivisen valuuttakurssin tuntuvaa vahvistumista tämän vuoden toisesta neljänneksestä lähtien.

Vaihtotaseen ylijäämä kasvoi syyskuussa 2002

Euroalueen vaihtotase oli 8,0 miljardia euroa ylijäämäinen syyskuussa 2002, kun ylijäämä syyskuussa 2001 oli ollut 0,7 miljardia euroa. Ylijäämän kasvu johtui lähinnä tavarakaupan taseen ylijäämän suurenemisesta (6,0 miljardista eurosta 11,3 miljardiin euroon) ja palvelutaseen ylijäämän kasvusta (0,4 miljardista eurosta 3,9 miljardiin euroon). Näiden vaikutus kumoutui ainoastaan osittain, koska tuotannontekijäkorvausten taseen alijäämä suureni vain vähän. Tulonsiirtojen taseen alijäämä pysyi käytännöllisesti katsoen ennallaan.

Vuoden 2002 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana kumulatiivinen vaihtotase muuttui viime vuoden vastaavan ajanjakson 22,9 miljardin euron suuruiseksi alijäämästä 37,2 miljardin euron suuruiseksi ylijäämäksi. Muutos johtui suureksi

osaksi tavarakaupan taseen ylijäämän tuntuvasta kasvusta (51,1 miljardia euroa) ja vain jonkin verran palvelutaseen ylijäämän hienoisesta suurenemisesta (6,5 miljardia euroa) samalla, kun sekä tuotannontekijäkorvausten taseen että tulonsiirtojen taseen alijäämät pienenevät hieman. Tavarakaupan taseen ylijäämän kasvun tärkeimpänä syynä oli tuonnin arvon merkittävä supistuminen (4,9 %), koska öljyn keskimääräinen tuontihinta halpeni tämän vuoden yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana viime vuoden vastaavasta ajanjaksosta. Tavarakaupan taseen ylijäämän suurenemista selitti myös viennin arvon hienoinen kasvu (2,1 %).

Kuukausittaisen kehityksen tarkastelu kausivaihtelusta puhdistettujen lukujen perusteella osoittaa, että tavaraviennin arvo pysyi syyskuussa jokseenkin samana kuin elokuussa, kun taas tuonnin arvo kasvoi hieman edellisestä (ks. kuvio 41). Palvelutaseessa viennin arvo kasvoi syyskuussa 7,8 % elokuusta, kun sen sijaan palvelujen tuonnin arvo supistui hienoisesti samana ajankohtana. Pidemmän aikavälin kehityksestä ilmenee, että tavaroiden ja palvelujen sekä viennin että tuonnin kausivaihtelusta puhdistettu arvo pysyi kolmannella neljänneksellä jokseenkin samana kuin vuoden 2002 kahdella ensimmäisellä neljänneksellä.

Tämä ulkomaankaupan verkkainen kehitys näyttää pääasiassa liittyvän heikkoon kysyntään sekä euroalueella että sen ulkopuolella. Esimerkiksi tuontipainotteisissa menoerissä, kuten kiinteissä investointitavaroissa, näkyy varsin selvästi kotimaisen kysynnän vaimuus. Tämä käy yksiin sen kanssa, että pääomahyödykkeiden tuonnin arvo on supistunut huomattavasti enemmän kuin kulutustavaroiden tuonnin arvo. Sen sijaan öljyn hinnan lasku ja euroalueen kysynnän heikkous ovat osaltaan vaikuttaneet välituotteiden tuonnin arvon voimakkaaseen pienenemiseen (ks. kuvio 42). Samalla euroalueen ulkopuolelle suuntautuvan viennin vaimuus näyttää levinneen keskeisimmille vientimarkkinoille, erityisesti Yhdysvaltoihin, Isoon-Britanniaan ja EU:n jäsenyyttä hakeneisiin maihin.

Kuvio 40.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾

(kuukausittaisia / neljännesvuosittaisia tietoja, 1999/1 = 100)

Lähde: EKP.

1) Nouseva käyrä merkitsee euron vahvistumista. Tuoreimmat havainnot ovat marraskuulta 2002 ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten osalta vuoden 2002 toiselta neljännekseltä. Jälkimmäiset perustuvat osittain arvioihin.

**Pääoman nettotuonti arvopaperi-
sijoituksina huomattavaa
syyskuussa 2002**

Syyskuussa 2002 pääoman nettotuonti euro-
alueelle oli 12,4 miljardia euroa yhteenlaskettui-

na suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina.
Tämä johtui siitä, että pääomaa tuotiin arvo-
paperisijoituksina nettomääräisesti 15,8 miljarda
euroa samalla, kun euroalueen suoriin sijoituksiin
kirjattiin pääoman nettovientiä vain vähän eli 3,4
miljardia euroa.

Taulukko 14.

Euroalueen maksutase

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

	2001 Tammi-syyskuu	2001 Syyskuu	2002 Tammi-syyskuu	2002 Heinäkuu	2002 Elokuu	2002 Syyskuu
Vaihtotase	-22,9	0,7	37,2	2,6	9,7	8,0
Tulot	1 279,6	134,1	1265,9	148,6	132,8	139,5
Menot	1 302,5	133,3	1228,7	146,0	123,1	131,5
Tavarat	45,2	6,0	96,2	14,2	11,7	11,3
Vienti	768,4	81,1	784,2	93,0	80,8	88,4
Tuonti	723,2	75,1	688,0	78,8	69,1	77,1
Palvelut	1,4	0,4	7,9	0,9	1,3	3,9
Vienti	240,2	26,2	242,9	29,7	28,4	29,4
Tuonti	238,7	25,8	235,0	28,8	27,1	25,5
Tuotannon tekijäkorvaukset	-35,4	-1,1	-34,7	-9,3	-0,1	-2,6
Tulonsiirrot	-34,1	-4,6	-32,1	-3,2	-3,2	-4,5
Pääomansiirrot	7,6	0,1	8,9	0,5	0,7	1,2
Rahoitustase	-8,4	-21,3	-92,1	-11,2	-11,8	-20,3
Suorat sijoitukset	-118,0	-15,6	-24,7	-3,6	1,7	-3,4
Ulkomailla	-227,6	-20,4	-120,2	-9,3	-0,2	-13,5
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	-137,2	-5,5	-97,7	-12,2	-5,7	-10,4
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	-90,4	-14,9	-22,5	2,9	5,5	-3,1
Euroalueelle	109,6	4,8	95,5	5,7	1,9	10,1
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	86,5	6,9	59,2	2,2	2,1	6,4
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	23,1	-2,1	36,3	3,5	-0,3	3,7
Arvopaperisijoitukset	32,8	47,2	49,8	14,2	4,5	15,8
Osakkeet	86,9	38,1	29,2	-4,2	3,3	12,1
Saamiset	-83,7	13,9	-36,9	-7,2	4,0	12,8
Velat	170,6	24,2	66,1	3,0	-0,7	-0,7
Velkapaperit	-54,0	9,1	20,6	18,4	1,1	3,8
Saamiset	-117,2	1,0	-103,1	-8,7	-7,5	-10,9
Velat	63,2	8,2	123,7	27,1	8,6	14,7
Lisätieto: Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset yhteensä	-85,2	31,6	25,1	10,6	6,2	12,4
Johdannaiset	3,1	-0,6	-9,2	-7,0	-1,9	0,9
Muut sijoitukset	59,1	-50,7	-107,1	-12,3	-17,8	-29,8
Valuuttavaranto	14,6	-1,6	-0,8	-2,5	1,8	-3,8
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	23,7	20,5	45,9	8,1	1,4	11,1

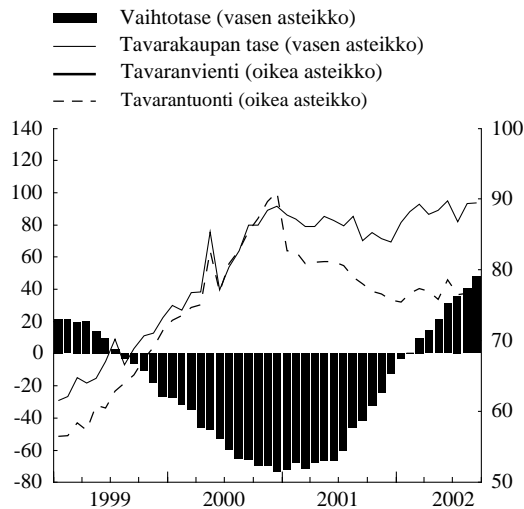
Lähde: EKP.

Huom. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää. Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Valuuttavarannossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavarannon lisäystä ja positiivinen luku sen vähennyksiä. Yksityiskohtaisia taulukoita 12 maata käsittävän euroalueen maksutaseesta on EKP:n WWW-sivustossa.

Kuvio 41.

Euroalueen vaihtotase, tavarakaupan tase sekä tavaravienti ja -tuonti

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja. Taseet ovat 12 kuukauden summia. Vienti- ja tuontitiedot ovat kuukausittaisia arvoja.

Suoriin sijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti jatkoi syyskuussa menneen puolentoista vuoden jakson mukaista kehitystä: pääomaa vietiin oman pääoman ehtoisina sijoituksina (3,9 miljardia euroa), mikä on enemmän kuin muuhun pääomaan (lähinnä konsernien sisäisiin lainoihin) liittyvä, hyvin vähäinen pääoman nettotuonti (0,5 miljardia euroa).

Euroalueen arvopaperisijoituksiin syyskuussa 2002 kirjattu pääoman nettotuonti johtui suureksi osaksi osakkeisiin liittyvästä pääoman nettotuonnista (12,1 miljardia euroa). Lisäksi pääomaa tuotiin velkapaperisijoituksina nettomääräisesti 3,8 miljardia euroa. Euroalueen syyskuun rahoitustaseen merkittävänä piirteenä on tuntuva, 12,8 miljardin euron suuruinen pääoman nettotuonti osakesijoituksina, jotka liittyvät euroalueen sijoittajien vetäytymiseen ulkomailta. Tämä oli toinen perättäinen kuukausi ja vasta neljäs kerta sitten vuoden 1999, kun euroalueen sijoittajat ovat kotiuttaneet osakesijoituksiaan ulkomailta (kuvio 43). Euroalueen sijoittajat kotiuttivat osakesijoituksiaan ulkomailta myös syyskuussa 2001 Yhdysvaltoihin kohdistuneiden terrorisikujen ja kansainvälisten osakemarkkinoiden voimakkaan heikkenemisen jälkeen. Osakekurssien lasku maailmanlaajuisesti kesällä 2002 on mahdollisesti saanut euroalueen sijoittajat kotiuttamaan osan ulkomaisista osakesijoituksistaan tai siirtämään sijoituksiaan osakkeista velkapapereihin.

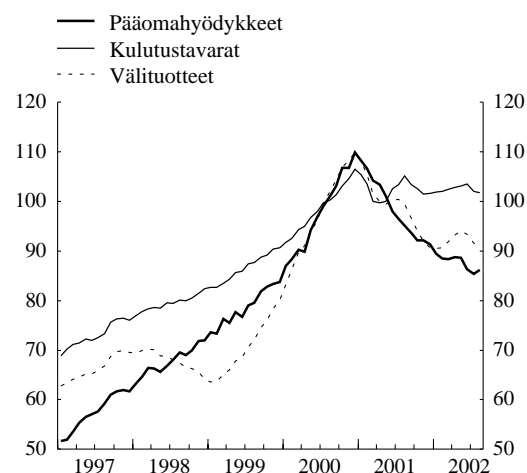
Euroalueen rahoitustaseen kehityksen keskeisenä piirteenä kahtena viime vuotena on ollut se, että ulkomaisten sijoittajien pääoman nettotuonti euroalueelle arvopaperisijoituksina on tasaisesti vähentynyt ja että euroalueen sijoittajien pääoman nettovienti arvopaperisijoituksina on supistunut (ks. kuvio 43). Arvopaperisijoituksiin liittyvien ulkomaisten pääomavirtojen heikkeneminen saattaa kuvastaa sijoittajien vähäistä halua tehdä ulkomaisia sijoituksia, koska taloustilanne on epävarma ja rahoitusmarkkinat ovat varsin epävakaita.

Kumulatiivisesti tarkasteltuna vuoden 2002 yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana pääoman nettotuonti yhteenlaskettuina suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina oli 25,1 miljardia euroa, kun pääomaa oli vuoden 2001 vastaavana

Kuvio 42.

Tiettyjen euroalueen ulkopuolelta tuotavien tuoteryhmien tuonnin arvo¹⁾

(2000 = 100, kausivaihtelusta puhdistettuja kolmen kuukauden liukuvia keskiarvoja)

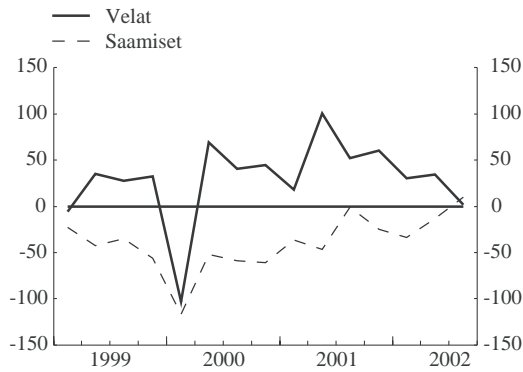
Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Tuoreimmat havainnot ovat elokuulta 2002.

Kuvio 43.

Sijoitukset osakkeisiin euroalueen maksutaseessa

(mrd. euroa, neljännesvuosihavaintoja)

Lähde: EKP.

Huom. Positiivinen luku osoittaa pääoman nettotuontia ja negatiivinen luku sen nettovientiä.

ajanjaksona viety nettomääräisesti 85,2 miljardia euroa. Tämä vuonna 2001 tilastoidun pääoman suuren nettoviennin muuttuminen nettotuonniksi vuonna 2002 kuvastaa ensinnäkin sitä, että suoriin sijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti on supistunut voimakkaasti. Toiseksi se kuvastaa sitä, että arvopaperisijoituksiin liittyvä pääoman nettotuonti on kasvanut.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen saatavuus parantunut

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen saatavuutta ja laadintaa on parannettu huomattavasti. Tässä Kuukausikatsauksessa kerrotaan näistä parannuksista ja myös siitä, miten niiden myötä euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot ovat aiempaa kattavammat. Ulkomaista varallisuutta koskevien uusien tilastojen menetelmällisiä yksityiskohtia ja euroalueen ulkomaisen varallisuuden kehitystä vuosina 1999–2001 kuvataan kehikossa 9.

Vuoden 2001 lopussa euroalueen ulkomainen varallisuus suhteessa muuhun maailmaan osoitti 152,2 miljardin euron suuruista velkaenemmyyttä (2,2 % BKT:stä). Velkaenemmys oli huomattavasti pienempi kuin vuoden 2000 lopussa, jolloin se oli 414,7 miljardia euroa (6,3 % BKT:stä). Aiempaa yksityiskohtaisemmin eriteltyjen uusimpien tietojen mukaan ulkomaisen varallisuuden nettovelkojen tuntuva supistuminen vuodesta 2000 vuoteen 2001 selittyy sillä, että sekä suorien sijoitusten että arvopaperisijoitusten saamiset kasvoivat enemmän kuin velat.

Kehikko 9.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot vuosilta 1999–2001 parantuneet

Kuukausikatsauksen tilasto-osassa esitetään nyt ensimmäistä kertaa aiempaa kattavammat ja tarkemmat vuositiedot euroalueen ulkomaisesta varallisuusasemasta vuosina 1999–2001. Tiedot esitetään Kuukausikatsauksen tilasto-osan taulukoissa 8.7.1–8.7.4. Ulkomaista varallisuutta koskevissa tilastoissa esitetään suorien sijoitusten ja arvopaperisijoitusten, johdannaisten, muiden sijoitusten ja valuuttavarannon nettomääräiset kannat. Tiedot täydentävät maksutasetilastoja, joissa kuvataan saamisten ja velkojen virtoja näiden erien kantatiedoilla. Tähän asti euroalueen ulkomainen varallisuusasema on laadittu laskemalla nettomääräisesti yhteen euroalueen yksittäisten maiden vuoden lopun ulkomaiset varallisuusasemat (ks. joulukuun 1999 Kuukausikatsauksen kehikko 9 euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevan tilaston laatimisesta ensimmäistä kertaa). Uusissa ulkomaisen varallisuusaseman tilastoissa voidaan sitä vastoin eritellä saamiset ja velat. Käytäntö on sama, jota on noudatettu euroalueen maksutasetilastojen virtojen raportoinnissa jo vuodesta 1999 lähtien. Uudet tilastot kootaan laskemalla yhteen euroalueen ulkopuoliset saamiset ja velat. Uudistukset eivät koske vuotta 1999 edeltäviä tietoja, joten ne eivät ole täysin vertailukelpoisia.

Eri erien määrittely ja luokittelu vastaa IMF:n käyttämiä rahoitustaseen ja ulkomaisen varallisuusaseman vakiokomponentteja, jotka ovat suorat sijoitukset, arvopaperisijoitukset, johdannaiset, muut sijoitukset ja valuuttavaranto. Nämä erät jaotellaan vielä vaateittain ja euroalueen sektoreittain. Jotta ulkomaisen varallisuusaseman tiedot olisivat sopuosinnussa virtatietojen kanssa, ulkomainen varallisuusasema esitetään yhtä yksityiskohtaisesti kuin euroalueen maksutaseen neljännesvuositilastot. Suorat sijoitukset eritellään omaan pääomaan (ml. uudelleen sijoitetut voitot) ja muuhun pääomaan (osakkuusyhtiöiden välinen velka). Kukin näistä eristä jaotellaan vielä sektoreittain niin, että sektorit luokitellaan rahalaitoksiin ja muihin kuin rahalaitoksiin. Arvopaperisijoitukset luokitellaan vaateittain eli osakkeisiin ja velkapapereihin ja jälkimmäiset vielä joukkolainoihin ja rahamarkkinapapereihin. Muut sijoitukset jaotellaan seuraavasti: kauppaluotot; lainat/käteinen ja talletukset; muut saamiset ja velat.

Jotta saamiset ja velat voidaan esittää erikseen, euroalueen maiden on eriteltävä sekä muihin euroalueen maihin että euroalueen ulkopuolelle kohdistuvat saamiset ja velat. Kaikki EMUun kuuluvat maat voivat nyt käyttää tätä jaottelua kaikista eristä paitsi arvopaperisijoituksiin liittyvistä veloista (kuten maksutasetilastoissakin), kunhan on kyse vuoden 1999 jälkeisistä vuoden lopun kantatiedoista. Lisätiedot euroalueen saamisista ja veloista selventävät euroalueen maksutasetilastojen virtojen ja ulkomaisen varallisuusaseman välistä yhteyttä, kun ajanjakson lopun ulkomaisen varallisuusaseman ero edellisen ajanjakson lopun varallisuusasemaan nähden luokitellaan 1) transaktioista (maksutasetilastojen virrat) johtuviin ja 2) kuhunkin erään liittyviin muihin muutoksiin. Muut muutokset sisältävät hintojen ja valuuttakurssien vaihteluista aiheutuvat arvostusmuutokset ja muut tarkistukset (esim. luottotappiot, uudelleenluokittelut jne.). Euroalueen ulkoisen varallisuusaseman erät arvostetaan markkinahintaan lukuun ottamatta suorien sijoitusten kantoja, jotka arvostetaan suureksi osaksi kirjanpitoarvoon.

Euroalueella nettomääräisesti hieman velkaa ulkomaille

Euroalueella oli ulkomaisia saamisia yhteensä 7 459,4 miljardia euroa vuonna 2001, kun niitä oli vuonna 1999 ollut 5 796,7 miljardia euroa. Näin ollen saamiset olivat kasvaneet 28,7 % kahden vuoden aikana (ks. taulukko). Samaan aikaan euroalueen ulkopuolisten saamiset euroalueelta (eli euroalueen velat) kasvoivat 24,9 % eli 6 094,0 miljardista eurosta 7 611,6 miljardiin euroon. Kaiken kaikkiaan euroalue onkin nettovelallisen asemassa ulkomaihin nähden, mutta velkaa on vähän ja se on pienemässä. Vuonna 2001 euroalueen nettovelka ulkomaille oli 152,2 miljardia euroa (2,2 % euroalueen BKT:stä). Nettovelka oli huomattavasti pienempi kuin vuonna 1999, jolloin se oli 297,3 miljardia euroa (4,7 % BKT:stä), ja vuonna 2000, jolloin se oli 414,7 miljardia euroa (6,3 % BKT:stä). Nettovelan väheneminen tarkastelujaksolla johtuu pääasiassa

Euroalueen ulkomainen varallisuus

(mrd. euroa)

	1999	2000			Vuoden lopun kantatieto	2001			Vuoden lopun kantatieto
	Vuoden lopun kantatieto	Muutokset yhteensä	Trans-aktiot	Muut muutokset		Muutokset yhteensä	Trans-aktiot	Muut muutokset	
Yhteensä									
Netto	-297,3	-117,4	-74,6	-42,9	-414,7	262,5	40,5	222,0	-152,2
Saamiset	5 796,7	943,3	998,6	-55,3	6 740,0	719,5	766,9	-47,3	7 459,5
Velat	6 094,0	1 060,7	1 075,0	-14,3	7 154,7	457,0	730,1	-273,1	7 611,7
Suorat sijoitukset									
Netto	369,6	58,9	14,7	44,2	428,5	102,2	101,5	0,7	530,7
Saamiset	1 174,5	435,2	438,7	-3,5	1 609,7	250,2	255,8	-5,6	1 859,9
Velat	804,9	376,3	424,0	-47,7	1 181,2	148,0	154,3	-6,4	1 329,2
Arvopaperisijoitukset									
Netto	-881,2	76,3	106,4	-30,1	-804,9	122,2	-38,1	160,3	-682,7
Saamiset	2 058,1	286,0	398,4	-112,4	2 344,1	155,7	288,0	-132,3	2 499,8
Velat	2 939,3	209,8	291,9	-82,1	3 149,1	33,4	326,1	-292,7	3 182,5
Johdannaiset									
Netto	16,0	-7,5	1,8	-9,3	8,5	-14,4	3,7	-18,1	-5,9
Saamiset	111,1	6,8	-	-	117,9	5,8	-	-	123,7
Velat	95,1	14,2	-	-	109,3	20,2	-	-	129,5
Muut sijoitukset									
Netto	-183,9	-253,3	-183,0	-70,3	-437,2	50,2	-8,8	59,0	-387,0
Saamiset	2 070,8	207,1	176,0	31,1	2 277,9	305,5	240,9	64,6	2 583,4
Velat	2 254,7	460,4	359,0	101,4	2 715,1	255,4	249,6	5,8	2 970,5
Valuuttavaranto	382,2	8,2	-14,5	22,7	390,4	2,3	-17,8	20,1	392,7

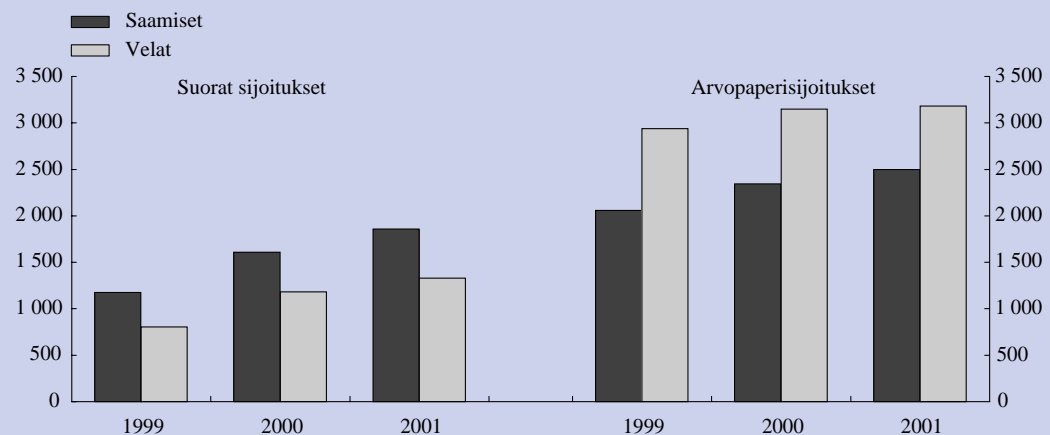
Lähde: EKP.

siitä, että suoriin sijoituksiin liittyviä nettomääräisiä saamisia oli aiempaa enemmän ja arvopaperisijoituksiin liittyviä nettomääräisiä velkoja aiempaa vähemmän.

Yksityiskohtaisemmin tarkasteltuna euroalueen suoriin sijoituksiin liittyvät nettosaaamiset kasvoivat 369,6 miljardista eurosta vuonna 1999 yhteensä 530,7 miljardiin euroon vuonna 2001 (ks. oheinen kuvio). Sitä vastoin arvopaperisijoituksiin liittyvät nettovelat pienenivät 881,2 miljardista eurosta vuonna 1999 yhteensä 682,7 miljardiin euroon vuonna 2001. Euroalueen ulkomaisen varallisuuden muiden erien tiedoista ilmenee, että erässä ”muut sijoitukset” euroalueella oli nettovelkaa 387,0 miljardia euroa vuonna 2001, kun velat olivat vuonna 2000 olleet 437,2 miljardia euroa. Tiedot osoittavat lisäksi, että johdannaisiin liittyvät nettosaaamiset ja -velat olivat tarkastelujaksolla vähäisiä ja että kaiken kaikkiaan euroalueella oli johdannaisiin

Euroalueen ulkomaiset suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(mrd. euroa, ajanjakson lopun kantatieto)

Lähde: EKP.

liittyvää nettovelkaa 5,9 miljardia euroa vuonna 2001. Valuuttavaranto kasvoi hieman ja oli 392,7 miljardia euroa vuoden 2001 lopussa.

Ulkomaisen varallisuuden alueristä euroalueen ulkomaisten suorien sijoitusten saamisiin ja velkoihin vaikuttivat merkittävästi euroalueelta muihin maihin tehdyt, omaan pääomaan ja uudelleen sijoitettuihin voittoihin liittyvät transaktiot. Niissä varsinkin muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten osuus oli suuri. Euroalueen muiden kuin rahalaitosten hallussa olikin näitä saamia 853 miljardin euron arvosta vuonna 1999, ja ne kasvoivat 57,8 % eli 1 346,4 miljardiin euroon vuonna 2001. Vastaavasti ulkomaisten yritysten hallussa oli euroalueen muiden kuin rahalaitosten omaa pääomaa ja uudelleen sijoitettuja voittoja yhteensä 582 miljardia euroa vuonna 1999, ja ne kasvoivat 62,1 % eli yhteensä 943,2 miljardiin euroon vuonna 2001. Tämä kehitys näyttää johtuneen lähinnä kansainvälisten fuusioiden ja yritysostojen lisääntymisestä suurimpana osana tarkastelujaksoa. Muiden kuin rahalaitosten osakkuusyhtiöiden väliset lainat euroalueen ulkopuolelle kasvoivat niin ikään merkittävästi samana aikana eli lähes kahdella kolmasosalla euroalueen saamisten osalta ja lähes kolmella neljäsosalla euroalueen velkojen osalta. Tästä huolimatta konsernien sisäisten lainojen kanta oli bruttomääräisesti paljon pienempi ja nettomääräisesti positiivinen.

Euroalueen ulkomaisten arvopaperisijoitusten saamisiin ja velkoihin vaikutti merkittävästi joukkolainojen kehitys. Euroalueen halussa oli ulkomaisia joukkolainoja vuonna 1999 yhteensä 937,2 miljardin euron arvosta. Ne kasvoivat 28,9 % eli yhteensä 1 208,1 miljardiin euroon vuonna 2001. Nousu johtui suureksi osaksi rahalaitossektorin ostoista, ja rahalaitosten hallussa olevien joukkolainojen osuus kasvoikin 257,2 miljardista eurosta 422,1 miljardiin euroon. Vastaavasti euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat euroalueen joukkolainat kasvoivat nettomääräisesti 32,2 % eli 1 138,5 miljardista eurosta vuonna 1999 yhteensä 1 505,5 miljardiin euroon vuonna 2001. Euroalueen ulkopuolisten euroalueen osakkeisiin liittyneeseen kysyntään on tänä aikana saattanut vaikuttaa osittain se, että euroalueen yritysten velkapaperimarkkinat laajenivat ja syvenivät ja että sijoituksia siirrettiin osakkeista joukkolainoihin. Tämä puolestaan siksi, että kansainväliset osakemarkkinat olivat muuttuneet hyvin epävakaaiksi. Arvopaperisijoituksista osakkeisiin liittyvät euroalueen saamiset kasvoivat 9,7 % vuosina 1999–2001, koska euroalueen ulkopuoliset vähensivät hallussaan olevia euroalueen osakkeita 7,1 % samana aikana. Kuten oheisesta taulukosta ilmenee, osakkeisiin liittyviin saamisiin ja velkoihin vaikuttivat arvostusmuutokset ja varsinkin osakkeiden hintojen lasku vuosina 2000 ja 2001.

Erässä ”muut sijoitukset” kehitys oli merkittävintä rahalaitossektorilla (pl. eurojärjestelmä), mikä johtui osaksi suorien sijoitusten ja arvopaperisijoitusten transaktioista. Rahalaitosten saamiset kasvoivatkin 1 317,7 miljardista eurosta vuonna 1999 yhteensä 1 719,5 miljardiin euroon vuonna 2001. Rahalaitosten velat kasvoivat vastaavasti 1 823,5 miljardista eurosta 2 407,3 miljardiin euroon samana aikana.

Euroalueen tilastot

Tilastot

	Yhteenveto euroalueen taloustilastoista	5*
1	Rahapolitiikkatilastot	
	1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	6*
	1.2 EKP:n keskeiset korot	8*
	1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	8*
	1.4 Vähimmäisvarantotilastot	10*
	1.5 Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	11*
2	Euroalueen rahatalous	
	2.1 Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	12*
	2.2 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	13*
	2.3 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	14*
	2.4 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät	16*
	2.5 Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	21*
	2.6 Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan	24*
	2.7 Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät	26*
	2.8 Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	28*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
	3.1 Rahamarkkinakorot	30*
	3.2 Valtion lainojen tuotot	31*
	3.3 Osakeindeksit	32*
	3.4 Pankkien luotto- ja talletuskorot	33*
	3.5 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	34*
	3.6 Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	36*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
	4.1 Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	42*
	4.2 Muut hinnat ja kustannukset	43*
5	Euroalueen reaalityö	
	5.1 Kansantalouden tilinpito	44*
	5.2 Muita keskeisiä reaalityön tilastoja	46*
	5.3 Euroopan komission suhdannekyselyt	47*
	5.4 Työmarkkinat	48*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	
	6.1 Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta	49*
	6.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	53*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	
	7.1 Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä	54*
	7.2 Velka	55*
	7.3 Velan muutos	56*
8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
	8.1 Maksutase	57*
	8.2 Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	58*
	8.3 Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	59*
	8.4 Maksutase: suorat sijoitukset	60*
	8.5 Maksutase: arvopaperisijoitukset	61*
	8.6 Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	62*
	8.7 Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto	64*

¹ Katso EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) pitkän aikavälin tilastoja sekä yksityiskohtaisia tilastoja.

9	Euroalueen ulkomaankauppa	66*
10	Valuuttakurssit	68*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	70*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
	12.1 Taloudellinen kehitys	71*
	12.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	72*
	Teknisiä huomautuksia	73*
	Yleistä	75*

Kreikka liittyi euroalueeseen 1.1.2001

Kuukausikatsauksen tilasto-osassa euroalueen tilastot kattavat ne euroalueen maat, jotka tarkasteluajankohtana kuuluivat euroalueeseen. Siten euroalueen tilastot vuoden 2000 loppuun saakka kattavat 11 maata ja vuoden 2001 alusta 12 maata. Poikkeukset on erikseen merkitty.

Kreikan liittymisen ajankohta on taulukoissa merkitty viivalla ja kuvioissa katkoviivalla. Absoluuttiset muutokset ja prosenttimuutokset vuodesta 2000 vuoteen 2001 perustuvat mahdollisuuksien mukaan sellaisiin aikasarjoihin, joissa Kreikan liittyminen euroalueeseen on otettu huomioon.

Kreikan tiedoilla täydennettyjä euroalueen taloustilastoja vuoden 2000 loppuun saakka on saatavissa CSV-muodossa EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int).

Taulukkomerkintöjen selityksiä

”.”	Tiedot puuttuvat / Loogisesti mahdoton.
”-”	Tiedot eivät ole vielä saatavissa.
”..”	Nolla tai merkityksetön.
”miljardia”	10 ⁹
^(p)	Ennakkotieto.
kp.	Kausivaihtelusta puhdistettu.

Yhteenveto euroalueen talustilastoista

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1), 2)}		Rahalaitosten lainat euroalueelle (pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt) ¹⁾	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
			3	4				
	1	2	3	4	5	6	7	8
2001	3,6	4,2	5,4	-	7,8	26,6	4,26	5,03
2002	.	.	.	-
2002 I	6,2	6,5	7,6	-	5,7	29,3	3,36	5,13
II	6,6	6,5	7,4	-	5,6	24,1	3,45	5,26
III	7,6	6,5	7,1	-	5,3	17,7	3,36	4,77
IV	.	.	.	-
2002 kesä	6,8	6,5	7,1	7,3	5,4	20,5	3,46	5,16
heinä	7,6	6,5	7,1	7,1	5,1	18,6	3,41	5,03
elo	7,6	6,4	7,0	7,1	5,4	16,1	3,35	4,73
syys	8,2	6,6	7,3	7,1	5,2	16,7	3,31	4,52
loka	8,2	6,8	7,0	.	5,0	.	3,26	4,62
marras	3,12	4,59

2. Hintojen ja reaalitalouden kehitys

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustannukset tuntia kohden (koko taloudessa)	BKT:n määrä	Teollisuustuotanto (pl. rakentaminen)	Kapasiteetin käyttöaste teollisuudessa %	Työllisyys (koko taloudessa)	Työttömyys (% työvoimasta)
2001	2,5	2,2	3,4	1,4	0,4	83,6	1,3	8,0
2002	81,2	.	.
2002 I	2,6	-0,8	4,0	0,3	-2,7	81,1	0,7	8,1
II	2,1	-0,8	3,6	0,6	-0,6	81,2	0,5	8,2
III	2,0	-0,1	.	0,8	-0,5	81,0	.	8,3
IV	81,5	.	.
2002 kesä	1,8	-0,9	-	-	-0,3	-	-	8,3
heinä	1,9	-0,3	-	-	-0,1	-	-	8,3
elo	2,1	-0,1	-	-	-1,3	-	-	8,3
syys	2,1	0,1	-	-	-0,3	-	-	8,3
loka	2,3	0,9	-	-	.	-	-	8,4
marras	2,2	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssi

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (nettovirrat)				Valuuttavaranto (ajanjakson lopun kanta)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: laaja maaryhmä (1999/I = 100)		Yhden euron arvo dollareina
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
2001	-4,9	75,8	-101,5	38,1	392,4	91,0	88,1	0,896
2002
2002 I	14,9	26,3	-15,0	-51,8	409,0	91,3	88,1	0,877
II	8,6	32,7	-4,4	67,1	367,0	93,9	90,5	0,919
III	22,7	37,2	-5,3	34,5	380,9	97,9	94,0	0,984
IV
2002 kesä	8,4	13,6	-16,1	17,1	367,0	96,4	92,8	0,955
heinä	3,1	14,2	-3,6	14,2	372,0	98,2	94,4	0,992
elo	10,4	11,7	1,7	4,5	372,9	97,7	93,7	0,978
syys	9,2	11,3	-3,4	15,8	380,9	98,0	93,9	0,981
loka	375,5	98,5	94,4	0,981
marras	99,3	95,0	1,001

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto) ja Reuters.

Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

1) Kuukausittaiset kasvuvauhdit ajanjakson lopussa, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset kasvuvauhdit ajanjakson keskiarvoja. M1:n, M2:n, M3:n ja lainojen suhteelliset muutokset lasketaan kausivaihtelusta puhdistetuista kuukausittaisista kannoista ja virroista.

2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko 1.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja	Valuutta-	Valuutta-	Euromääräiset	Euromääräiset	Perus-	Pitempi-	Käänteiset
		kultasaamiset	määräiset	määräiset	saamiset	luotot			
		1	saamiset	saamiset	euroalueen	euroalueen	operaatiot	rahoitus-	operaatiot
			euroalueen	euroalueelta	luottolaitoksilta	rahoitus-		operaatiot	operaatiot
			ulkopuolelta			sektorille			
			2	3	4	5	6	7	8
2002 heinä	5.	128 323	237 865	19 335	4 598	187 023	127 000	59 999	0
	12.	128 323	239 363	19 488	4 794	186 016	126 000	59 999	0
	19.	128 323	240 102	20 162	4 947	194 378	134 002	59 999	0
	26.	128 323	240 888	20 436	4 885	204 734	149 000	54 999	0
elo	2.	128 323	240 117	19 987	4 936	194 032	139 001	54 999	0
	9.	128 323	239 409	19 302	4 824	192 067	136 998	54 999	0
	16.	128 323	237 438	19 399	4 949	189 105	133 999	54 999	0
	23.	128 323	239 979	17 924	4 827	189 037	133 999	54 999	0
	30.	128 323	238 451	17 005	5 304	197 034	146 998	50 000	0
syys	6.	128 322	239 668	18 537	4 801	191 040	141 001	50 000	0
	13.	128 322	241 413	18 246	4 574	186 051	136 002	50 000	0
	20.	128 322	242 967	18 494	4 795	194 047	144 000	50 000	0
	27.	128 322	242 538	18 267	4 961	194 085	149 000	44 998	0
loka	4.	131 211	248 348	18 472	4 475	190 377	145 000	44 998	0
	11.	131 211	247 235	19 355	4 247	191 031	146 000	44 998	0
	18.	131 211	246 437	19 628	4 239	187 124	141 999	44 998	0
	25.	131 189	246 588	20 960	4 618	209 137	164 000	44 998	0
marras	1.	131 157	244 894	21 007	4 315	190 072	144 999	44 999	0
	8.	131 157	246 441	19 802	3 844	189 009	143 999	44 999	0
	15.	131 137	246 907	20 443	3 887	183 092	138 000	44 999	0
	22.	131 137	246 911	21 014	3 789	196 263	150 000	44 999	0
	29.	131 106	245 572	20 036	3 518	206 092	160 999	45 000	0

2. Vastattavaa

		Liikkeessä	Euromääräiset					Muut	Liikkeeseen	
			olevat	velat	RTGS-tilit	Talletus-	Määrä-			Käänteiset
		asetelit	euroalueen	(ml.	mahdol-	aikais-	hieno-	muutos-	velat euro-	sijoitus-
		1	luotto-	vähimmäis-	lisuus	talletukset	säätö-	pyyntöihin	alueen luotto-	todistukset
			laitoksille	varanto-			operaatiot	liittyvät	laitoksille	
				talletukset)	4	5	6	talletukset	8	9
2002 heinä	5.	315 136	129 139	128 688	46	0	0	405	196	2 939
	12.	316 696	129 439	129 400	22	0	0	17	126	2 939
	19.	317 176	128 610	127 973	620	0	0	17	27	2 939
	26.	317 563	132 354	132 334	16	0	0	4	83	2 939
elo	2.	323 953	129 253	129 237	12	0	0	4	31	2 939
	9.	326 029	127 605	127 592	10	0	0	3	281	2 939
	16.	325 804	129 440	129 406	31	0	0	3	209	2 939
	23.	321 224	131 308	128 703	2 602	0	0	3	115	2 939
	30.	321 780	126 066	125 935	130	0	0	1	131	2 939
syys	6.	325 814	129 856	129 836	15	0	0	5	260	2 939
	13.	325 663	126 812	126 799	10	0	0	3	135	2 939
	20.	324 542	129 987	129 927	58	0	0	2	142	2 939
	27.	325 399	126 910	126 900	10	0	0	0	198	2 939
loka	4.	331 672	127 336	127 250	85	0	0	1	235	2 939
	11.	331 640	132 319	132 288	31	0	0	0	374	2 939
	18.	330 793	128 882	128 833	38	0	0	11	173	2 939
	25.	329 550	136 845	136 823	11	0	0	11	131	2 939
marras	1.	334 839	122 651	122 615	35	0	0	1	132	2 939
	8.	336 722	130 667	130 616	51	0	0	0	266	2 029
	15.	335 687	129 674	129 603	71	0	0	0	183	2 029
	22.	334 601	126 769	126 280	489	0	0	0	210	2 029
	29.	340 039	121 903	121 860	43	0	0	0	192	2 029

Lähde: EKP.

Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	Muut saamiset	Yhteensä		
							12	13	14
9	10	11	12	13	14	15	16		
0	3	21	414	30 648	67 675	88 834	764 716	2002 heinä	5.
0	9	8	403	30 505	67 676	89 066	765 635		12.
0	367	10	166	30 744	67 676	89 496	775 995		19.
0	729	6	405	30 656	67 664	85 548	783 540		26.
0	12	20	422	30 482	67 659	85 632	771 591	elo	2.
0	23	47	402	30 630	67 638	86 034	768 630		9.
0	69	38	151	30 673	67 198	86 272	763 509		16.
0	28	11	144	30 919	67 198	85 740	764 092		23.
0	22	14	367	31 361	67 198	85 794	770 838		30.
0	5	34	244	31 538	67 198	84 224	765 573	syys	6.
0	12	37	164	31 480	67 198	84 690	762 139		13.
0	3	44	213	31 524	67 198	85 077	772 638		20.
0	55	32	312	31 503	67 199	85 634	772 822		27.
0	355	24	616	32 125	67 209	85 503	778 337	loka	4.
0	6	27	619	32 253	67 209	85 545	778 706		11.
0	10	117	441	32 256	67 209	85 768	774 314		18.
0	27	112	155	32 142	67 209	86 029	798 028		25.
0	60	14	361	32 264	67 209	88 379	779 659	marras	1.
0	3	8	360	32 554	67 201	87 126	777 495		8.
0	66	27	364	32 675	67 222	87 604	773 332		15.
0	1 229	35	154	33 099	67 223	89 076	788 667		22.
0	65	28	258	33 242	67 225	89 414	796 464		29.

Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tilit	Pääoma ja rahastot	Yhteensä		
								13	14	15
10	11	12	13	14	15	16	17	18		
57 501	8 517	1 237	16 867	6 521	63 297	99 114	64 252	764 716	2002 heinä	5.
54 513	8 637	1 237	18 845	6 521	63 313	99 114	64 255	765 635		12.
62 743	8 574	1 537	20 002	6 521	64 490	99 114	64 262	775 995		19.
69 572	9 032	1 298	21 486	6 521	59 314	99 114	64 264	783 540		26.
55 257	9 382	1 392	20 375	6 521	59 106	99 114	64 268	771 591	elo	2.
52 290	8 643	1 312	19 716	6 521	59 910	99 114	64 270	768 630		9.
47 496	8 609	1 285	17 306	6 521	60 512	99 114	64 274	763 509		16.
49 783	9 128	1 287	18 418	6 521	59 980	99 114	64 275	764 092		23.
63 849	8 972	1 271	16 111	6 521	59 807	99 114	64 277	770 838		30.
51 729	8 671	1 282	15 092	6 521	60 016	99 114	64 279	765 573	syys	6.
50 133	8 588	1 309	16 613	6 521	60 031	99 114	64 281	762 139		13.
55 839	8 992	1 518	18 110	6 521	60 651	99 114	64 283	772 638		20.
58 763	8 903	1 443	17 851	6 521	60 495	99 114	64 286	772 822		27.
47 782	9 245	1 303	18 145	6 567	62 516	106 307	64 290	778 337	loka	4.
43 890	8 468	1 300	17 970	6 567	62 640	106 307	64 292	778 706		11.
43 801	8 328	1 449	17 324	6 567	63 456	106 307	64 295	774 314		18.
59 081	8 368	1 605	18 752	6 567	63 585	106 307	64 298	798 028		25.
50 648	8 359	1 352	17 305	6 567	64 336	106 307	64 224	779 659	marras	1.
41 235	8 454	1 355	17 013	6 567	62 653	106 307	64 227	777 495		8.
36 809	8 400	1 629	17 097	6 567	64 722	106 307	64 228	773 332		15.
55 095	8 252	1 683	19 268	6 567	63 446	106 307	64 440	788 667		22.
64 849	8 634	1 338	17 292	6 567	62 870	106 307	64 444	796 464		29.

Taulukko 1.2

EKP:n keskeiset korot

(korko vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto		
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos	Korko	Muutos	
	Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja	Korko	Korko				
	1	2	3	4	5	6	7	
1999 tammi	1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
	4. 2)	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
	22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
huhti	9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
marras	5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000 helmi	4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
maalis	17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
huhti	28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
kesä	9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
	28. 3)	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
syys	1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
loka	6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25
2001 touko	11.	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
elo	31.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
syys	18.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
marras	9.	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50
2002 joul	6.	1,75	-0,50	-	2,75	-0,50	3,75	-0,50

Lähde: EKP.

- 1) Päiväys viittaa talletuskoroon ja maksuvalmiusluoton korkoon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivästä alkaen seuranneesta operaatiosta alkaen, ellei toisin mainita. Syyskuun 18. päivänä 2001 tehty koron muutos tuli voimaan samana päivänä.
- 2) EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regiimiin.
- 3) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuisista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot²⁾

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää	
			Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko		
	1	2	3	4	5	6	7	
2002 kesä	5.	114 258	65 000	-	3,25	3,33	3,34	14
	12.	97 462	42 000	-	3,25	3,31	3,32	14
	19.	112 227	70 000	-	3,25	3,32	3,33	14
	26.	111 439	70 000	-	3,25	3,35	3,36	14
heinä	3.	108 626	57 000	-	3,25	3,33	3,33	14
	10.	102 931	69 000	-	3,25	3,30	3,32	14
	17.	104 849	65 000	-	3,25	3,30	3,31	14
	24.	108 732	84 000	-	3,25	3,30	3,31	14
	31.	86 879	55 000	-	3,25	3,30	3,31	14
elo	7.	104 266	82 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	14.	85 232	52 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	21.	115 921	82 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	28.	104 816	65 000	-	3,25	3,28	3,29	14
syys	4.	124 579	76 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	11.	105 528	60 000	-	3,25	3,27	3,28	14
	18.	116 252	84 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	25.	105 130	65 000	-	3,25	3,28	3,29	14
loka	2.	125 630	80 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	9.	111 824	66 000	-	3,25	3,27	3,28	14
	16.	106 563	76 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	23.	115 642	88 000	-	3,25	3,29	3,30	14
	30.	101 910	57 000	-	3,25	3,29	3,29	14
marras	6.	104 397	87 000	-	3,25	3,25	3,26	14
	13.	85 033	51 000	-	3,25	3,28	3,28	14
	20.	120 351	99 000	-	3,25	3,27	3,29	14
	27.	108 905	62 000	-	3,25	3,29	3,31	14
joul	4.	111 791	111 791	-	3,25	3,25	3,25	14

2. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko		
1	2	3	4	5	6	7	
2000 joulukuu 29.	15 869	15 000	-	4,75	4,81	90	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001 tammi 25.	31 905	20 000	-	4,66	4,69	90	
maalis 1.	45 755	20 000	-	4,69	4,72	91	
29.	38 169	19 101	-	4,47	4,50	91	
huhti 25.	43 416	20 000	-	4,67	4,70	92	
touko 31.	46 448	20 000	-	4,49	4,51	91	
kesä 28.	44 243	20 000	-	4,36	4,39	91	
heinä 26.	39 369	20 000	-	4,39	4,42	91	
elo 30.	37 855	20 000	-	4,20	4,23	91	
syys 27.	28 269	20 000	-	3,55	3,58	85	
loka 25.	42 308	20 000	-	3,50	3,52	98	
marras 29.	49 135	20 000	-	3,32	3,34	91	
joulukuu 21.	38 178	20 000	-	3,29	3,31	97	
2002 tammi 31.	44 547	20 000	-	3,31	3,33	84	
helmi 28.	47 001	20 000	-	3,32	3,33	91	
maalis 28.	39 976	20 000	-	3,40	3,42	91	
huhti 25.	40 580	20 000	-	3,35	3,36	91	
touko 30.	37 602	20 000	-	3,45	3,47	91	
kesä 27.	27 670	20 000	-	3,38	3,41	91	
heinä 25.	28 791	15 000	-	3,35	3,37	98	
elo 29.	33 527	15 000	-	3,33	3,34	91	
syys 26.	25 728	15 000	-	3,23	3,26	88	
loka 31.	27 820	15 000	-	3,22	3,24	91	
marras 28.	38 644	15 000	-	3,02	3,04	91	

3. Muut huutokaupina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
1	2	3	4	5	6	7	8	
2000 tammi 5. ⁴⁾	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	-	3,00	3,00	7
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	7 000	-	-	4,26	4,28	1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 huhti 30.	Käänteisoperaatio	105 377	73 000	-	4,75	4,77	4,79	7
syys 12.	Käänteisoperaatio	69 281	69 281	4,25	-	-	-	1
13.	Käänteisoperaatio	40 495	40 495	4,25	-	-	-	1
marras 28.	Käänteisoperaatio	73 096	53 000	-	3,25	3,28	3,29	7
2002 tammi 4.	Käänteisoperaatio	57 644	25 000	-	3,25	3,30	3,32	3
10.	Käänteisoperaatio	59 377	40 000	-	3,25	3,28	3,30	1

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä (sarakeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.
- 2) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokaupoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.
- 3) Likviditeettiä lisäävissä (vähentävissä) operaatioissa marginaalikorko tarkoittaa alinta (korkeinta) korkoa, jolla tarjoukset hyväksyttiin.
- 4) Operaatioissa tarjousten yläraja oli asetettu 3,00 prosentiksi.

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1),2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Rahamarkkina- paperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6	7
2001 loka	10 687,8	5 962,3	190,8	196,5	1 313,7	672,4	2 352,2
marras	10 798,1	6 073,4	199,0	191,3	1 300,9	656,5	2 376,9
joulu	10 910,1	6 226,1	204,7	185,0	1 315,2	605,1	2 374,0
2002 tammi	10 952,8	6 195,2	194,7	202,2	1 350,7	610,8	2 399,0
helmi	10 964,1	6 164,7	196,8	196,0	1 337,1	653,2	2 416,3
maalis	11 031,8	6 178,0	202,2	198,4	1 349,9	663,1	2 440,1
huhti	11 076,4	6 176,1	205,1	199,8	1 355,1	699,1	2 441,2
touko	11 111,6	6 150,4	204,3	206,2	1 355,8	741,7	2 453,2
kesä	11 009,1	6 083,3	203,3	204,2	1 355,3	699,2	2 463,9
heinä	10 999,6	6 069,3	202,3	206,3	1 368,0	691,0	2 462,7
elo	10 952,0	6 010,3	200,3	201,3	1 359,7	703,2	2 477,2
syys	11 054,3	6 055,4	201,3	203,7	1 373,5	747,6	2 472,7
loka ^(p)	11 113,3	6 051,1	202,2	212,1	1 379,4	790,7	2 477,8

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien ja rahamarkkinapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosenttivähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.
- 2) Pitoajanjakso alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko ⁶⁾ , %
	1	2	3	4	5
2001 joulu	126,4	127,3	0,9	0,0	3,30
2002 tammi	128,7	130,1	1,4	0,0	3,34
helmi	131,7	132,4	0,7	0,0	3,30
maalis	131,3	132,0	0,7	0,0	3,28
huhti	130,6	131,1	0,5	0,0	3,30
touko	131,0	131,5	0,5	0,0	3,30
kesä	131,0	131,7	0,7	0,0	3,33
heinä	130,7	131,3	0,6	0,0	3,32
elo	129,3	129,7	0,5	0,0	3,29
syys	129,0	129,5	0,5	0,0	3,28
loka	127,7	128,2	0,5	0,0	3,28
marras	128,7	129,2	0,5	0,0	3,28
joulu ^(p)	128,8

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päättyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen kättäsummavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittävät varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päätyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekkiti- tilit ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- rahat) ⁵⁾				
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot					Talletus- mahdol- lisuus	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾						
	Eurojär- jestelmä kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset- rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾								1	2	3	4
2001 loka	389,9	136,7	60,0	1,1	0,0	0,1	0,0	325,2	43,6	93,6	125,1	450,4				
marras	385,0	132,3	60,0	0,2	0,0	0,3	0,0	311,3	46,1	93,1	126,7	438,3				
joulu	383,7	122,5	60,0	0,5	12,4	0,8	0,0	298,0	43,5	109,3	127,4	426,2				
2002 tammi	385,2	118,5	60,0	0,4	3,7	0,6	0,0	344,3	38,3	54,2	130,4	475,2				
helmi	386,0	127,3	60,0	0,2	0,0	0,1	0,0	306,2	49,6	85,2	132,6	438,8				
maalis	386,7	114,6	60,0	0,2	0,0	0,1	0,0	283,3	54,2	91,8	132,1	415,6				
huhti	395,4	112,7	60,0	0,4	0,0	0,2	0,0	285,9	55,9	95,3	131,2	417,3				
touko	397,7	110,6	60,0	0,1	0,0	0,3	0,0	293,7	49,2	93,5	131,7	425,6				
kesä	396,2	112,6	60,0	0,5	0,0	0,4	0,0	300,8	45,1	91,2	131,8	433,0				
heinä	369,1	130,4	60,0	0,2	0,0	0,2	0,0	313,4	54,4	60,3	131,4	445,0				
elo	360,0	139,2	55,2	0,1	0,0	0,1	0,0	322,8	50,9	50,8	129,9	452,8				
syys	362,3	140,9	50,8	0,1	0,0	0,2	0,0	323,6	49,1	51,7	129,6	453,4				
loka	370,0	146,1	45,3	0,1	0,0	0,1	0,0	329,2	45,6	58,2	128,3	457,6				
marras ⁶⁾	372,1	147,5	45,0	0,1	0,0	0,1	0,0	334,0	42,8	58,6	129,3	463,4				

Lähde: EKP.

- 1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkitiilisaldojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.
- 2) Ei sisällä kansallisten keskuspankkien EMUn toisen vaiheen aikana liikkeeseen laskemia velkasitoumuksia.
- 3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.
- 4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.
- 5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekkitiilien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat				Hallussa				Hallussa			Ulko- maiset saamiset ¹⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	euro- alueelle	Raha- laitos- sille ¹⁾	Julkis- yhteis- öille	Muulle	olevat euro- alueella olevien liikkee- seen laskemat muut arvopape- rit kuin osakkeet	Raha- laitosten	Julkis- yhteisö- jen	Muiden	olevat euro- alueella olevien liikkee- seen laskemat osakkeet ja osuudet	Raha- laitosten	Muiden				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1999	444,6	424,3	19,7	0,5	89,1	1,9	86,1	1,1	14,1	4,3	9,8	400,6	9,9	56,2	1 014,5
2000 IV	445,0	427,4	17,1	0,5	97,4	2,5	93,6	1,3	15,3	4,3	11,0	380,7	11,2	56,1	1 005,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 I	401,7	373,9	27,2	0,6	105,0	2,7	101,2	1,1	14,7	4,6	10,1	396,7	11,3	54,3	983,8
II	426,0	398,2	27,2	0,6	105,8	3,1	101,5	1,2	14,2	4,6	9,6	414,7	11,9	54,5	1 027,2
III	388,2	360,4	27,2	0,6	106,6	3,7	101,9	1,1	13,1	4,8	8,3	397,1	11,9	54,8	971,7
2001 loka	356,7	328,9	27,2	0,6	107,8	3,9	102,8	1,2	13,4	4,8	8,7	400,0	12,0	55,5	945,6
marras	370,0	342,4	27,1	0,6	107,3	3,8	102,2	1,2	13,6	4,7	8,9	400,5	12,1	55,0	958,5
joulu	412,7	386,4	25,7	0,6	107,0	3,8	101,8	1,3	13,8	4,6	9,2	399,0	11,9	54,3	998,6
2002 tammi	400,1	373,7	25,7	0,6	104,1	3,8	99,0	1,3	13,8	4,7	9,1	409,0	12,0	101,5	1 040,5
helmi	373,4	347,1	25,7	0,6	105,9	4,1	100,6	1,2	13,7	4,7	9,0	413,5	12,0	102,2	1 020,7
maalis	381,3	354,9	25,8	0,6	106,5	4,1	101,0	1,4	13,8	4,7	9,1	414,4	11,9	105,0	1 032,9
huhti	344,2	317,8	25,8	0,6	107,5	5,0	101,4	1,1	13,5	4,7	8,8	401,2	12,0	106,9	985,2
touko	356,1	329,7	25,7	0,6	107,0	4,9	101,0	1,0	13,3	4,7	8,6	394,5	12,0	109,0	991,9
kesä	387,7	361,3	25,7	0,6	107,9	4,9	101,6	1,4	12,9	4,7	8,2	372,7	12,0	113,2	1 006,2
heinä	364,0	337,7	25,7	0,6	108,8	5,3	101,9	1,7	12,7	4,7	7,9	377,9	12,1	114,8	990,3
elo	363,4	337,5	25,3	0,6	110,8	5,4	103,3	2,1	12,8	4,8	8,0	377,9	12,1	114,5	991,5
syys	365,6	339,6	25,3	0,6	112,5	5,8	104,6	2,2	12,3	4,8	7,5	386,0	12,1	112,5	1 001,0
loka ^(p)	370,8	344,8	25,3	0,6	113,4	6,4	106,1	0,9	13,0	4,9	8,1	379,9	12,1	115,1	1 004,5

2. Velat

	Liikkeessä- oleva raha	Talletukset euro- alueelta	Rahamarkkinat			Raha- markkina- paperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ¹⁾	Muut velat	Yhteensä
			Raha- laitosten ¹⁾	Valtion	Muiden julkis- yhteisöjen/ muiden					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	393,3	341,5	279,3	53,4	8,8	7,9	174,3	49,8	47,6	1 014,5
2000 IV	390,2	327,3	270,4	47,1	9,8	3,8	197,5	29,9	57,0	1 005,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	370,5	312,6	253,4	46,8	12,4	5,5	204,6	26,8	63,8	983,8
II	368,8	342,2	274,1	51,8	16,3	5,6	223,7	32,6	54,2	1 027,2
III	346,1	323,6	269,4	37,6	16,6	5,5	209,2	30,0	57,3	971,7
2001 loka	333,8	302,8	244,7	40,0	18,1	5,5	210,6	34,3	58,5	945,6
marras	317,4	330,4	277,5	35,2	17,6	4,7	210,1	35,3	60,6	958,5
joulu	285,9	391,9	342,4	35,1	14,4	4,6	209,8	35,6	70,8	998,6
2002 tammi	339,7	344,8	284,7	44,9	15,2	4,6	214,5	37,4	99,5	1 040,5
helmi	308,2	349,1	282,3	52,1	14,7	4,6	219,9	33,9	105,0	1 020,7
maalis	309,1	355,1	282,4	56,3	16,4	4,6	217,8	36,9	109,4	1 032,9
huhti	311,3	323,5	254,8	50,8	17,9	4,6	212,7	32,4	100,7	985,2
touko	319,6	326,6	268,4	40,7	17,4	4,6	208,0	31,6	101,5	991,9
kesä	329,3	354,3	285,2	51,5	17,5	4,6	182,3	31,0	104,8	1 006,2
heinä	340,1	316,0	247,4	52,9	15,6	4,6	183,7	35,1	110,9	990,3
elo	342,3	318,7	255,8	47,3	15,6	4,6	186,4	31,0	108,5	991,5
syys	347,0	317,6	258,9	41,7	17,0	4,6	190,2	32,5	109,1	1 001,0
loka ^(p)	355,4	313,5	254,4	40,8	18,3	4,6	187,9	31,3	111,9	1 004,5

Lähde: EKP.

1) Marraskuun lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdenväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdenvälisellä nettomääräisellä positiolla. Vuosien 1999 ja 2000 kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat euroalueelle				Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	Rahamarkkinapaperit	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet	Rahalaitosten	Muiden	Ulko-maiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	1	2	3	4												
1999	9 779,9	3 414,1	828,2	5 537,6	2 179,4	828,8	1 123,8	226,7	129,9	650,6	211,5	439,1	1 719,6	154,0	919,4	15 532,8
2000 IV	10 419,8	3 510,4	817,8	6 091,5	2 193,4	933,3	995,9	264,2	141,4	750,9	240,2	510,8	2 026,2	158,7	1 015,4	16 705,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	10 814,0	3 715,6	824,4	6 274,0	2 322,4	969,1	1 066,2	287,1	157,1	812,3	255,3	557,0	2 242,1	160,8	1 097,2	17 606,0
II	10 894,4	3 698,3	808,5	6 387,6	2 397,4	991,6	1 104,9	300,9	164,6	799,3	251,3	548,0	2 290,1	163,5	1 128,3	17 837,7
III	10 953,2	3 729,3	802,6	6 421,3	2 415,5	995,8	1 093,3	326,4	163,8	771,6	245,1	526,4	2 300,6	165,7	1 115,8	17 886,2
2001 loka	10 976,2	3 725,3	800,0	6 451,0	2 417,2	1 004,5	1 084,0	328,7	167,0	779,1	244,0	535,1	2 342,5	166,3	1 147,0	17 995,4
marras	11 118,2	3 800,8	816,2	6 501,2	2 430,4	1 009,7	1 088,8	331,9	158,7	782,5	246,8	535,7	2 427,1	167,1	1 136,6	18 220,6
joulu	11 134,8	3 794,0	822,1	6 518,7	2 421,5	1 008,3	1 077,4	335,9	153,1	811,0	251,9	559,1	2 408,4	168,1	1 129,4	18 226,3
2002 tammi	11 066,2	3 713,4	819,1	6 533,8	2 466,9	1 018,9	1 107,3	340,6	168,8	811,5	252,3	559,2	2 420,4	165,4	1 159,9	18 259,2
helmi	11 049,6	3 679,7	821,8	6 548,2	2 486,7	1 030,8	1 107,1	348,7	167,0	812,1	254,3	557,9	2 419,6	164,6	1 096,1	18 195,7
maalis	11 210,8	3 778,4	826,8	6 605,6	2 519,6	1 046,2	1 128,1	345,3	174,0	811,6	260,1	551,5	2 430,7	164,5	1 031,1	18 342,4
huhti	11 265,0	3 817,7	806,7	6 640,6	2 524,9	1 055,2	1 127,8	341,8	175,9	825,6	267,5	558,1	2 425,3	164,2	1 011,2	18 392,1
touko	11 329,4	3 866,8	803,4	6 659,2	2 543,0	1 057,8	1 141,2	343,9	181,7	826,2	265,8	560,4	2 451,4	164,4	984,2	18 480,3
kesä	11 334,9	3 839,8	804,4	6 690,6	2 538,6	1 059,4	1 137,5	341,8	194,7	819,2	263,5	555,7	2 358,6	164,3	1 002,3	18 412,5
heinä	11 339,6	3 844,7	802,8	6 692,1	2 527,3	1 048,1	1 134,0	345,3	205,0	808,3	267,0	541,3	2 378,8	164,7	1 025,6	18 449,3
elo	11 321,2	3 836,8	792,7	6 691,7	2 515,3	1 044,7	1 131,7	338,9	203,1	816,8	265,7	551,2	2 367,2	165,6	1 011,0	18 400,2
syys	11 404,0	3 880,4	795,8	6 727,8	2 536,5	1 041,5	1 148,0	347,0	207,9	804,8	261,0	543,8	2 430,1	166,2	1 048,6	18 598,0
loka ^(p)	11 461,7	3 922,5	795,5	6 743,7	2 530,2	1 037,0	1 141,4	351,8	209,8	819,1	263,7	555,4	2 485,4	167,1	1 011,2	18 684,5

2. Velat

	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euroalueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomiset	Repot	Rahamarkkina- rahastojen rahasto-osuudet ¹⁾	Rahamarkkina- paperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit ¹⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulko- maiset velat	Muut velat	Yhteensä
1999	0,7	8 735,7	3 590,9	88,6	5 056,2	1 537,6	2 043,2	1 331,5	143,9	293,4	2 531,1	849,1	1 870,4	1 252,4	15 532,8
2000 IV	0,0	9 057,2	3 679,4	117,4	5 260,5	1 648,9	2 159,8	1 276,9	174,9	323,3	2 712,9	941,5	2 299,5	1 371,3	16 705,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 I	0,0	9 325,3	3 814,5	103,6	5 407,2	1 624,0	2 237,8	1 322,8	222,6	371,7	2 817,4	982,4	2 636,2	1 473,1	17 606,0
II	0,0	9 424,1	3 805,6	113,7	5 504,8	1 715,9	2 236,6	1 330,8	221,5	393,3	2 861,3	998,1	2 710,6	1 450,1	17 837,7
III	0,0	9 484,8	3 839,0	110,2	5 535,5	1 733,7	2 233,5	1 342,6	225,7	420,8	2 875,5	1 011,1	2 609,9	1 484,1	17 886,2
2001 loka	0,0	9 484,9	3 815,0	113,2	5 556,7	1 732,5	2 237,3	1 351,9	235,1	433,1	2 900,6	1 019,3	2 627,3	1 530,2	17 995,4
marras	0,0	9 601,5	3 875,9	115,1	5 610,5	1 780,8	2 238,8	1 365,0	225,9	443,8	2 888,6	1 023,9	2 690,9	1 571,9	18 220,6
joulu	0,0	9 696,7	3 829,6	103,9	5 763,2	1 882,2	2 257,5	1 405,0	218,5	440,5	2 882,9	1 042,9	2 683,4	1 479,9	18 226,3
2002 tammi	0,0	9 630,2	3 804,4	104,0	5 721,8	1 833,0	2 253,8	1 418,8	216,2	462,1	2 921,5	1 050,1	2 717,8	1 477,6	18 259,2
helmi	0,0	9 571,3	3 745,5	103,7	5 722,0	1 829,0	2 251,1	1 420,9	221,1	473,9	2 933,1	1 050,6	2 729,4	1 437,3	18 195,7
maalis	0,0	9 696,7	3 853,2	101,2	5 742,3	1 823,3	2 266,3	1 423,0	229,6	482,5	2 966,1	1 057,6	2 749,8	1 389,7	18 342,4
huhti	0,0	9 744,1	3 873,3	106,7	5 764,1	1 852,3	2 269,0	1 414,7	228,1	489,7	2 969,4	1 064,1	2 736,8	1 387,9	18 392,1
touko	0,0	9 812,7	3 922,3	108,3	5 782,1	1 853,0	2 278,8	1 415,5	234,8	498,1	2 994,0	1 071,3	2 718,7	1 385,4	18 480,3
kesä	0,0	9 839,5	3 929,4	103,5	5 806,6	1 899,1	2 256,3	1 421,7	229,6	502,0	2 984,6	1 071,6	2 584,4	1 430,4	18 412,5
heinä	0,0	9 821,0	3 934,6	99,0	5 787,4	1 870,4	2 263,8	1 424,3	228,8	516,0	2 989,6	1 081,4	2 607,8	1 433,6	18 449,3
elo	0,0	9 783,7	3 922,1	93,6	5 768,0	1 836,2	2 265,4	1 429,8	236,5	529,6	3 002,0	1 088,2	2 579,9	1 416,8	18 400,2
syys	0,0	9 875,0	3 961,3	106,7	5 807,0	1 891,4	2 242,8	1 432,7	240,0	522,9	3 004,1	1 091,6	2 639,9	1 464,6	18 598,0
loka ^(p)	0,0	9 941,1	4 015,9	113,1	5 812,0	1 873,3	2 263,8	1 437,9	237,1	526,7	3 010,8	1 094,4	2 663,8	1 447,7	18 684,5

Lähde: EKP.

1) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään ”ulkoiset velat”.

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2001	huhti	7 157,4	843,5	6 313,9	1 467,6	1 173,4	294,2	586,9	2 616,2	173,3	1 128,1	13 129,5
	touko	7 172,8	838,4	6 334,4	1 494,1	1 193,0	301,1	587,3	2 677,5	174,6	1 148,3	13 254,6
	kesä	7 223,9	835,7	6 388,2	1 508,6	1 206,5	302,1	557,5	2 704,8	175,4	1 147,0	13 317,2
	heinä	7 227,2	832,9	6 394,4	1 516,5	1 201,5	315,0	552,3	2 619,1	176,5	1 092,2	13 183,9
	elo	7 198,4	828,8	6 369,6	1 516,6	1 192,9	323,7	545,1	2 624,7	176,9	1 082,6	13 144,3
	syys	7 251,7	829,8	6 421,9	1 522,6	1 195,2	327,4	534,7	2 697,8	177,6	1 134,1	13 318,6
	loka	7 278,8	827,2	6 451,6	1 516,6	1 186,8	329,9	543,7	2 742,5	178,3	1 164,2	13 424,2
	marras	7 345,2	843,3	6 501,9	1 524,1	1 191,0	333,1	544,6	2 827,6	179,1	1 153,9	13 574,5
	joulu	7 367,0	847,7	6 519,3	1 516,4	1 179,2	337,2	568,3	2 807,4	180,0	1 137,6	13 576,7
2002	tammi	7 379,2	844,8	6 534,4	1 548,3	1 206,3	341,9	568,2	2 829,5	177,5	1 168,3	13 670,8
	helmi	7 396,3	847,5	6 548,8	1 557,7	1 207,7	349,9	566,8	2 833,1	176,6	1 130,4	13 660,8
	maalis	7 458,9	852,6	6 606,2	1 575,7	1 229,1	346,6	560,6	2 845,2	176,4	1 081,2	13 698,0
	huhti	7 473,7	832,4	6 641,3	1 572,2	1 229,2	342,9	566,9	2 826,4	176,2	1 068,5	13 683,9
	touko	7 489,0	829,2	6 659,8	1 587,2	1 242,3	345,0	569,0	2 845,9	176,4	1 047,5	13 715,1
	kesä	7 521,4	830,1	6 691,2	1 582,2	1 239,0	343,2	563,9	2 731,2	176,2	1 072,0	13 646,9
	heinä	7 521,2	828,5	6 692,7	1 582,8	1 235,8	347,0	549,2	2 756,7	176,8	1 097,1	13 683,8
	elo	7 510,4	818,0	6 692,3	1 576,0	1 235,0	341,0	559,2	2 745,1	177,7	1 084,2	13 652,6
	syys	7 549,6	821,1	6 728,4	1 601,8	1 252,6	349,2	551,3	2 816,1	178,2	1 120,8	13 817,7
	loka ³⁾	7 565,1	820,8	6 744,3	1 600,2	1 247,5	352,7	563,5	2 865,3	179,3	1 084,9	13 858,4

2. Velat: kannat

		Liik-keessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ²⁾	Raha- markki- napaperit ja liik- keeseen lasketut velka- paperit ³⁾	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ²⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2001	huhti	336,2	152,5	5 449,5	1 666,9	2 237,4	1 323,9	221,4	354,1	1 720,3	928,0	2 676,4	1 524,7	-12,2	13 129,5
	touko	332,9	146,9	5 487,5	1 691,8	2 239,4	1 322,5	233,8	363,0	1 722,0	940,0	2 755,0	1 520,6	-13,2	13 254,6
	kesä	333,0	165,5	5 521,1	1 731,8	2 237,0	1 330,8	221,5	360,5	1 740,5	965,9	2 743,3	1 504,4	-16,8	13 317,2
	heinä	328,0	155,5	5 508,1	1 712,7	2 238,4	1 333,6	223,4	369,6	1 737,1	955,2	2 643,0	1 494,8	-7,4	13 183,9
	elo	319,2	152,4	5 500,1	1 681,2	2 250,8	1 337,3	230,8	380,7	1 731,1	959,9	2 620,1	1 489,4	-8,6	13 144,3
	syys	309,6	147,8	5 552,2	1 749,9	2 233,9	1 342,6	225,7	384,7	1 753,9	970,4	2 639,9	1 541,4	18,7	13 318,6
	loka	295,5	153,3	5 574,8	1 750,3	2 237,6	1 351,9	235,1	395,9	1 767,9	981,1	2 661,6	1 588,7	5,5	13 424,2
	marras	279,7	150,2	5 628,1	1 798,1	2 239,2	1 365,0	225,9	404,5	1 760,3	982,6	2 726,2	1 632,4	10,4	13 574,5
	joulu	239,7	139,0	5 777,6	1 896,2	2 257,9	1 405,0	218,5	402,0	1 760,7	996,2	2 719,1	1 550,7	-8,5	13 576,7
2002	tammi	246,5	148,9	5 737,0	1 847,8	2 254,2	1 418,8	216,2	420,8	1 775,8	1 007,6	2 755,2	1 577,1	2,0	13 670,8
	helmi	240,3	155,7	5 736,8	1 843,4	2 251,4	1 420,9	221,1	431,6	1 778,2	1 011,5	2 763,3	1 542,3	1,1	13 660,8
	maalis	254,3	157,5	5 758,6	1 839,3	2 266,7	1 423,0	229,6	435,9	1 793,0	1 010,6	2 786,6	1 499,0	2,4	13 698,0
	huhti	261,7	157,5	5 782,0	1 869,9	2 269,4	1 414,7	228,1	442,2	1 785,4	1 004,5	2 769,2	1 488,7	-7,4	13 683,9
	touko	273,9	149,0	5 799,6	1 870,1	2 279,1	1 415,5	234,8	447,3	1 805,0	1 008,9	2 750,3	1 486,9	-5,8	13 715,1
	kesä	285,8	155,0	5 824,1	1 916,3	2 256,6	1 421,7	229,6	443,7	1 788,5	985,7	2 615,4	1 535,2	13,5	13 646,9
	heinä	296,8	151,9	5 803,0	1 885,7	2 264,1	1 424,3	228,8	455,5	1 796,2	993,3	2 642,9	1 544,5	-0,3	13 683,8
	elo	301,2	141,0	5 783,6	1 851,6	2 265,7	1 429,8	236,5	468,7	1 814,3	1 004,2	2 610,9	1 525,2	3,6	13 652,6
	syys	306,7	148,4	5 824,0	1 908,1	2 243,1	1 432,7	240,0	461,7	1 814,6	1 016,0	2 672,4	1 573,7	0,2	13 817,7
	loka ³⁾	313,9	153,9	5 830,3	1 891,2	2 264,1	1 437,9	237,1	464,0	1 824,9	1 013,6	2 695,1	1 559,6	2,9	13 858,4

Lähde: EKP.

- 1) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse trans-aktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.
- 2) Ks. myös taulukon 2.1 alaviite 1.
- 3) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

3. Saamiset: virrat¹⁾

											Yhteensä	
		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2001	touko	4,1	-5,6	9,7	25,9	20,8	5,1	1,0	-1,2	1,4	18,7	49,9
	kesä	57,4	-2,6	60,0	14,0	13,3	0,7	-32,4	27,5	0,9	-1,4	66,0
	heinä	12,7	-2,5	15,1	9,5	-3,2	12,7	-8,1	-41,3	1,1	-50,5	-76,5
	elo	-18,9	-3,7	-15,2	4,9	-4,3	9,2	-6,0	57,2	0,3	-10,6	26,9
	syys	48,6	1,0	47,5	-1,4	-4,3	2,9	-5,0	49,1	0,7	51,9	143,9
	loka	25,7	-2,7	28,4	-7,0	-9,6	2,6	5,7	43,7	0,7	30,1	99,0
	marras	65,7	16,0	49,7	9,9	7,9	2,1	-3,2	66,0	1,1	5,9	145,6
	joulu	25,5	3,7	21,9	-8,1	-10,2	2,1	22,3	-26,6	1,1	-17,2	-3,0
2002	tammi	9,5	-3,1	12,6	26,8	21,9	5,0	-0,3	0,2	-2,5	30,1	63,8
	helmi	19,0	2,7	16,3	9,2	1,3	7,9	0,6	0,4	-0,9	-39,2	-10,8
	maalis	64,2	5,2	59,0	14,1	16,9	-2,9	-7,6	19,9	0,0	-48,1	42,5
	huhti	21,7	-20,0	41,7	-2,3	1,5	-3,8	6,3	18,7	-0,2	-13,3	30,9
	touko	25,4	-2,8	28,3	12,7	9,7	3,0	0,9	74,1	0,2	-21,1	92,2
	kesä	40,8	1,4	39,4	-2,9	-1,3	-1,6	-5,2	-27,0	-0,2	24,7	30,2
	heinä	-4,6	-1,8	-2,8	-2,5	-3,5	1,0	-11,6	-2,4	0,5	23,9	3,3
	elo	-10,8	-10,9	0,2	-5,7	-1,5	-4,2	9,2	-10,7	1,0	-12,9	-30,0
	syys	40,6	3,2	37,5	18,7	11,0	7,7	-2,1	68,5	0,5	35,2	161,5
	loka ^(p)	18,3	-0,3	18,6	-2,2	-5,2	3,1	9,9	52,7	1,0	-36,5	43,2

4. Velat: virrat¹⁾

													Yhteensä		
		Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määräaika-	Irtisanomiset	Repot	Rahamarkkina-rahasto- osuudet ³⁾	Rahamarkkina- paperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit ³⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ²⁾	Muut velat	Rahalaitosten väliset velat, netto	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2001	touko	-3,3	-5,6	29,5	21,7	-3,0	-1,6	12,4	9,8	-11,7	8,4	11,8	12,3	-1,4	49,9
	kesä	0,1	18,6	34,8	40,4	-1,7	8,3	-12,3	-1,5	20,4	19,1	-5,3	-18,1	-2,3	66,0
	heinä	-5,0	-10,0	-8,2	-17,4	4,4	3,0	1,9	9,5	2,9	-6,5	-58,0	-11,1	9,8	-76,5
	elo	-8,8	-3,1	-1,8	-29,6	16,4	3,9	7,5	10,5	1,4	7,3	30,1	-7,5	-1,2	26,9
	syys	-9,6	-4,6	51,2	68,4	-17,4	5,3	-5,1	3,7	15,8	9,0	18,0	41,4	19,1	143,9
	loka	-14,2	5,4	22,6	0,9	3,0	9,2	9,5	11,6	13,0	7,9	18,4	46,0	-11,8	99,0
	marras	-15,7	-3,0	51,4	47,2	0,3	13,1	-9,2	9,8	23,9	2,9	38,5	33,2	4,6	145,6
	joulu	-40,0	-11,2	149,3	98,4	18,4	40,0	-7,4	-1,1	-0,7	14,6	-17,8	-76,8	-19,5	-3,0
2002	tammi	6,8	10,4	-42,4	-49,4	-3,1	12,4	-2,3	19,8	10,4	13,3	13,8	20,4	11,3	63,8
	helmi	-6,2	6,9	0,3	-4,3	-2,5	2,1	4,9	10,8	4,8	-0,6	10,7	-36,8	-0,7	-10,8
	maalis	14,0	1,7	22,8	-3,8	16,1	2,2	8,4	3,2	18,5	2,6	25,6	-56,4	10,4	42,5
	huhti	7,4	0,0	27,6	32,1	5,2	-8,2	-1,5	8,0	-1,6	-5,2	20,6	-16,7	-9,2	30,9
	touko	12,2	-8,5	24,6	2,4	14,3	1,1	6,7	4,0	29,7	3,9	35,0	-10,2	1,5	92,2
	kesä	12,0	6,0	31,2	48,2	-17,3	6,4	-6,1	-7,4	1,5	-17,5	-67,4	54,9	16,9	30,2
	heinä	11,0	-3,1	-24,5	-31,7	5,4	2,5	-0,7	12,7	0,2	9,7	-0,7	11,8	-13,6	3,3
	elo	4,4	-11,0	-5,0	-33,9	15,7	5,5	7,7	12,4	4,0	8,8	-24,9	-22,5	3,9	-30,0
	syys	5,6	3,7	41,2	56,5	-21,8	3,0	3,5	-1,6	17,5	10,3	44,7	40,0	0,1	161,5
	loka ^(p)	7,2	5,5	7,3	-16,7	21,7	5,2	-2,9	2,0	12,7	-0,6	25,1	-19,8	3,9	43,2

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Raha-aggregaatit: kannat ajanjakson lopussa

		M1						M2	
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomisajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾
2001	huhti	336,2	1 735,9	2 072,1	93,82	1 067,8	1 273,4	4 413,3	94,61
	touko	332,9	1 759,2	2 092,1	94,58	1 069,0	1 273,2	4 434,3	94,90
	kesä	333,0	1 798,4	2 131,4	96,38	1 066,2	1 283,0	4 480,6	95,91
	heinä	328,0	1 780,3	2 108,3	95,41	1 073,2	1 287,2	4 468,7	95,74
	elo	319,2	1 747,5	2 066,7	93,61	1 088,8	1 292,9	4 448,4	95,41
	syys	309,6	1 815,1	2 124,7	96,23	1 070,9	1 299,7	4 495,3	96,40
	loka	295,5	1 816,1	2 111,6	95,66	1 074,7	1 311,6	4 497,9	96,46
	marras	279,7	1 864,6	2 144,3	97,11	1 077,6	1 326,4	4 548,2	97,50
	joulu	239,7	1 968,2	2 207,9	100,00	1 088,8	1 367,9	4 664,6	100,00
2002	tammi	246,5	1 921,9	2 168,4	98,16	1 081,0	1 390,4	4 639,8	99,44
	helmi	240,3	1 917,2	2 157,5	97,68	1 076,7	1 394,5	4 628,8	99,21
	maalis	254,3	1 914,3	2 168,6	98,20	1 088,5	1 397,9	4 655,0	99,80
	huhti	261,7	1 945,7	2 207,4	100,02	1 092,4	1 391,9	4 691,7	100,66
	touko	273,9	1 945,6	2 219,5	100,67	1 100,4	1 394,0	4 713,9	101,26
	kesä	285,8	1 992,3	2 278,2	103,42	1 075,3	1 400,0	4 753,6	102,25
	heinä	296,8	1 959,7	2 256,5	102,38	1 083,7	1 403,0	4 743,1	101,89
	elo	301,2	1 927,3	2 228,4	101,12	1 096,9	1 408,9	4 734,2	101,72
	syys	306,7	1 984,1	2 290,9	103,96	1 073,7	1 411,0	4 775,6	102,61
	loka ⁴⁾	313,9	1 967,4	2 281,3	103,53	1 093,7	1 417,5	4 792,6	102,99

2. Raha-aggregaatit: virrat⁴⁾

		M1				M2			
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomisajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
2001	touko	-3,3	20,1	16,9	3,2	-3,1	-0,5	13,3	3,7
	kesä	0,1	39,6	39,7	4,3	-2,2	9,8	47,3	4,5
	heinä	-5,0	-16,4	-21,4	3,3	9,0	4,4	-7,9	4,4
	elo	-8,8	-30,9	-39,7	3,2	18,4	5,9	-15,4	4,3
	syys	-9,6	67,4	57,7	5,5	-18,2	6,8	46,3	5,3
	loka	-14,2	1,6	-12,6	5,0	3,3	11,8	2,6	5,4
	marras	-15,7	47,8	32,0	5,5	1,9	14,8	48,7	5,9
	joulu	-40,0	103,9	63,9	5,1	11,1	41,5	116,4	6,1
2002	tammi	6,8	-47,3	-40,5	6,7	-6,7	21,1	-26,1	6,7
	helmi	-6,2	-4,6	-10,8	6,3	-4,0	4,1	-10,6	6,3
	maalis	14,0	-2,5	11,5	6,3	12,3	3,4	27,2	6,4
	huhti	7,4	32,9	40,2	6,6	5,7	-5,8	40,1	6,4
	touko	12,2	2,1	14,3	6,4	11,4	2,3	28,1	6,7
	kesä	12,0	48,7	60,6	7,3	-20,9	6,3	46,0	6,6
	heinä	11,0	-33,8	-22,9	7,3	3,7	2,8	-16,3	6,4
	elo	4,4	-32,1	-27,8	8,0	13,5	6,0	-8,3	6,6
	syys	5,6	56,9	62,4	8,0	-22,8	2,1	41,8	6,4
	loka ⁴⁾	7,2	-16,6	-9,4	8,2	20,5	6,5	17,6	6,8

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

M3 ²⁾							
Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet	Rahamarkkina- paperit ja enintään 2 vuoden velka- paperit	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾			
9	10	11	12	13			
221,4	354,1	140,0	5 128,7	94,51	2001	huhti	
233,8	363,0	135,0	5 166,1	95,04		touko	
221,5	360,5	145,2	5 207,8	95,83		kesä	
223,4	369,6	140,4	5 202,1	95,80		heinä	
230,8	380,7	142,5	5 202,4	95,90		elo	
225,7	384,7	147,6	5 253,4	96,71		syys	
235,1	395,9	149,5	5 278,4	97,16		loka	
225,9	404,5	152,2	5 330,8	98,16		marras	
218,5	402,0	145,9	5 430,9	100,00		joulu	
216,2	420,8	141,8	5 418,6	99,83	2002	tammi	
221,1	431,6	138,8	5 420,3	99,86		helmi	
229,6	435,9	137,2	5 457,8	100,58		maalis	
228,1	442,2	134,7	5 496,7	101,38		huhti	
234,8	447,3	144,0	5 540,0	102,27		touko	
229,6	443,7	133,0	5 559,9	102,75		kesä	
228,8	455,5	125,6	5 553,1	102,50		heinä	
236,5	468,7	126,6	5 566,0	102,74		elo	
240,0	461,7	132,1	5 609,4	103,63		syys	
237,1	464,0	134,8	5 628,5	104,00		loka ⁴⁾	

M3 ²⁾							
Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet	Rahamarkkina- paperit ja enintään 2 vuoden velka- paperit	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			
9	10	11	12	13			
12,4	9,8	-6,5	28,9	4,5	2001	touko	
-12,3	-1,5	9,2	42,9	5,6		kesä	
1,9	9,5	-4,9	-1,5	5,6		heinä	
7,5	10,5	2,8	5,4	5,9		elo	
-5,1	3,7	-0,9	43,9	6,9		syys	
9,5	11,6	0,5	24,2	7,3		loka	
-9,2	9,8	5,0	54,4	7,7		marras	
-7,4	-1,1	-8,0	100,0	7,6		joulu	
-2,3	19,8	-0,4	-9,1	7,8	2002	tammi	
4,9	10,8	-3,9	1,2	7,4		helmi	
8,4	3,2	0,3	39,1	7,3		maalis	
-1,5	8,0	-3,3	43,4	7,3		huhti	
6,7	4,0	10,0	48,8	7,6		touko	
-6,1	-7,4	-6,9	25,7	7,2		kesä	
-0,7	12,7	-8,9	-13,3	7,0		heinä	
7,7	12,4	1,0	12,8	7,1		elo	
3,5	-1,6	4,5	48,2	7,2		syys	
-2,9	2,0	3,2	20,0	7,0		loka ⁴⁾	

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihtelusta puhdistetut kannat ajanjakson lopussa

		M1						M2	
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾		Yhteensä 7	Indeksi ⁴⁾ 8
				3	4	5	6		
2001	huhti	338,4	1 724,1	2 062,5	93,38	2 338,6	95,22	4 401,1	94,35
	touko	334,0	1 748,7	2 082,7	94,15	2 337,0	94,97	4 419,7	94,58
	kesä	330,1	1 764,7	2 094,8	94,72	2 356,7	95,80	4 451,5	95,29
	heinä	323,8	1 769,8	2 093,6	94,74	2 372,2	96,52	4 465,8	95,68
	elo	317,5	1 789,2	2 106,6	95,42	2 378,0	96,88	4 484,7	96,19
	syys	307,8	1 822,4	2 130,2	96,47	2 390,8	97,39	4 521,0	96,95
	loka	295,8	1 843,6	2 139,4	96,92	2 405,6	97,97	4 545,0	97,47
	marras	278,3	1 877,0	2 155,3	97,60	2 421,1	98,56	4 576,3	98,11
	joulu	233,4	1 922,2	2 155,5	97,63	2 441,6	99,39	4 597,1	98,55
2002	tammi	251,2	1 927,3	2 178,5	98,62	2 450,4	99,73	4 628,9	99,21
	helmi	245,3	1 932,7	2 178,0	98,61	2 457,8	100,04	4 635,8	99,36
	maalis	254,1	1 923,9	2 178,0	98,62	2 473,6	100,71	4 651,5	99,72
	huhti	264,4	1 933,0	2 197,4	99,57	2 480,1	101,06	4 677,5	100,35
	touko	273,6	1 942,4	2 216,0	100,51	2 484,2	101,37	4 700,2	100,96
	kesä	283,0	1 946,2	2 229,2	101,20	2 487,0	101,66	4 716,2	101,44
	heinä	292,8	1 954,3	2 247,1	101,96	2 496,5	101,86	4 743,6	101,90
	elo	299,3	1 964,1	2 263,4	102,71	2 502,1	102,10	4 765,5	102,39
	syys	306,2	1 993,1	2 299,4	104,34	2 509,8	102,43	4 809,2	103,34
	loka ⁶⁾	314,1	1 996,9	2 311,1	104,88	2 531,6	103,34	4 842,6	104,07

4. Kausivaihtelusta puhdistetut virrat⁷⁾

		M1						M2				
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾		Yhteensä 9	Suhteellinen kuukausi-muutos ⁴⁾ , % 10	Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , % 11		
				3	4	5	6				7	8
2001	touko	-4,5	21,5	17,0	0,8	2,9	-6,2	-0,3	4,1	10,8	0,2	3,6
	kesä	-3,8	16,4	12,6	0,6	4,0	20,4	0,9	4,6	33,0	0,7	4,3
	heinä	-6,3	6,8	0,5	0,0	3,4	17,8	0,8	5,3	18,2	0,4	4,4
	elo	-6,4	21,3	15,0	0,7	3,6	8,8	0,4	5,1	23,8	0,5	4,4
	syys	-9,6	32,9	23,3	1,1	5,0	12,4	0,5	5,2	35,7	0,8	5,1
	loka	-12,0	21,7	9,7	0,5	5,2	14,2	0,6	5,7	24,0	0,5	5,5
	marras	-17,5	32,7	15,2	0,7	5,9	14,5	0,6	5,9	29,7	0,7	6,0
	joulu	-44,9	45,4	0,5	0,0	5,5	20,4	0,8	7,2	20,9	0,5	6,4
2002	tammi	17,9	4,1	22,0	1,0	6,6	8,5	0,3	6,8	30,4	0,7	6,7
	helmi	-6,0	5,6	-0,4	0,0	6,2	7,6	0,3	6,5	7,3	0,2	6,4
	maalis	8,8	-8,5	0,3	0,0	6,0	16,4	0,7	6,6	16,7	0,4	6,3
	huhti	10,3	10,6	20,9	1,0	6,6	8,5	0,3	6,1	29,4	0,6	6,4
	touko	9,2	11,6	20,8	0,9	6,8	7,8	0,3	6,7	28,6	0,6	6,7
	kesä	9,4	5,7	15,1	0,7	6,8	7,2	0,3	6,1	22,3	0,5	6,5
	heinä	9,8	6,9	16,8	0,8	7,6	4,7	0,2	5,5	21,4	0,5	6,5
	elo	6,4	10,1	16,6	0,7	7,6	6,0	0,2	5,4	22,6	0,5	6,4
	syys	6,9	29,0	36,0	1,6	8,2	8,2	0,3	5,2	44,1	0,9	6,6
	loka ⁶⁾	7,9	3,9	11,9	0,5	8,2	22,2	0,9	5,5	34,1	0,7	6,8

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.
- 3) Lainat ja muut luotot on esitetty kausivaihtelusta puhdistamattomina sivulla 20*.
- 4) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾		M3 ³⁾		Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾			
Yhteensä	Indeksi ⁴⁾	Yhteensä	Indeksi ⁴⁾	Yhteensä	Indeksi ⁴⁾		
9	10	11	12	13	14		
701,5	92,04	5 102,6	94,03	6 301,1	96,48	2001	huhti
711,0	93,20	5 130,7	94,39	6 334,5	96,82		touko
725,3	95,08	5 176,8	95,26	6 364,2	97,37		kesä
737,2	96,68	5 203,1	95,82	6 381,1	97,77		heinä
752,2	98,66	5 236,9	96,54	6 398,0	98,17		elo
767,8	99,86	5 288,8	97,36	6 433,8	98,65		syys
787,1	102,27	5 332,0	98,15	6 465,5	99,12		loka
787,2	102,76	5 363,6	98,76	6 503,6	99,69		marras
794,8	103,71	5 391,9	99,28	6 510,0	99,86		joulu
785,3	103,08	5 414,2	99,75	6 535,6	100,21	2002	tammi
785,8	103,04	5 421,6	99,88	6 562,7	100,66		helmi
788,8	103,51	5 440,3	100,25	6 597,3	101,21		maalis
791,3	103,96	5 468,8	100,86	6 626,3	101,76		huhti
802,7	105,41	5 502,9	101,59	6 657,4	102,39		touko
805,2	105,67	5 521,4	102,04	6 665,9	102,64		kesä
814,6	106,82	5 558,2	102,60	6 680,8	102,80		heinä
830,0	108,75	5 595,5	103,28	6 722,9	103,46		elo
845,2	111,31	5 654,4	104,46	6 740,1	103,74		syys
841,4	110,86	5 684,0	105,03	6 758,2	104,06		loka ⁶⁾

Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾			M3 ³⁾				Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾				
Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	3 kk:n liukuva keskiarvo (keskitetty) %	Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %		
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
8,8	1,3	9,4	19,6	0,4	4,3	4,6	22,7	0,4	8,0	2001	touko
14,3	2,0	12,9	47,3	0,9	5,5	5,1	35,9	0,6	7,9		kesä
12,3	1,7	13,6	30,5	0,6	5,6	5,7	25,9	0,4	7,8		heinä
15,1	2,0	16,0	38,9	0,7	5,9	6,1	26,6	0,4	7,2		elo
9,1	1,2	17,6	44,8	0,9	6,8	6,7	31,0	0,5	6,7		syys
18,5	2,4	19,5	42,5	0,8	7,3	7,3	30,4	0,5	6,5		loka
3,8	0,5	19,7	33,5	0,6	7,8	7,7	37,5	0,6	6,6		marras
7,3	0,9	18,1	28,2	0,5	8,0	7,8	10,9	0,2	6,1		joulu
-4,9	-0,6	14,4	25,6	0,5	7,8	7,7	23,1	0,4	5,7	2002	tammi
-0,3	0,0	13,7	7,0	0,1	7,4	7,5	29,0	0,4	5,6		helmi
3,6	0,5	13,1	20,3	0,4	7,2	7,3	36,2	0,6	5,5		maalis
3,4	0,4	12,9	32,8	0,6	7,3	7,4	35,7	0,5	5,5		huhti
11,0	1,4	13,1	39,6	0,7	7,6	7,3	40,8	0,6	5,7		touko
2,0	0,3	11,1	24,3	0,4	7,1	7,3	16,4	0,2	5,4		kesä
8,8	1,1	10,5	30,2	0,5	7,1	7,1	10,6	0,2	5,1		heinä
14,7	1,8	10,2	37,3	0,7	7,0	7,1	42,6	0,6	5,4		elo
19,6	2,4	11,5	63,7	1,1	7,3	7,1	18,6	0,3	5,2		syys
-3,4	-0,4	8,4	30,7	0,5	7,0	.	20,8	0,3	5,0		loka ⁶⁾

5) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.

6) Jälkimarkkinakelpoisin instrumentteihin sisältyvät reposopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet, rahamarkkinapaperit ja enintään 2 vuoden velkapaperit.

7) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

5. M3:n keskeiset vastaerät: kannat ajanjakson lopussa

		Rahalaitosten pitempiäaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus
		Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomis-ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro-alueella	Niistä: lainat			
								Joulukuu 2001 = 100 ³⁾			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	huhti	1 169,7	124,6	1 577,7	928,0	2 016,9	7 195,0	6 313,9	96,67	-60,1	173,3
	touko	1 170,6	123,2	1 584,5	940,0	2 031,3	7 222,8	6 334,4	96,82	-77,5	174,6
	kesä	1 170,9	122,0	1 593,0	965,9	2 042,1	7 247,9	6 388,2	97,74	-38,5	175,4
	heinä	1 165,3	120,7	1 594,1	955,2	2 034,4	7 261,6	6 394,4	97,97	-23,9	176,5
	elo	1 162,0	119,5	1 586,2	959,9	2 021,6	7 238,5	6 369,6	97,74	4,6	176,9
	syys	1 163,0	118,6	1 604,7	970,4	2 025,0	7 284,1	6 421,9	98,47	57,8	177,6
	loka	1 162,9	116,9	1 617,0	981,1	2 014,0	7 325,2	6 451,6	98,90	80,9	178,3
	marras	1 161,6	115,8	1 606,6	982,6	2 034,3	7 379,6	6 501,9	99,66	101,4	179,1
	joulu	1 169,1	115,8	1 613,6	996,2	2 026,9	7 424,8	6 519,3	100,00	88,3	180,0
	2002	tammi	1 173,2	112,3	1 632,9	1 007,6	2 051,1	7 444,6	6 534,4	100,19	74,3
helmi		1 174,7	111,2	1 638,8	1 011,5	2 055,2	7 465,6	6 548,8	100,44	69,8	176,6
maalis		1 178,2	109,9	1 655,8	1 010,6	2 081,7	7 513,4	6 606,2	101,35	58,5	176,4
huhti		1 177,0	108,0	1 650,2	1 004,5	2 061,7	7 551,1	6 641,3	101,99	57,3	176,2
touko		1 178,8	106,8	1 660,5	1 008,9	2 071,4	7 573,8	6 659,8	102,42	95,6	176,2
kesä		1 181,2	106,6	1 655,2	985,7	2 069,1	7 598,4	6 691,2	103,03	115,9	176,2
heinä		1 180,4	106,6	1 670,1	993,3	2 064,3	7 588,9	6 692,7	102,98	113,8	176,8
elo		1 168,9	106,8	1 687,0	1 004,2	2 053,0	7 592,6	6 692,3	102,99	134,2	177,7
syys		1 169,5	107,2	1 681,6	1 016,0	2 073,7	7 628,9	6 728,4	103,56	143,7	178,2
loka ⁴⁾		1 170,4	106,2	1 689,6	1 013,6	2 068,3	7 660,5	6 744,3	103,85	170,2	179,3

6. M3:n keskeiset vastaerät: virrat⁴⁾

		Rahalaitosten pitempiäaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus
		Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomis-ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro-alueella	Niistä: lainat	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	touko	0,1	-1,4	-5,1	8,4	15,2	15,8	9,7	8,0	-13,0	1,4
	kesä	0,5	-1,1	11,5	19,1	10,7	28,4	60,0	7,9	32,8	0,9
	heinä	-4,7	-1,4	7,5	-6,5	-5,6	19,8	15,1	7,7	16,7	1,1
	elo	-2,1	-1,2	-1,2	7,3	-8,0	-11,9	-15,2	7,2	27,0	0,3
	syys	0,8	-0,9	17,5	9,0	-3,3	45,5	47,5	6,7	31,2	0,7
	loka	-0,3	-1,7	12,7	7,9	-12,3	36,8	28,4	6,5	25,2	0,7
	marras	-1,6	-1,1	18,7	2,9	23,8	48,6	49,7	6,6	27,5	1,1
	joulu	7,3	0,1	7,6	14,6	-6,6	46,3	21,9	6,0	-8,8	1,1
2002	tammi	3,6	-3,6	11,0	13,3	18,7	17,3	12,6	5,7	-13,6	-2,5
	helmi	1,6	-1,0	9,3	-0,6	4,0	24,8	16,3	5,6	-10,3	-0,9
	maalis	3,7	-1,3	18,7	2,6	22,2	48,6	59,0	5,5	-5,7	0,0
	huhti	-0,5	-1,9	1,2	-5,2	-18,5	44,2	41,7	5,5	-1,8	-0,2
	touko	3,0	-1,2	19,7	3,9	6,9	32,2	28,3	5,8	39,1	0,2
	kesä	3,6	-0,2	8,6	-17,5	0,1	32,6	39,4	5,4	40,4	-0,2
	heinä	1,8	0,0	8,8	9,7	-5,3	-13,4	-2,8	5,1	-1,7	0,5
	elo	2,2	0,2	2,7	8,8	-12,4	5,1	0,2	5,4	14,1	1,0
	syys	1,0	0,4	12,8	10,3	14,2	43,1	37,5	5,2	23,8	0,5
	loka ⁴⁾	1,2	-1,0	9,7	-0,6	-5,5	31,5	18,6	5,0	27,6	1,0

1) Raha-aggregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle.

2) Luottoihin kuuluvat rahalaitosten lainat euroalueella sijaitseville ei-rahallaitoksille ja sijoitukset euroalueella sijaitsevien ei-rahallaitosten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin.

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt				Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾		
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
2001 I	418,2	273,1	95,8	36,4	26,8	103,5	188,4	295,2	255,3	352,4	314,0	15,6	851,7	100,6	
II	425,5	280,7	97,5	36,2	26,7	102,9	174,1	294,0	254,9	350,4	312,4	17,2	835,7	98,6	
III	409,0	256,8	93,6	37,4	26,9	107,3	167,3	293,9	254,1	349,7	312,0	18,9	829,8	98,0	
IV	434,6	276,2	100,0	34,9	24,8	100,0	170,1	298,3	252,0	362,9	322,3	16,4	847,7	100,0	
2002 I	459,0	305,0	105,8	38,9	28,3	111,3	180,3	294,0	248,2	361,8	317,9	16,4	852,6	100,6	
II	461,3	303,7	106,3	39,4	28,2	112,2	163,0	280,9	245,8	366,6	314,5	19,5	830,1	98,0	
III ⁴⁾	453,3	290,6	104,4	43,1	30,7	116,8	155,4	274,7	241,6	371,3	319,4	19,7	821,1	96,9	

2. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %		
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
2001 II	7,5	7,6	14,8	-0,2	-0,1	-6,9	-14,8	-1,3	-0,4	-2,0	-1,7	1,6	-16,4	-1,9	
III	-16,8	-23,9	7,8	1,5	0,2	13,8	-6,2	0,0	-0,7	-0,7	-0,4	1,7	-5,2	-0,8	
IV	27,7	21,6	11,8	-2,5	-2,1	11,3	1,9	4,4	-2,1	13,2	10,3	-2,5	16,9	-0,9	
2002 I	25,1	29,3	10,4	3,9	3,5	7,5	10,1	-4,3	-3,8	-1,1	-4,4	0,1	4,8	0,0	
II	2,1	-1,3	9,0	0,3	-0,2	9,0	-16,2	-13,1	-2,4	4,8	-3,5	3,1	-21,4	-0,6	
III ⁴⁾	-8,0	-13,1	11,5	1,6	2,6	8,8	-7,7	-6,8	-4,7	4,7	5,0	0,2	-9,6	-1,1	

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

3) Valtion lainoista ei ole saatavissa maturiteettijakaamaa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokitellun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5 (jatkoa)

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Lainat muille kuin rahoituslaitossektorille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 I	1 034,2	445,9	1 313,9	2 794,0	96,1	98,7	168,4	212,7	479,9	95,8
II	1 051,7	456,3	1 343,7	2 851,8	97,8	100,1	171,1	217,7	488,8	97,9
III	1 027,2	467,3	1 372,1	2 866,6	98,8	100,6	170,7	221,7	493,1	98,8
IV	1 017,9	489,8	1 394,6	2 902,3	100,0	102,6	170,4	226,7	499,6	100,0
2002 I	1 018,7	494,8	1 418,9	2 932,4	100,8	99,3	170,5	229,2	499,0	99,9
II	1 010,2	504,9	1 437,4	2 952,4	102,4	102,3	173,6	233,0	508,9	101,4
III ⁴⁾	998,6	505,2	1 450,2	2 954,0	102,4	104,5	177,3	237,1	518,8	103,0

4. Lainat muille kuin rahoituslaitossektorille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 II	13,6	12,1	25,9	51,7	9,1	1,3	3,9	5,2	10,4	5,2
III	-19,2	14,3	32,3	27,4	7,5	0,9	-0,5	4,1	4,5	3,6
IV	-10,1	23,2	22,5	35,6	6,1	1,9	-0,7	4,9	6,1	3,6
2002 I	-1,1	4,7	20,2	23,8	5,0	-4,2	1,2	2,5	-0,5	4,3
II	-0,4	15,5	30,9	46,0	4,7	2,9	0,7	3,8	7,4	3,6
III ⁴⁾	-12,7	-0,1	13,0	0,3	3,7	2,2	1,8	4,1	8,1	4,3

Lähde: EKP.

- Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾					
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
21,8	62,0	1 831,6	1 915,4	95,1	146,9	104,5	342,1	593,5	99,0	2 988,7	95,9	37,3	95,3	2001 I
22,3	62,4	1 868,0	1 952,8	96,7	148,8	100,9	342,7	592,4	99,9	3 034,0	97,5	40,7	104,3	II
22,5	61,1	1 905,9	1 989,5	98,6	144,3	100,8	342,1	587,2	99,2	3 069,8	98,7	39,0	99,9	III
22,7	61,0	1 935,1	2 018,8	100,0	144,6	101,9	343,6	590,0	100,0	3 108,5	100,0	39,0	100,0	IV
23,1	60,7	1 972,9	2 056,6	101,9	142,6	101,2	337,7	581,6	99,5	3 137,3	101,1	38,7	99,1	2002 I
23,7	60,7	2 016,9	2 101,3	104,1	145,7	103,3	339,5	588,6	100,9	3 198,7	103,0	39,4	101,0	II
24,5	60,9	2 053,6	2 139,0	105,9	143,3	101,5	340,7	585,6	100,9	3 243,4	104,5	39,9	102,2	III ⁴⁾

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %					
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
0,5	0,5	32,2	33,3	7,6	2,0	-1,8	5,3	5,5	2,9	49,3	6,2	3,5	8,1	2001 II
0,2	-1,4	38,4	37,3	7,6	-4,5	0,1	0,2	-4,3	2,3	37,4	5,9	-1,7	3,7	III
0,1	-0,1	28,9	29,0	6,8	0,3	2,3	2,0	4,6	2,0	39,7	5,3	0,0	2,2	IV
0,4	-0,4	37,9	37,9	7,2	-1,6	-0,3	-1,2	-3,0	0,5	34,3	5,4	-0,4	3,9	2002 I
0,6	0,0	44,0	44,7	7,6	3,4	2,4	2,4	8,2	0,9	60,3	5,7	0,8	-3,2	II
0,9	0,2	36,4	37,5	7,5	-2,5	0,2	2,6	0,3	1,7	45,8	5,9	0,5	2,2	III ⁴⁾

3) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat alueen eri maissa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan ¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt					
	Yhteensä ²⁾				Joulukuun 2001 = 100 ³⁾	Yhteensä ²⁾				Joulukuun 2001 = 100 ³⁾	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Joulukuun 2001 = 100 ³⁾
	1	Yön yli	Määräaika-	Repot		6	7	8	9			Osa-	Paikal-	Sosiaaliturva-		
		aikaiset				yli	aika-				hallinto	linto	raha-			
2001 I	441,8	151,8	194,1	91,2	98,3	483,8	38,2	423,3	18,8	97,6	150,3	30,9	65,0	57,2	303,5	101,5
II	455,6	164,3	196,0	89,3	100,5	486,3	41,4	424,2	16,9	98,2	165,5	31,4	66,8	60,8	324,6	108,6
III	455,3	162,7	201,8	85,6	98,7	487,8	39,3	426,9	17,9	98,5	147,8	33,3	67,4	60,4	308,9	103,3
IV	465,8	157,9	217,3	85,3	100,0	495,4	48,0	427,5	16,4	100,0	139,0	30,0	68,9	61,0	299,0	100,0
2002 I	484,7	157,8	228,7	92,1	103,6	498,6	43,9	433,0	17,7	100,6	157,5	31,0	64,2	61,8	314,4	105,4
II	492,4	164,0	229,9	93,0	104,8	503,9	48,4	432,9	19,0	101,7	155,0	34,2	65,7	59,6	314,5	105,4
III ^(p)	490,1	159,2	219,6	105,6	106,8	507,9	49,6	437,8	16,6	102,5	148,4	34,4	63,9	54,9	301,6	99,8

2. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt					
	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	1	Yön yli	Määräaika-	Repot		6	7	8	9			10	11	Osa-		
		aikaiset				yli	aika-					hallinto	linto	raha-		
2001 II	10,0	12,4	-1,8	-1,8	4,6	2,8	3,4	1,0	-1,9	4,5	15,1	0,5	1,9	3,6	21,1	6,5
III	-8,2	-1,6	-2,2	-3,7	2,3	1,5	-2,1	2,7	1,0	4,6	-17,7	1,9	0,5	-0,5	-15,7	-2,0
IV	6,1	-4,7	10,8	-0,2	3,8	7,6	8,8	0,6	-1,4	3,3	-8,8	-3,4	1,5	0,7	-10,0	-6,9
2002 I	16,9	0,0	9,4	6,7	5,4	3,0	-4,2	5,4	1,3	3,1	19,0	1,0	-4,7	0,7	16,1	3,8
II	5,6	5,8	1,5	0,3	4,3	5,3	4,5	-0,1	1,2	3,6	-2,5	3,3	1,5	-2,1	0,2	-2,9
III ^(p)	9,4	-5,2	1,9	12,7	8,3	4,1	1,3	5,0	-2,4	4,1	-10,3	0,1	-1,7	-4,7	-16,7	-3,4

Lähde: EKP.

- 1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 2) Sisältää irtisanomisehtoiset talletukset.
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.
- 4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6 (jatkoa)

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

	Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001 I	479,0	344,4	24,1	29,0	876,5	88,6	906,1	1 192,4	1 287,1	78,9	3 464,5	94,0
II	514,6	331,2	24,4	29,1	899,3	90,6	947,2	1 198,8	1 293,5	81,3	3 520,8	95,5
III	514,8	318,4	25,4	32,0	890,7	91,5	963,6	1 203,8	1 305,3	84,6	3 557,3	96,5
IV	577,1	335,3	27,5	36,2	976,1	100,0	1 043,5	1 194,5	1 365,7	76,6	3 680,3	100,0
2002 I	529,1	344,8	27,5	34,5	935,9	95,8	1 039,2	1 180,1	1 382,6	80,6	3 682,5	100,1
II	555,7	337,7	27,7	37,0	958,1	99,9	1 076,6	1 174,7	1 382,0	77,0	3 710,2	100,9
III ⁴⁾	561,5	336,6	28,9	35,5	962,5	100,3	1 067,0	1 173,4	1 391,5	78,4	3 710,2	100,9

4. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteistöjen talletukset: virrat⁴⁾

	Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , %	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001 II	32,7	-13,3	0,3	0,0	19,7	6,3	41,1	6,4	6,3	2,3	56,2	4,4
III	3,9	1,6	0,4	3,0	8,9	5,4	16,2	5,2	12,7	3,4	37,4	6,0
IV	62,1	14,2	2,0	4,3	82,6	10,1	80,1	-4,2	60,3	-8,0	128,2	7,6
2002 I	-48,5	9,3	0,0	-1,8	-41,0	8,1	-4,3	-10,1	15,1	4,0	4,7	6,5
II	33,0	4,5	0,2	2,3	40,1	10,2	37,0	-5,1	1,6	-3,7	29,8	5,7
III ⁴⁾	4,9	-0,6	1,2	-1,5	4,0	9,6	-9,1	-1,6	9,4	1,4	0,2	4,6

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Sisältää kotitaloudet (S14) ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.7

Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^{1),2)}		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾
	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2001 I	1 053,9	94,3	76,3	517,6	593,9	96,4	1 647,8	95,0	192,3	81,7	285,9	205,1	491,0	96,5	683,3	91,8
II	1 073,2	94,3	79,2	519,0	598,1	94,8	1 671,3	94,5	210,6	87,6	294,6	208,7	503,3	97,2	713,9	94,2
III	1 084,7	97,4	75,1	527,4	602,5	99,0	1 687,2	97,9	206,7	88,8	273,8	213,1	486,9	97,1	693,6	94,5
IV	1 119,7	100,0	75,2	543,4	618,6	100,0	1 738,3	100,0	236,6	100,0	290,2	217,7	507,9	100,0	744,5	100,0
2002 I	1 104,8	98,5	76,8	556,2	633,1	102,5	1 737,9	99,9	262,9	110,8	275,9	217,8	493,7	97,4	756,6	101,6
II	1 085,2	103,1	72,9	528,4	601,3	104,6	1 686,4	103,6	244,3	109,4	244,2	214,6	458,9	96,1	703,2	100,4
III ^(p)	1 123,6	105,8	76,9	539,2	616,1	106,3	1 739,7	105,9	254,2	112,3	252,5	229,1	481,6	99,8	735,8	103,7

2. Virrat⁴⁾

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^{1),2)}		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2001 II	0,7	3,3	2,9	-12,6	-9,7	18,3	-9,1	8,3	14,0	31,0	9,2	-5,7	3,5	5,3	17,4	11,8
III	34,8	10,1	-4,1	30,5	26,4	19,6	61,2	13,4	2,9	26,7	-22,3	21,9	-0,4	3,2	2,6	9,2
IV	29,2	14,0	0,1	6,1	6,2	16,0	35,4	14,7	26,0	33,3	16,7	-2,3	14,3	7,2	40,3	14,3
2002 I	-17,3	4,4	3,6	11,9	15,4	6,4	-1,9	5,1	25,6	35,7	-10,9	-2,5	-13,4	0,9	12,2	10,7
II	51,9	9,3	-3,9	16,8	12,9	10,3	64,8	9,7	-3,4	24,9	-34,4	28,2	-6,2	-1,1	-9,5	6,6
III ^(p)	28,1	8,6	4,0	5,7	9,7	7,4	37,8	8,2	6,4	26,4	5,9	11,4	17,3	2,7	23,7	9,8

Lähde: EKP.

1) Termillä pankki tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

2) Lukuihin sisältyvät rahalaitosten talletukset euroalueen ulkopuolisissa pankeissa.

Taulukko 2.7 (jatkoa)

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset								
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	
Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾			
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
65,1	93,5	94,3	104,5	159,4	99,7	1 781,7	103,5	89,3	577,1	666,4	93,9	2 448,2	100,7	2001 I
61,1	87,6	97,2	107,5	158,3	98,8	1 817,5	103,3	94,9	587,1	681,9	94,3	2 499,4	100,7	II
63,6	91,1	89,9	99,2	153,5	95,7	1 710,8	100,7	93,0	588,5	681,5	97,2	2 392,3	99,7	III
73,0	100,0	89,8	100,0	162,8	100,0	1 718,4	100,0	95,3	615,0	710,3	100,0	2 428,8	100,0	IV
76,9	104,5	98,5	110,9	175,4	108,0	1 740,4	100,4	99,0	636,8	735,8	103,3	2 476,3	101,3	2002 I
76,8	104,1	100,9	113,4	177,7	109,3	1 606,1	98,9	96,2	607,3	703,6	104,6	2 309,7	100,6	II
77,8	105,4	96,4	108,2	174,2	107,0	1 645,4	100,6	102,4	609,8	712,3	105,2	2 357,7	102,0	III ⁴⁾

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset								
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	
Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
-4,1	15,3	2,7	45,4	-1,4	32,2	-3,6	14,6	5,6	-2,7	2,8	18,2	-0,8	15,6	2001 II
2,4	8,5	-7,5	13,5	-5,1	11,4	-45,2	11,3	-1,9	22,4	20,6	14,0	-24,6	12,0	III
6,2	11,6	0,8	12,8	7,0	12,3	-12,0	8,7	2,3	17,5	19,8	17,9	7,8	11,2	IV
3,3	11,8	9,8	6,1	13,0	8,3	7,6	-2,9	4,2	19,0	23,2	9,9	30,8	0,6	2002 I
-0,2	18,9	2,3	5,5	2,1	10,5	-25,9	-4,2	-2,8	12,1	9,3	10,8	-16,7	-0,1	II
0,9	15,7	-4,7	9,1	-3,7	11,8	27,0	-0,1	6,1	-1,6	4,4	8,3	31,4	2,3	III ⁴⁾

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.8

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
2001 I	4 067,9	3 563,6	55,4	448,9	316,6	43,7	67,8	20,7	5 570,0	5 363,2	31,2	175,6	130,8	20,2	12,3	12,2
II	4 079,7	3 590,3	52,8	436,6	309,0	43,3	65,4	19,0	5 686,6	5 476,6	30,7	179,3	133,5	21,0	11,6	13,2
III	4 108,4	3 628,3	48,9	431,2	300,6	41,7	71,0	17,9	5 700,0	5 503,7	28,2	168,1	125,7	19,4	10,8	12,2
IV	4 171,9	3 699,5	46,6	425,9	307,6	33,5	67,2	17,6	5 916,6	5 715,8	26,0	174,9	127,4	23,9	10,5	13,0
2002 I	4 135,7	3 646,5	46,1	443,0	315,8	40,6	65,6	21,0	5 916,1	5 712,7	28,8	174,6	126,9	22,4	10,7	14,6
II	4 214,6	3 774,5	41,3	398,8	276,4	40,8	62,8	18,8	5 979,1	5 791,4	26,7	161,0	115,0	22,3	10,9	12,8
III ³⁾	4 217,0	3 797,1	38,5	381,3	265,8	37,7	58,2	19,7	5 972,4	5 785,4	25,8	161,2	117,8	21,2	9,4	12,9

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
2001 I	1 781,7	698,6	142,6	940,6	776,8	66,4	65,8	31,5	666,4	295,7	70,6	300,2	255,9	17,6	14,2	12,4
II	1 817,5	690,1	133,8	993,6	815,4	72,9	73,2	32,2	681,9	286,7	73,2	322,0	274,2	19,3	13,6	14,9
III	1 710,8	664,3	140,3	906,2	745,2	53,5	76,3	31,2	681,5	297,7	69,2	314,5	263,0	18,4	17,1	16,0
IV	1 718,4	631,1	132,3	955,1	799,1	48,5	75,3	32,1	710,3	308,1	60,8	341,4	293,9	16,8	18,1	12,6
2002 I	1 740,4	661,9	144,8	933,8	781,0	44,4	74,6	33,8	735,8	312,7	66,6	356,5	302,8	20,0	18,9	14,8
II	1 606,1	649,1	141,6	815,4	665,8	40,5	73,4	35,7	703,6	322,2	63,3	318,1	268,7	19,4	17,8	12,2
III ³⁾	1 645,4	703,0	144,3	798,2	650,2	42,1	72,5	33,4	712,3	334,7	68,3	309,3	258,6	17,9	16,4	16,4

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit

	Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
2001 I	2 667,7	2 327,9	48,3	291,4	172,0	61,5	37,5	20,5	278,5	227,8	2,1	48,6	41,6	3,0	2,6	1,5
II	2 731,3	2 358,3	53,9	319,1	189,3	69,4	39,6	20,8	275,5	227,0	4,3	44,2	35,8	4,7	2,5	1,1
III	2 751,5	2 384,7	52,9	313,9	187,4	68,6	38,5	19,5	265,0	217,9	4,0	43,2	36,0	3,1	2,8	1,2
IV	2 780,1	2 377,9	67,9	334,4	209,7	63,8	40,6	20,2	254,7	204,8	6,0	43,9	37,9	2,8	2,1	1,1
2002 I	2 844,8	2 428,7	71,5	344,6	219,8	56,4	43,3	25,2	274,7	226,1	5,4	43,2	36,9	2,4	2,6	1,3
II	2 850,7	2 448,4	67,9	334,4	209,4	55,1	44,1	25,8	285,3	233,7	7,2	44,5	38,0	1,5	2,7	2,3
III ³⁾	2 862,9	2 458,9	70,6	333,4	203,4	53,6	48,0	28,4	286,6	234,2	6,3	46,1	39,8	1,1	3,0	2,2

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. Teknisiä huomautuksia.
- 2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määrälliset erät.
- 3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Taulukko 2.8 (jatkoa)

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 I	4 089,5	-	-	-	-	-	-	-	7 126,3	6 782,7	35,1	308,5	182,6	45,4	74,9	5,6
II	4 096,6	-	-	-	-	-	-	-	7 223,9	6 857,3	29,4	337,2	205,0	51,7	74,0	6,5
III	4 089,7	-	-	-	-	-	-	-	7 251,7	6 907,3	30,9	313,5	178,2	52,1	77,3	5,8
IV	4 180,4	-	-	-	-	-	-	-	7 367,0	7 025,3	29,8	312,0	181,6	47,8	77,5	5,1
2002 I	4 133,3	-	-	-	-	-	-	-	7 458,8	7 106,8	30,5	321,5	187,4	51,0	76,8	6,3
II	4 201,2	-	-	-	-	-	-	-	7 521,3	7 209,1	28,9	283,3	152,5	46,7	78,3	5,8
III ^(p)	4 220,0	-	-	-	-	-	-	-	7 549,5	7 240,8	27,7	281,0	150,3	45,1	80,0	5,6

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseenlaskijat

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat								Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 I	971,8	931,6	9,7	30,5	20,6	6,3	1,7	1,8	1 455,6	1 415,8	3,8	36,0	21,2	13,1	1,1	0,6
II	994,7	951,6	11,0	32,1	22,1	6,5	1,6	1,8	1 508,6	1 466,8	4,9	36,9	21,7	13,3	1,1	0,8
III	999,5	960,0	9,6	29,9	21,0	5,9	1,5	1,5	1 522,6	1 483,6	4,2	34,8	20,4	12,6	1,2	0,6
IV	1 012,1	967,1	12,4	32,6	23,1	6,3	1,4	1,8	1 516,4	1 478,6	3,7	34,1	20,4	12,1	1,1	0,6
2002 I	1 050,4	1 002,2	14,8	33,3	24,0	5,6	1,8	1,9	1 575,7	1 539,1	3,7	32,9	19,5	11,7	1,1	0,6
II	1 064,3	1 017,3	13,5	33,5	23,9	5,8	2,0	1,8	1 582,2	1 547,9	4,5	29,8	15,5	12,2	1,2	0,8
III ^(p)	1 047,2	1 002,5	14,1	30,7	22,2	4,9	2,0	1,7	1 601,8	1 567,0	5,2	29,6	15,2	12,2	1,4	0,7

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 I	1 053,9	469,7	98,7	485,6	365,8	47,3	34,5	37,0	593,9	198,2	48,6	347,0	300,8	11,9	26,2	8,0
II	1 073,2	474,4	103,0	495,8	375,9	48,2	36,7	35,0	598,1	184,7	47,7	365,7	318,1	12,1	26,9	8,6
III	1 084,7	488,3	101,5	494,8	378,6	42,0	40,3	33,9	602,5	201,5	46,8	354,2	307,5	12,7	24,9	9,0
IV	1 119,7	452,2	114,7	552,9	435,9	45,2	37,9	33,8	618,6	202,6	46,8	369,3	323,2	12,0	25,7	8,4
2002 I	1 104,8	432,2	131,1	541,6	424,4	45,6	37,3	34,3	633,1	199,5	49,9	383,7	331,2	16,4	26,9	9,2
II	1 085,2	459,4	129,9	495,9	375,0	61,4	36,1	23,4	601,3	204,2	46,6	350,5	300,8	12,8	28,1	8,8
III ^(p)	1 123,6	498,9	142,1	482,5	368,4	56,9	33,6	23,7	616,1	217,2	46,2	352,8	299,5	15,5	29,3	8,6

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankkien liikkeeseen laskemat ³⁾								Muiden kuin pankkien liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 I	192,3	65,2	23,0	104,1	89,9	7,3	2,3	4,6	491,0	121,0	24,4	345,5	307,1	25,7	2,7	10,1
II	210,6	72,5	25,5	112,6	98,4	6,8	2,6	4,8	503,3	121,4	25,8	356,1	316,2	26,9	3,0	9,9
III	206,7	76,5	27,0	103,2	93,1	4,7	2,1	3,4	486,9	129,1	27,1	330,7	292,7	27,1	3,9	7,1
IV	236,6	80,7	27,6	128,3	118,1	4,2	2,7	3,3	507,9	131,5	27,0	349,4	306,2	30,3	4,2	8,7
2002 I	262,9	87,1	33,5	142,4	130,5	4,4	2,9	4,5	493,7	127,9	26,9	339,0	298,6	24,6	5,0	10,8
II	244,3	87,5	32,6	124,2	111,8	4,3	2,3	5,9	458,9	132,4	25,0	301,4	260,7	24,0	5,0	11,7
III ^(p)	254,2	92,3	38,7	123,1	113,1	3,9	2,4	3,7	481,6	135,5	31,4	314,8	271,5	25,7	5,4	12,1

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

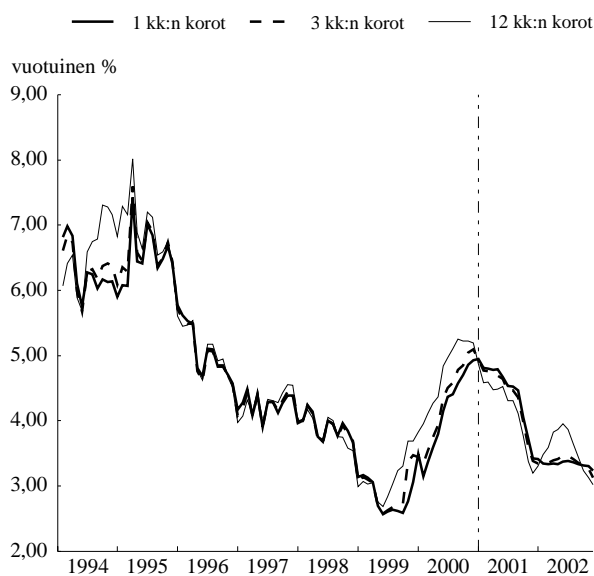
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ⁴⁾					Yhdysvallat ⁶⁾	Japani ⁶⁾
	Yön yli -talletukset ^{2,3)}	1 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁵⁾	6 kk:n talletukset ⁵⁾	12 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁶⁾	3 kk:n talletukset ⁷⁾
	1	2	3	4	5	6	7
1997	3,98	4,23	4,24	4,25	4,28	5,76	0,62
1998	3,09	3,84	3,83	3,78	3,77	5,57	0,66
1999	2,74	2,86	2,96	3,06	3,19	5,42	0,22
2000	4,12	4,24	4,40	4,55	4,78	6,53	0,28
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001	4,39	4,33	4,26	4,16	4,09	3,78	0,15
2001 marras	3,51	3,43	3,39	3,26	3,20	2,10	0,08
joulu	3,34	3,42	3,34	3,26	3,30	1,92	0,08
2002 tammi	3,29	3,35	3,34	3,34	3,48	1,82	0,09
helmi	3,28	3,34	3,36	3,40	3,59	1,90	0,10
maalis	3,26	3,35	3,39	3,50	3,82	1,99	0,10
huhti	3,32	3,34	3,41	3,54	3,86	1,97	0,08
touko	3,31	3,37	3,46	3,62	3,95	1,91	0,08
kesä	3,35	3,38	3,46	3,59	3,87	1,88	0,07
heinä	3,30	3,36	3,41	3,48	3,64	1,85	0,07
elo	3,29	3,33	3,35	3,38	3,44	1,78	0,07
syys	3,32	3,32	3,31	3,27	3,24	1,80	0,07
loka	3,30	3,31	3,26	3,17	3,13	1,78	0,07
marras	3,30	3,23	3,12	3,04	3,02	1,46	0,07
2002 marras 1.	3,30	3,28	3,24	3,13	3,07	1,66	0,08
8.	3,29	3,30	3,21	3,10	3,05	1,40	0,07
15.	3,29	3,27	3,12	3,03	3,01	1,42	0,07
22.	3,49	3,16	3,04	2,97	2,97	1,43	0,07
29.	3,38	3,18	3,05	2,99	3,02	1,43	0,07

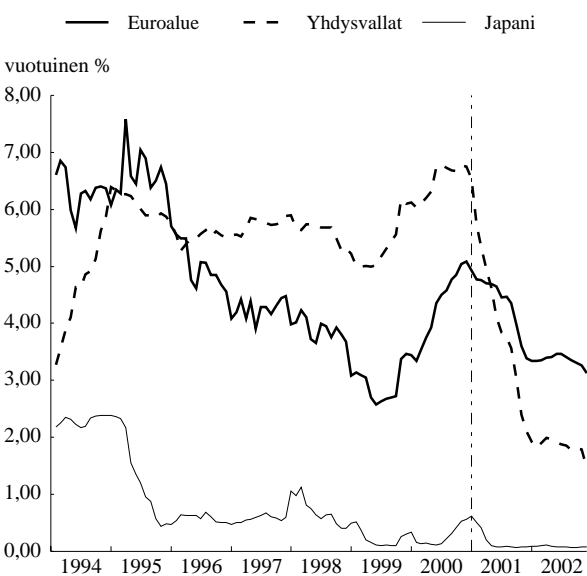
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Kuukausi- ja vuositiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja joulukuuhun 1998 asti.
- 2) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti. Sarakkeessa 1 esitetään eonitakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen.
- 3) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 4) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu euroalueen keinoitekoiset korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 5) Tammikuusta 1999 alkaen euriborkorko ja sitä ennen liborkorko (London interbank offered rate), jos käytettävissä.
- 6) Liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

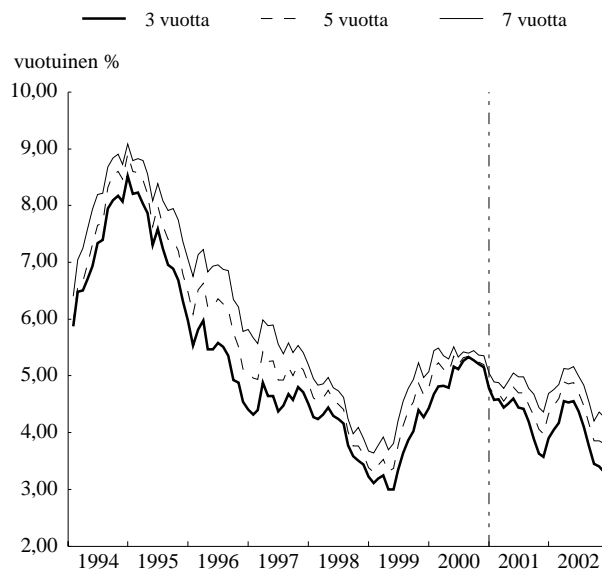
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani
	2 v 1	3 v 2	5 v 3	7 v 4	10 v 5	10 v 6	10 v 7
1997	4,33	4,51	4,87	5,20	5,99	6,45	2,15
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30
1999	3,38	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75
2000	4,90	5,03	5,19	5,37	5,44	6,03	1,76
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001	4,11	4,23	4,49	4,79	5,03	5,01	1,34
2001 marras joulu	3,36	3,58	3,98	4,37	4,67	4,61	1,33
	3,66	3,90	4,33	4,68	4,96	5,07	1,35
2002 tammi helmi maalis huhti touko kesä heinä elo syys loka marras	3,84	4,04	4,48	4,76	5,02	5,00	1,42
	3,96	4,17	4,60	4,85	5,07	4,90	1,52
	4,25	4,55	4,90	5,13	5,32	5,28	1,45
	4,21	4,53	4,86	5,12	5,30	5,21	1,39
	4,25	4,55	4,89	5,16	5,30	5,15	1,38
	4,10	4,37	4,70	4,99	5,16	4,90	1,36
	3,83	4,10	4,48	4,84	5,03	4,62	1,30
	3,47	3,76	4,15	4,54	4,73	4,24	1,26
	3,19	3,46	3,85	4,20	4,52	3,88	1,16
	3,13	3,41	3,86	4,36	4,62	3,91	1,09
	3,04	3,31	3,81	4,28	4,59	4,04	0,99
	2002 marras 8. 15. 22. 29.	3,08	3,36	3,84	4,35	4,66	4,00
3,03		3,29	3,76	4,26	4,56	3,84	0,99
3,01		3,28	3,77	4,24	4,55	4,06	1,01
3,04		3,30	3,81	4,25	4,60	4,15	1,03
3,06		3,33	3,82	4,27	4,57	4,22	1,00

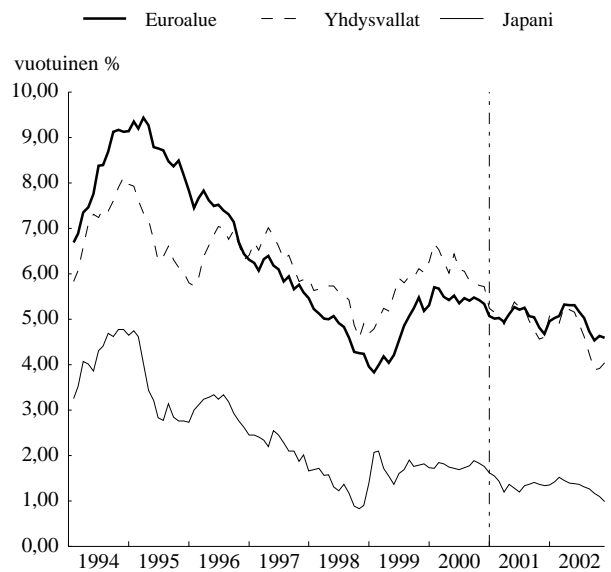
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

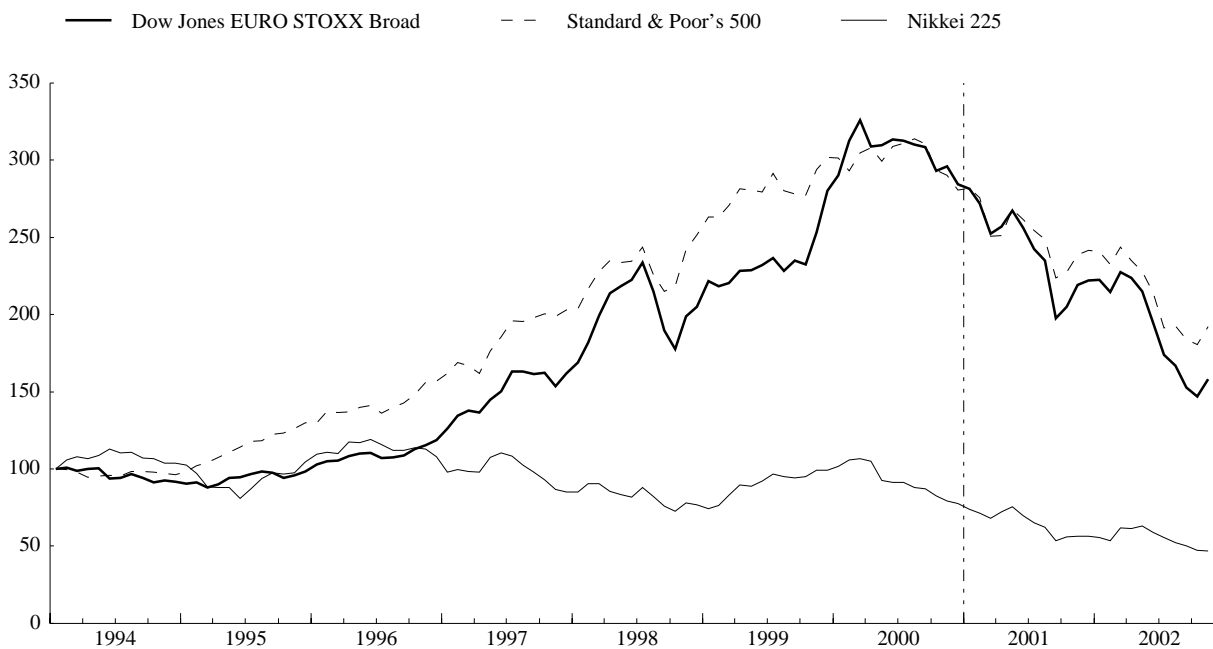
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdys- vallat	Japani	
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit												
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykli- nen)	Kulutus- tavarat (ei- sykli- nen)	Energia	Rahoitus	Teolli- suus	Tek- niikka	Yleis- hyö- dylliset yhtiöt	Tele- vies- tintä	Ter- veyden- hoito			Standard & Poor's 500 -indeksi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1997	207,6	2 319,6	233,4	191,9	231,9	227,3	184,4	168,0	227,7	205,5	324,1	301,7	873,9	18 373,4	
1998	280,5	3 076,3	257,9	245,0	295,5	249,3	281,3	218,4	333,6	282,4	488,1	348,9	1 085,3	15 338,4	
1999	325,8	3 787,3	279,2	262,9	327,7	286,0	295,7	285,1	470,4	306,2	717,7	392,6	1 327,8	16 829,9	
2000	423,9	5 075,5	299,1	292,9	324,3	342,3	350,7	378,0	963,1	341,7	1 072,5	476,0	1 426,7	17 162,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	336,3	4 049,4	296,0	228,2	303,3	341,4	321,6	310,0	530,5	309,6	541,2	540,1	1 193,8	12 114,8	
2001 marras	304,2	3 674,4	281,3	202,1	286,7	313,7	287,5	270,6	464,5	297,0	473,2	528,8	1 130,3	10 519,7	
	308,0	3 708,4	286,2	209,9	288,8	313,0	285,6	282,2	496,4	286,4	480,9	520,9	1 144,9	10 490,8	
	308,5	3 690,1	293,2	210,8	287,8	320,2	286,3	281,8	494,5	291,1	459,7	524,8	1 140,5	10 338,5	
2002 tammi	297,9	3 537,6	294,9	198,6	288,5	334,0	275,1	279,3	463,7	291,1	406,3	490,1	1 101,5	9 966,9	
	315,4	3 739,6	312,9	215,5	296,5	355,0	294,8	299,0	494,4	291,2	429,3	486,3	1 153,3	11 452,5	
	310,2	3 657,0	308,6	210,2	302,8	351,5	299,5	299,0	438,6	296,9	409,7	472,1	1 112,0	11 391,6	
	298,2	3 503,5	306,9	204,3	300,7	347,3	293,7	296,7	378,3	290,6	355,9	460,8	1 079,9	11 695,8	
	269,8	3 143,1	293,1	187,5	282,1	324,6	263,8	275,3	312,4	273,0	302,4	408,1	1 014,0	10 965,9	
	241,2	2 810,6	267,8	160,9	252,1	298,6	229,2	248,8	282,1	244,0	300,4	370,6	905,5	10 352,3	
	231,3	2 697,4	243,6	152,9	250,1	290,9	217,4	227,9	258,8	236,7	310,0	376,6	912,6	9 751,2	
	211,8	2 450,2	227,2	140,6	241,2	274,0	193,1	215,3	229,0	221,2	283,1	337,0	870,1	9 354,8	
	204,0	2 384,7	214,4	135,3	236,5	272,1	177,8	193,6	235,8	209,6	286,8	345,4	854,6	8 781,1	
	219,5	2 559,0	224,2	145,4	234,8	272,4	197,0	208,8	289,6	215,2	324,5	347,1	910,1	8 699,6	
	2002 marras	1. 213,9	2 487,7	214,8	143,6	238,3	271,0	188,7	198,2	277,1	211,9	309,9	351,0	901,0	8 685,7
		8. 210,9	2 450,4	216,0	139,2	232,9	266,8	187,9	202,5	265,8	210,7	305,5	344,2	894,7	8 690,8
15. 217,0		2 535,7	221,2	142,1	233,9	273,1	193,0	207,4	285,7	214,5	322,6	347,3	909,8	8 503,6	
22. 226,2		2 648,1	229,5	150,8	234,9	273,8	205,9	214,3	307,2	216,7	336,8	350,3	930,6	8 772,6	
29. 229,0	2 656,9	239,8	154,9	232,2	275,0	209,0	221,4	311,6	215,3	342,4	340,1	936,3	9 215,6		

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

1) Kuukausi- ja vuosittaiset tiedot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Taulukko 3.4

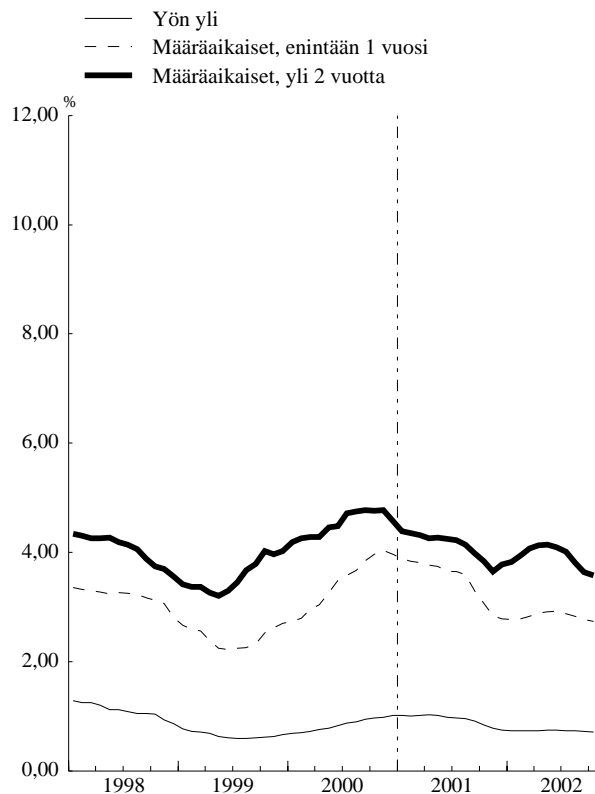
Pankkien luotto- ja talletuskorot

(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Yön yli	Talletuskorot					Luottokorot				
		Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet		
		Enintään 1 vuosi	Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Kulutus- luotot	Asunto- luotot	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1999	0,65	2,44	2,45	3,57	2,15	2,76	5,65	5,10	9,39	5,29	
2000	0,85	3,45	3,45	4,52	2,25	3,79	6,60	6,23	9,87	6,34	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	0,94	3,49	3,49	4,12	2,40	3,59	6,83	6,15	10,12	5,97	
2001	loka	0,84	3,06	3,06	3,84	2,29	3,01	6,46	5,82	9,99	5,65
	marras	0,78	2,84	2,83	3,65	2,19	2,75	6,31	5,71	9,87	5,48
	joulu	0,74	2,79	2,78	3,77	2,17	2,79	6,26	5,69	9,81	5,52
2002	tammi	0,73	2,77	2,77	3,83	2,17	2,80	6,18	5,63	9,78	5,53
	helmi	0,73	2,78	2,79	3,95	2,15	2,91	6,16	5,75	9,81	5,61
	maalis	0,73	2,84	2,84	4,07	2,15	3,00	6,09	5,85	9,76	5,74
	huhti	0,74	2,89	2,90	4,13	2,14	3,07	6,17	5,95	9,81	5,81
	touko	0,74	2,91	2,92	4,15	2,15	3,08	6,20	5,98	9,85	5,82
	kesä	0,74	2,93	2,94	4,09	2,13	3,08	6,18	5,92	9,82	5,77
	heinä	0,74	2,88	2,89	4,02	2,13	3,02	6,16	5,79	9,76	5,68
	elo	0,73	2,84	2,84	3,81	2,12	2,94	6,14	5,70	9,77	5,53
	syys	0,73	2,77	2,77	3,64	2,13	2,73	6,11	5,61	9,82	5,37
	loka	0,72	2,74	2,74	3,57	2,11	2,63	6,13	5,59	9,79	5,28

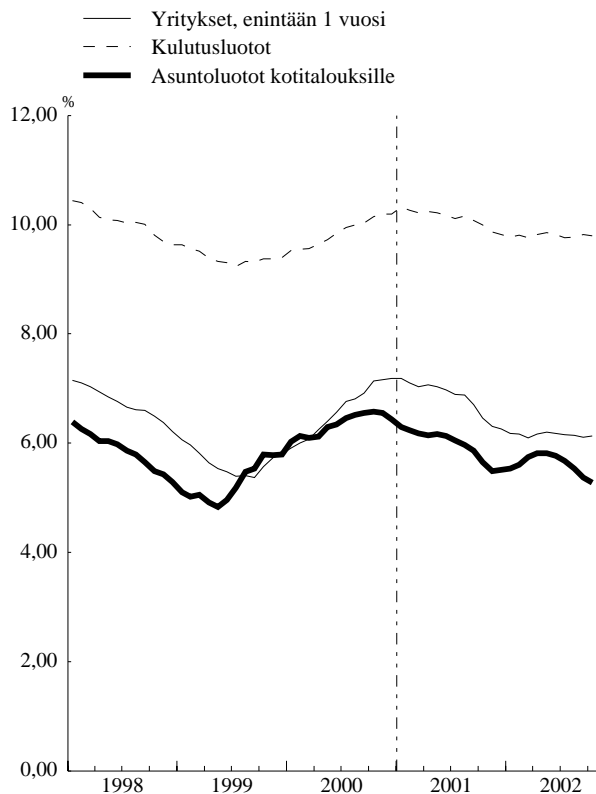
Talletuskorot

(kuukausittain)

Luottokorot

(kuukausittain)

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luotto-kannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastotiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 syys	398,1	400,6	-2,5	737,9	374,5	376,6	-2,1	653,7	23,7	24,1
loka	498,9	496,0	2,9	744,0	480,2	471,4	8,8	662,7	18,7	24,6
marras	486,6	490,5	-3,9	741,7	459,6	466,6	-7,0	655,6	26,9	23,9
joulu	332,5	376,7	-44,2	697,4	308,0	353,8	-45,7	610,8	24,5	22,9
2002 tammi	485,8	453,9	31,8	732,8	464,3	432,9	31,4	643,6	21,5	21,0
helmi	406,8	408,7	-1,9	728,6	387,0	387,8	-0,8	644,0	19,8	20,9
maalis	421,1	403,5	17,6	748,4	400,2	383,5	16,7	662,4	20,9	20,0
huhti	401,8	407,0	-5,1	742,8	376,7	384,4	-7,7	654,8	25,1	22,6
touko	400,9	378,6	22,3	764,7	377,4	358,6	18,8	673,2	23,5	20,1
kesä	336,5	341,5	-5,0	760,4	315,8	318,7	-2,9	672,1	20,7	22,8
heinä	404,2	392,0	12,2	766,3	381,4	371,2	10,2	680,6	22,8	20,8
elo	383,9	377,9	6,0	769,8	365,6	356,8	8,8	689,0	18,3	21,1
syys	414,7	400,1	14,6	787,5	392,0	380,9	11,1	703,1	22,7	19,2

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 syys	124,5	106,8	17,8	6 888,8	108,9	88,4	20,5	6 303,7	15,6	18,3
loka	145,2	108,4	36,9	6 928,4	123,8	91,6	32,2	6 336,3	21,5	16,8
marras	142,4	92,4	50,1	6 982,9	116,0	86,5	29,4	6 365,4	26,5	5,8
joulu	125,9	86,4	39,5	7 021,4	113,5	76,9	36,6	6 401,1	12,4	9,5
2002 tammi	174,1	111,0	63,1	7 089,3	156,3	105,0	51,3	6 450,6	17,8	6,0
helmi	143,0	109,3	33,7	7 124,5	130,4	97,6	32,7	6 484,6	12,7	11,7
maalis	164,4	102,7	61,7	7 185,1	142,6	91,6	51,0	6 534,9	21,8	11,1
huhti	126,5	79,9	46,6	7 221,9	115,3	74,7	40,5	6 576,1	11,2	5,2
touko	148,1	87,0	61,0	7 269,7	126,5	75,4	51,1	6 628,4	21,6	11,6
kesä	132,5	95,3	37,3	7 283,8	122,8	87,7	35,2	6 659,7	9,7	7,6
heinä	130,3	113,8	16,5	7 312,1	113,8	104,0	9,9	6 673,3	16,5	9,8
elo	67,4	63,1	4,3	7 314,4	58,6	54,4	4,2	6 677,3	8,8	8,7
syys	134,1	85,1	49,0	7 363,6	116,0	73,8	42,2	6 718,7	18,2	11,3

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 syys	522,7	507,4	15,3	7 626,7	483,4	465,0	18,4	6 957,4	39,3	42,4
loka	644,2	604,4	39,8	7 672,4	603,9	562,9	41,0	6 998,9	40,2	41,4
marras	629,0	582,9	46,1	7 724,6	575,6	553,2	22,4	7 021,0	53,4	29,7
joulu	458,4	463,1	-4,7	7 718,8	421,5	430,7	-9,2	7 011,9	36,9	32,4
2002 tammi	659,8	564,9	94,9	7 822,1	620,6	537,9	82,7	7 094,2	39,2	27,0
helmi	549,9	518,0	31,8	7 853,0	517,3	485,4	31,9	7 128,7	32,5	32,6
maalis	585,5	506,2	79,4	7 933,5	542,7	475,1	67,7	7 197,3	42,8	31,1
huhti	528,3	486,9	41,5	7 964,7	492,0	459,2	32,8	7 230,9	36,4	27,7
touko	549,0	465,7	83,3	8 034,3	503,9	434,0	69,9	7 301,6	45,1	31,7
kesä	469,0	436,8	32,3	8 044,2	438,6	406,4	32,3	7 331,8	30,4	30,4
heinä	534,5	505,8	28,7	8 078,4	495,2	475,1	20,1	7 353,9	39,2	30,6
elo	451,3	441,0	10,4	8 084,2	424,3	411,2	13,1	7 366,3	27,1	29,8
syys	548,9	485,2	63,7	8 151,1	508,0	454,7	53,3	7 421,8	40,9	30,5

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
-0,4	84,2	22,0	12,0	10,0	55,4	396,5	388,5	8,0	709,1	2001	syys
-5,8	81,3	8,8	20,0	-11,1	44,3	489,0	491,4	-2,4	707,0		loka
3,1	86,1	16,2	12,9	3,3	47,6	475,8	479,5	-3,7	703,2		marras
1,5	86,6	17,1	10,2	6,9	54,5	325,2	364,0	-38,8	665,4		joulu
0,5	89,2	11,3	24,2	-12,9	41,6	475,6	457,1	18,5	685,3	2002	tammi
-1,1	84,6	13,4	11,8	1,7	43,3	400,4	399,6	0,8	687,3		helmi
0,9	86,0	24,3	7,9	16,4	59,7	424,5	391,4	33,1	722,1		maalis
2,6	88,0	9,7	28,1	-18,4	41,3	386,4	412,5	-26,1	696,1		huhti
3,5	91,5	13,7	13,4	0,3	41,5	391,1	372,0	19,1	714,7		touko
-2,1	88,3	20,9	8,0	12,9	54,4	336,7	326,7	10,0	726,5		kesä
1,9	85,7	14,7	24,8	-10,1	44,4	396,1	395,9	0,2	724,9		heinä
-2,8	80,8	12,1	11,5	0,6	44,9	377,7	368,3	9,4	733,9		elo
3,5	84,5	31,7	7,7	24,0	68,9	423,7	388,5	35,1	772,0		syys

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
-2,7	585,1	8,4	9,0	-0,6	837,0	117,3	97,4	19,9	7 140,7	2001	syys
4,7	592,2	20,6	4,6	16,0	852,9	144,4	96,1	48,3	7 189,2		loka
20,7	617,5	30,1	7,4	22,8	875,7	146,1	93,9	52,2	7 241,1		marras
2,9	620,3	14,2	13,4	0,8	876,5	127,7	90,3	37,3	7 277,6		joulu
11,8	638,7	19,6	6,8	12,7	889,2	175,9	111,8	64,0	7 339,8	2002	tammi
1,0	639,8	19,7	13,9	5,9	895,1	150,1	111,5	38,6	7 379,8		helmi
10,8	650,1	25,4	12,0	13,5	908,6	168,0	103,6	64,4	7 443,5		maalis
6,1	645,8	23,0	7,6	15,4	924,3	138,2	82,3	55,9	7 500,3		huhti
9,9	641,3	26,3	8,2	18,0	942,4	152,8	83,7	69,1	7 570,8		touko
2,1	624,1	29,3	10,9	18,4	960,8	152,2	98,5	53,6	7 620,5		kesä
6,7	638,8	11,7	8,2	3,5	964,3	125,5	112,2	13,3	7 637,6		heinä
0,1	637,1	7,1	8,1	-1,0	963,2	65,7	62,5	3,2	7 640,5		elo
6,9	644,8	24,3	11,5	12,9	976,1	140,3	85,3	55,0	7 694,8		syys

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
-3,1	669,4	30,4	21,0	9,4	892,4	513,8	486,0	27,9	7 849,8	2001	syys
-1,2	673,4	29,5	24,6	4,9	897,2	633,4	587,5	45,9	7 896,2		loka
23,7	703,6	46,3	20,2	26,0	923,3	621,9	573,4	48,5	7 944,3		marras
4,4	706,9	31,3	23,7	7,7	931,0	452,9	454,4	-1,5	7 942,9		joulu
12,2	727,9	30,9	31,0	-0,1	930,8	651,5	569,0	82,5	8 025,0	2002	tammi
-0,1	724,4	33,2	25,6	7,5	938,4	550,5	511,1	39,4	8 067,1		helmi
11,7	736,1	49,8	19,9	29,9	968,3	592,5	494,9	97,6	8 165,7		maalis
8,6	733,8	32,7	35,7	-3,0	965,5	524,7	494,8	29,8	8 196,4		huhti
13,4	732,7	39,9	21,6	18,3	984,0	543,9	455,6	88,2	8 285,6		touko
0,0	712,4	50,2	18,9	31,3	1 015,2	488,9	425,3	63,6	8 347,0		kesä
8,6	724,5	26,4	33,0	-6,6	1 008,6	521,6	508,1	13,5	8 362,5		heinä
-2,7	717,9	19,2	19,7	-0,5	1 008,1	443,4	430,8	12,6	8 374,5		elo
10,4	729,3	56,0	19,1	36,9	1 045,0	564,0	473,8	90,2	8 466,8		syys

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat					Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	syys	653,7	251,9	4,1	106,4	287,5	3,7	55,4	27,1	22,2	5,5
	loka	662,7	261,2	3,8	110,3	284,0	3,4	44,3	23,3	16,4	4,0
	marras	655,6	250,9	3,9	106,1	291,2	3,6	47,6	23,6	19,4	3,4
	joulu	610,8	240,4	3,4	95,4	267,4	4,1	54,5	23,8	24,4	4,4
2002	tammi	643,6	257,5	3,7	100,1	278,8	3,5	41,6	18,8	18,9	3,1
	helmi	644,0	251,9	3,9	98,1	286,7	3,5	43,3	19,9	19,0	3,6
	maalis	662,4	258,9	4,3	96,9	299,0	3,3	59,7	26,4	26,2	6,4
	huhti	654,8	256,1	4,5	92,4	298,8	3,0	41,3	18,2	18,5	3,8
	touko	673,2	262,6	3,7	89,6	314,3	3,0	41,5	18,3	19,0	3,5
	kesä	672,1	260,7	3,8	82,0	322,5	3,0	54,4	21,3	27,6	4,4
	heinä	680,6	265,3	4,2	86,0	321,7	3,4	44,4	18,3	22,3	2,8
	elo	689,0	266,0	4,4	86,5	328,8	3,3	44,9	18,1	23,5	2,6
	syys	703,1	273,1	4,4	87,3	335,7	2,6	68,9	26,7	37,0	4,0

2. Pitkäaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat					Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	syys	6 303,7	2 297,5	320,9	325,9	3 237,2	122,4	837,0	221,1	271,1	94,6
	loka	6 336,3	2 313,0	331,5	323,4	3 240,8	127,5	852,9	224,1	277,5	96,6
	marras	6 365,4	2 315,5	340,0	339,8	3 240,9	129,2	875,7	228,3	289,0	101,0
	joulu	6 401,1	2 318,0	369,5	344,9	3 238,3	130,4	876,5	230,5	288,6	102,1
2002	tammi	6 450,6	2 322,8	375,2	350,3	3 269,0	133,4	889,2	230,7	292,2	105,5
	helmi	6 484,6	2 344,2	379,6	353,5	3 274,3	133,0	895,1	234,2	295,1	106,4
	maalis	6 534,9	2 365,3	385,1	353,8	3 293,1	137,6	908,6	236,6	305,8	108,1
	huhti	6 576,1	2 374,4	395,3	359,1	3 305,1	142,2	924,3	239,3	311,4	108,5
	touko	6 628,4	2 388,4	406,6	364,4	3 321,2	147,7	942,4	242,8	318,3	111,4
	kesä	6 659,7	2 398,1	410,8	367,8	3 332,9	150,1	960,8	250,0	331,8	110,8
	heinä	6 673,3	2 396,1	418,4	369,9	3 329,9	159,1	964,3	250,1	335,4	110,4
	elo	6 677,3	2 395,8	417,6	368,2	3 335,8	160,0	963,2	249,4	335,8	110,6
	syys	6 718,7	2 417,4	420,2	372,0	3 347,4	161,7	976,1	250,3	340,1	109,1

3. Yhteensä

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat					Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	syys	6 957,4	2 549,4	325,0	432,3	3 524,7	126,1	892,4	248,2	293,2	100,1
	loka	6 998,9	2 574,2	335,3	433,8	3 524,8	130,8	897,2	247,4	293,9	100,6
	marras	7 021,0	2 566,4	343,9	445,8	3 532,1	132,8	923,3	251,8	308,4	104,3
	joulu	7 011,9	2 558,4	372,9	440,4	3 505,6	134,6	931,0	254,4	313,0	106,5
2002	tammi	7 094,2	2 580,3	378,9	450,3	3 547,8	136,9	930,8	249,5	311,2	108,6
	helmi	7 128,7	2 596,1	383,5	451,5	3 561,0	136,5	938,4	254,1	314,1	109,9
	maalis	7 197,3	2 624,2	389,4	450,8	3 592,1	140,9	968,3	262,9	332,0	114,4
	huhti	7 230,9	2 630,5	399,8	451,6	3 603,9	145,2	965,5	257,5	329,9	112,3
	touko	7 301,6	2 651,0	410,3	454,1	3 635,5	150,7	984,0	261,2	337,3	114,8
	kesä	7 331,8	2 658,8	414,6	449,8	3 655,4	153,1	1 015,2	271,3	359,4	115,2
	heinä	7 353,9	2 661,3	422,6	455,9	3 651,6	162,5	1 008,6	268,4	357,7	113,3
	elo	7 366,3	2 661,7	422,0	454,7	3 664,6	163,3	1 008,1	267,6	359,2	113,2
	syys	7 421,8	2 690,5	424,6	459,3	3 683,2	164,3	1 045,0	277,0	377,1	113,1

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
0,1	0,5	0,1	709,1	279,0	26,3	111,9	287,7	4,2	0,1	2001	syys	
0,1	0,3	0,2	707,0	284,5	20,2	114,3	284,2	3,7	0,2		loka	
0,1	0,4	0,6	703,2	274,5	23,3	109,4	291,3	4,0	0,6		marras	
0,1	0,5	1,3	665,4	264,3	27,8	99,8	267,5	4,7	1,3		joulu	
0,1	0,4	0,2	685,3	276,3	22,6	103,2	279,0	4,0	0,2	2002	tammi	
0,1	0,3	0,4	687,3	271,8	22,9	101,7	286,8	3,8	0,4		helmi	
0,1	0,2	0,4	722,1	285,2	30,5	103,3	299,2	3,5	0,4		maalis	
0,1	0,2	0,5	696,1	274,4	23,0	96,2	298,9	3,2	0,5		huhti	
0,1	0,2	0,4	714,7	280,9	22,7	93,1	314,4	3,2	0,4		touko	
0,2	0,5	0,5	726,5	282,0	31,4	86,4	322,7	3,5	0,5		kesä	
0,2	0,5	0,2	724,9	283,6	26,5	88,9	321,9	3,8	0,2		heinä	
0,1	0,4	0,1	733,9	284,1	27,9	89,1	329,0	3,7	0,1		elo	
0,2	0,3	0,6	772,0	299,8	41,4	91,3	335,9	2,9	0,6		syys	

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
92,0	44,7	113,6	7 140,7	2 518,5	591,9	420,4	3 329,1	167,1	113,6	2001	syys	
91,8	49,9	113,0	7 189,2	2 537,1	609,1	420,0	3 332,6	177,4	113,0		loka	
91,5	50,3	115,7	7 241,1	2 543,7	629,0	440,7	3 332,4	179,5	115,7		marras	
92,1	50,3	112,9	7 277,6	2 548,5	658,1	447,0	3 330,4	180,7	112,9		joulu	
91,3	55,1	114,4	7 339,8	2 553,5	667,4	455,8	3 360,3	188,5	114,4	2002	tammi	
92,0	54,9	112,5	7 379,8	2 578,4	674,7	459,8	3 366,4	188,0	112,5		helmi	
92,2	54,9	111,1	7 443,5	2 601,9	691,0	461,9	3 385,2	192,5	111,1		maalis	
94,1	60,0	111,0	7 500,3	2 613,7	706,7	467,7	3 399,2	202,1	111,0		huhti	
95,1	59,8	115,1	7 570,8	2 631,3	724,9	475,8	3 416,3	207,5	115,1		touko	
93,2	60,3	114,7	7 620,5	2 648,0	742,6	478,6	3 426,1	210,4	114,7		kesä	
93,1	60,9	114,3	7 637,6	2 646,1	753,8	480,4	3 423,0	220,1	114,3		heinä	
93,4	60,4	113,6	7 640,5	2 645,2	753,4	478,8	3 429,2	220,4	113,6		elo	
94,1	65,3	117,3	7 694,8	2 667,7	760,3	481,1	3 441,5	227,0	117,3		syys	

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
92,1	45,1	113,7	7 849,8	2 797,5	618,2	532,3	3 616,8	171,2	113,7	2001	syys	
92,0	50,2	113,2	7 896,2	2 821,6	629,2	534,3	3 616,8	181,1	113,2		loka	
91,6	50,8	116,3	7 944,3	2 818,2	652,3	550,2	3 623,7	183,6	116,3		marras	
92,2	50,8	114,1	7 942,9	2 812,8	685,9	546,9	3 597,9	185,4	114,1		joulu	
91,4	55,6	114,6	8 025,0	2 829,8	690,0	558,9	3 639,2	192,5	114,6	2002	tammi	
92,2	55,2	112,9	8 067,1	2 850,1	697,6	561,5	3 653,2	191,8	112,9		helmi	
92,3	55,2	111,5	8 165,7	2 887,1	721,4	565,2	3 684,4	196,0	111,5		maalis	
94,2	60,2	111,5	8 196,4	2 888,0	729,7	563,9	3 698,1	205,4	111,5		huhti	
95,2	60,0	115,5	8 285,6	2 912,2	747,6	568,9	3 730,7	210,7	115,5		touko	
93,4	60,7	115,2	8 347,0	2 930,1	774,0	565,0	3 748,8	213,9	115,2		kesä	
93,3	61,4	114,5	8 362,5	2 929,7	780,3	569,2	3 744,9	223,9	114,5		heinä	
93,5	60,9	113,7	8 374,5	2 929,3	781,3	567,9	3 758,1	224,2	113,7		elo	
94,3	65,7	117,9	8 466,8	2 967,5	801,7	572,4	3 777,5	230,0	117,9		syys	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, netto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 syys	374,5	269,9	2,2	66,4	34,3	1,8	22,0	8,0	11,4	2,2	
loka	480,2	346,0	2,0	85,9	45,1	1,1	8,8	3,0	4,7	0,9	
marras	459,6	347,5	2,3	66,4	42,2	1,3	16,2	6,4	7,9	1,1	
joulu	308,0	228,8	1,3	52,6	23,4	1,9	17,1	6,6	8,4	1,3	
2002 tammi	464,3	327,7	2,1	71,2	61,3	2,0	11,3	5,0	5,0	1,1	
helmi	387,0	268,6	2,6	66,0	47,9	1,9	13,4	5,0	6,5	1,5	
maalis	400,2	287,0	2,2	60,1	49,0	1,8	24,3	10,7	10,1	3,3	
huhti	376,7	255,2	2,5	63,4	53,8	1,8	9,7	4,4	4,1	0,9	
touko	377,4	254,3	2,1	62,4	57,0	1,6	13,7	5,2	7,0	1,2	
kesä	315,8	207,0	2,5	51,7	52,5	2,2	20,9	6,3	12,3	1,8	
heinä	381,4	259,2	1,9	65,6	52,6	2,2	14,7	5,9	8,2	0,6	
elo	365,6	257,3	1,8	50,8	53,9	1,8	12,1	4,5	6,8	0,6	
syys	392,0	278,4	2,1	56,5	53,0	2,0	31,7	11,1	17,9	2,0	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 syys	108,9	35,9	7,3	2,3	58,8	4,6	8,4	4,8	3,0	0,2	
loka	123,8	58,7	14,0	4,5	40,8	5,8	20,6	4,4	7,9	2,3	
marras	116,0	48,0	12,0	17,5	35,8	2,7	30,1	6,0	12,8	4,6	
joulu	113,5	43,0	36,2	9,1	23,0	2,2	14,2	6,4	4,0	2,2	
2002 tammi	156,3	47,5	11,1	6,5	88,0	3,2	19,6	4,1	4,5	3,7	
helmi	130,4	54,6	9,0	8,2	57,5	1,1	19,7	8,2	8,2	1,3	
maalis	142,6	56,4	9,3	2,8	68,8	5,3	25,4	8,6	12,1	3,3	
huhti	115,3	44,1	13,0	8,0	45,2	4,9	23,0	5,1	7,7	1,1	
touko	126,5	41,1	16,1	7,4	55,3	6,6	26,3	5,7	10,1	3,2	
kesä	122,8	48,1	13,5	7,0	51,3	2,9	29,3	9,9	17,1	0,7	
heinä	113,8	37,7	12,7	5,8	48,2	9,4	11,7	3,0	6,2	0,4	
elo	58,6	27,9	2,0	2,2	25,2	1,3	7,1	3,1	2,8	0,3	
syys	116,0	51,9	6,7	4,3	50,4	2,6	24,3	5,2	7,6	0,2	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 syys	483,4	305,8	9,5	68,7	93,1	6,4	30,4	12,7	14,3	2,4	
loka	603,9	404,7	16,0	90,3	86,0	6,9	29,5	7,5	12,6	3,2	
marras	575,6	395,5	14,3	83,9	78,0	4,0	46,3	12,5	20,7	5,7	
joulu	421,5	271,9	37,5	61,7	46,4	4,1	31,3	13,0	12,4	3,6	
2002 tammi	620,6	375,3	13,2	77,6	149,3	5,2	30,9	9,1	9,5	4,8	
helmi	517,3	323,2	11,5	74,2	105,4	3,0	33,2	13,2	14,7	2,9	
maalis	542,7	343,4	11,5	63,0	117,8	7,1	49,8	19,3	22,2	6,6	
huhti	492,0	299,4	15,5	71,4	99,0	6,7	32,7	9,5	11,8	2,0	
touko	503,9	295,3	18,3	69,8	112,3	8,2	39,9	10,9	17,1	4,4	
kesä	438,6	255,1	16,0	58,7	103,8	5,2	50,2	16,3	29,4	2,5	
heinä	495,2	296,9	14,5	71,4	100,8	11,6	26,4	8,9	14,3	1,0	
elo	424,3	285,1	3,8	53,1	79,1	3,2	19,2	7,7	9,6	0,9	
syys	508,0	330,3	8,8	60,8	103,5	4,6	56,0	16,3	25,5	2,1	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,1	0,4	0,0	396,5	277,8	13,5	68,6	34,3	2,1	0,0	2001	
0,0	0,0	0,2	489,0	349,1	6,7	86,7	45,1	1,2	0,2	loka	
0,1	0,2	0,4	475,8	353,9	10,2	67,5	42,3	1,5	0,4	marras	
0,0	0,1	0,7	325,2	235,4	9,7	53,9	23,4	2,0	0,7	joulu	
0,1	0,0	0,1	475,6	332,8	7,1	72,2	61,5	2,0	0,1	2002	
0,0	0,1	0,2	400,4	273,6	9,1	67,6	47,9	2,0	0,2	tammi	
0,0	0,1	0,1	424,5	297,7	12,4	63,5	49,0	1,9	0,1	helmi	
0,1	0,0	0,2	386,4	259,7	6,6	64,3	53,9	1,8	0,2	maalis	
0,0	0,0	0,1	391,1	259,5	9,1	63,6	57,0	1,6	0,1	huhti	
0,0	0,3	0,1	336,7	213,3	14,8	53,4	52,5	2,6	0,1	touko	
0,0	0,0	0,0	396,1	265,0	10,0	66,1	52,7	2,2	0,0	kesä	
0,0	0,0	0,1	377,7	261,8	8,6	51,5	53,9	1,9	0,1	heinä	
0,1	0,1	0,5	423,7	289,5	20,0	58,4	53,1	2,1	0,5	elokuu	
										syys	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,1	0,0	0,4	117,3	40,7	10,3	2,5	58,9	4,6	0,4	2001	
0,2	5,4	0,4	144,4	63,1	21,8	6,8	41,1	11,2	0,4	loka	
1,0	0,5	5,1	146,1	54,1	24,8	22,1	36,8	3,2	5,1	marras	
1,3	0,1	0,1	127,7	49,4	40,1	11,3	24,3	2,3	0,1	joulu	
0,0	5,1	2,1	175,9	51,6	15,6	10,2	88,0	8,3	2,1	2002	
1,5	0,3	0,3	150,1	62,8	17,2	9,5	59,0	1,4	0,3	tammi	
0,8	0,5	0,3	168,0	65,0	21,4	6,1	69,5	5,8	0,3	helmi	
3,3	5,1	0,7	138,2	49,2	20,7	9,1	48,5	10,0	0,7	maalis	
2,0	0,1	5,3	152,8	46,8	26,2	10,6	57,2	6,7	5,3	huhti	
0,1	0,7	0,7	152,2	58,0	30,6	7,7	51,4	3,7	0,7	touko	
0,9	0,8	0,3	125,5	40,7	18,8	6,2	49,1	10,2	0,3	kesä	
0,3	0,1	0,5	65,7	31,0	4,8	2,5	25,5	1,4	0,5	heinä	
0,7	5,2	5,5	140,3	57,1	14,3	4,5	51,1	7,8	5,5	elokuu	
										syys	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,2	0,4	0,4	513,8	318,5	23,8	71,1	93,2	6,7	0,4	2001	
0,2	5,4	0,5	633,4	412,2	28,6	93,5	86,2	12,3	0,5	loka	
1,1	0,8	5,6	621,9	408,0	35,0	89,6	79,1	4,7	5,6	marras	
1,3	0,3	0,8	452,9	284,8	49,8	65,3	47,8	4,3	0,8	joulu	
0,1	5,1	2,2	651,5	384,4	22,7	82,4	149,5	10,3	2,2	2002	
1,5	0,4	0,5	550,5	336,4	26,3	77,1	106,9	3,3	0,5	tammi	
0,8	0,5	0,4	592,5	362,6	33,7	69,6	118,6	7,6	0,4	helmi	
3,3	5,1	0,9	524,7	308,9	27,3	73,4	102,3	11,8	0,9	maalis	
2,0	0,1	5,5	543,9	306,3	35,3	74,2	114,3	8,3	5,5	huhti	
0,2	1,0	0,9	488,9	271,3	45,4	61,2	103,9	6,2	0,9	touko	
1,0	0,8	0,4	521,6	305,8	28,9	72,4	101,8	12,4	0,4	kesä	
0,3	0,1	0,6	443,4	292,8	13,4	54,0	79,4	3,3	0,6	heinä	
0,8	5,3	6,0	564,0	346,5	34,3	62,9	104,3	9,9	6,0	elokuu	
										syys	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, brutto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 syys	-2,1	-3,2	-0,3	-0,4	1,7	0,1	10,0	4,0	6,5	-0,3	
loka	8,8	9,1	-0,4	3,8	-3,5	-0,3	-11,1	-3,8	-5,8	-1,5	
marras	-7,0	-10,3	0,1	-4,1	7,1	0,2	3,3	0,3	3,0	-0,6	
joulu	-45,7	-11,4	-0,5	-10,5	-23,8	0,6	6,9	0,2	5,0	1,0	
2002 tammi	31,4	15,7	0,2	4,6	11,4	-0,6	-12,9	-5,0	-5,5	-1,3	
helmi	-0,8	-6,7	0,2	-2,2	7,8	0,0	1,7	1,1	0,1	0,5	
maalis	16,7	5,3	0,4	-1,1	12,4	-0,2	16,4	6,5	7,2	2,8	
huhti	-7,7	-2,9	0,2	-4,5	-0,3	-0,3	-18,4	-8,1	-7,7	-2,6	
touko	18,8	7,0	-0,8	-2,8	15,5	0,0	0,3	0,1	0,5	-0,3	
kesä	-2,9	-3,5	0,1	-7,8	8,3	0,0	12,9	3,0	8,6	1,0	
heinä	10,2	6,4	0,4	4,0	-0,8	0,3	-10,1	-3,0	-5,2	-1,6	
elo	8,8	1,1	0,2	0,4	7,2	0,0	0,6	-0,2	1,1	-0,2	
syys	11,1	4,2	-0,1	0,8	6,9	-0,7	24,0	8,6	13,5	1,4	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 syys	20,5	6,1	4,2	-1,4	7,5	4,2	-0,6	0,8	0,8	-0,6	
loka	32,2	15,3	10,7	-2,4	3,7	5,1	16,0	3,0	6,5	2,0	
marras	29,4	2,1	8,5	16,9	0,1	1,8	22,8	4,2	11,5	4,4	
joulu	36,6	3,4	29,5	5,1	-2,6	1,2	0,8	2,3	-0,4	1,1	
2002 tammi	51,3	6,4	5,7	5,4	30,7	2,9	12,7	0,1	3,6	3,4	
helmi	32,7	20,1	4,4	3,2	5,4	-0,4	5,9	3,5	2,8	0,9	
maalis	51,0	21,8	5,5	0,4	18,7	4,6	13,5	2,4	10,7	1,7	
huhti	40,5	8,5	10,2	5,3	12,0	4,6	15,4	2,7	5,5	0,5	
touko	51,1	12,8	11,3	5,3	16,1	5,5	18,0	3,6	6,9	2,8	
kesä	35,2	13,8	3,9	3,4	11,7	2,4	18,4	7,1	13,6	-0,6	
heinä	9,9	-4,7	6,7	2,1	-3,0	8,9	3,5	0,1	3,6	-0,4	
elo	4,2	-0,9	0,1	-1,7	5,9	0,9	-1,0	-0,6	0,4	0,1	
syys	42,2	22,4	2,7	3,7	11,7	1,7	12,9	0,8	4,3	-1,5	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 syys	18,4	2,8	4,0	-1,8	9,2	4,3	9,4	4,7	7,3	-0,9	
loka	41,0	24,4	10,3	1,4	0,2	4,7	4,9	-0,8	0,7	0,5	
marras	22,4	-8,2	8,6	12,7	7,2	2,0	26,0	4,5	14,5	3,7	
joulu	-9,2	-8,1	29,0	-5,4	-26,4	1,7	7,7	2,5	4,5	2,1	
2002 tammi	82,7	22,2	6,0	10,0	42,1	2,3	-0,1	-4,9	-1,8	2,2	
helmi	31,9	13,5	4,6	1,0	13,2	-0,4	7,5	4,6	2,9	1,3	
maalis	67,7	27,1	5,9	-0,8	31,1	4,3	29,9	8,9	17,9	4,5	
huhti	32,8	5,6	10,4	0,8	11,8	4,3	-3,0	-5,4	-2,2	-2,1	
touko	69,9	19,8	10,5	2,5	31,6	5,5	18,3	3,7	7,4	2,5	
kesä	32,3	10,3	4,0	-4,4	20,0	2,5	31,3	10,1	22,2	0,4	
heinä	20,1	1,6	7,1	6,1	-3,9	9,2	-6,6	-2,9	-1,6	-2,0	
elo	13,1	0,2	0,3	-1,3	13,0	0,8	-0,5	-0,8	1,5	-0,1	
syys	53,3	26,6	2,6	4,5	18,6	1,0	36,9	9,4	17,9	-0,1	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
0,0	-0,1	0,0	8,0	0,7	6,2	-0,7	1,7	0,0	0,0	2001	syys	
0,0	-0,2	0,1	-2,4	5,3	-6,1	2,3	-3,5	-0,5	0,1		loka	
0,0	0,1	0,4	-3,7	-10,1	3,2	-4,7	7,1	0,4	0,4		marras	
0,0	0,1	0,7	-38,8	-11,2	4,5	-9,5	-23,9	0,6	0,7		joulu	
0,0	-0,1	-1,1	18,5	10,7	-5,2	3,3	11,5	-0,7	-1,1	2002	tammi	
0,0	-0,2	0,2	0,8	-5,6	0,3	-1,7	7,8	-0,2	0,2		helmi	
0,0	0,0	0,0	33,1	11,8	7,6	1,6	12,4	-0,3	0,0		maalis	
-0,1	0,0	0,1	-26,1	-11,0	-7,5	-7,1	-0,3	-0,3	0,1		huhti	
0,0	0,0	-0,1	19,1	7,1	-0,3	-3,1	15,5	0,0	-0,1		touko	
0,0	0,3	0,1	10,0	-0,5	8,7	-6,9	8,3	0,3	0,1		kesä	
0,0	0,0	-0,2	0,2	3,4	-4,9	2,4	-0,8	0,3	-0,2		heinä	
0,0	0,0	-0,1	9,4	0,9	1,4	0,2	7,1	-0,1	-0,1		elo	
0,1	-0,1	0,5	35,1	12,8	13,5	2,2	6,9	-0,8	0,5		syys	

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
-1,8	0,0	0,2	19,9	6,8	5,0	-2,0	5,7	4,2	0,2	2001	syys	
-0,1	5,3	-0,6	48,3	18,3	17,2	-0,4	3,5	10,3	-0,6		loka	
-0,4	0,4	2,7	52,2	6,3	20,0	21,2	-0,3	2,2	2,7		marras	
0,6	0,0	-2,8	37,3	5,7	29,1	6,2	-2,0	1,2	-2,8		joulu	
-0,8	4,8	1,5	64,0	6,6	9,4	8,9	29,9	7,8	1,5	2002	tammi	
0,7	-0,2	-1,9	38,6	23,6	7,2	4,1	6,1	-0,5	-1,9		helmi	
0,1	0,0	-1,4	64,4	24,2	16,2	2,1	18,8	4,5	-1,4		maalis	
1,8	5,0	-0,1	55,9	11,1	15,6	5,8	13,9	9,6	-0,1		huhti	
0,9	-0,1	4,1	69,1	16,4	18,2	8,1	17,0	5,4	4,1		touko	
-1,9	0,5	-0,3	53,6	20,9	17,5	2,9	9,8	2,9	-0,3		kesä	
-0,1	0,7	-0,5	13,3	-4,6	10,3	1,7	-3,1	9,5	-0,5		heinä	
0,3	-0,5	-0,7	3,2	-1,5	0,4	-1,6	6,2	0,4	-0,7		elo	
0,7	4,9	3,7	55,0	23,2	7,0	2,1	12,4	6,6	3,7		syys	

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
-1,8	-0,1	0,2	27,9	7,6	11,2	-2,7	7,4	4,2	0,2	2001	syys	
-0,2	5,1	-0,5	45,9	23,6	11,0	1,9	0,0	9,8	-0,5		loka	
-0,3	0,5	3,1	48,5	-3,7	23,2	16,5	6,9	2,6	3,1		marras	
0,6	0,0	-2,2	-1,5	-5,5	33,6	-3,3	-25,9	1,8	-2,2		joulu	
-0,8	4,7	0,5	82,5	17,3	4,2	12,2	41,4	7,1	0,5	2002	tammi	
0,7	-0,3	-1,7	39,4	18,0	7,5	2,3	14,0	-0,7	-1,7		helmi	
0,1	-0,1	-1,4	97,6	36,0	23,8	3,7	31,2	4,3	-1,4		maalis	
1,8	5,0	0,0	29,8	0,1	8,2	-1,3	13,5	9,3	0,0		huhti	
0,9	-0,1	4,0	88,2	23,5	17,9	4,9	32,5	5,3	4,0		touko	
-1,8	0,7	-0,3	63,6	20,4	26,2	-4,0	18,2	3,2	-0,3		kesä	
-0,1	0,7	-0,7	13,5	-1,3	5,4	4,1	-3,9	9,9	-0,7		heinä	
0,3	-0,5	-0,8	12,6	-0,6	1,8	-1,4	13,3	0,3	-0,8		elo	
0,8	4,8	4,2	90,2	36,0	20,5	4,4	19,3	5,8	4,2		syys	

4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

(kausivaihtelusta puhdistamaton, vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kokonaisindeksi ja tavarat ja palvelut

	Kokonaisindeksi		Tavarat		Palvelut		Kokonaisindeksi (kp.)		Tavarat (kp.)	Palvelut (kp.)
	Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100	Prosentti- muutos edellisestä ajanjaksosta	Indeksi 1996 = 100	Indeksi 1996 = 100
Paino kokonais- indeksissä (%) ¹⁾	100,0	100,0	61,1	61,1	38,9	38,9	100,0	100,0	61,1	38,9
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	102,7	1,1	101,8	0,7	104,4	1,9	-	-	-	-
1999	103,8	1,1	102,7	0,9	106,0	1,5	-	-	-	-
2000	106,3	2,3	105,5	2,7	107,8	1,7	-	-	-	-
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	108,9	2,5	108,1	2,5	110,4	2,5	-	-	-	-
2001 IV	109,5	2,1	108,6	1,7	111,2	2,8	109,6	0,3	108,6	111,6
2002 I	110,4	2,6	109,1	2,2	112,6	3,1	110,4	0,7	109,3	112,6
2002 II	111,5	2,1	110,3	1,4	113,5	3,2	111,1	0,6	109,8	113,6
2002 III	111,5	2,0	109,6	1,3	114,8	3,3	111,6	0,4	110,1	114,4
2001 joulu	109,6	2,0	108,6	1,6	111,5	2,8	109,7	0,1	108,6	111,9
2002 tammi	110,1	2,7	108,9	2,4	112,2	3,0	110,3	0,5	109,2	112,3
2002 helmi	110,2	2,5	108,8	2,1	112,7	3,0	110,3	0,1	109,1	112,6
2002 maaliskuu	110,8	2,5	109,7	2,0	113,0	3,2	110,7	0,3	109,5	113,0
2002 huhti	111,4	2,4	110,4	2,0	113,2	3,0	111,0	0,3	109,9	113,1
2002 touko	111,5	2,0	110,4	1,3	113,6	3,3	111,2	0,2	109,9	113,7
2002 kesä	111,5	1,8	110,2	1,0	113,9	3,2	111,2	0,0	109,7	113,9
2002 heinä	111,3	1,9	109,4	1,2	114,8	3,2	111,3	0,1	109,8	114,1
2002 elokuu	111,4	2,1	109,4	1,4	115,0	3,3	111,6	0,2	110,0	114,4
2002 syys	111,7	2,1	110,1	1,4	114,7	3,3	111,9	0,3	110,4	114,7
2002 loka	112,0	2,3	110,6	1,7	114,7	3,2	112,1	0,2	110,5	115,0
2002 marras ²⁾	.	2,2

2. Tavaroiden ja palveluiden jakauma

	Tavarat						Palvelut				
	Elintarvikkeet ³⁾			Teollisuustuotteet			Asuminen	Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa- aika	Muut
	Kokonais- indeksi	Jalostetut elin- tarvikkeet ³⁾	Jalosta- mattomat elin- tarvikkeet	Kokonais- indeksi	Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia					
Paino kokonais- indeksissä (%) ¹⁾	20,4	12,3	8,1	40,7	32,0	8,7	9,7	6,3	2,5	14,3	6,1
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1998	1,6	1,4	2,0	0,2	0,9	-2,6	2,3	1,7	-1,0	2,2	1,8
1999	0,6	0,9	0,0	1,0	0,7	2,4	1,8	2,1	-4,4	2,0	1,8
2000	1,4	1,1	1,7	3,4	0,7	13,3	1,6	2,6	-4,2	2,3	2,4
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	4,5	2,8	7,0	1,5	1,1	2,7	1,9	3,5	-2,8	3,3	2,6
2001 IV	4,7	3,5	6,7	0,2	1,6	-4,1	2,0	3,8	-1,8	3,6	2,9
2002 I	4,9	3,5	7,0	0,9	1,8	-2,1	2,3	3,6	-1,2	4,0	3,2
2002 II	2,8	3,1	2,4	0,7	1,7	-2,4	2,4	3,4	-0,8	4,2	3,3
2002 III	2,2	2,9	1,3	0,9	1,4	-0,9	2,5	3,6	-0,7	4,3	3,4
2001 joulu	4,6	3,5	6,3	0,2	1,6	-4,6	2,0	4,0	-1,7	3,6	2,9
2002 tammi	5,6	3,8	8,4	0,9	1,7	-1,9	2,2	3,6	-1,2	3,9	3,1
2002 helmi	4,8	3,3	7,1	0,7	1,9	-2,9	2,2	3,5	-1,2	4,0	3,2
2002 maaliskuu	4,2	3,3	5,5	1,0	1,8	-1,6	2,3	3,7	-1,0	4,2	3,2
2002 huhti	3,6	3,2	4,1	1,2	1,8	-0,5	2,5	3,2	-0,9	3,8	3,3
2002 touko	2,7	3,1	2,1	0,6	1,7	-2,9	2,4	3,5	-0,7	4,4	3,4
2002 kesä	2,3	3,1	1,1	0,3	1,6	-3,6	2,4	3,5	-0,8	4,3	3,3
2002 heinä	2,1	2,9	0,9	0,7	1,5	-1,7	2,5	3,5	-0,8	4,2	3,4
2002 elokuu	2,3	2,9	1,3	0,9	1,4	-0,5	2,5	3,9	-0,7	4,3	3,5
2002 syys	2,3	2,8	1,7	1,0	1,4	-0,4	2,4	3,4	-0,6	4,3	3,4
2002 loka	2,2	2,6	1,6	1,5	1,3	2,3	2,5	3,2	-0,5	4,3	3,3
2002 marras

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Viittaa ajanjaksoon 2002.

2) Arvio perustuu Saksasta ja Italiasta (ja mahdollisesti myös muista euroalueen maista) saatuihin alustaviin tietoihin sekä energian hintoja koskeviin ennakkotietoihin.

3) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Teollisuuden tuottajahinnat										Raaka-aineiden maailmanmarkkina-		Öljyn hinta ²⁾ (euroa/ barreli)	
	Teollisuus ilman rakentamista ³⁾										Raken- taminen ⁴⁾	Tehdas- teollisuus		hinnat ¹⁾
	Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita			Kulutustavarat		Energia	Kokonais- indeksi ilman energiaa ⁵⁾					
	1995 = 100		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kokonais- indeksi	Kestävät			Ei- kestävät				
1	2	3	4	5	6	7	8	9		10	11	12	13	14
1996	100,3	0,3	0,3	-1,8	1,4	1,7	2,0	1,7	0,9	1,4	0,9	6,0	-7,5	16,0
1997	101,4	1,1	0,6	0,2	0,3	1,1	0,6	1,2	3,2	1,3	0,8	10,7	14,6	17,0
1998	100,6	-0,8	0,2	-0,4	0,6	0,5	0,8	0,5	-5,2	0,3	-0,6	-21,0	-12,5	12,0
1999	100,2	-0,4	-0,6	-1,5	0,2	-0,1	0,7	-0,2	0,5	1,2	0,2	15,8	-5,9	17,1
2000	105,7	5,5	2,6	5,0	0,6	1,6	1,4	1,6	19,0	2,4	5,2	50,8	16,7	31,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	108,2	2,2	1,8	1,2	1,0	3,0	2,1	3,1	2,8	2,2	1,2	-8,8	-7,6	27,8
2001	III	108,3	1,5	1,5	0,1	1,2	3,0	2,1	0,7	2,4	0,6	-11,3	-10,4	29,0
	IV	107,3	-0,8	0,7	-1,3	1,1	2,3	1,9	-7,7	1,3	-1,3	-28,8	-15,6	22,4
2002	I	107,5	-0,8	0,3	-1,6	1,2	1,6	1,8	-4,7	2,0	-0,6	-10,5	-3,6	24,6
	II	108,0	-0,8	0,3	-0,8	1,0	1,0	1,5	-5,0	1,7	-0,4	-8,7	-5,5	27,8
	III	108,2	-0,1	0,7	0,2	0,9	1,1	1,3	-3,0	.	0,3	-4,2	-1,7	27,2
2001	marras	107,2	-1,1	0,6	-1,4	1,0	2,4	1,9	-9,1	-	-1,6	-34,1	-15,1	21,7
	joulu	107,0	-0,8	0,5	-1,5	1,1	2,1	2,0	-6,8	-	-1,2	-20,6	-12,3	21,5
2002	tamm	107,4	-0,7	0,4	-1,6	1,2	2,1	1,9	-5,1	-	-0,5	-14,4	-6,5	22,6
	helmi	107,4	-0,9	0,2	-1,7	1,2	1,6	1,7	-5,4	-	-0,8	-15,2	-4,0	23,5
	maal	107,8	-0,7	0,2	-1,5	1,2	1,2	1,7	-3,7	-	-0,4	-1,6	-0,3	27,9
	huhti	108,1	-0,6	0,3	-1,1	1,0	1,2	1,6	-3,8	-	-0,2	-1,2	-1,4	29,3
	touko	108,0	-0,8	0,3	-0,8	1,1	1,0	1,5	-5,2	-	-0,5	-9,5	-6,8	28,1
	kesä	107,9	-0,9	0,4	-0,5	1,0	0,9	1,4	-5,8	-	-0,6	-14,9	-8,4	25,8
	heinä	108,0	-0,3	0,6	0,1	0,9	1,1	1,2	-3,8	-	0,1	-10,2	-7,9	25,9
	elo	108,1	-0,1	0,7	0,2	0,8	1,0	1,3	-2,8	-	0,3	-4,3	-1,3	27,0
	syys	108,4	0,1	0,8	0,3	0,9	1,2	1,4	-2,3	-	0,4	2,4	4,7	28,9
	loka	108,6	0,9	0,9	0,6	0,9	1,2	1,2	1,6	-	1,2	14,3	7,8	27,9
	marras	-	.	10,5	3,4	24,2

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit⁵⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettu)

	Kokonaiskysyntä		Kotimainen kysyntä				Vienti ⁶⁾	Tuonti ⁶⁾
	1995 = 100		Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pää- oman brutto- muodostus			
	15	16				17		
1996	102,0	2,0	2,1	2,4	2,2	0,9	0,8	0,8
1997	103,6	1,5	1,7	2,0	1,3	1,0	1,8	2,6
1998	105,3	1,7	1,2	1,4	1,2	0,9	-0,1	-1,5
1999	106,4	1,1	1,2	1,1	1,9	0,8	-0,5	-0,2
2000	107,9	1,3	2,5	2,2	2,6	2,5	4,6	8,2
2000	III	108,2	1,5	2,6	2,7	2,5	4,8	8,1
	IV	108,5	1,6	2,7	2,5	2,8	4,9	8,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001		110,8	2,4	2,2	2,4	2,3	1,9	0,7
2001	I	109,8	2,1	2,5	2,4	2,4	2,1	3,7
	II	110,6	2,4	2,5	2,8	2,4	1,8	2,6
	III	111,1	2,3	2,1	2,5	2,2	2,2	0,8
	IV	111,9	2,8	1,6	2,1	2,2	1,7	-3,0
2002	I	112,6	2,5	1,9	2,3	1,7	2,2	-1,2
	II	113,0	2,1	1,6	1,9	1,6	2,1	-1,7

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 12 ja 13 (HWWA, Hamburg Institute of International Economics), sarakkeessa 14 (Thomson Financial Datastream) ja sarakkeissa 15–22 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

2) Brent Blend (yhden kuukauden kulutua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määritelmän mukainen erittely.

4) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

5) Vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisessa valuutassa laskettuihin kansallisiin tietoihin.

6) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat hyödykkeisiin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

Bruttokansantuote ja sen käyttö

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾		
			Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1997	5 648,7	5 500,4	3 201,0	1 150,7	1 138,5	10,2	148,3	1 827,3	1 678,9
1998	5 883,2	5 743,4	3 331,9	1 176,4	1 202,5	32,6	139,7	1 949,2	1 809,5
1999	6 150,8	6 049,4	3 507,3	1 230,3	1 292,4	19,4	101,4	2 052,4	1 951,0
2000	6 448,0	6 379,0	3 674,1	1 286,2	1 388,4	30,3	69,0	2 416,8	2 347,8
2001	6 824,2	6 710,9	3 919,9	1 360,8	1 433,7	-3,5	113,3	2 551,0	2 437,7
2001 II	1 702,4	1 682,6	979,9	338,7	358,6	5,4	19,8	640,1	620,2
2001 III	1 711,5	1 682,5	985,3	341,5	358,9	-3,2	28,9	635,8	606,8
2001 IV	1 720,4	1 678,5	988,5	345,2	356,8	-12,1	42,0	631,1	589,2
2002 I	1 737,9	1 695,3	993,4	348,7	355,2	-1,9	42,5	628,7	586,2
2002 II	1 749,5	1 705,2	1 000,4	352,7	352,4	-0,3	44,4	639,9	595,5
2002 III

2. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾		
			Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾
10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1997	5 509,0	5 354,3	3 093,3	1 126,1	1 132,1	2,8	154,7	1 806,3	1 651,5
1998	5 667,4	5 545,1	3 187,9	1 142,2	1 189,8	25,1	122,3	1 939,2	1 816,9
1999	5 826,0	5 737,2	3 300,1	1 164,7	1 261,0	11,5	88,8	2 040,6	1 951,8
2000	6 027,4	5 901,8	3 382,5	1 186,7	1 321,2	11,5	125,6	2 297,2	2 171,6
2001	6 221,0	6 070,4	3 521,0	1 224,9	1 336,7	-12,1	150,6	2 388,4	2 237,8
2001 II	1 555,0	1 521,6	881,0	305,7	335,5	-0,6	33,5	597,4	564,0
2001 III	1 557,6	1 517,3	882,0	306,8	333,2	-4,6	40,2	596,4	556,1
2001 IV	1 553,6	1 513,4	881,9	308,1	330,2	-6,7	40,2	588,8	548,6
2002 I	1 560,0	1 514,4	880,5	311,0	326,9	-4,1	45,6	589,0	543,4
2002 II	1 564,5	1 517,1	882,7	313,3	323,0	-2,0	47,4	598,2	550,8
2002 III	1 569,7	1 521,4	886,9	314,2	323,1	-2,8	48,3	611,3	563,1

(vuotuinen prosenttimuutos)

1997	2,3	1,7	1,6	1,3	2,4	-	-	10,4	9,0
1998	2,9	3,6	3,1	1,4	5,1	-	-	7,4	10,0
1999	2,8	3,5	3,5	2,0	6,0	-	-	5,2	7,4
2000	3,5	2,9	2,5	1,9	4,8	-	-	12,6	11,3
2001	1,4	0,9	1,8	1,9	-0,7	-	-	2,8	1,4
2001 II	1,6	1,3	1,8	2,1	-0,2	-	-	4,5	3,9
2001 III	1,3	0,7	1,8	2,2	-1,6	-	-	1,4	-0,3
2001 IV	0,4	-0,2	1,6	1,5	-2,5	-	-	-2,8	-4,6
2002 I	0,3	-0,2	0,5	2,2	-3,2	-	-	-2,8	-4,5
2002 II	0,6	-0,3	0,2	2,5	-3,7	-	-	0,1	-2,3
2002 III	0,8	0,3	0,6	2,4	-3,0	-	-	2,5	1,2

Lähde: Eurostat.

1) Yleistä-osan alussa on lyhyt selostus käyvin hinnoin ilmaistuista tiedoista, jotka on esitetty ecuna vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia taulukoiden 8 ja 9 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.

Arvonlisäys toiminnoittain

3. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kiolla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraal- ien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1997	5 270,1	138,6	1 227,8	291,6	1 086,0	1 382,4	1 143,7	203,7	582,3
1998	5 469,8	138,9	1 275,9	294,8	1 139,6	1 441,8	1 178,9	202,1	615,5
1999	5 690,1	136,1	1 293,5	310,4	1 191,9	1 528,8	1 229,4	202,5	663,2
2000	5 989,8	136,9	1 353,4	326,5	1 266,0	1 625,4	1 281,5	212,4	690,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	6 337,0	151,6	1 409,9	346,7	1 356,2	1 720,6	1 352,0	230,9	718,0
2001 II	1 579,9	37,5	352,6	86,2	338,3	429,0	336,2	57,6	180,1
2001 III	1 590,2	38,6	353,3	86,9	341,0	431,0	339,3	58,2	179,5
2001 IV	1 599,5	38,5	348,9	88,2	342,6	437,7	343,6	58,9	179,9
2002 I	1 611,9	39,0	350,7	89,3	345,0	439,7	348,2	57,8	183,7
2002 II	1 624,3	38,2	353,5	88,9	348,2	443,5	351,9	57,6	182,8
2002 III

4. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kiolla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraal- ien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1997	5 167,6	140,2	1 217,6	290,1	1 071,2	1 339,1	1 109,4	214,6	556,0
1998	5 318,9	142,5	1 256,6	291,3	1 114,2	1 388,3	1 126,0	222,3	570,8
1999	5 461,7	146,1	1 269,2	298,8	1 164,0	1 441,0	1 142,7	231,1	595,4
2000	5 663,3	145,3	1 320,6	305,3	1 219,4	1 507,3	1 165,4	245,7	609,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	5 860,9	151,6	1 349,0	310,2	1 281,6	1 570,7	1 197,6	263,3	623,4
2001 II	1 464,0	37,7	337,4	77,5	320,4	392,2	298,8	65,5	156,5
2001 III	1 468,4	38,2	337,7	77,5	321,0	394,3	299,8	66,2	155,4
2001 IV	1 465,2	38,1	332,1	77,6	321,0	395,2	301,1	66,9	155,3
2002 I	1 470,6	38,1	334,5	77,1	322,1	395,9	302,9	66,1	155,5
2002 II	1 476,1	38,1	336,2	76,1	323,7	397,5	304,5	66,3	154,8
2002 III	1 480,3	38,4	338,4	75,9	324,4	397,9	305,3	67,3	156,7

(vuotuinen prosentimuutos)

1997	2,4	0,4	3,3	-1,8	3,1	3,3	1,0	3,8	2,4
1998	2,9	1,6	3,2	0,4	4,0	3,7	1,5	3,6	2,7
1999	2,7	2,5	1,0	2,6	4,5	3,8	1,5	4,0	4,3
2000	3,7	-0,5	4,1	2,2	4,8	4,6	2,0	6,3	2,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	1,7	-1,2	1,0	-0,6	2,6	2,8	1,3	5,7	0,2
2001 II	1,9	-1,7	1,3	-0,6	3,0	3,0	1,1	5,8	0,1
2001 III	1,6	-1,2	0,9	-0,8	2,5	2,7	1,3	5,4	0,1
2001 IV	0,7	-0,5	-1,7	-0,5	1,3	2,2	1,4	5,1	-0,2
2002 I	0,5	1,3	-2,1	-0,8	0,9	1,7	1,7	2,2	-0,5
2002 II	0,8	1,1	-0,4	-1,8	1,0	1,4	1,9	1,2	-1,1
2002 III	0,8	0,5	0,2	-2,0	1,1	0,9	1,9	1,7	0,9

Lähde: Eurostat.

1) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan välituotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaali-talouden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ²⁾									Raken- taminen	Tehdas- teollisuus
		Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita					Energia			
		1995 = 100 (kp.)		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kulutustavarat					
							Kokonais- indeksi	Kestokulu- tustavarat	Ei-kesto- kulutus- tavarat			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1998	3,7	109,3	4,3	4,8	4,0	7,8	2,7	4,5	2,4	1,0	1,3	4,8
1999	2,1	111,3	1,9	2,1	1,9	2,5	1,6	1,4	1,6	0,9	4,1	1,9
2000	5,0	117,5	5,5	6,0	5,9	9,4	2,2	6,4	1,4	1,8	2,0	5,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	0,2	118,1	0,4	0,2	-0,8	1,3	0,4	-2,5	1,0	1,2	0,0	0,2
2001 III	-0,2	118,2	-0,2	-0,4	-1,3	0,2	0,4	-3,6	1,3	0,8	0,1	-0,3
2001 IV	-2,9	116,2	-3,6	-4,7	-6,0	-4,7	-2,6	-7,4	-1,6	3,5	1,5	-4,6
2002 I	-2,3	116,7	-2,7	-3,2	-2,1	-6,5	-1,2	-6,7	-0,1	1,5	1,3	-3,4
2002 II	-1,1	117,3	-0,6	-0,9	0,3	-2,7	-0,9	-5,8	0,1	2,4	-2,0	-0,9
2002 III	-1,1	117,3	-0,5	-0,8	0,8	-2,0	-1,8	-4,1	-1,4	0,5	-0,9	-0,7
2001 joul	-4,1	116,1	-4,3	-6,5	-8,8	-6,3	-3,4	-8,0	-2,5	8,8	-0,5	-6,3
2002 tammi	-2,5	116,5	-2,8	-3,5	-3,4	-6,1	-0,9	-6,5	0,3	2,3	1,2	-3,7
2002 helmi	-2,6	116,7	-3,0	-3,6	-2,5	-7,2	-1,2	-6,2	-0,1	1,5	0,5	-3,9
2002 maal	-2,0	116,9	-2,2	-2,5	-0,4	-6,2	-1,6	-7,3	-0,4	0,6	2,1	-2,7
2002 huht	-0,7	117,2	-0,7	-0,8	0,4	-2,2	-1,3	-5,7	-0,3	1,7	0,1	-0,9
2002 touk	-1,8	117,2	-0,9	-1,1	0,5	-4,4	-0,5	-6,8	0,8	2,1	-3,7	-1,1
2002 kesä	-0,8	117,6	-0,3	-0,7	0,0	-1,5	-1,0	-5,0	-0,2	3,3	-2,1	-0,8
2002 heinä	-0,6	117,3	-0,1	-0,3	0,7	-0,7	-1,6	-1,9	-1,5	1,2	0,1	-0,3
2002 elo	-1,7	117,4	-1,3	-1,4	0,0	-2,5	-2,6	-9,1	-1,6	-0,4	-1,4	-1,3
2002 syys	-1,0	117,3	-0,3	-0,6	1,4	-2,8	-1,3	-2,7	-1,0	0,7	-1,4	-0,6
2002 loka

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)									Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin			Kiintein hinnoin						Tuhansia ³⁾ (kp.)	
	Yhteensä		1995 = 100	Yhteensä		Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet		Tekstiilit, vaatteet, jalkineet		
	1995 = 100			1995 = 100							
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1998	108,1	3,7	104,7	3,1	2,2	3,6	2,2	4,6	923	7,2	
1999	111,6	3,3	107,3	2,4	3,0	2,3	1,2	2,7	973	5,4	
2000	116,2	4,1	109,8	2,3	2,0	2,3	1,8	4,6	952	-2,1	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	121,2	3,9	111,4	1,4	1,3	1,5	1,4	0,0	969	-0,7	
2001 III	121,9	4,1	111,3	1,2	1,1	1,1	1,8	-1,0	955	-1,5	
2001 IV	122,3	3,3	111,7	1,2	1,3	1,1	0,3	-0,5	962	2,3	
2002 I	122,7	2,7	111,8	0,7	1,2	0,1	0,2	-2,3	913	-4,1	
2002 II	123,3	1,7	111,5	0,1	0,6	0,2	-0,9	-2,5	912	-8,0	
2002 III	123,9	1,6	112,3	0,8	1,2	0,9	-0,8	-1,1	917	-4,7	
2001 joul	122,3	2,9	111,4	0,6	0,6	0,8	0,3	-1,4	963	0,8	
2002 tammi	122,4	2,6	111,4	-0,1	0,5	-0,3	-1,0	-2,3	926	-2,4	
2002 helmi	122,5	2,7	111,7	1,2	1,5	0,5	0,4	-1,4	921	-3,2	
2002 maal	123,2	2,8	112,4	0,9	1,6	0,2	1,2	-3,2	894	-6,2	
2002 huht	123,2	2,3	111,4	0,8	1,3	0,6	1,4	-2,4	895	-7,9	
2002 touk	123,2	1,6	111,9	0,7	1,5	0,3	-3,4	-1,6	914	-6,8	
2002 kesä	123,4	1,1	111,3	-1,1	-0,9	-0,4	-0,6	-3,3	927	-9,2	
2002 heinä	123,8	1,5	112,3	1,5	1,6	1,6	2,0	0,5	898	-6,6	
2002 elo	124,2	1,9	113,4	1,5	1,7	0,8	0,6	-1,8	924	-4,5	
2002 syys	123,8	1,5	111,1	-0,5	0,3	0,2	-4,8	-1,9	929	-2,5	
2002 loka	928	-3,2	

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 21–22 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA, European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määrittelyn mukainen erittely.

3) Vuosi- ja neljännesvuositiedot ovat kuukausitietojen keskiarvoja.

Taulukko 5.3

Euroopan komission suhdannekyselyt

1. Talouden ilmapiiri-indikaattori, tehdasteollisuuden ja kuluttajien kyselyt

(saldoprosenttia, kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Talouden ilmapiiri-indikaattori ^{1),2)} (1995 = 100)	Tehdasteollisuus					Kuluttajien luottamusindikaattori ¹⁾				
		Teollisuuden luottamusindikaattori				Kapasi- teetin käyttö- aste ³⁾ , %	Yh- teensä ⁴⁾	Rahoitus- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Talous- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Työttömyys- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Säästöt seuraavan 12 kk:n aikana
		Yhteensä ⁴⁾	Tilau- kanta	Valmis- tuote- varastot	Tuotanto- odotukset						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1999	101,2	-7	-17	11	7	81,8	-3	3	-4	11	1
2000	103,7	5	3	5	17	83,8	1	4	1	1	2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	100,8	-8	-14	13	1	83,6	-5	2	-10	14	2
2002	81,2
2001 IV	98,7	-18	-27	17	-9	82,2	-12	0	-18	30	2
2002 I	99,0	-14	-26	14	-1	81,1	-10	0	-12	28	0
II	99,3	-11	-25	12	4	81,2	-8	-1	-9	22	-3
III	98,9	-12	-27	11	4	81,0	-10	-1	-11	26	-3
IV	81,5
2001 marras	98,4	-19	-28	18	-11	-	-13	0	-19	32	1
joulu	98,7	-17	-28	16	-8	-	-11	0	-16	30	1
2002 tammi	98,9	-15	-28	14	-2	-	-11	0	-14	29	1
helmi	98,9	-14	-26	14	-3	-	-10	0	-11	28	0
maalis	99,2	-12	-25	13	3	-	-9	0	-10	26	0
huhti	99,1	-11	-26	12	4	-	-9	-1	-10	23	-3
touko	99,5	-10	-23	11	4	-	-8	-1	-8	22	-2
kesä	99,3	-11	-25	12	4	-	-8	0	-8	22	-3
heinä	99,0	-11	-26	11	4	-	-10	-1	-10	26	-4
elo	98,7	-12	-30	10	4	-	-11	-1	-12	27	-4
syys	99,0	-12	-26	12	3	-	-9	-1	-10	24	-2
loka	98,8	-11	-25	10	3	-	-12	-2	-12	27	-7
marras	98,6	-10	-24	10	4	-	-14	-4	-15	30	-7

2. Rakentamisen, vähittäiskaupan ja palveluiden kyselyt

(saldoprosenttia, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Rakentamisen luottamusindikaattori			Vähittäiskaupan luottamusindikaattori				Palveluiden luottamusindikaattori ¹⁾			
	Yhteensä ⁴⁾	Tilau- kanta	Työllisyys- odotukset	Yhteensä ⁴⁾	Tämän- hetkinen suhdanne- tilanne	Varastojen määrä	Suhdanne- näkömät	Yh- teensä ⁴⁾	Suhdanne- näkömät	Kysyntä- tilanne	Kysyntä- näkömät
1998	-19	-25	-12	-3	-3	13	8	32	33	31	33
1999	-7	-14	1	-5	-5	15	4	27	25	26	31
2000	1	-6	8	-1	4	16	9	30	36	23	33
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	-11	-16	-4	-6	-4	16	3	15	16	8	20
2001 III	-12	-16	-8	-6	-5	16	3	14	18	6	18
IV	-15	-20	-8	-9	-11	15	-2	-5	-5	-8	-2
2002 I	-16	-23	-9	-16	-22	19	-6	3	3	-14	21
II	-18	-24	-10	-18	-25	20	-9	5	1	1	14
III	-23	-32	-14	-17	-24	15	-11	-1	-5	-8	11
2001 marras	-15	-20	-9	-9	-10	14	-3	-7	-7	-8	-6
joulu	-15	-22	-7	-10	-12	17	-1	-6	-5	-11	-1
2002 tammi	-17	-25	-9	-13	-17	15	-6	1	0	-15	17
helmi	-15	-22	-8	-17	-28	19	-5	2	1	-15	20
maalis	-17	-23	-10	-17	-22	23	-7	7	7	-11	26
huhti	-18	-24	-11	-17	-25	21	-6	7	3	1	18
touko	-17	-24	-9	-18	-25	21	-8	6	3	1	14
kesä	-18	-25	-11	-18	-24	18	-13	3	-3	1	10
heinä	-21	-31	-10	-17	-24	17	-11	0	-4	-7	10
elo	-25	-34	-16	-16	-22	14	-12	-2	-4	-12	11
syys	-23	-30	-15	-17	-25	15	-10	0	-6	-5	12
loka	-23	-32	-14	-16	-21	15	-11	-4	-13	-4	5
marras	-25	-32	-18	-14	-17	18	-6	-4	-13	-4	5

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Tiedot viittaavat 12 maata käsittävään euroalueeseen.

2) Talouden ilmapiiri-indikaattori koostuu teollisuuden, kuluttajien, rakentamisen ja vähittäiskaupan luottamusindikaattoreista. Teollisuuden luottamusindikaattorin paino on 40 % ja jokaisen muun indikaattorin paino 20 %.

3) Tiedot kapasiteetin käyttöasteesta kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Vuositiedot ovat neljännesvuosittaisen kyselyjen keskiarvoja.

4) Luottamusindikaattorit lasketaan komponenttiensa keskiarvona. Indikaattorien laskennassa käytetään arvioituja varastotietoja (sarakeet 4 ja 17) ja työttömyyslukuja (sarake 10) käänteisin etumerkein.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat

1. Työllisyys ja työttömyys koko kansantaloudessa¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Työllisyys						Työttömyys			
	Yhteensä		Sosioekonomisen aseman mukaan		Toimialan mukaan		Yhteensä		Aikuisväestö ²⁾	Nuoriso ²⁾
	Miljoonaa		Palkan-saajat	Yrittäjät	Teollisuus ilman rakentamista	Palvelut	Miljoonaa	Prosentteina työvoimasta	Prosentteina työvoimasta	Prosentteina työvoimasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	119,902	0,8	1,0	0,2	-0,2	1,4	13,947	10,9	9,4	21,9
1998	122,001	1,8	1,9	0,8	1,0	2,4	13,269	10,2	8,9	20,0
1999	124,209	1,8	2,2	-0,5	-0,2	2,7	12,256	9,3	8,2	18,0
2000	126,884	2,2	2,4	0,6	0,7	2,9	11,107	8,4	7,3	16,2
2000 III	127,274	2,2	2,5	0,8	0,9	3,0	10,974	8,3	7,2	16,1
2000 IV	127,921	2,2	2,4	1,5	1,1	2,9	10,742	8,1	7,1	15,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	132,578	1,3	1,6	0,2	0,3	1,9	11,040	8,0	7,0	15,7
2001 I	132,185	1,9	2,1	1,0	1,2	2,4	11,052	8,0	7,0	15,7
2001 II	132,467	1,5	1,7	0,5	0,7	1,9	10,980	8,0	7,0	15,6
2001 III	132,690	1,1	1,4	-0,2	0,1	1,7	11,010	8,0	7,0	15,6
2001 IV	132,969	0,8	1,1	-0,6	-0,6	1,5	11,117	8,0	7,0	15,7
2002 I	133,102	0,7	1,0	-0,9	-1,1	1,6	11,259	8,1	7,1	15,9
2002 II	133,143	0,5	0,8	-1,2	-1,1	1,3	11,409	8,2	7,2	16,1
2002 III	11,543	8,3	7,3	16,1
2001 loka	-	-	-	-	-	-	11,084	8,0	7,0	15,7
2001 marras	-	-	-	-	-	-	11,118	8,0	7,0	15,8
2001 joul	-	-	-	-	-	-	11,150	8,1	7,0	15,8
2002 tammi	-	-	-	-	-	-	11,206	8,1	7,1	15,8
2002 helmi	-	-	-	-	-	-	11,264	8,1	7,1	15,8
2002 maal	-	-	-	-	-	-	11,305	8,1	7,1	15,9
2002 huhti	-	-	-	-	-	-	11,322	8,1	7,1	15,9
2002 touko	-	-	-	-	-	-	11,414	8,2	7,2	16,0
2002 kesä	-	-	-	-	-	-	11,490	8,3	7,2	16,2
2002 heinä	-	-	-	-	-	-	11,515	8,3	7,3	16,1
2002 elo	-	-	-	-	-	-	11,544	8,3	7,3	16,2
2002 syys	-	-	-	-	-	-	11,570	8,3	7,3	16,1
2002 loka	-	-	-	-	-	-	11,624	8,4	7,3	16,2

2. Työvoimakustannukset ja työn tuottavuus

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Yksikkötyökustannukset koko kansantaloudessa ja aluerät (kp.)			Työvoimakustannusindeksit ³⁾					Palkat työntekijää kohden tehdasteollisuudessa	
	Yksikkötyökustannukset	Työvoimakustannukset työntekijää kohden	Työn tuottavuus	Yhteensä	Alaerittäin		Toimialan mukaan			
					Palkat ja palkkiot	Työnantajan sosiaaliturvamaksut ja muut kustannukset	Teollisuus ilman rakentamista	Palvelut		
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1997	0,4	1,9	1,5	2,6	2,6	2,7	2,2	2,7	2,3	
1998	0,1	1,2	1,1	1,6	1,9	0,8	1,6	1,4	2,3	
1999	1,0	2,0	1,0	2,3	2,6	1,4	2,4	1,9	2,5	
2000	1,2	2,5	1,3	3,2	3,4	2,5	3,2	2,9	2,7	
2000 III	1,6	2,6	1,0	3,2	3,4	2,5	3,1	2,6	2,5	
2000 IV	2,0	2,5	0,4	3,0	3,2	2,1	2,8	2,9	2,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	2,6	2,7	0,1	3,4	3,6	2,6	3,2	3,2	3,1	
2001 I	2,0	2,5	0,4	3,4	3,8	2,3	3,2	3,3	3,4	
2001 II	2,7	2,8	0,1	3,0	3,2	2,2	3,1	2,1	3,1	
2001 III	2,5	2,7	0,2	3,8	3,9	3,1	3,6	3,7	3,3	
2001 IV	3,2	2,8	-0,4	3,3	3,5	2,7	3,0	3,6	2,8	
2002 I	3,1	2,8	-0,4	4,0	4,1	3,4	3,6	4,1	2,4	
2002 II	2,5	2,6	0,1	3,6	3,6	3,6	3,1	3,9	3,0	

Lähteet: Sarakkeet 1–6, 11–13 ja 18 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat, sarakkeet 7–10 sekä 14–17 Eurostat ja sarake 19 kansallisiin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Työllisyystilastot perustuvat EKT 95:een. Työttömyystilastot ovat ILO:n suositusten mukaisia.

2) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat; ilmaistu prosentteina ikäryhmän työvoimasta.

3) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus ja terveydenhuolto. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6.1

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

1. Rahoitusvarat²⁾

		Käteinen ja talletukset									Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ³⁾
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾	
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	III	4 677,4	311,8	4 074,2	1 184,2	1 451,1	1 341,4	97,4	156,4	135,0	237,6
	IV	4 825,9	323,4	4 211,2	1 282,9	1 463,3	1 386,3	78,6	149,8	141,5	215,3
1999	I	4 676,1	318,6	4 075,8	1 239,1	1 464,6	1 306,2	66,0	133,4	148,3	243,9
	II	4 702,4	324,8	4 114,2	1 321,8	1 418,3	1 315,7	58,4	125,0	138,4	242,7
	III	4 713,7	328,3	4 112,8	1 324,6	1 416,5	1 313,1	58,7	133,3	139,4	238,6
	IV	4 859,9	350,8	4 215,1	1 370,9	1 457,7	1 323,5	63,0	142,0	152,0	229,7
2000	I	4 837,9	335,5	4 222,3	1 379,6	1 462,5	1 303,3	76,8	130,2	150,0	260,5
	II	4 894,9	342,0	4 256,9	1 409,7	1 485,7	1 282,6	78,9	146,0	150,0	247,1
	III	4 915,1	339,8	4 266,5	1 396,9	1 524,0	1 263,7	81,9	159,2	149,6	253,9
	IV	5 030,3	348,4	4 361,6	1 464,4	1 542,4	1 269,1	85,6	164,5	155,9	230,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	5 140,9	336,3	4 494,1	1 446,1	1 620,9	1 314,6	112,6	150,3	160,1	259,6
	II	5 238,8	333,0	4 579,2	1 526,1	1 616,7	1 321,1	115,3	165,5	161,0	269,7
	III	5 226,7	309,6	4 609,0	1 547,9	1 605,2	1 333,7	122,2	147,8	160,2	265,6
	IV	5 362,7	239,7	4 816,4	1 690,3	1 613,0	1 396,3	116,7	139,0	167,6	297,6
2002	I	5 364,9	254,3	4 775,3	1 637,6	1 605,0	1 413,0	119,8	157,5	177,8	303,0
	II	5 449,0	285,8	4 827,9	1 703,9	1 593,8	1 412,5	117,6	155,0	180,3	.
	III	.	306,7	4 825,9	1 699,2	1 585,6	1 423,2	117,8	148,4	.	.

		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuustekninen vastuuvetäjä		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahastot	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
1998	III	1 546,6	156,7	1 389,9	3 366,3	1 929,8	1 436,5	187,9	2 520,6	2 248,9	271,7
	IV	1 539,8	155,7	1 384,1	3 825,5	2 307,8	1 517,7	172,7	2 622,8	2 351,0	271,8
1999	I	1 587,2	136,5	1 450,7	4 129,3	2 502,4	1 626,9	194,8	2 679,5	2 401,8	277,6
	II	1 505,0	126,7	1 378,2	4 251,7	2 525,3	1 726,4	211,6	2 750,1	2 468,2	282,0
	III	1 514,0	114,2	1 399,8	4 185,1	2 451,2	1 733,9	210,8	2 793,9	2 507,3	286,6
	IV	1 593,1	166,7	1 426,5	4 924,7	3 094,1	1 830,6	203,9	2 937,1	2 648,6	288,5
2000	I	1 598,5	186,9	1 411,6	5 053,4	3 124,6	1 928,7	215,9	3 054,1	2 759,4	294,7
	II	1 636,2	191,8	1 444,4	4 971,4	3 069,3	1 902,2	206,4	3 100,9	2 802,2	298,6
	III	1 712,7	210,5	1 502,2	5 047,1	3 130,2	1 916,8	204,7	3 155,8	2 853,2	302,7
	IV	1 800,7	228,3	1 572,5	5 094,7	3 226,0	1 868,7	200,4	3 186,6	2 884,9	301,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	1 928,4	315,8	1 612,6	4 778,3	2 945,9	1 832,4	225,3	3 236,8	2 929,4	307,4
	II	1 914,0	268,8	1 645,3	4 750,9	2 895,3	1 855,5	232,2	3 295,9	2 986,2	309,6
	III	1 942,0	264,0	1 678,0	4 243,9	2 509,0	1 735,0	252,8	3 271,3	2 957,9	313,4
	IV	1 954,6	252,4	1 702,1	4 607,2	2 783,4	1 823,8	260,0	3 366,3	3 048,7	317,6
2002	I	2 014,8	294,0	1 720,8	4 699,2	2 838,2	1 861,0	290,3	3 450,6	3 124,0	326,7
	II	2 044,3	256,2	1 788,1	4 286,7	2 522,6	1 764,1	293,3	3 442,4	3 112,3	330,1
	III

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

2. Velat²⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissektoreittäin										Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾	
		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾			
				Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset		Pitkä- aikaiset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1998	III	6 081,8	5 524,1	903,5	33,3	870,2	2 528,7	866,2	1 662,5	2 649,6	233,8	2 415,9	147,4
	IV	6 227,5	5 663,5	911,2	36,0	875,1	2 600,7	902,9	1 697,8	2 715,6	240,8	2 474,8	151,3
1999	I	6 259,4	5 682,7	902,1	36,3	865,8	2 595,9	921,3	1 674,6	2 761,3	251,8	2 509,6	156,8
	II	6 423,4	5 817,5	899,5	39,0	860,6	2 688,1	964,2	1 724,0	2 835,7	255,6	2 580,1	183,3
	III	6 491,4	5 886,6	884,7	37,9	846,8	2 703,0	943,7	1 759,3	2 903,6	255,4	2 648,3	191,4
	IV	6 665,1	6 039,5	900,1	42,1	858,0	2 795,4	979,8	1 815,6	2 969,5	264,1	2 705,4	201,4
2000	I	6 809,9	6 156,4	890,4	41,1	849,3	2 894,2	1 038,0	1 856,2	3 025,2	265,6	2 759,7	221,1
	II	6 958,8	6 262,2	886,0	42,0	844,0	2 994,4	1 090,7	1 903,7	3 078,3	274,4	2 804,0	219,7
	III	7 103,4	6 379,6	866,2	39,9	826,3	3 102,3	1 152,4	1 949,9	3 134,9	275,9	2 859,0	252,3
	IV	7 265,6	6 500,5	881,4	42,0	839,4	3 199,5	1 167,3	2 032,2	3 184,6	281,0	2 903,6	245,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	7 452,3	6 671,7	895,8	41,8	854,0	3 320,7	1 243,9	2 076,8	3 235,8	279,3	2 956,5	257,3
	II	7 557,6	6 762,2	879,8	42,1	837,6	3 392,5	1 266,5	2 126,1	3 285,3	285,3	3 000,1	296,2
	III	7 629,5	6 805,2	873,3	45,1	828,2	3 433,1	1 244,6	2 188,5	3 323,2	280,7	3 042,4	249,7
	IV	7 741,2	6 897,5	897,2	50,6	846,6	3 471,5	1 226,3	2 245,2	3 372,6	282,9	3 089,6	267,9
2002	I	7 815,7	6 960,9	901,5	53,3	848,2	3 508,4	1 224,4	2 283,9	3 405,8	278,3	3 127,5	289,6
	II	7 900,7	7 020,7	874,3	53,5	820,8	3 555,8	1 211,0	2 344,7	3 470,6	285,5	3 185,1	.
	III	.	7 058,4

		Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoittain							Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekeminen eläkevastuu- velka
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset					
			Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset			
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1998	III	3 925,8	3 592,3	498,6	3 093,7	333,5	55,3	278,2	2 446,1	133,8	215,3
	IV	3 928,3	3 593,2	468,2	3 125,0	335,1	55,0	280,1	2 815,2	140,3	217,2
1999	I	3 972,4	3 636,1	466,9	3 169,2	336,3	65,7	270,6	2 969,9	146,9	219,6
	II	3 955,4	3 613,2	459,3	3 153,9	342,2	66,4	275,8	3 096,3	136,6	221,9
	III	3 934,3	3 578,9	449,6	3 129,2	355,4	74,8	280,6	3 018,1	137,6	224,2
	IV	3 897,2	3 529,8	421,1	3 108,7	367,3	78,2	289,1	4 172,9	149,8	226,5
2000	I	3 954,1	3 584,9	425,3	3 159,6	369,2	78,7	290,5	4 544,5	147,6	228,4
	II	3 986,3	3 605,6	425,8	3 179,8	380,6	88,7	291,9	4 381,2	147,6	230,2
	III	4 022,5	3 621,4	421,8	3 199,6	401,1	95,6	305,5	4 223,6	147,2	232,1
	IV	4 067,5	3 648,9	400,8	3 248,1	418,6	100,6	318,0	4 069,9	153,7	233,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	4 247,9	3 790,6	429,3	3 361,3	457,3	111,5	345,8	3 718,3	154,7	236,1
	II	4 294,5	3 812,9	440,7	3 372,2	481,7	122,2	359,4	3 675,7	155,2	238,3
	III	4 377,9	3 879,6	449,9	3 429,7	498,3	135,9	362,4	3 033,3	155,4	240,5
	IV	4 391,7	3 874,5	434,3	3 440,2	517,2	134,8	382,3	3 524,1	165,5	240,0
2002	I	4 451,5	3 928,4	446,8	3 481,6	523,1	141,0	382,1	3 547,5	174,8	242,4
	II	4 541,0	4 024,9	481,8	3 543,1	516,2	125,5	390,7	3 035,0	176,1	244,8
	III

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkilistat. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Rahoitustaloustoimet

1. Rahoitusvarat¹⁾

		Käteinen ja talletukset									Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ²⁾
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin ³⁾ (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾	
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	III	-14,0	-3,7	-18,5	-17,7	2,7	-0,2	-3,3	9,0	-0,7	2,8
	IV	148,5	11,6	137,0	98,1	13,0	44,8	-18,9	-6,6	6,5	-24,5
1999	I	-40,3	-5,2	-37,7	-19,4	-15,7	10,1	-12,7	-4,2	6,8	23,4
	II	22,0	6,2	34,2	81,3	-48,9	9,4	-7,6	-8,4	-9,9	-4,3
	III	12,9	3,5	0,2	3,5	-1,1	-2,6	0,3	8,3	1,0	-2,8
	IV	138,7	22,3	95,1	44,2	36,4	10,3	4,2	8,7	12,7	-14,2
2000	I	-28,9	-15,3	0,4	6,1	0,9	-20,4	13,7	-11,9	-2,1	26,1
	II	52,6	6,7	30,0	31,9	17,8	-21,8	2,1	15,8	0,1	-12,8
	III	6,4	-2,2	-4,2	-17,3	28,8	-18,5	2,9	13,3	-0,5	-1,7
	IV	128,4	8,6	108,3	71,4	27,3	5,7	3,8	5,3	6,3	-16,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	-17,3	-19,8	13,9	-34,4	42,6	-6,1	11,8	-15,6	4,2	13,6
	II	94,6	-3,3	81,8	77,1	-4,3	6,3	2,7	15,1	0,9	5,8
	III	6,4	-23,4	48,3	25,4	3,0	13,0	7,0	-17,7	-0,8	2,5
	IV	138,3	-69,9	209,7	142,4	10,3	62,5	-5,4	-8,8	7,4	12,2
2002	I	4,5	14,6	-39,3	-53,3	-3,9	14,9	3,0	19,0	10,2	4,4
	II	104,1	31,5	72,5	72,4	0,8	1,7	-2,4	-2,5	2,5	.
	III	.	20,9	-2,2	-5,1	-7,9	10,6	0,2	-10,3	.	.
		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuustekninen vastuuvélka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Notee- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahastot	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
		11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1998	III	-12,2	-11,2	-1,1	102,6	17,1	85,6	1,0	43,0	40,3	2,7
	IV	-13,8	-2,2	-11,5	81,9	62,8	19,1	-16,1	49,7	47,6	2,1
1999	I	31,2	-13,1	44,2	102,9	2,6	100,4	2,9	64,2	58,2	6,0
	II	-41,0	-11,9	-29,0	148,3	64,9	83,4	16,8	54,1	49,6	4,5
	III	-3,3	-13,0	9,7	94,7	55,2	39,4	-0,4	57,2	52,5	4,8
	IV	90,1	50,4	39,7	-14,6	19,0	-33,6	-6,8	70,4	68,2	2,1
2000	I	2,5	26,8	-24,2	-11,1	-58,4	47,3	12,9	78,7	72,6	6,2
	II	49,2	4,4	44,8	62,9	44,1	18,8	-9,7	55,9	51,9	4,0
	III	84,3	19,5	64,7	148,7	140,2	8,4	-2,0	56,0	52,0	4,1
	IV	24,1	7,2	16,9	219,2	181,6	37,6	-4,3	60,9	61,9	-1,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	126,6	89,5	37,2	66,0	27,9	38,1	24,7	60,2	54,5	5,7
	II	-8,6	-41,7	33,1	47,2	41,2	6,0	6,3	56,9	54,5	2,4
	III	36,7	-4,9	41,6	75,4	49,4	25,9	20,0	51,0	47,3	3,7
	IV	-3,8	-16,7	12,9	0,5	-22,2	22,7	6,7	66,8	62,8	4,0
2002	I	90,4	44,3	46,1	50,2	5,5	44,8	30,1	70,0	61,5	8,4
	II	6,0	-39,3	45,3	26,1	12,0	14,1	2,6	51,9	49,1	2,9
	III

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 2) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 3) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), Muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton)

Rahoitustaloustoimet

2. Velat²⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissektoreittain											Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾
		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾			
				Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1998	III	81,1	82,2	2,8	1,4	1,4	27,6	-15,0	42,6	50,7	1,2	49,4	-0,7
	IV	160,2	151,0	8,3	2,8	5,5	75,8	37,3	38,5	76,0	7,1	68,9	3,5
1999	I	89,6	75,6	-7,7	0,3	-7,9	21,1	23,3	-2,2	76,2	9,2	67,0	1,9
	II	162,7	133,2	-4,1	2,7	-6,7	89,6	41,2	48,4	77,2	3,9	73,3	23,9
	III	70,6	71,5	-14,7	-1,1	-13,6	17,3	-16,7	34,0	67,9	-0,3	68,2	8,4
	IV	170,4	146,6	15,1	4,2	10,9	86,4	34,0	52,4	68,8	8,8	60,0	-7,0
2000	I	141,6	108,8	-8,3	-0,9	-7,4	91,9	54,7	37,2	58,0	1,6	56,4	15,1
	II	164,6	118,4	-4,7	0,9	-5,6	113,4	62,2	51,3	55,9	9,8	46,1	-0,8
	III	132,1	91,6	-16,2	-2,1	-14,1	96,6	53,4	43,2	51,8	0,0	51,8	23,2
	IV	185,2	140,1	15,6	2,1	13,5	116,3	19,6	96,7	53,2	5,3	47,9	1,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	95,8	78,5	-3,7	-0,5	-3,3	62,4	39,6	22,8	37,1	-5,1	42,2	9,2
	II	105,5	88,0	-16,4	0,3	-16,7	64,7	20,9	43,7	57,2	6,0	51,2	33,6
	III	83,6	57,9	-6,0	2,9	-8,9	50,6	-15,8	66,4	38,9	-4,2	43,1	-38,0
	IV	108,7	92,3	23,0	5,5	17,5	36,3	-17,0	53,2	49,5	2,2	47,3	4,1
2002	I	73,6	62,6	4,2	2,7	1,5	30,6	-3,8	34,4	38,8	-5,2	44,0	20,5
	II	111,4	85,6	-26,1	0,2	-26,3	73,8	-5,3	79,0	63,7	7,5	56,2	.
	III	.	37,0

		Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoittain							Yritysten liikkeeseen- laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset					
			Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset			
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1998	III	61,3	54,0	2,1	52,0	7,3	1,6	5,7	9,4	-0,4	2,2
	IV	-10,5	-15,4	-31,0	15,6	4,8	0,5	4,4	39,0	6,4	1,9
1999	I	73,9	60,5	1,1	59,4	13,4	10,5	2,9	9,4	6,6	2,3
	II	37,9	29,3	-7,4	36,7	8,5	0,6	7,9	32,7	-10,3	2,3
	III	55,7	37,8	-10,8	48,6	17,9	8,3	9,6	34,3	1,0	2,3
	IV	-12,0	-19,7	-27,7	8,0	7,7	3,3	4,3	41,6	12,1	2,3
2000	I	60,7	58,9	10,0	48,9	1,8	0,5	1,3	19,6	-2,2	1,9
	II	37,2	23,1	-1,0	24,1	14,1	10,2	3,9	27,8	0,0	1,9
	III	48,8	25,5	-2,7	28,2	23,3	7,2	16,1	68,1	-0,4	1,9
	IV	-0,5	-17,9	-27,0	9,1	17,4	5,2	12,2	53,9	6,4	1,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	74,2	37,5	32,3	5,2	36,6	11,0	25,6	51,4	1,1	2,2
	II	83,8	58,7	10,7	48,0	25,1	11,0	14,1	44,3	0,4	2,2
	III	47,6	29,6	8,7	20,8	18,0	14,1	3,9	9,6	0,2	2,2
	IV	9,0	-8,0	-22,2	14,2	17,0	-1,9	18,8	6,8	10,1	-0,5
2002	I	103,0	93,2	21,8	71,4	9,8	6,8	3,0	9,4	9,3	2,4
	II	59,0	62,4	33,9	28,5	-3,3	-15,8	12,4	5,3	1,3	2,4
	III

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Taulukko 6.2

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], ellei toisin mainita)

1. Kaikki euroalueen sektorit²⁾

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta					Rahoitusvarojen nettohankinta							
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen	Varastojen muutokset ³⁾	Valmistamattomat varat	Yhteensä	Mone-taarinen kulta ja erityiset nosto-oikeudet	Käteinen ja talletukset	Muut arvo-paperit kuin osakkeet ⁴⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus-tekni- ninen vastuu-velka	Muut sijoitukset, netto ⁵⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1995	367,6	1 092,6	-751,6	26,5	0,1	1 537,6	0,7	489,4	222,1	422,4	164,6	201,1	37,2
1996	340,4	1 122,0	-783,6	1,7	0,4	1 726,4	-3,0	394,8	398,0	384,5	312,5	193,6	46,0
1997	352,5	1 138,5	-796,8	10,8	0,1	1 912,7	-0,2	394,7	331,8	448,5	482,9	222,1	32,8
1998	412,5	1 202,5	-822,9	32,6	0,2	2 365,8	11,0	430,2	362,6	510,4	813,5	209,7	28,4
1999	450,8	1 292,4	-861,4	19,6	0,1	3 034,1	1,3	552,8	433,9	883,3	898,1	255,2	9,4
2000	490,3	1 388,4	-910,9	29,3	-16,4	2 774,0	1,3	351,5	256,0	806,8	1 112,8	250,5	-4,8
Euroalueen laajeneminen													
2001	459,6	1 433,7	-969,3	-5,2	0,5	2 486,3	-0,5	589,9	471,0	702,2	548,5	248,7	-73,5
	Nettovarallisuuden muutokset ⁶⁾				Nettovelkaantuminen								
	Yhteensä	Brutto-säästäminen	Kiinteän pääoman kuluminen	Nettopää- oman siirrot, saadut	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvo-paperit kuin osakkeet ⁴⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekni- ninen vastuu-velka			
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
1995	411,4	1 157,9	-751,6	5,0	1 493,9	486,4	277,7	384,3	139,9	205,6			
1996	409,4	1 188,4	-783,6	4,6	1 657,4	472,2	378,0	335,2	275,8	196,2			
1997	455,0	1 240,4	-796,8	11,5	1 810,2	510,5	319,0	377,7	373,1	229,8			
1998	486,1	1 298,0	-822,9	11,1	2 292,1	645,9	322,5	472,1	632,1	219,4			
1999	499,7	1 350,9	-861,4	10,2	2 985,2	926,7	494,1	750,4	551,5	262,5			
2000	516,5	1 419,0	-910,9	8,5	2 747,8	534,7	410,7	827,7	721,5	253,2			
Euroalueen laajeneminen													
2001	490,5	1 451,7	-969,3	8,1	2 455,3	683,4	478,0	567,0	483,5	243,4			

2. Yritykset

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta					Nettovarallisuuden muutokset ⁶⁾		Nettovelkaantuminen			
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopa-perit kuin osak-keet ⁴⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Brutto-säästäminen	Yhteensä	Muut arvopa-perit kuin osak-keet ⁴⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1995	156,0	570,1	-438,3	254,0	33,4	10,1	39,9	64,5	270,0	530,7	139,9	-87,3	126,0	90,6
1996	137,4	589,9	-454,4	262,5	54,4	-13,9	55,4	85,9	124,3	536,3	275,7	6,8	144,1	117,2
1997	158,7	615,9	-468,9	240,0	24,4	-12,8	46,1	94,0	111,4	544,1	287,4	12,1	154,2	111,5
1998	203,7	661,4	-487,4	420,1	55,0	-9,7	87,8	199,9	149,4	590,6	474,5	25,8	243,6	196,4
1999	222,2	708,6	-508,2	597,6	26,6	58,7	175,0	301,2	110,4	570,6	709,3	47,7	416,8	230,1
2000	322,2	776,5	-541,6	804,5	69,5	69,5	167,3	414,5	97,4	593,2	1 029,3	56,4	544,3	424,3
Euroalueen laajeneminen														
2001	219,5	798,9	-575,7	531,2	83,3	53,5	135,6	178,3	71,2	596,6	679,5	99,6	309,0	264,1

3. Kotitaloudet⁷⁾

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta					Nettovarallisuuden muutokset ⁶⁾		Netto-velkaantuminen		Lisätieto:	
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopa-perit kuin osak-keet ⁴⁾	Osakkeet ja osuudet	Vakuu- tekni- ninen vastuu-velka	Yhteensä	Brutto-säästäminen	Yhteensä	Lainat	Käytet- tävissä olevat tulot	Brutto-säästä- mis-aste ⁸⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1995	160,3	350,6	-192,6	394,2	185,2	82,1	1,2	178,7	417,6	604,8	136,9	135,8	3 409,2	17,7
1996	158,2	360,6	-203,8	434,7	145,6	24,5	93,6	189,0	431,6	619,5	161,3	160,1	3 528,0	17,6
1997	153,9	351,7	-199,1	422,5	69,1	-18,4	194,9	215,8	407,9	587,0	168,5	167,1	3 622,5	16,2
1998	162,0	361,3	-203,1	445,5	95,5	-115,5	288,8	204,4	394,8	566,8	212,7	211,4	3 736,3	15,2
1999	174,3	392,3	-215,6	478,0	115,4	6,7	198,6	242,7	383,6	555,0	268,7	267,2	3 860,0	14,4
2000	178,9	409,4	-224,2	414,8	51,8	83,2	133,1	242,9	371,8	554,8	221,9	220,2	4 012,8	13,8
Euroalueen laajeneminen														
2001	173,4	416,3	-242,5	401,9	179,4	102,4	70,0	234,4	404,1	601,9	171,1	169,2	4 290,7	14,0

Lähde: EKP.

1) Konsolidoimattomia tietoja.

2) Kaikki sektorit sisältävät julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11), Rahoitus- ja vakuutuslaitokset (S12) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).

3) Sisältää arvoesineiden nettohankinnat.

4) Ei sisällä johdannaisia.

5) Johdannaiset, muut saamiset/velat ja tilastolliset erot.

6) Muutokset johtuvat säästämisestä ja saaduista nettopääomansiirroista kiinteän pääoman (-) kulumisen huomioon ottaen.

7) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

8) Bruttosäästäminen prosentteina käytettävissä olevista tuloista.

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7.1

Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – tulot

	Yhteensä	Tulot									Pääoma-tulot	Lisätieto: verot yhteensä ²⁾		
		Välit-tömät verot	Koti-taloudet	Yritykset	Välil-liset verot	EU:n toimi-elinten	Sosiaali-turvav-maksut	Työn-antaja	Vakuu-tettu	Myyntit			Pää-oma-verot	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1992	47,4	46,7	11,9	9,8	2,0	13,0	0,9	17,1	8,7	5,4	2,4	0,7	0,6	42,6
1993	48,0	47,6	12,1	10,0	2,0	13,2	0,8	17,5	8,7	5,5	2,5	0,5	0,3	43,1
1994	47,6	47,1	11,6	9,6	2,0	13,5	0,8	17,5	8,5	5,7	2,5	0,4	0,2	42,8
1995	47,2	46,6	11,6	9,5	2,0	13,3	0,9	17,3	8,4	5,6	2,5	0,5	0,3	42,6
1996	48,0	47,5	12,0	9,6	2,3	13,4	0,8	17,6	8,7	5,6	2,5	0,5	0,3	43,3
1997	48,3	47,6	12,2	9,6	2,6	13,6	0,7	17,6	8,8	5,5	2,5	0,7	0,4	43,7
1998	47,7	47,2	12,4	9,9	2,5	14,1	0,7	16,5	8,5	4,9	2,5	0,5	0,3	43,3
1999	48,2	47,7	12,8	10,1	2,6	14,4	0,6	16,4	8,5	4,9	2,5	0,6	0,3	43,8
2000	47,9	47,4	13,0	10,2	2,7	14,2	0,6	16,2	8,4	4,9	2,4	0,5	0,3	43,7
2001	47,3	46,8	12,7	10,0	2,6	Euroalueen laajeneminen			8,4	4,8	2,3	0,6	0,3	42,9
						13,9	0,6	16,0						

2. Euroalue – menot

	Yhteensä	Menot							Pää-oma-menot	Lisätieto: perus-menot ⁴⁾				
		Yhteensä	Palkan-saaja-korvauk-set	Väli-tuote-käyttö	Korko-menot	Tulon-siirrot	Sosiaali-etuudet ja avustuk-set ³⁾	Tuki-palkkiot			EU:n toimi-elinten maksa-mat	Inves-toinnit	Pää-oman-siirrot	EU:n toimi-elinten maksa-mat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1992	52,3	47,6	11,4	5,0	5,7	25,6	21,9	2,4	0,5	4,7	3,2	1,5	0,0	46,7
1993	53,8	49,2	11,6	5,1	5,9	26,6	22,9	2,5	0,6	4,6	3,1	1,6	0,1	47,9
1994	52,7	48,3	11,3	5,0	5,5	26,5	22,9	2,4	0,6	4,3	2,9	1,5	0,0	47,1
1995	52,2	47,7	11,2	4,8	5,7	26,1	22,8	2,2	0,6	4,5	2,7	1,8	0,1	46,5
1996	52,3	48,3	11,2	4,8	5,7	26,6	23,2	2,2	0,6	4,0	2,6	1,4	0,0	46,6
1997	50,9	47,2	11,0	4,8	5,1	26,3	23,1	2,1	0,6	3,7	2,4	1,3	0,1	45,8
1998	50,0	46,1	10,7	4,6	4,7	26,0	22,6	2,1	0,5	3,9	2,4	1,5	0,1	45,2
1999	49,5	45,4	10,7	4,7	4,2	25,8	22,6	2,0	0,5	4,1	2,5	1,6	0,1	45,3
2000	48,8	44,8	10,5	4,7	4,0	25,5	22,2	1,9	0,5	4,0	2,5	1,5	0,0	44,8
2001	48,8	44,5	10,5	4,8	3,9	Euroalueen laajeneminen			0,5	4,3	2,6	1,7	0,0	44,9
						25,3	22,2	1,9						

3. Euroalue – alijäämä / ylijäämä, perusalijäämä / -ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perus alijää-mä (-) / ylijää-mä (+)	Julkinen kulutus ⁵⁾							
	Yhteensä	Valtio	Osa-valtio-hallinto	Paikal-lis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot		Yhteensä	Palkan-saaja-korvauk-set	Väli-tuote-käyttö	Luon-toismuo-toiset tulon-siirrot	Kiinteän pääoman kulu-minen	Myyntit (miinus)	Kollektiiviset kulutus-menot	Yksi-lölliset kulutus-menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1992	-4,9	-4,3	-0,3	-0,2	0,0	0,8	20,8	11,4	5,0	5,0	1,8	-2,4	8,8	12,0
1993	-5,7	-5,0	-0,4	-0,2	-0,1	0,2	21,2	11,6	5,1	5,0	1,9	-2,5	8,9	12,3
1994	-5,1	-4,4	-0,5	-0,2	0,0	0,4	20,8	11,3	5,0	5,1	1,9	-2,5	8,6	12,2
1995	-5,0	-4,2	-0,5	-0,1	-0,3	0,7	20,5	11,2	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,5	12,1
1996	-4,3	-3,6	-0,4	-0,1	-0,2	1,4	20,6	11,2	4,8	5,2	1,8	-2,5	8,5	12,1
1997	-2,6	-2,3	-0,4	0,1	0,0	2,5	20,4	11,0	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,4	12,0
1998	-2,2	-2,2	-0,2	0,1	0,1	2,5	20,0	10,7	4,6	5,1	1,7	-2,5	8,1	11,9
1999	-1,3	-1,6	-0,1	0,1	0,4	2,9	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,5	8,1	11,9
2000	-0,9	-1,3	-0,2	0,1	0,4	3,1	20,0	10,5	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,1	11,8
2001	-1,5	-1,6	-0,4	0,1	0,3	Euroalueen laajeneminen			4,8	5,1	1,7	-2,3	8,1	11,8
						2,4	20,0	10,5						

4. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)⁶⁾

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1998	-0,7	-2,2	-2,5	-2,7	-2,7	2,4	-2,8	3,1	-0,8	-2,4	-2,6	1,3
1999	-0,5	-1,5	-1,9	-1,1	-1,6	2,2	-1,8	3,6	0,7	-2,3	-2,4	1,9
2000	0,1	1,1	-1,8	-0,6	-1,3	4,4	-0,5	5,6	2,2	-1,5	-2,9	7,0
2001	0,4	-2,8	-1,2	-0,1	-1,4	1,5	-2,2	6,1	0,1	0,2	-4,1	4,9

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

1) Tuloja, menoja ja alijäämää (-) / ylijäämää (+) koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. UMTS-toimilupien myynnistä saatuja tuloja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan (euroalueen ylijäämää nämä tulot mukaan laskettuna on 0,2 %). Tiedot vuotta 1995 edeltävältä ajalta perustuvat osittain arvioihin. Euroalueen maiden ja EU:n toimielinten väliset tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen maiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.

2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.

3) Sosiaalietuudet, markkinatuottajien välittämät luontaismuotoiset sosiaaliset tulonsiirrot ja tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittole-mattomille yhteisöille.

4) Kokonaismenot miinus korkomenot.

5) Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.

6) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.

Taulukko 7.2

Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkinen velka rahoitusvaateittain ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaade				Velkoja				Muut luotonantajat ⁵⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhyt-aikaiset arvopaperit	Pitkä-aikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ²⁾				
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset	Muut sektorit	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1992	61,0	2,6	16,2	10,1	32,0	50,3	26,4	7,6	16,3	10,7
1993	67,3	2,7	17,0	10,0	37,6	52,5	27,6	8,7	16,2	14,8
1994	70,0	2,9	16,1	10,3	40,6	55,8	29,8	9,9	16,0	14,2
1995	74,2	2,9	17,7	9,9	43,8	58,3	30,5	11,0	16,9	15,9
1996	75,5	2,9	17,2	9,9	45,5	58,9	30,3	13,2	15,5	16,5
1997	74,9	2,8	16,3	8,9	46,8	56,9	29,0	14,4	13,4	17,9
1998	73,1	2,8	15,1	7,9	47,3	53,3	27,0	16,2	10,2	19,8
1999	71,9	2,9	14,1	6,9	48,0	49,7	25,3	14,8	9,6	22,3
2000	69,4	2,7	13,0	6,2	47,5	45,9	22,8	13,3	9,8	23,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	69,2	2,6	12,6	6,3	47,7	44,9	22,2	12,2	10,4	24,4

2. Euroalue – julkinen velka liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ⁴⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutta		Muut valuutat
		Valtio	Osa-valtiohallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtu-vakoi-nen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsen-valuutta ⁵⁾	Ei-koti-maan valuutta	
1992	61,0	49,8	4,7	6,1	0,4	12,3	48,7	6,4	17,8	21,1	22,1	59,7	2,2	1,3
1993	67,3	55,3	5,2	6,3	0,6	12,0	55,3	6,7	18,5	24,4	24,4	65,6	2,9	1,7
1994	70,0	57,9	5,4	6,1	0,5	11,2	58,8	7,4	16,6	26,7	26,7	68,1	3,0	1,9
1995	74,2	61,7	5,7	6,0	0,8	10,6	63,6	6,9	17,6	26,4	30,2	72,3	2,9	1,9
1996	75,5	63,0	6,1	5,9	0,5	10,2	65,2	6,3	19,3	25,4	30,8	73,5	2,7	1,9
1997	74,9	62,4	6,3	5,6	0,6	8,8	66,0	6,0	18,6	25,4	30,8	72,8	2,8	2,0
1998	73,1	61,1	6,3	5,4	0,4	7,7	65,5	5,5	16,4	26,1	30,7	71,4	3,2	1,7
1999	71,9	60,0	6,2	5,3	0,3	6,3	65,6	5,1	14,5	26,8	30,6	70,0	-	1,9
2000	69,4	57,9	6,1	5,1	0,3	5,5	63,9	4,5	14,4	27,4	27,6	67,6	-	1,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	69,2	57,7	6,2	5,0	0,3	5,8	63,4	3,2	.	.	.	67,5	-	1,7

3. Euromaat – julkinen velka

	BE 1	DE 2	GR 3	ES 4	FR 5	IE 6	IT 7	LU 8	NL 9	AT 10	PT 11	FI 12
1998	119,2	60,9	105,8	64,6	59,5	55,2	116,3	6,3	66,8	63,9	55,0	48,8
1999	114,9	61,2	105,1	63,1	58,5	49,7	114,5	6,0	63,1	64,9	54,4	46,8
2000	109,2	60,2	106,2	60,5	57,3	39,1	110,5	5,6	55,8	63,6	53,3	44,0
2001	107,6	59,5	107,0	57,1	57,3	36,4	109,8	5,6	52,8	63,2	55,5	43,4

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Julkisen sektorin nimellinen konsolidoitu bruttovelka vuoden lopussa. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu.

2) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.

3) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.

4) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.

5) Ajalta ennen vuotta 1999 ecumääräinen velka kotimaan valuuttana ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttoina.

Taulukko 7.3

Velan muutos¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkisen velan muutos aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaade				Velkoja			Muut luotonantajat ⁷⁾
		Rahoitus-tarve ²⁾	Arvostus-tekijät ³⁾	Luokit-telu-muutok-set ⁴⁾	Aggre-gaatti-vaiku-tus ⁵⁾	Kolikot ja talle-tukset	Lainat	Lyhyt-aikaiset arvo-paperit	Pitkä-aikaiset arvo-paperit	Koti-mainen luoton-antaja ⁶⁾	Raha-laitokset	Muut rahoitus-laitokset	
											11	12	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1992	6,7	5,6	0,4	0,7	0,1	0,1	1,1	1,0	4,5	4,8	3,1	0,6	1,9
1993	8,0	7,5	0,3	0,1	0,1	0,2	1,2	0,1	6,5	3,6	2,0	1,3	4,4
1994	6,0	5,2	0,2	0,7	0,0	0,4	-0,1	0,9	4,9	5,9	3,6	1,7	0,2
1995	7,8	5,5	0,2	2,2	-0,2	0,2	2,3	0,0	5,2	5,3	2,2	1,5	2,4
1996	3,8	4,2	-0,2	0,1	-0,3	0,1	0,1	0,4	3,2	2,6	0,8	2,6	1,2
1997	2,3	2,4	0,2	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,6	3,1	0,3	-0,1	1,8	2,0
1998	1,6	1,9	-0,2	0,0	0,0	0,1	-0,4	-0,6	2,6	-1,0	-0,8	2,4	2,7
1999	1,6	1,3	0,3	0,0	0,0	0,2	-0,4	-0,7	2,5	-1,6	-0,7	-0,7	3,2
2000	0,8	0,8	0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,5	-0,3	1,7	-1,5	-1,3	-0,9	2,4
Euroalueen laajeneminen													
2001	1,7	1,7	0,0	0,1	0,0	0,0	-0,1	0,4	1,3	0,4	-0,1	-0,4	1,3

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisut

	Velan muutos	Alijää-mä (-) / ylijää-mä (+) ⁸⁾	Alijäämä-/velkakoikaisut ⁹⁾											Muut ¹¹⁾
			Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset							Arvus-tus-tekijät	Luokit-telu-muu-tokset		
				Yhteensä	Käteinen ja talle-tukset	Arvo-paperit ¹⁰⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yksityis-tämis-tulot	Pääoma-sijoituk-set				
													4	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1992	6,7	-4,9	1,8	0,7	0,1	0,1	0,3	0,2	-0,1	0,2	0,4	0,3	0,7	0,0
1993	8,0	-5,7	2,3	1,5	1,3	0,2	0,3	-0,2	-0,3	0,1	0,3	0,3	0,1	0,3
1994	6,0	-5,1	0,9	0,0	-0,2	0,1	0,3	-0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	0,7	0,1
1995	7,8	-5,0	2,7	0,6	0,1	-0,1	0,5	0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	2,2	-0,3
1996	3,8	-4,3	-0,5	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,3	0,2	-0,2	-0,2	0,1	-0,2
1997	2,3	-2,6	-0,3	-0,5	0,2	-0,1	-0,1	-0,5	-0,8	0,3	0,2	0,2	-0,2	0,2
1998	1,6	-2,2	-0,6	-0,5	0,2	0,0	0,0	-0,7	-0,8	0,3	-0,2	0,0	0,0	0,1
1999	1,6	-1,3	0,3	-0,2	0,3	0,1	0,1	-0,7	-0,9	0,2	0,3	0,2	0,0	0,2
2000	0,8	0,2	1,0	1,0	0,7	0,2	0,2	-0,2	-0,4	0,2	0,1	0,0	-0,1	0,0
Euroalueen laajeneminen														
2001	1,7	-1,5	0,3	-0,3	-0,5	0,1	0,1	0,0	-0,3	0,2	0,0	0,0	0,1	0,5

Lähde: EKP.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: $(velka [t] - velka [t-1]) / BKT (t)$.
- 2) Luotonotto vastaa määritelmän mukaan julkiseen velkaan kohdistuvia transaktioita.
- 3) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopaperien preemiot tai diskonttaukset).
- 4) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulle ottamat velat.
- 5) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja määriteltävien velkojen muutosten summan välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 1999 useita eri valuuttakursseja.
- 6) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneissa valtioissa.
- 7) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneissa valtioissa sijaitsevat velkojat.
- 8) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.
- 9) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.
- 10) Ei sisällä johdannaisia.
- 11) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamisiin kohdistuvat transaktiot (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

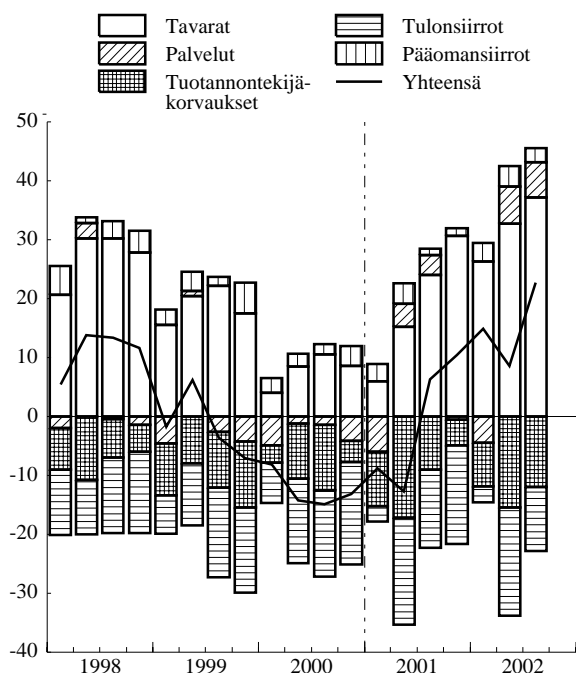
Maksutase^{1), 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pääomansiirrot	Rahoitustase						Virheelliset ja tunnistamattomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuotannon- tekijä- korvaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoitukset	Arvo- paperi- sijoitukset	Johdan- naiset	Muut sijoitukset	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	62,1	116,4	3,1	-15,2	-42,2	13,0	.	-44,5	-24,3
1998	31,9	109,0	-1,1	-28,8	-47,2	12,4	-68,4	-81,3	-110,0	-8,2	123,0	8,2	24,1
1999	-19,0	75,7	-10,7	-37,3	-46,7	12,8	11,7	-120,1	-43,0	3,8	160,8	10,1	-5,4
2000	-60,4	31,6	-11,5	-27,0	-53,4	9,8	70,0	-12,3	-115,2	-2,2	182,0	17,6	-19,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	-13,8	75,8	0,9	-39,7	-50,8	8,9	-40,5	-101,5	38,1	-3,7	8,8	17,8	45,4
2001 III	5,2	24,0	3,5	-9,0	-13,3	1,1	-53,1	-24,3	52,7	-10,4	-73,5	2,5	46,8
2001 IV	9,1	30,7	-0,5	-4,4	-16,7	1,4	-32,1	16,5	5,3	-6,9	-50,3	3,3	21,6
2002 I	11,7	26,3	-4,5	-7,4	-2,7	3,1	-26,5	-15,0	-51,8	1,6	41,8	-3,1	11,6
2002 II	5,2	32,7	6,3	-15,4	-18,5	3,5	-22,3	-4,4	67,1	-2,8	-89,0	6,7	13,7
2002 III	20,3	37,2	6,1	-12,0	-10,9	2,4	-43,2	-5,3	34,5	-8,0	-59,9	-4,5	20,5
2001 heinä	-0,8	10,5	2,1	-7,9	-5,5	0,4	-25,6	-2,8	1,8	-6,3	-18,3	0,0	26,0
2001 elo	5,3	7,4	1,0	0,0	-3,1	0,6	-6,1	-5,9	3,7	-3,5	-4,5	4,1	0,3
2001 syys	0,7	6,0	0,4	-1,1	-4,6	0,1	-21,3	-15,6	47,2	-0,6	-50,7	-1,6	20,5
2001 loka	4,1	11,4	0,5	-2,4	-5,4	0,4	-22,0	4,0	1,4	-2,9	-21,8	-2,7	17,5
2001 marras	2,7	8,8	-0,9	-0,1	-5,2	0,2	-6,8	11,7	19,9	-2,8	-35,7	0,1	3,9
2001 joul	2,3	10,4	-0,1	-1,9	-6,1	0,7	-3,2	0,8	-16,0	-1,1	7,2	5,9	0,2
2002 tammi	-0,1	3,1	-2,4	-6,4	5,6	2,6	-49,5	0,0	-41,5	3,0	-5,8	-5,3	47,1
2002 helmi	4,4	10,0	-1,7	0,0	-3,9	0,2	6,7	-8,9	-12,9	1,7	24,4	2,5	-11,4
2002 maal	7,4	13,2	-0,4	-0,9	-4,5	0,3	16,3	-6,1	2,6	-3,2	23,2	-0,2	-24,1
2002 huhti	-4,6	8,4	0,6	-7,7	-5,8	1,3	16,8	8,0	17,8	1,5	-18,9	8,4	-13,6
2002 touko	2,4	10,7	2,8	-6,0	-5,2	1,0	2,1	3,7	32,2	-2,3	-33,3	1,8	-5,5
2002 kesä	7,3	13,6	2,9	-1,7	-7,5	1,1	-41,3	-16,1	17,1	-1,9	-36,8	-3,4	32,8
2002 heinä	2,6	14,2	0,9	-9,3	-3,2	0,5	-11,2	-3,6	14,2	-7,0	-12,3	-2,5	8,1
2002 elo	9,7	11,7	1,3	-0,1	-3,2	0,7	-11,8	1,7	4,5	-1,9	-17,8	1,8	1,4
2002 syys	8,0	11,3	3,9	-2,6	-4,5	1,2	-20,3	-3,4	15,8	0,9	-29,8	-3,8	11,1

Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

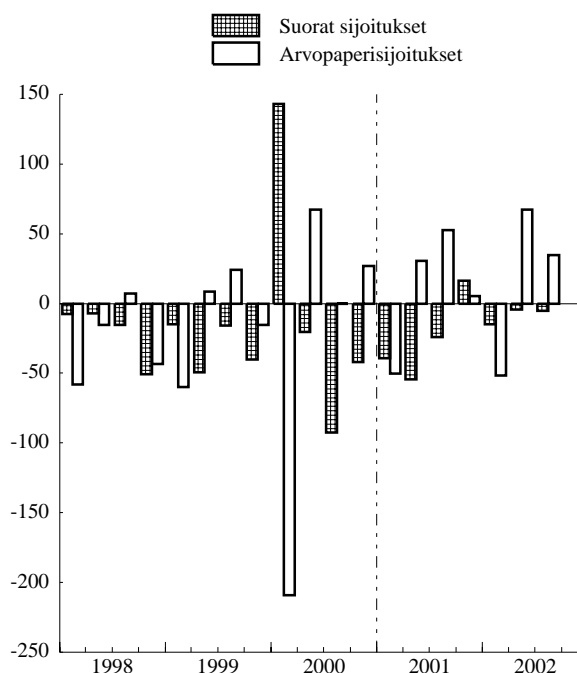
Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Viimeaikaisien ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot¹⁾

(miljardia euroa, miljardia ecua vuoden 1998 loppuun)

1. Keskeiset erät

	Vaihtotase											Pääomansiirrot		
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot 12	Menot 13	
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11			
1997	1 218,5	1 156,3	62,1	754,6	638,3	214,2	211,0	189,5	204,7	60,1	102,3	18,9	5,9	
1998	1 277,7	1 245,8	31,9	784,4	675,4	231,9	233,0	198,5	227,3	63,0	110,1	17,7	5,3	
1999	1 337,5	1 356,5	-19,0	818,3	742,5	247,4	258,1	207,0	244,3	64,8	111,5	19,1	6,3	
2000	1 612,4	1 672,8	-60,4	989,8	958,2	287,0	298,5	267,9	295,0	67,6	121,0	18,3	8,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	1 712,2	1 726,0	-13,8	1 033,0	957,1	321,6	320,6	282,0	321,7	75,7	126,5	17,0	8,1	
2001	III	420,5	415,3	5,2	252,7	228,7	86,7	83,2	65,9	74,9	15,2	28,4	2,7	1,7
	IV	432,6	423,5	9,1	264,6	233,9	81,4	81,9	70,2	74,6	16,3	33,0	4,4	3,0
2002	I	415,2	403,5	11,7	254,3	228,0	71,6	76,1	58,3	65,7	31,0	33,8	4,6	1,5
	II	429,7	424,6	5,2	267,6	234,9	83,8	77,5	62,9	78,3	15,4	33,8	4,9	1,5
	III	421,0	400,6	20,3	262,2	225,1	87,5	81,4	54,6	66,6	16,6	27,5	4,0	1,7
2001	heinä	151,4	152,2	-0,8	90,6	80,1	31,3	29,2	24,3	32,1	5,2	10,8	1,0	0,6
	elo	135,0	129,7	5,3	80,9	73,5	29,2	28,2	20,3	20,4	4,5	7,7	1,1	0,5
	syys	134,1	133,3	0,7	81,1	75,1	26,2	25,8	21,3	22,4	5,4	10,0	0,6	0,5
	loka	148,8	144,7	4,1	94,5	83,1	28,0	27,5	21,4	23,8	4,8	10,3	1,1	0,7
	marras	138,3	135,7	2,7	89,1	80,3	24,7	25,6	19,4	19,4	5,2	10,4	0,9	0,6
	joulu	145,4	143,1	2,3	81,0	70,5	28,8	28,9	29,4	31,3	6,3	12,4	2,4	1,7
2002	tammi	141,5	141,6	-0,1	79,5	76,4	24,0	26,4	20,4	26,8	17,5	11,9	3,0	0,5
	helmi	132,3	127,9	4,4	83,2	73,2	22,7	24,4	19,2	19,2	7,2	11,0	0,8	0,6
	maalis	141,5	134,0	7,4	91,5	78,3	24,9	25,3	18,7	19,6	6,3	10,8	0,8	0,5
	huhti	141,2	145,7	-4,6	88,5	80,2	27,1	26,5	20,2	27,9	5,4	11,2	1,9	0,6
	touko	143,4	141,1	2,4	89,0	78,3	28,3	25,4	20,7	26,7	5,4	10,6	1,4	0,4
	kesä	145,1	137,8	7,3	90,1	76,4	28,5	25,6	22,0	23,7	4,5	12,0	1,6	0,5
	heinä	148,6	146,0	2,6	93,0	78,8	29,7	28,8	20,1	29,4	5,8	9,0	1,1	0,6
	elo	132,8	123,1	9,7	80,8	69,1	28,4	27,1	18,1	18,2	5,5	8,7	1,3	0,7
	syys	139,5	131,5	8,0	88,4	77,1	29,4	25,5	16,4	19,0	5,3	9,9	1,6	0,4

2. Keskeiset vaihtotaseen erät (kausivaihtelusta puhdistetut)

	Vaihtotase											
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11	
2000	III	410,5	426,4	-16,0	252,9	245,0	71,6	74,2	70,2	79,0	15,8	28,2
	IV	431,7	449,5	-17,8	264,8	259,8	75,5	80,9	73,8	76,8	17,5	32,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	I	431,4	439,4	-8,0	261,1	246,2	78,4	79,5	73,0	84,2	18,9	29,5
	II	429,8	440,3	-10,4	260,7	243,5	80,8	80,4	69,8	82,6	18,5	33,8
	III	428,3	426,2	2,1	258,0	237,8	81,1	80,6	70,0	77,0	19,2	30,8
	IV	422,5	418,4	4,1	253,7	229,4	80,7	79,8	68,8	76,6	19,3	32,6
2002	I	424,1	410,3	13,9	264,2	229,5	80,3	79,6	60,1	69,3	19,5	31,8
	II	426,1	414,8	11,3	266,0	231,5	81,7	79,1	59,1	70,4	19,3	33,9
	III	426,0	407,3	18,7	265,6	230,9	81,6	78,4	57,9	67,7	21,0	30,3
2001	heinä	144,4	146,3	-1,9	86,2	80,7	27,5	27,2	24,5	26,8	6,2	11,7
	elo	144,0	140,3	3,7	87,5	79,0	27,1	27,0	23,2	25,7	6,1	8,6
	syys	139,9	139,5	0,4	84,2	78,1	26,6	26,4	22,3	24,6	6,8	10,5
	loka	141,5	140,6	0,9	85,3	77,0	26,7	26,2	22,7	26,5	6,7	10,8
	marras	138,6	137,0	1,7	84,4	76,6	26,2	26,5	21,6	23,1	6,4	10,8
	joulu	142,4	140,9	1,6	84,0	75,8	27,8	27,1	24,5	27,0	6,2	11,0
2002	tammi	142,3	136,1	6,2	86,7	75,5	27,0	26,8	21,7	25,0	6,9	8,9
	helmi	141,5	138,0	3,5	88,2	76,7	26,5	26,7	20,7	23,3	6,1	11,3
	maalis	140,3	136,1	4,2	89,3	77,4	26,8	26,1	17,7	21,0	6,5	11,6
	huhti	141,6	140,7	0,9	87,8	77,0	27,4	26,9	20,1	25,4	6,4	11,4
	touko	141,5	136,2	5,4	88,4	75,8	27,0	25,9	19,6	23,3	6,5	11,2
	kesä	142,9	138,0	5,0	89,8	78,6	27,3	26,4	19,4	21,6	6,4	11,4
	heinä	139,4	136,7	2,7	86,8	76,6	25,5	26,3	20,2	24,0	6,9	9,9
	elo	144,2	136,2	8,0	89,4	76,7	27,0	26,6	20,5	22,8	7,4	10,0
	syys	142,5	134,5	8,0	89,5	77,6	29,1	25,5	17,1	20,9	6,7	10,4

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa, bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot 1	Menot 2	Tulot 3	Menot 4	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot 5	Menot 6	Tulot 7	Menot 8	Tulot 9	Menot 10	Tulot 11	Menot 12
1999	207,0	244,3	12,7	5,0	194,4	239,4	42,7	51,2	63,9	102,3	87,8	85,8
2000	267,9	295,0	13,2	5,4	254,8	289,5	60,1	64,3	76,4	107,5	118,3	117,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	282,0	321,7	14,2	6,4	267,8	315,3	68,8	67,4	81,9	117,7	117,1	130,2
2001 II	74,7	91,9	3,6	1,8	71,2	90,1	19,4	16,5	21,5	40,7	30,3	32,9
2001 III	65,9	74,9	3,5	1,8	62,4	73,1	15,0	15,0	19,9	27,4	27,5	30,7
2001 IV	70,2	74,6	3,7	1,5	66,6	73,1	19,0	20,8	21,9	22,3	25,7	30,0
2002 I	58,3	65,7	3,5	1,2	54,8	64,5	11,6	12,7	20,1	26,6	23,0	25,2
2002 II	62,9	78,3	3,6	1,6	59,4	76,8	17,0	15,5	22,6	38,9	19,8	22,3

	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot			
	Oman pääoman tuotot		Korot		Oman pääoman tuotot		Korot	
	Tulot 13	Menot 14	Tulot 15	Menot 16	Tulot 17	Menot 18	Tulot 19	Menot 20
1999	36,2	46,7	6,5	4,5	9,5	34,0	54,4	68,4
2000	49,2	56,6	10,9	7,7	14,2	30,6	62,1	76,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	58,7	58,7	10,2	8,7	17,3	43,8	64,5	73,9
2001 II	16,9	14,0	2,5	2,5	5,6	22,6	15,8	18,1
2001 III	12,9	13,2	2,1	1,8	3,8	8,6	16,1	18,8
2001 IV	15,9	18,9	3,1	1,9	4,8	6,3	17,1	16,0
2002 I	9,5	11,4	2,1	1,3	4,5	8,4	15,7	18,2
2002 II	15,1	14,4	1,9	1,2	6,3	23,5	16,3	15,4

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Euroalueelta ulkomaille							Ulkomailta euroalueelle						
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja			Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja		
		Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset	Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset		Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset	Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1997	-93,1	48,6	
1998	-172,8	91,5	
1999	-320,5	-239,2	-25,0	-214,2	-81,3	-0,6	-80,7	200,4	146,6	3,5	143,0	53,8	0,2	53,6
2000	-436,3	-344,8	-35,8	-309,0	-91,5	-0,3	-91,2	424,0	298,1	12,2	285,9	125,9	0,1	125,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	-255,8	-164,1	-13,2	-150,9	-91,7	-0,7	-91,0	154,3	103,1	5,3	97,8	51,2	0,7	50,5
2001 III	-55,6	-36,2	-1,0	-35,2	-19,5	-0,3	-19,1	31,3	24,7	-0,7	25,4	6,6	0,1	6,6
2001 IV	-28,2	-26,9	-3,1	-23,7	-1,3	-0,1	-1,3	44,7	16,6	8,4	8,2	28,1	0,1	28,0
2002 I	-56,0	-42,2	-2,2	-40,0	-13,8	0,0	-13,8	41,0	26,1	1,1	24,9	15,0	0,0	15,0
2002 II	-41,2	-27,3	-6,4	-20,9	-13,9	-0,3	-13,6	36,8	22,4	2,6	19,8	14,4	0,1	14,4
2002 III	-23,0	-28,2	-5,4	-22,8	5,2	-0,1	5,3	17,7	10,8	-0,7	11,5	6,9	0,8	6,1
2001 heinä	-16,7	-15,7	-0,2	-15,6	-1,0	-0,1	-0,9	13,9	10,8	0,2	10,6	3,1	0,0	3,1
2001 elo	-18,6	-14,9	-1,1	-13,9	-3,6	-0,1	-3,5	12,7	7,0	-0,8	7,8	5,7	0,0	5,6
2001 syys	-20,4	-5,5	0,3	-5,8	-14,9	-0,2	-14,7	4,8	6,9	-0,1	7,0	-2,1	0,1	-2,2
2001 loka	7,3	-8,2	-0,6	-7,6	15,5	0,0	15,6	-3,3	-9,6	0,2	-9,8	6,2	0,1	6,2
2001 marras	-17,8	-7,8	0,3	-8,1	-9,9	0,0	-9,9	29,5	14,2	1,9	12,3	15,3	0,0	15,2
2001 joul	-17,8	-10,8	-2,8	-8,0	-6,9	0,0	-6,9	18,6	12,0	6,3	5,7	6,6	0,0	6,6
2002 tammi	-8,5	-9,4	-0,5	-8,9	1,0	0,0	0,9	8,5	3,0	0,2	2,8	5,5	0,1	5,5
2002 helmi	-20,1	-5,0	-0,3	-4,7	-15,1	0,0	-15,1	11,2	3,3	1,1	2,2	7,8	0,0	7,8
2002 maal	-27,5	-27,8	-1,4	-26,3	0,3	-0,1	0,4	21,4	19,7	-0,2	19,9	1,6	0,0	1,7
2002 huhti	-8,4	-4,2	-4,2	0,0	-4,2	0,0	-4,1	16,4	9,1	2,0	7,2	7,2	0,0	7,3
2002 touko	-16,6	-9,3	-1,1	-8,2	-7,2	0,0	-7,2	20,3	10,2	0,7	9,5	10,1	0,0	10,2
2002 kesä	-16,3	-13,8	-1,1	-12,7	-2,5	-0,3	-2,2	0,1	3,0	0,0	3,1	-2,9	0,1	-3,1
2002 heinä	-9,3	-12,2	-3,4	-8,8	2,9	0,0	2,9	5,7	2,2	0,8	1,4	3,5	0,1	3,4
2002 elo	-0,2	-5,7	-0,4	-5,3	5,5	-0,1	5,5	1,9	2,1	-0,9	3,0	-0,3	0,8	-1,1
2002 syys	-13,5	-10,4	-1,6	-8,8	-3,1	0,0	-3,1	10,1	6,4	-0,6	7,1	3,7	0,0	3,7

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Ei sisällä eurojärjestelmää.

Taulukko 8.5

Maksutase: arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Vaateittain²⁾

	Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
					Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998	-363,3	253,3	-116,2	104,0	-247,1	-238,9	-8,2	149,3	121,6	27,7
1999	-311,3	268,3	-156,5	92,3	-154,8	-155,0	0,1	176,0	117,0	59,0
2000	-411,3	296,1	-287,9	50,8	-123,4	-114,6	-8,8	245,4	232,2	13,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	-288,0	326,1	-108,6	231,1	-179,4	-158,7	-20,7	95,0	90,4	4,5
2001 III	-26,3	79,1	-1,1	52,0	-25,2	-15,6	-9,6	27,1	34,5	-7,4
2001 IV	-87,0	92,3	-24,8	60,5	-62,2	-51,3	-10,9	31,8	28,6	3,1
2002 I	-73,0	21,2	-33,6	30,4	-39,4	-20,8	-18,6	-9,2	1,0	-10,2
2002 II	-49,5	116,6	-12,9	34,2	-36,5	-22,9	-13,6	82,4	55,2	27,2
2002 III	-17,6	52,1	9,6	1,6	-27,2	-15,5	-11,7	50,5	29,9	20,6
2001 heinä	-18,2	20,0	-10,3	15,1	-7,9	-8,5	0,6	4,9	2,5	2,4
2001 elokuu	-22,9	26,7	-4,7	12,6	-18,3	-16,0	-2,3	14,1	21,2	-7,2
2001 syys	14,8	32,4	13,9	24,2	1,0	8,9	-8,0	8,2	10,8	-2,6
2001 loka	-32,7	34,1	-8,0	23,1	-24,7	-17,8	-6,9	11,0	9,1	2,0
2001 marras	-40,8	60,7	-10,2	24,8	-30,6	-17,1	-13,6	35,9	37,8	-1,9
2001 joulukuu	-13,5	-2,5	-6,6	12,6	-6,8	-16,4	9,5	-15,1	-18,2	3,1
2002 tammi	-26,9	-14,6	-14,9	12,9	-12,0	-2,4	-9,6	-27,5	-15,5	-12,0
2002 helmi	-17,8	4,9	-8,8	8,0	-8,9	-5,4	-3,6	-3,1	0,0	-3,0
2002 maaliskuu	-28,3	30,9	-9,8	9,5	-18,5	-13,0	-5,4	21,4	16,5	4,9
2002 huhti	-11,0	28,8	-1,9	6,4	-9,1	-9,3	0,2	22,4	12,9	9,5
2002 touko	-29,3	61,5	-5,6	28,9	-23,6	-14,2	-9,5	32,5	17,4	15,1
2002 kesä	-9,2	26,3	-5,4	-1,2	-3,8	0,6	-4,4	27,5	24,9	2,6
2002 heinä	-15,9	30,1	-7,2	3,0	-8,7	-3,0	-5,7	27,1	17,8	9,3
2002 elokuu	-3,4	7,9	4,0	-0,7	-7,5	-9,2	1,7	8,6	1,1	7,6
2002 syys	1,8	14,0	12,8	-0,7	-10,9	-3,3	-7,6	14,7	11,0	3,7

2. Saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet					Velkapaperit									
	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ³⁾	Muut kuin rahalaitokset			Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ³⁾	Joukkolainat			Rahamarkkinapaperit				
			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit			Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ³⁾	Muut kuin rahalaitokset		Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ³⁾	Muut kuin rahalaitokset	
										Yhteensä	Julkisyhteisöt			Muut sektorit	Yhteensä
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1999	0,1	-1,5	-155,1	-2,1	-153,0	0,1	-15,4	-139,7	-1,7	-138,0	0,9	-8,1	7,3	-0,1	7,5
2000	-0,1	-4,3	-283,5	-2,6	-280,9	-1,9	-46,3	-66,4	-1,5	-64,9	2,2	-15,5	4,5	-1,0	5,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	-0,4	3,8	-112,0	-2,0	-110,0	1,9	-71,7	-88,9	-1,2	-87,7	-2,3	-34,3	16,0	-0,1	16,1
2001 III	-0,1	3,5	-4,6	-0,4	-4,1	1,0	5,6	-22,2	-0,1	-22,0	0,1	-13,9	4,3	-0,5	4,8
2001 IV	-0,1	4,7	-29,4	-0,5	-28,9	-0,7	-38,1	-12,4	-0,3	-12,2	-0,3	-3,8	-6,8	1,9	-8,8
2002 I	0,0	-4,9	-28,7	-1,4	-27,3	0,4	-4,5	-16,7	-0,5	-16,2	0,8	-13,6	-5,8	-1,2	-4,6
2002 II	-0,1	-3,6	-9,3	-2,0	-7,3	2,4	-2,1	-23,2	0,2	-23,5	-0,1	-2,4	-11,1	-0,1	-11,0
2002 III	0,0	2,6	7,0	.	.	-0,8	-3,5	-11,2	.	.	0,8	-12,1	-0,4	.	.
2002 huhti	-0,1	1,4	-3,3	.	.	2,0	1,7	-13,0	.	.	0,5	-1,1	0,8	.	.
2002 touko	0,0	-4,5	-1,2	.	.	1,0	-6,2	-9,0	.	.	-1,0	-2,4	-6,1	.	.
2002 kesä	0,0	-0,5	-4,8	.	.	-0,7	2,4	-1,2	.	.	0,4	1,1	-5,9	.	.
2002 heinä	0,0	0,2	-7,3	.	.	0,5	3,5	-7,0	.	.	0,5	-6,2	0,0	.	.
2002 elokuu	0,1	2,3	1,6	.	.	-0,8	-4,8	-3,6	.	.	-0,1	0,2	1,6	.	.
2002 syys	-0,1	0,1	12,7	.	.	-0,5	-2,2	-0,6	.	.	0,4	-6,1	-2,0	.	.

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisien ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

3) Ei sisällä eurojärjestelmää.

Taulukko 8.6

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain^{1), 2)}

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	-81,9	204,9	-0,7	3,5	-1,0	-6,1	-22,6	192,4	-37,6	40,4	15,0	152,0	-57,6	15,2
1999	-31,9	192,7	-2,0	6,6	3,3	-13,0	16,3	161,2	-47,2	53,8	63,5	107,4	-49,4	37,8
2000	-178,9	361,0	-1,1	0,9	-2,2	0,9	-130,3	289,4	-50,0	53,0	-80,4	236,3	-45,3	69,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	-240,9	249,6	0,6	4,4	2,9	-1,1	-227,2	234,1	-44,4	20,1	-182,9	214,0	-17,2	12,2
2001 III	-57,0	-16,5	1,0	-1,0	-1,0	0,1	-55,0	-27,2	-8,7	12,0	-46,3	-39,2	-2,0	11,6
2001 IV	-61,3	11,0	-0,4	3,7	1,9	4,2	-45,9	4,7	-17,6	-8,7	-28,3	13,4	-16,9	-1,7
2002 I	19,1	22,8	-0,4	1,2	-0,7	-8,4	18,4	25,8	-2,1	10,2	20,4	15,6	1,8	4,1
2002 II	-80,8	-8,2	-0,6	-3,5	-0,1	3,7	-63,0	-10,6	-7,5	21,8	-55,5	-32,3	-17,2	2,2
2002 III	-58,8	-1,1	0,3	-0,1	0,5	-3,1	-38,2	16,0	-6,8	8,7	-31,5	7,3	-21,3	-13,8
2001 heinä	45,0	-63,3	0,7	-0,5	-2,0	1,0	44,0	-67,1	-2,1	1,9	46,1	-69,0	2,2	3,3
2001 elo	-30,3	25,8	0,1	-2,4	1,4	-2,6	-31,3	26,6	-4,9	3,8	-26,4	22,8	-0,5	4,2
2001 syys	-71,7	21,0	0,1	1,9	-0,4	1,7	-67,7	13,3	-1,7	6,3	-66,0	7,0	-3,8	4,2
2001 loka	-35,4	13,5	-0,5	4,5	-0,6	2,1	-23,2	6,6	-3,7	1,9	-19,5	4,7	-11,1	0,3
2001 marras	-61,4	25,7	0,0	2,0	2,5	2,5	-53,3	22,4	-9,6	-13,3	-43,6	35,7	-10,6	-1,2
2001 joul	35,5	-28,3	0,1	-2,8	0,1	-0,4	30,5	-24,3	-4,3	2,7	34,8	-27,0	4,8	-0,8
2002 tammi	1,3	-7,0	-0,7	2,6	-1,4	-8,8	14,3	0,5	-1,5	5,5	15,9	-5,0	-10,9	-1,3
2002 helmi	26,2	-1,8	-0,1	-3,8	1,0	-1,6	5,3	12,3	-6,6	1,2	11,9	11,1	20,1	-8,8
2002 maal	-8,5	31,6	0,4	2,4	-0,2	2,1	-1,3	13,0	6,0	3,5	-7,3	9,5	-7,3	14,2
2002 huht	-43,5	24,6	-0,4	-4,3	1,7	5,6	-30,1	23,4	-4,2	8,2	-25,9	15,2	-14,6	-0,1
2002 touk	-66,3	33,0	-0,1	-0,5	-1,0	-0,4	-56,6	35,3	-5,2	8,7	-51,4	26,6	-8,6	-1,5
2002 kesä	28,9	-65,8	-0,1	1,3	-0,7	-1,6	23,7	-69,2	1,9	4,9	21,8	-74,1	6,0	3,8
2002 heinä	-3,5	-8,7	0,4	2,7	-0,4	-1,2	11,1	-3,8	4,6	5,4	6,5	-9,2	-14,6	-6,4
2002 elo	12,2	-30,0	0,1	-5,0	0,5	-2,3	12,9	-16,9	-3,2	2,8	16,2	-19,7	-1,3	-5,8
2002 syys	-67,5	37,6	-0,2	2,1	0,3	0,4	-62,3	36,7	-8,2	0,5	-54,1	36,2	-5,3	-1,6

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain¹⁾

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	1	2	3	4	5	6
1999	-1,2	6,7	5,5	-0,8	-0,1	-0,9
2000	-1,1	0,9	-0,2	0,0	0,0	0,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001	0,6	4,4	5,0	0,0	0,0	0,0
2001 II	-0,8	4,3	3,5	0,0	0,0	0,0
2001 III	1,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2001 IV	-0,4	3,8	3,4	0,0	0,0	0,0
2002 I	-0,4	1,2	0,7	0,0	0,0	0,0
2002 II	-0,6	-3,5	-4,1	0,0	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat			
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	
	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1999	0,0	0,0	0,0	4,4	-13,1	-8,7	-1,2	0,2	-1,0	
2000	0,1	0,0	0,1	-1,4	0,8	-0,5	-0,9	0,1	-0,8	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	-0,1	0,0	-0,1	4,4	-1,1	3,3	-1,4	0,1	-1,3	
2001 II	0,0	0,0	0,0	0,7	2,8	3,5	-0,4	0,1	-0,3	
2001 III	0,0	0,0	0,0	-0,7	0,2	-0,6	-0,3	0,0	-0,3	
2001 IV	0,0	0,0	0,0	2,1	4,1	6,2	-0,1	0,1	-0,1	
2002 I	0,0	0,0	0,0	-0,4	-8,1	-8,5	-0,3	-0,3	-0,6	
2002 II	1,4	0,0	1,4	-1,2	3,5	2,3	-0,3	0,2	-0,1	

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	16	17	18	19	20	21
1999	15,5	160,5	176,0	0,8	0,7	1,5
2000	-126,3	284,0	157,8	-4,1	5,3	1,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001	-213,3	224,3	10,9	-13,9	9,8	-4,1
2001 II	13,3	-10,6	2,7	-3,6	2,8	-0,8
2001 III	-53,9	-29,1	-82,9	-1,1	1,8	0,7
2001 IV	-41,2	3,4	-37,8	-4,7	1,3	-3,4
2002 I	23,9	19,8	43,7	-5,5	6,0	0,5
2002 II	-62,1	-9,3	-71,4	-0,9	-1,3	-2,2

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat			
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	
	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
1999	-7,5	4,8	-2,7	-18,9	21,7	2,8	-23,0	11,3	-11,7	
2000	-14,5	10,4	-4,1	-25,2	64,4	39,2	-5,7	-5,0	-10,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	-0,6	0,7	0,1	-16,2	10,9	-5,3	-0,3	0,6	0,3	
2001 II	-2,0	0,5	-1,4	-0,1	7,1	7,1	2,5	-1,0	1,5	
2001 III	0,8	-0,9	-0,1	-0,9	11,1	10,2	-1,9	1,4	-0,5	
2001 IV	2,6	-1,2	1,3	-19,4	-1,0	-20,4	-0,1	0,6	0,5	
2002 I	-0,6	-0,5	-1,1	3,9	3,4	7,3	-1,5	1,2	-0,3	
2002 II	-5,0	-0,7	-5,7	-12,1	2,0	-10,1	-0,1	0,9	0,8	

3. Valuuttavaranto¹⁾

	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdannaiset	
						Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	10,1	0,3	1,0	2,0	6,1	12,5	-12,1	0,2	3,5	2,0	-0,1	0,8
2000	17,6	1,0	0,3	2,9	13,3	4,3	4,6	0,0	-5,6	10,1	-0,1	0,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	17,8	0,6	-1,0	-4,2	22,5	10,0	-5,3	-1,1	20,4	-1,6	0,0	0,0
2001 II	2,5	-0,1	-0,6	-0,7	4,0	0,2	-1,8	0,0	5,5	0,0	0,0	0,0
2001 III	2,5	0,2	0,1	-4,5	6,7	-0,9	3,1	0,0	4,9	-0,4	0,0	0,0
2001 IV	3,3	0,1	-0,1	0,8	2,4	2,7	1,7	0,0	4,8	-6,9	0,0	0,0
2002 I	-3,1	-0,2	0,0	-0,4	-2,4	-1,7	-12,4	0,0	4,2	7,4	0,0	0,0
2002 II	6,7	0,5	0,5	-2,1	7,8	-0,6	1,2	0,0	4,3	3,1	-0,2	0,0

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.7

Ulkomainen varallisuus¹⁾ ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; ajanjakson lopun kantatieto)

1. Yhteenvedo ulkomaisesta varallisuudesta

	Yhteensä		Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset	Johdannaiset	Muut sijoitukset	Valuuttavaranto
	1	% BKT:stä 2					
Ulkomainen nettovarallisuus^{2,3)}							
1997	16,3	0,3	181,5	-750,5	-5,9	223,8	367,3
1998	-170,1	-2,8	152,0	-748,5	2,3	86,5	337,6
1999	-297,3	-4,7	369,6	-881,2	16,0	-183,9	382,2
2000	-414,7	-6,3	428,4	-804,9	8,5	-437,2	390,4
2001	-152,2	-2,2	530,7	-682,7	-5,9	-387,0	392,7
Saamiset							
1999	5 796,7	-	1 174,5	2 058,1	111,1	2 070,8	382,2
2000	6 740,0	-	1 609,7	2 344,1	117,9	2 277,9	390,4
2001	7 459,4	-	1 859,9	2 499,8	123,7	2 583,4	392,7
Velat							
1999	6 094,0	-	804,9	2 939,3	95,1	2 254,7	-
2000	7 154,7	-	1 181,2	3 149,1	109,3	2 715,1	-
2001	7 611,6	-	1 329,2	3 182,5	129,5	2 970,5	-

2. Suorat sijoitukset

	Euroalueelta ulkomaille						Ulkomailta euroalueelle					
	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)			Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)		
	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	938,7	85,7	853,0	235,8	1,8	234,0	606,3	24,3	582,0	198,6	1,7	196,9
2000	1 256,0	115,9	1 140,1	353,7	2,3	351,3	880,6	31,8	848,8	300,7	1,8	298,9
2001	1 478,4	132,0	1 346,4	381,5	2,6	378,9	985,6	42,4	943,2	343,6	2,6	341,0

3.1. Arvopaperisijoitukset vaateittain

	Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
			Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit
1	2	3	4	5	6	7	8	
1999	1 013,6	1 698,1	1 044,4	937,2	107,2	1 241,2	1 138,5	102,7
2000	1 183,6	1 627,6	1 160,5	1 038,4	122,1	1 521,5	1 399,9	121,6
2001	1 111,5	1 577,6	1 388,3	1 208,1	180,1	1 604,9	1 505,5	99,4

3.2. Arvopaperisijoitukset: saamiset vaateittain ja sijoittajasektoreittain

	Osakkeet					Velkapaperit									
	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset			Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit					
			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset		Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset			
								Yhteensä	Julkisyhteisöt			Muut sektorit	Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1999	0,4	25,9	987,3	4,1	983,2	4,5	257,2	675,4	6,2	669,3	2,6	68,5	36,1	0,2	35,9
2000	0,9	42,7	1 140,0	5,6	1 134,4	3,4	328,5	706,5	5,7	700,9	0,5	85,6	36,0	0,1	35,8
2001	1,2	43,7	1 066,7	6,6	1 060,0	2,1	422,1	784,0	8,0	776,0	2,8	125,2	52,1	0,2	51,9

Lähde: EKP.

1) 12 maata käsittävän euroalueen tietoja eli Kreikan tiedot ovat mukana.

2) Saamiset vähennettynä veloilla.

3) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

4) Ei sisällä eurojärjestelmää.

4. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain

	Eurojärjestelmä						Julkisyhteisöt							
	Yhteensä		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat		Yhteensä		Kauppaluotot		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	3,1	27,4	3,0	27,1	0,1	0,3	125,5	57,3	2,5	0,1	72,4	45,4	50,6	11,8
2000	3,0	32,2	2,9	31,9	0,1	0,3	133,8	60,0	2,8	0,2	77,5	47,7	53,5	12,1
2001	3,0	36,4	2,9	36,2	0,1	0,2	132,5	63,8	3,1	0,2	73,6	51,4	55,9	12,3

	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit							
	Yhteensä		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat		Yhteensä		Kauppaluotot		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
1999	1 317,7	1 823,5	1 291,8	1 798,1	25,9	25,5	624,5	346,5	161,0	90,7	394,2	225,7	69,3	30,1
2000	1 458,5	2 168,4	1 421,4	2 126,4	37,1	42,0	682,6	454,5	179,5	110,2	418,9	314,8	84,2	29,5
2001	1 719,5	2 407,3	1 668,6	2 354,1	50,9	53,2	728,4	462,9	177,6	109,7	478,4	321,9	72,4	31,4

5. Eurojärjestelmän ja Euroopan keskuspankin valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto													Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset	
	Yhteensä	Kulta	Valuuttasaamiset										Muut saamiset		
			Erityiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdannaiset			
						Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Yhteensä	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Eurojärjestelmä³⁾

1998 joulukuu ⁴⁾	329,4	99,6	404,131	5,2	23,4	201,2	12,6	19,6	169,0	0,0	116,6	52,4	0,0	0,0	7,6
1999 joulukuu	372,1	116,4	402,762	4,5	24,3	226,9	13,5	23,0	190,7	0,0	133,9	56,8	-0,2	0,0	14,6
2000 joulukuu	377,2	117,1	399,537	4,3	20,8	235,0	9,7	20,1	204,4	0,0	154,0	50,4	0,7	0,0	15,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	390,4	118,4	404,119	4,3	21,2	246,5	16,8	20,5	208,5	0,0	158,1	50,4	0,7	0,0	16,3
2001 joulukuu	392,7	126,1	401,876	5,5	25,3	235,8	8,0	25,9	201,5	1,2	147,0	53,3	0,4	0,0	24,9
2002 heinäkuu	372,0	124,6	400,199	4,8	26,6	216,0	9,9	37,9	167,8	-	-	-	0,4	0,0	20,0
2002 elokuu	372,9	127,2	399,953	5,0	26,4	214,2	10,0	34,2	169,7	-	-	-	0,4	0,0	17,4
2002 syyskuu	380,9	131,3	400,033	4,9	26,3	218,3	13,1	36,5	168,4	-	-	-	0,4	0,0	18,5
2002 lokakuu	375,5	128,5	400,114	4,9	25,9	216,1	10,4	40,9	164,4	-	-	-	0,5	0,0	20,8

Euroopan keskuspankki⁵⁾

1999 joulukuu	49,3	7,0	24,030	0,0	0,0	42,3	0,3	7,8	34,3	0,0	27,8	6,5	0,0	0,0	2,6
2000 joulukuu	45,3	7,0	24,030	0,0	0,0	38,2	0,6	6,8	30,6	0,0	20,4	10,2	0,3	0,0	3,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 joulukuu	49,3	7,8	24,656	0,1	0,0	41,4	0,8	7,0	33,6	0,0	23,5	10,1	0,0	0,0	3,6
2002 heinäkuu	46,9	7,7	24,656	0,1	0,0	39,1	1,1	9,9	28,1	-	-	-	0,0	0,0	3,4
2002 elokuu	45,9	7,8	24,656	0,2	0,0	37,9	1,4	6,8	29,7	-	-	-	0,0	0,0	2,8
2002 syyskuu	46,5	8,1	24,656	0,2	0,0	38,2	1,1	7,9	29,2	-	-	-	0,0	0,0	2,7
2002 lokakuu	45,8	7,9	24,656	0,2	0,0	37,7	1,1	9,4	27,2	-	-	-	0,0	0,0	3,0

Lähde: EKP.

1) Valuuttavarantoa ja valuuttamääräistä likviditeettiä koskevan raportointimallin mukaisia lisätietoja on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

2) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

3) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuun.

4) Tilanne 1.1.1999.

5) Osa eurojärjestelmän valuuttavarantoa.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Arvot, määrät ja yksikköarvot hyödykkeittäin^{1), 2)}

(kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Tavaroiden vienti (fob)					Tavaroiden tuonti (cif)					Yhteensä (kp.) (2000 = 100)		
	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Öljy	Vienti	Tuonti
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Arvot (miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; 2000 = 100 sarakkeet 12 ja 13)													
1998	797,1	369,9	179,9	214,0	697,8	711,4	393,5	123,0	175,9	540,3	41,6	79,2	71,1
1999	832,8	386,5	183,2	224,2	725,0	781,2	423,2	143,6	192,1	590,6	61,5	82,5	78,1
2000	1 013,7	482,6	221,7	265,4	883,2	1 008,4	579,8	179,4	218,1	730,2	118,9	100,0	100,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	1 059,4	489,2	234,3	285,5	925,4	1 010,5	572,0	176,8	224,4	732,8	107,4	105,9	98,9
2001 III	257,7	118,7	55,8	71,0	225,2	239,5	135,3	38,9	56,4	172,1	28,0	106,2	98,5
2001 IV	272,2	121,6	62,9	74,6	237,5	247,1	136,0	44,7	56,8	180,4	23,1	104,2	94,1
2002 I	258,2	118,7	53,9	72,7	225,7	239,2	134,5	39,5	55,7	175,6	22,7	107,1	94,2
2002 II	272,0	126,5	57,6	74,6	237,6	247,7	141,1	40,5	56,9	180,0	25,7	107,4	95,5
2002 III	264,9	119,7	55,3	74,7	231,1	231,1	128,3	36,7	55,6	168,0	.	107,8	93,8
2002 huhti	90,3	41,8	18,9	25,3	78,8	85,8	48,7	14,5	19,5	62,1	8,8	107,2	96,8
2002 touko	91,0	42,9	19,3	24,4	79,4	82,2	47,0	13,5	18,6	59,7	8,8	109,2	95,8
2002 kesä	90,6	41,8	19,4	24,8	79,5	79,6	45,3	12,5	18,8	58,3	8,1	105,7	93,9
2002 heinä	94,4	42,4	19,3	26,9	82,5	80,1	44,2	12,4	19,6	58,3	8,5	105,3	92,7
2002 elo	81,2	36,7	17,5	22,5	70,7	71,2	39,0	11,5	17,5	51,6	8,3	109,3	94,9
2002 syys	89,3	40,6	18,5	25,2	77,8	79,8	45,0	12,8	18,6	58,1	.	108,8	93,9
Määrät (vuotuinen prosenttimuutos; 2000 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾													
1998	3,6	4,2	6,0	3,8	4,0	11,4	8,2	21,8	7,7	13,4	-4,5	87,6	89,7
1999	2,2	2,8	-0,8	3,3	1,4	6,1	3,5	12,9	7,7	7,1	6,0	89,3	95,2
2000	12,4	12,5	12,7	12,7	13,6	5,9	6,8	11,7	4,5	8,9	4,7	100,0	100,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	1,7	-1,1	4,3	3,8	2,0	-1,6	-1,9	-5,7	-2,6	-3,7	-1,3	101,9	98,2
2001 III	0,3	-2,3	2,8	2,8	0,9	-4,4	-4,6	-11,1	-2,3	-6,7	-2,9	102,2	97,7
2001 IV	-2,7	-7,1	-1,1	1,0	-3,3	-2,8	-3,5	-13,0	-2,7	-6,7	-0,3	100,2	96,9
2002 I
2002 II
2002 III
2002 huhti
2002 touko
2002 kesä
2002 heinä
2002 elo
2002 syys
Yksikköarvot (vuotuinen prosenttimuutos; 2000 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾													
1998	0,9	-0,7	0,8	2,0	1,5	-5,4	-6,5	-3,6	1,2	-1,1	-30,4	90,5	79,4
1999	2,3	1,7	2,7	1,4	2,4	3,5	3,9	3,4	1,4	2,0	39,4	92,4	82,0
2000	8,3	11,0	7,4	5,1	7,2	21,9	28,3	11,8	8,7	13,5	84,8	100,0	100,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	3,7	3,0	3,0	5,2	3,9	0,5	-0,3	3,1	5,0	2,8	-11,5	103,9	100,6
2001 III	3,1	0,8	2,3	6,6	3,0	-0,4	-2,3	2,4	5,3	2,2	-12,7	104,3	100,7
2001 IV	0,2	0,2	0,5	2,0	1,1	-10,5	-12,6	-2,9	-0,2	-5,2	-34,0	103,9	97,0
2002 I
2002 II
2002 III
2002 huhti
2002 touko
2002 kesä
2002 heinä
2002 elo
2002 syys

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin laskelmiin perustuvat EKP:n laskelmat (määrälaskelmat ja yksikköarvojen puhdistus kausivaihtelusta).

- Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).
- Hyödykejako sarakkeissa 2–4 ja 7–9 noudattaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden (sarakkeet 5 ja 10) ja öljyn (sarake 11) hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).
- Vuoden 2001 prosenttimuutokset on laskettu käyttäen euroalueen (pl. Kreikka) yksikköarvoindeksejä.

2. Maaryhmittäin ja maittain¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Yhteensä (kp.)	Iso- Britannia	Ruotsi	Tanska	Hakija- maat	Sveitsi	Yhdys- vallat	Japani	Aasia pl. Japani	Afriikka	Latina- lainen Amerikka	Muut maat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vienti (fob)													
1998	797,1	-	150,5	31,6	20,6	101,5	51,1	120,3	23,9	114,9	49,7	42,4	90,5
1999	832,8	-	161,4	33,1	21,1	102,9	56,1	135,1	26,8	119,2	48,4	39,1	89,6
2000	1 013,7	-	189,7	38,8	23,2	131,0	63,4	171,4	34,2	151,6	56,1	46,7	107,8
Euroalueen laajeneminen													
2001	1 059,4	-	200,8	36,7	24,1	137,1	66,3	180,0	34,5	165,3	60,3	49,8	104,4
2001	III	257,7	266,3	49,2	8,3	5,9	32,9	16,1	43,9	8,2	40,4	14,5	26,2
	IV	272,2	261,3	50,4	9,6	6,1	36,0	16,2	44,9	8,8	43,3	15,9	28,4
2002	I	258,2	268,5	51,5	9,1	6,0	33,9	15,9	44,6	7,9	39,4	14,0	25,6
	II	272,0	269,3	50,5	9,2	6,2	38,4	16,2	45,7	7,8	42,9	15,6	28,1
	III	264,9	270,3
2002	huhti	90,3	89,6	17,1	3,4	2,0	12,4	5,5	15,4	2,6	14,0	5,1	9,2
	touko	91,0	91,3	17,0	2,9	2,0	13,1	5,1	15,6	2,6	14,3	5,4	9,4
	kesä	90,6	88,4	16,4	3,0	2,2	12,9	5,6	14,8	2,6	14,5	5,1	9,6
	heinä	94,4	88,0	17,6	2,5	1,9	13,0	5,4	15,7	2,9	15,2	5,3	9,6
	elo	81,2	91,4	14,8	2,7	1,8	10,9	4,7	14,0	2,5	13,3	4,8	9,6
	syys	89,3	90,9	9,6
Muutos edellisestä vuodesta, %													
2002	syys	7,9	-	7,9
Tuonti (cif)													
1998	711,4	-	122,6	30,9	17,4	71,6	40,9	104,8	48,5	132,0	45,8	29,3	67,6
1999	781,2	-	131,0	33,2	18,6	80,4	43,2	113,2	53,9	151,8	49,0	30,4	76,5
2000	1 008,4	-	156,6	38,0	21,8	101,2	49,8	140,7	65,5	211,6	72,2	39,7	111,5
Euroalueen laajeneminen													
2001	1 010,5	-	153,8	34,0	21,2	117,3	52,9	138,0	58,7	207,8	74,0	40,9	112,0
2001	III	239,5	252,0	35,9	7,7	5,2	28,4	12,1	31,1	13,1	50,9	18,1	26,9
	IV	247,1	240,7	38,8	8,6	5,7	30,0	13,9	32,7	13,5	50,4	16,9	27,1
2002	I	239,2	241,0	35,8	8,2	5,1	29,3	12,7	32,9	12,8	49,2	17,8	26,1
	II	247,7	244,4	36,8	8,8	5,2	31,3	13,6	32,9	13,5	48,7	17,1	29,2
	III	231,1	240,1
2002	huhti	85,8	82,6	12,6	3,1	1,7	10,6	4,7	11,8	4,7	16,5	6,0	10,2
	touko	82,2	81,7	12,5	2,8	1,7	10,1	4,4	10,8	4,4	16,6	5,9	9,5
	kesä	79,6	80,0	11,7	2,9	1,7	10,6	4,4	10,2	4,3	15,6	5,2	9,4
	heinä	80,1	79,1	11,4	2,5	1,7	10,9	4,4	9,7	4,2	17,1	5,7	9,4
	elo	71,2	80,9	9,9	2,3	1,7	8,9	3,6	9,3	3,8	16,1	4,6	9,4
	syys	79,8	80,1	9,4
Muutos edellisestä vuodesta, %													
2002	syys	1,5	-	1,5
Tase													
1998	85,7	-	28,0	0,7	3,2	29,9	10,2	15,5	-24,6	-17,1	3,9	13,1	22,9
1999	51,6	-	30,4	-0,1	2,6	22,5	12,9	21,9	-27,1	-32,6	-0,6	8,7	13,1
2000	5,3	-	33,1	0,8	1,4	29,8	13,6	30,7	-31,3	-60,0	-16,1	7,0	-3,7
Euroalueen laajeneminen													
2001	48,9	-	47,1	2,7	2,9	19,8	13,4	42,0	-24,2	-42,5	-13,7	8,9	-7,6
2001	III	18,2	14,3	13,3	0,6	0,7	4,5	4,0	12,8	-4,8	-10,5	-3,6	-0,7
	IV	25,1	20,6	11,6	1,0	0,4	5,9	2,3	12,3	-4,7	-7,1	-1,1	1,3
2002	I	19,0	27,4	15,7	1,0	0,9	4,6	3,2	11,7	-4,9	-9,8	-3,8	-0,5
	II	24,3	24,9	13,7	0,4	1,0	7,1	2,7	12,9	-5,7	-5,9	-1,5	-1,0
	III	33,8	30,3
2002	huhti	4,5	7,0	4,5	0,3	0,3	1,8	0,8	3,5	-2,1	-2,5	-1,0	-1,0
	touko	8,8	9,6	4,4	0,1	0,3	2,9	0,7	4,8	-1,9	-2,2	-0,5	-0,2
	kesä	11,0	8,3	4,8	0,0	0,4	2,3	1,2	4,6	-1,7	-1,1	-0,1	0,2
	heinä	14,3	8,9	6,2	0,0	0,3	2,1	1,0	6,0	-1,3	-1,9	-0,4	0,4
	elo	10,0	10,5	4,9	0,4	0,1	2,0	1,2	4,7	-1,3	-2,8	0,2	0,3
	syys	9,5	10,9	0,3

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (Kauppatase ja Muut maat).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutaseilaston tavarat-erän kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999/I = 100 [efektiivinen])

	Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾						Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾			
	Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä		USA:n dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Englannin punta
	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden tuottaja-hintaindeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1997	99,1	99,4	99,3	100,5	90,4	96,6	1,134	137,1	1,644	0,692
1998	101,5	101,3	101,6	99,7	96,6	99,1	1,121	146,4	1,622	0,676
1999	95,7	95,7	95,7	96,2	96,6	95,8	1,066	121,3	1,600	0,659
2000	85,7	86,5	87,0	86,9	88,2	86,3	0,924	99,5	1,558	0,609
2000										
I	89,0	89,6	89,8	89,3	91,1	89,5	0,986	105,5	1,607	0,614
II	86,0	86,6	87,1	87,4	88,4	86,6	0,933	99,6	1,563	0,610
III	84,7	85,7	86,2	86,3	87,3	85,3	0,905	97,4	1,544	0,612
IV	83,0	84,0	84,8	84,6	85,9	83,6	0,868	95,3	1,516	0,600
2000										
tammi	90,2	90,8	91,0	-	92,4	90,7	1,014	106,5	1,610	0,618
helmi	89,2	89,8	90,0	-	91,2	89,6	0,983	107,6	1,607	0,615
maalis	87,7	88,3	88,5	-	89,7	88,1	0,964	102,6	1,604	0,611
huhti	86,1	86,6	87,0	-	88,4	86,7	0,947	99,9	1,574	0,598
touko	84,5	85,0	85,7	-	86,9	85,1	0,906	98,1	1,556	0,602
kesä	87,4	88,1	88,4	-	89,9	88,1	0,949	100,7	1,561	0,629
heinä	86,9	87,9	88,1	-	89,4	87,5	0,940	101,4	1,551	0,623
elo	84,6	85,5	86,1	-	87,0	85,1	0,904	97,8	1,551	0,607
syys	82,8	83,6	84,6	-	85,3	83,3	0,872	93,1	1,531	0,608
loka	81,6	82,4	83,3	-	84,4	82,2	0,855	92,7	1,513	0,589
marras	82,3	83,3	84,0	-	85,1	82,9	0,856	93,3	1,522	0,600
joulu	85,4	86,4	87,0	-	88,1	85,8	0,897	100,6	1,514	0,613
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	87,3	88,9	89,2	88,7	91,0	88,1	0,896	108,7	1,511	0,622
2001										
I	88,6	89,8	90,5	89,4	91,4	88,7	0,923	109,1	1,533	0,633
II	86,0	87,7	87,8	87,5	89,5	86,8	0,873	106,9	1,528	0,614
III	87,0	88,7	88,8	88,1	91,2	88,0	0,890	108,3	1,507	0,619
IV	87,5	89,6	89,8	89,7	92,0	88,7	0,896	110,5	1,473	0,621
2002										
I	87,1	89,7	89,8	89,3	91,3	88,1	0,877	116,1	1,473	0,615
II	88,8	91,7	91,4	91,6	93,9	90,5	0,919	116,5	1,465	0,629
III	91,3	94,3	94,2	-	97,9	94,0	0,984	117,2	1,464	0,635
2001										
tammi	89,2	90,2	90,8	-	91,7	89,0	0,938	109,6	1,529	0,635
helmi	88,3	89,4	90,2	-	91,0	88,3	0,922	107,1	1,536	0,634
maalis	88,4	89,8	90,4	-	91,4	88,9	0,910	110,3	1,535	0,629
huhti	87,6	89,1	89,5	-	91,0	88,4	0,892	110,4	1,529	0,622
touko	85,9	87,6	87,6	-	89,3	86,7	0,874	106,5	1,533	0,613
kesä	84,7	86,3	86,3	-	88,1	85,4	0,853	104,3	1,522	0,609
heinä	85,4	87,1	87,1	-	89,1	86,2	0,861	107,2	1,514	0,609
elo	87,7	89,3	89,5	-	91,8	88,6	0,900	109,3	1,514	0,627
syys	88,0	89,7	89,9	-	92,6	89,3	0,911	108,2	1,491	0,623
loka	88,0	90,0	90,0	-	92,8	89,5	0,906	109,9	1,479	0,624
marras	86,8	88,8	89,1	-	91,3	87,9	0,888	108,7	1,466	0,618
joulu	87,7	89,9	90,2	-	91,9	88,6	0,892	113,4	1,475	0,620
2002										
tammi	87,6	90,3	90,4	-	91,6	88,4	0,883	117,1	1,475	0,617
helmi	86,8	89,3	89,4	-	91,1	87,8	0,870	116,2	1,477	0,612
maalis	86,8	89,6	89,5	-	91,2	88,2	0,876	114,7	1,468	0,616
huhti	87,2	90,1	89,9	-	91,7	88,5	0,886	115,8	1,466	0,614
touko	88,6	91,5	91,2	-	93,7	90,4	0,917	115,9	1,457	0,628
kesä	90,6	93,5	93,2	-	96,4	92,8	0,955	117,8	1,472	0,644
heinä	91,7	94,7	94,5	-	98,2	94,4	0,992	117,1	1,462	0,639
elo	91,1	94,0	94,0	-	97,7	93,7	0,978	116,3	1,464	0,636
syys	91,2	94,2	94,2	-	98,0	93,9	0,981	118,4	1,465	0,631
loka	91,7	94,7	94,3	-	98,5	94,4	0,981	121,6	1,465	0,630
marras	92,5	95,7	95,1	-	99,3	95,0	1,001	121,7	1,467	0,637
Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾										
2002 marras	0,9	1,1	0,8	-	0,7	0,7	2,1	0,1	0,2	1,1
Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾										
2002 marras	6,6	7,8	6,7	-	8,7	8,0	12,7	11,9	0,1	3,0

Lähde: EKP.

1) Lisätietoja laskentatavasta Yleistä-osassa.

2) Joulukuuhun 1998 asti ecun valuuttakurssit (BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.

3) Koska EKP ei ilmoittanut virallisia viitekursseja näille valuutoille ennen lokakuuta 2000, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit syyskuuhun 2000 saakka.

Ecun/euron valuuttakurssit ²⁾									
Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ³⁾	Etelä-Korean won ³⁾	Singaporen dollari ³⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18		
8,65	7,48	8,02	1,569	1,528	8,75	1 069,8	1,678	1997	
8,92	7,50	8,47	1,665	1,787	8,69	1 568,9	1,876	1998	
8,81	7,44	8,31	1,584	1,652	8,27	1 267,3	1,806	1999	
8,45	7,45	8,11	1,371	1,589	7,20	1 043,5	1,592	2000	
8,50	7,45	8,11	1,434	1,564	7,68	1 109,8	1,674	2000	I
8,28	7,46	8,20	1,381	1,585	7,27	1 042,0	1,608		II
8,40	7,46	8,10	1,341	1,576	7,06	1 009,5	1,569		III
8,60	7,45	8,04	1,325	1,632	6,77	1 011,6	1,516		IV
8,60	7,44	8,12	1,469	1,542	7,89	1 145,9	1,697	2000	tammi
8,51	7,45	8,10	1,427	1,564	7,65	1 110,8	1,674		helmi
8,39	7,45	8,11	1,408	1,583	7,51	1 076,1	1,654		maalis
8,27	7,45	8,15	1,389	1,588	7,38	1 051,4	1,620		huhti
8,24	7,46	8,20	1,355	1,570	7,06	1 015,3	1,566		touko
8,32	7,46	8,25	1,402	1,597	7,40	1 061,1	1,641		kesä
8,41	7,46	8,18	1,389	1,598	7,33	1 047,9	1,636		heinä
8,39	7,46	8,10	1,341	1,557	7,05	1 007,6	1,556		elo
8,41	7,46	8,03	1,295	1,575	6,80	973,2	1,517		syys
8,52	7,45	8,00	1,292	1,618	6,67	965,1	1,498		loka
8,63	7,46	8,00	1,320	1,639	6,68	990,6	1,497		marras
8,66	7,46	8,13	1,368	1,642	7,00	1 089,6	1,558		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
9,26	7,45	8,05	1,386	1,732	6,99	1 154,8	1,604	2001	
9,00	7,46	8,20	1,410	1,741	7,20	1 174,7	1,616	2001	I
9,13	7,46	8,01	1,345	1,701	6,81	1 138,9	1,583		II
9,41	7,44	8,01	1,374	1,734	6,94	1 150,1	1,582		III
9,48	7,44	7,97	1,416	1,751	6,99	1 155,2	1,634		IV
9,16	7,43	7,81	1,398	1,692	6,84	1 155,3	1,607	2002	I
9,16	7,43	7,52	1,428	1,666	7,17	1 157,8	1,657		II
9,23	7,43	7,40	1,536	1,796	7,67	1 172,7	1,729		III
8,91	7,46	8,24	1,410	1,689	7,32	1 194,9	1,630	2001	tammi
8,98	7,46	8,21	1,403	1,724	7,19	1 153,8	1,607		helmi
9,13	7,46	8,16	1,417	1,807	7,09	1 173,4	1,611		maalis
9,11	7,46	8,11	1,390	1,785	6,96	1 183,5	1,617		huhti
9,06	7,46	7,99	1,347	1,681	6,82	1 133,7	1,586		touko
9,21	7,45	7,94	1,302	1,647	6,65	1 104,1	1,550		kesä
9,26	7,44	7,97	1,315	1,689	6,71	1 120,3	1,569		heinä
9,31	7,45	8,06	1,386	1,717	7,02	1 154,0	1,586		elo
9,67	7,44	8,00	1,426	1,804	7,11	1 178,3	1,593		syys
9,58	7,44	8,00	1,422	1,796	7,07	1 178,6	1,640		loka
9,42	7,45	7,92	1,415	1,717	6,93	1 137,5	1,625		marras
9,44	7,44	7,99	1,408	1,735	6,96	1 147,0	1,639		joulu
9,23	7,43	7,92	1,413	1,709	6,89	1 160,8	1,625	2002	tammi
9,18	7,43	7,79	1,388	1,696	6,79	1 147,2	1,594		helmi
9,06	7,43	7,72	1,390	1,669	6,83	1 157,3	1,602		maalis
9,14	7,43	7,62	1,401	1,654	6,91	1 163,2	1,619		huhti
9,22	7,44	7,52	1,421	1,666	7,15	1 150,1	1,651		touko
9,11	7,43	7,40	1,463	1,679	7,45	1 160,6	1,703		kesä
9,27	7,43	7,40	1,532	1,792	7,74	1 169,2	1,740		heinä
9,25	7,43	7,43	1,533	1,805	7,63	1 167,1	1,716		elo
9,17	7,43	7,36	1,543	1,793	7,65	1 182,6	1,732		syys
9,11	7,43	7,34	1,548	1,783	7,65	1 211,9	1,751		loka
9,08	7,43	7,32	1,574	1,785	7,81	1 208,2	1,767		marras
-0,3	0,0	-0,3	1,6	0,1	2,1	-0,3	0,9	Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾	2002 marras
-3,6	-0,2	-7,6	11,2	3,9	12,7	6,2	8,7	Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾	2002 marras

4) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista. Tammikuusta 2001 alkaen efektiivistä valuuttakurssia koskevat tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien havaintojen kanssa muuttuneiden painojen vuoksi.

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko 11

Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/yli-jäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden bruttovelka, % BKT:stä	Valtion pitkäaikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Vaihtotase ja uusi pääomatase, % BKT:stä	Yksikkötyö-kustannukset ³⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyymindeksi ⁴⁾	Standardoitu työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ⁵⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Tanska													
1998	1,3	1,1	56,2	4,94	7,50	-0,9	3,0	2,5	2,2	4,9	5,4	4,27	
1999	2,1	3,1	52,7	4,91	7,44	1,8	2,2	2,3	1,8	4,8	-0,2	3,44	
2000	2,7	2,5	46,8	5,64	7,45	1,4	1,5	3,0	6,2	4,4	1,1	5,00	
2001	2,3	2,8	44,7	5,08	7,45	2,9	3,7	1,0	1,7	4,3	5,7	4,70	
2001	II	2,5	-	-	5,27	7,46	2,3	3,9	0,9	0,9	4,4	3,3	5,06
	III	2,3	-	-	5,18	7,44	4,0	4,0	1,2	2,0	4,3	8,0	4,73
	IV	2,0	-	-	4,83	7,44	0,6	3,7	0,4	-1,3	4,3	9,6	3,77
2002	I	2,5	-	-	5,21	7,43	2,4	2,9	0,9	-3,2	4,3	2,3	3,63
	II	2,1	-	-	5,36	7,43	2,4	0,2	2,8	3,9	4,4	2,8	3,71
	III	2,4	-	-	4,92	7,43	3,4	1,7	0,9	-1,9	4,6	2,5	3,57
2002	kesä	2,2	-	-	5,27	7,43	-	-	-	2,4	4,5	2,2	3,73
	heinä	2,2	-	-	5,13	7,43	-	-	-	-2,0	4,5	3,9	3,68
	elo	2,4	-	-	4,88	7,43	-	-	-	-3,5	4,6	1,7	3,58
	syys	2,5	-	-	4,74	7,43	-	-	-	-0,2	4,6	1,9	3,45
	loka	2,7	-	-	4,81	7,43	-	-	-	.	4,7	3,1	3,44
	marras	.	-	-	4,79	7,43	-	-	-	.	.	.	3,31
Ruotsi													
1998	1,0	1,9	70,5	4,99	8,92	3,7	0,9	3,6	3,8	8,3	3,5	4,36	
1999	0,6	1,5	65,0	4,98	8,81	2,7	-1,0	4,5	1,9	7,1	6,8	3,32	
2000	1,3	3,7	55,3	5,37	8,45	3,5	5,8	3,6	7,9	5,8	6,2	4,07	
2001	2,7	4,8	56,6	5,11	9,26	3,2	4,4	1,2	-0,8	4,9	.	4,11	
2001	II	3,0	-	-	5,20	9,13	2,0	5,5	1,0	-2,5	4,8	1,1	4,15
	III	3,1	-	-	5,28	9,41	4,0	4,9	0,4	-2,5	4,8	2,6	4,34
	IV	3,0	-	-	5,12	9,48	3,8	4,5	0,7	-3,3	5,0	.	3,85
2002	I	2,9	-	-	5,42	9,16	5,0	4,8	0,3	-2,1	5,1	.	4,00
	II	1,9	-	-	5,64	9,16	4,4	1,0	2,7	0,5	5,0	.	4,43
	III	1,5	-	-	5,16	9,23	.	.	.	-1,1	4,9	.	4,41
2002	kesä	1,7	-	-	5,53	9,11	-	-	-	-1,1	4,9	.	4,45
	heinä	1,8	-	-	5,37	9,27	-	-	-	2,8	5,0	.	4,45
	elo	1,7	-	-	5,14	9,25	-	-	-	-3,3	4,8	.	4,41
	syys	1,2	-	-	4,97	9,17	-	-	-	-1,7	5,0	.	4,38
	loka	1,7	-	-	5,07	9,11	-	-	-	.	5,0	.	4,30
	marras	.	-	-	5,05	9,08	-	-	-	.	.	.	4,12
Iso-Britannia													
1998	1,6	0,2	47,7	5,60	0,676	-0,5	2,9	2,9	0,9	6,2	9,6	7,42	
1999	1,3	1,1	45,1	5,01	0,659	-2,1	3,0	2,4	0,8	5,9	5,5	5,54	
2000	0,8	3,9	42,1	5,33	0,609	-1,8	2,3	3,1	1,6	5,4	6,6	6,19	
2001	1,2	0,8	39,1	5,01	0,622	-2,0	3,9	2,0	-2,1	5,0	8,0	5,04	
2001	II	1,5	-2,2	39,6	5,18	0,614	-2,9	4,5	2,0	-1,6	4,9	7,5	5,30
	III	1,5	1,2	38,8	5,13	0,619	-1,5	3,5	1,8	-2,7	5,1	7,8	5,00
	IV	1,0	-2,1	38,8	4,82	0,621	-2,5	3,4	1,6	-5,6	5,1	7,7	4,16
2002	I	1,5	2,4	37,9	5,13	0,615	-1,1	3,2	1,0	-5,5	5,1	6,1	4,08
	II	0,9	-3,3	38,3	5,28	0,629	-2,2	2,9	1,3	-4,2	5,1	5,8	4,17
	III	1,1	-1,2	38,0	4,71	0,635	.	.	1,8	-2,7	.	5,7	4,01
2002	kesä	0,6	-3,6	38,3	5,17	0,644	-	-	-	-8,8	5,1	6,0	4,18
	heinä	1,1	4,5	37,9	5,02	0,639	-	-	-	-1,8	5,2	5,8	4,06
	elo	1,0	-2,6	37,3	4,67	0,636	-	-	-	-3,8	5,2	5,7	3,99
	syys	1,0	-5,7	38,0	4,45	0,631	-	-	-	-2,6	.	5,5	3,99
	loka	1,4	2,3	37,8	4,53	0,630	-	-	-	.	.	5,5	3,96
	marras	.	.	.	4,55	0,637	-	-	-	.	.	.	3,97

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8, 9 ja 10), Euroopan komissio (talous- ja raha-asioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain]), 4, 5, 7 [pl. Ruotsi] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

- 1) Ajanjakson keskiarvoja.
- 2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.
- 3) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työnantajan sosiaaliturvamaksuja.
- 4) Yhteensä (rakentamista lukuun ottamatta); korjattu työpäivien määrällä.
- 5) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

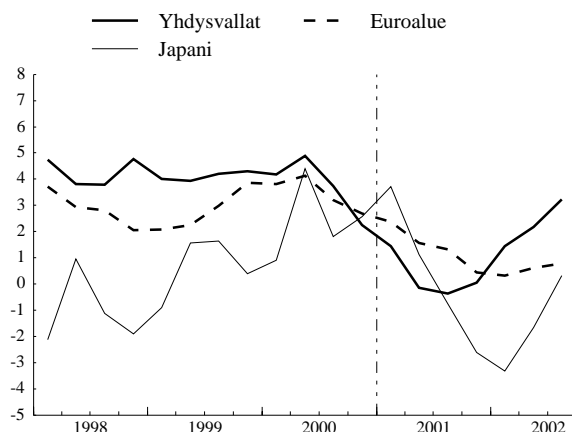
Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö- työ- kustannuk- set ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus- tuotannon volyyymi- indeksi ¹⁾	Työttö- myysaste, % työ- voimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien- välisten 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuutta- kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julkisen talouden rahoitus- asema alijäämä (-) ⁵⁾ / ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto- velka ⁶⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
1998	1,6	0,4	4,3	5,9	4,5	7,3	5,57	5,33	1,121	0,3	53,4
1999	2,2	-1,1	4,1	4,2	4,2	7,6	5,42	5,64	1,066	0,7	50,4
2000	3,4	3,2	3,8	4,7	4,0	6,1	6,53	6,03	0,924	1,4	45,2
2001	2,8	0,6	0,3	-4,2	4,8	8,7	3,78	5,01	0,896	-0,5	44,8
2001											
II	3,4	2,4	-0,1	-4,2	4,5	8,1	4,19	5,25	0,873	0,2	43,7
III	2,7	0,1	-0,4	-5,6	4,8	9,4	3,46	4,98	0,890	-1,7	44,1
IV	1,9	0,9	0,1	-6,1	5,6	10,3	2,15	4,74	0,896	-1,0	44,8
2002											
I	1,3	-1,3	1,4	-3,7	5,6	9,1	1,90	5,06	0,877	-3,0	45,2
II	1,3	-2,2	2,2	-1,3	5,9	7,5	1,92	5,08	0,919	-3,2	45,2
III	1,6	-2,1	3,2	0,8	5,7	7,3	1,81	4,25	0,984	-3,2	.
2002											
kesä	1,1	-	-	0,0	5,9	7,6	1,88	4,90	0,955	-	-
heinä	1,5	-	-	0,3	5,9	7,9	1,85	4,62	0,992	-	-
elo	1,8	-	-	0,7	5,7	8,0	1,78	4,24	0,978	-	-
syys	1,5	-	-	1,4	5,6	6,2	1,80	3,88	0,981	-	-
loka	2,0	-	-	1,3	5,7	7,2	1,78	3,91	0,981	-	-
marras	.	-	-	.	.	.	1,46	4,04	1,001	-	-
Japani											
1998	0,7	6,3	-1,1	-7,1	4,1	4,4	0,66	1,30	146,4	-10,7	.
1999	-0,3	-2,4	0,7	0,8	4,7	3,7	0,22	1,75	121,3	-7,1	.
2000	-0,7	-6,3	2,4	5,9	4,7	2,1	0,28	1,76	99,5	-7,4	120,0
2001	-0,7	5,8	0,3	-7,8	5,0	2,8	0,15	1,34	108,7	.	127,0
2001											
II	-0,7	3,6	1,1	-5,6	4,9	2,7	0,08	1,28	106,9	.	.
III	-0,8	9,2	-0,7	-10,8	5,1	3,1	0,07	1,36	108,3	.	.
IV	-1,0	11,1	-2,6	-13,5	5,4	3,2	0,08	1,35	110,5	.	.
2002											
I	-1,4	6,6	-3,3	-10,9	5,3	3,6	0,10	1,46	116,1	.	.
II	-0,9	-1,7	-1,6	-3,6	5,3	3,5	0,08	1,37	116,5	.	.
III	-0,8	.	0,3	3,7	5,4	3,3	0,07	1,24	117,2	.	.
2002											
kesä	-0,7	-2,9	-	-2,5	5,4	3,4	0,07	1,36	117,8	-	-
heinä	-0,8	-8,1	-	3,8	5,4	3,3	0,07	1,30	117,1	-	-
elo	-0,9	-6,1	-	1,9	5,5	3,4	0,07	1,26	116,3	-	-
syys	-0,7	.	-	5,3	5,4	3,2	0,07	1,16	118,4	-	-
loka	-0,9	.	-	5,3	.	3,3	0,07	1,09	121,6	-	-
marras	.	.	-	.	.	.	0,07	0,99	121,7	-	-

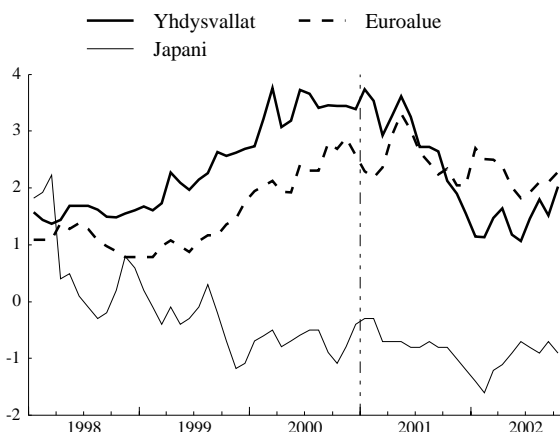
Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarake 7 ja sarake 8 [tammikuusta 1999 alkaen]), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Japania koskevat tiedot: vuoden 1998 alijäämä sisältää valtion vastuulle ottaman suuren velan; vuoden 1999 tiedot perustuvat rahoitusjärjestelmän rahoitusjärjestelmän tilastoihin.

6) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

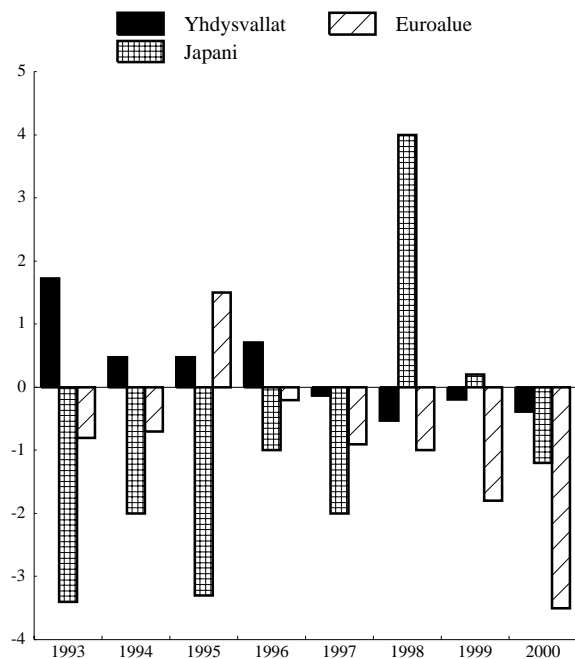
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus					Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾				
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteään pääoman brutto-muodostus	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen	Arvo-paperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1998	18,8	20,7	-2,3	9,4	8,6	6,5	8,2	7,0	1,4	12,3	6,9	12,8	5,9
1999	18,4	20,9	-3,0	9,5	8,9	10,5	8,2	10,6	2,8	12,4	4,9	11,2	6,2
2000	18,4	21,1	-4,0	9,7	9,1	7,7	7,5	8,1	2,5	12,5	3,4	11,5	5,7
2001	16,5	19,1	-3,7	7,9	8,5	2,9	7,7	2,8	1,7	13,0	5,3	11,6	5,7
2000 III	18,5	21,1	-4,2	9,9	9,3	7,6	7,5	8,1	1,6	12,5	4,1	11,6	6,1
2000 IV	17,8	20,9	-4,3	9,5	9,0	5,2	7,3	5,5	0,2	12,3	0,1	11,4	3,8
2001 I	16,9	20,0	-4,1	8,6	8,9	3,3	7,1	4,4	1,8	12,9	4,2	11,4	3,5
2001 II	16,6	19,3	-3,8	8,1	8,6	1,9	7,4	2,3	2,3	12,9	6,1	11,2	6,5
2001 III	16,5	18,8	-3,5	7,7	8,3	3,3	7,8	2,9	0,6	12,9	8,9	12,8	9,0
2001 IV	15,9	18,2	-3,6	7,1	8,0	2,9	8,5	1,9	2,1	13,4	2,0	10,9	3,9
2002 I	15,6	18,6	-4,1	7,5	7,8	2,2	7,9	2,3	0,1	12,8	6,8	12,3	6,7
2002 II	15,5	18,7	-4,8	7,7	7,6	2,0	7,7	2,4	1,4	12,7	6,4	12,7	5,9
Japani													
1998	29,1	26,9	2,6	15,6	15,6	-5,9	13,3	-8,3	-0,4	5,3	6,3	11,7	-0,9
1999	27,6	25,8	2,2	14,4	14,8	2,4	13,5	-3,5	1,7	5,2	5,1	11,1	0,2
2000	27,8	26,2	2,3	15,2	15,5	2,4	13,8	0,3	1,2	5,2	4,1	10,9	0,0
2001	.	25,6	.	.	.	-2,3	.	-5,7	1,7	.	3,0	.	-0,1
2000 III	27,7	26,2	2,5	.	.	11,1	.	-1,0	-0,3	.	-0,4	.	1,2
2000 IV	27,0	27,7	1,7	.	.	6,9	.	12,6	2,7	.	7,4	.	0,5
2001 I	33,4	26,4	2,3	.	.	8,9	.	-2,4	2,2	.	-4,1	.	3,2
2001 II	.	25,4	.	.	.	-26,7	.	-15,3	4,0	.	11,8	.	-4,5
2001 III	.	25,3	.	.	.	6,3	.	-8,9	-1,1	.	-5,2	.	2,6
2001 IV	.	25,5	.	.	.	2,3	.	3,2	1,5	.	8,8	.	-1,5
2002 I	.	22,8	.	.	.	10,0	.	-6,7	-2,5	.	-6,5	.	2,4
2002 II	.	22,7	.	.	.	-26,3	.	-21,2	1,6	.	7,3	.	-8,7

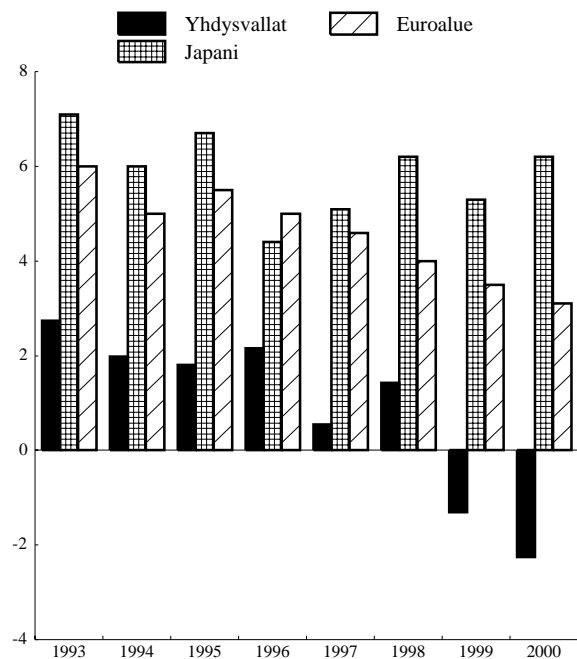
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic and Social Research Institute.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Teknisiä huomautuksia

Taulukot 2.3–2.7

Virtatilastojen laskeminen

Kuukausittaiset virtatilastot lasketaan kantojen kuukausierotuksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Jos L_t on kanta kuukauden t lopussa, C_t^M uudelleenluokittelun vaikutus kuukaudessa t , E_t^M valuuttakurssimuutosten vaikutus ja V_t^M arvostusmuutosten vaikutus, virtatilastot F_t^M kuukaudessa t lasketaan seuraavasti:

$$a) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Vastaavasti neljännesvuosivirtatilastot F_t^Q kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena lasketaan seuraavasti:

$$b) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

Tässä L_{t-3} on kanta kuukauden $t-3$ lopussa (edellisen neljänneksen lopussa) ja esimerkiksi C_t^Q on uudelleenluokittelun vaikutus kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena.

Taulukko 2.4

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella. Jos F_t^M ja L_t ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta I_t on

$$c) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Kausivaihtelusta puhdistamattomien sarjojen perusjaksoksi on asetettu 100 joulukuun 2001 tilanteen mukaan. Suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona voidaan laskea joko seuraavasti:

$$d) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-i-1}} \right) - 1 \right] \times 100$$

tai seuraavasti:

$$e) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Vastaavasti prosenttimuutos a_t^M kuukauteen t voidaan laskea seuraavasti:

$$f) a_t^M = \left(\frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right) \times 100$$

$$g) a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

M3:n kolmen kuukauden liukuva keskiarvo lasketaan kaavalla $(a_t + a_{t-1} + a_{t-2})/3$.

Pyörästysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) kohdasta ”Euro area statistics-download” CSV-tiedostona, josta taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut on mahdollista laskea.

Euroalueen raha-aggregaattien ja lainojen puhdistaminen kausivaihtelusta¹

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2).² M3 puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2–M1) ja (M3–M2) kausivaihtelusta puhdistetut aikasarjat.

Kausivaihteluista puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät.³ Niillä muokataan kantoja sekä uudelleenluokittelusta ja arvostus-

1 Lisätietoja: Euroopan keskuspankki (elokuu 2000), ”Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area”.

2 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), ”New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program”, *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai ”X-12-ARIMA Reference Manual Version 0.2.2” (joulukuun 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

Sisäisiä tarkoituksia varten on käytetty myös multiplikatiivisia malleja TRAMO-SEATS-ohjelmista. Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), ”Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User”, *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid*.

3 Tästä seuraa, että kausivaihtelusta puhdistetuissa aikasarjoissa perusjaksoksi (joulukuun 2001) indeksi yleensä poikkeaa 100:sta, mikä johtuu kausivaihtelusta tuona kuukautena.

muutoksista aiheutuvia korjauseriä. Näin saadaan virttojen kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät (ja kauppapäivään liittyvät tekijät) tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Taulukot 2.5–2.8

Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tammikuussa 1999 käyttöön otetun uuden raportointimenetelmän vuoksi kantatiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa.

Taulukoissa 2.5–2.8 esitetyt tilastot tarkistetaan neljännesvuosittain (maalis-, kesä-, syys- ja joulukuun Kuukausikatsauksissa), joten niissä esiintyvät luvut voivat hieman poiketa kuukausitilastojen luvuista.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella. Jos F_t^Q ja L_{t-3} ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta I_t on

$$h) I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Perusjaksoksi on asetettu 100 joulukuun 2001 tilanne. Suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä neljän neljänneksen jaksossa voidaan laskea joko seuraavasti:

$$i) a_t = \left[\prod_{i=0}^3 \left(1 + \frac{F_{t-3i}^Q}{L_{t-3(i+1)}} \right) - 1 \right] \times 100$$

tai seuraavasti:

$$j) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Vastaavasti prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä a_t^Q kuukauteen t päättyvänä neljänneksenä voidaan laskea seuraavasti:

$$k) a_t^Q = \left(\frac{F_t^Q}{L_{t-3}} - 1 \right) \times 100$$

$$l) a_t^Q = \left(\frac{I_t}{I_{t-3}} - 1 \right) \times 100$$

Pyöristysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukkojen 2.5–2.7 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) kohdasta ”Euro area statistics-download” CSV-tiedostona, josta taulukkojen 2.5–2.7 tarkat suhteelliset muutokset on mahdollista laskea.

Taulukko 4.1

YKHI-tietojen puhdistaminen kausivaihtelusta⁴

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2). Kokonaisindeksi puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut jalostettuja ja jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa sekä palveluja koskevat euroalueen aikasarjat. Energian hintoja koskevia tietoja ei ole puhdistettu, koska kausivaihtelusta ei ole tilastollista näyttöä. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Taulukko 8.2

Vaihtotaseen puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausivaihtelusta puhdistaminen, joka tässä perustuu aikasarjan komponenttien multiplikatiiviseen malliin, toteutetaan X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2). Tavarakaupan taseessa kausivaihtelusta puhdistaminen käsittää korjaukset työpäivien lukumäärän, karkausvuosien ja pääsiäispyhien vaikutuksista, palvelutaseessa pelkästään työpäivien lukumäärän vaikutuksista. Tuotannon tekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja koskevia tietoja ei korjata vastaavasti. Koko vaihtotaseen kausivaihtelusta puhdistettu sarja muodostetaan laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut euroalueen tavarakauppaa, palveluja, tuotannon tekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja kuvaavat aikasarjat. Kausikomponentit tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

⁴ Ks. alaviite 1 edellisellä sivulla.

Yleistä

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat toukokuussa 2000 julkaistuun asiakirjaan ”Statistical information collected and compiled by the ESCB”, jolla päivitetään heinäkuussa 1996 julkaistua asiakirjaa ”Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implementation Package)”. Päivitetystä asiakirjasta kuvataan tilastojen nykyistä tuottamista. Siinä käsitellään raha- ja pankkitilastoja sekä niihin liittyviä tilastoja, kuten maksetasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja ja rahoitustilinpitoa. Sen sijaan ne EKP:n vaatimukset, jotka koskevat hinta- ja kustannustilastoja, kansantalouden tilinpitoa, työmarkkina-tilastoja, julkisen talouden tulo- ja menotilastoja, lyhyen aikavälin tarjonta- ja kysyntätilastoja sekä yrittäjiä ja kuluttajia koskevia suhdannekyselyitä, esitetään elokuussa 2000 julkaistussa asiakirjassa ”Statistical requirements of the ECB in the field of general economic statistics”.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuutena, EKP:n kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tietoja heti tuoreeltaan. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa EKP:n verkkosivujen osassa ”Statistics”(www.ecb.int). Näiden verkkosivujen osassa ”Statistics on-line” on käytettävissä hakutoiminto, niiden kautta voi tilata tilastoaineistoja ja ladata tilastoja zip-pakatussa CSV-muodossa (Comma Separated Value).

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi).

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 4.12.2002 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyöritysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Yhteenveto

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimmistä piirteistä.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan. Taulukot 1.2 ja 1.3 kuvaavat siirtymistä vaihtuvakorkoihin huutokauppoihin kesäkuussa 2000. Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä, rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positioita ei ole esitetty, mutta niiden saamisten ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 on rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joi-takin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. M3 on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia euroalueella sijaitsevien rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, euroalueella sijaitsevien rahalaitosten liikkeeseen laskemia

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksutasetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita. Nämä osuudet sisältyvät taulukon 2.3 erään ”ulkomaiset velat”, joten ne vaikuttavat myös taulukossa 2.4 esitettyyn erään ”ulkomaiset nettosaamiset”. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuositilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltyinä käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 on neljännesvuositilastot euroalueella olevien talletuksista rahalaitoksiin ja taulukossa 2.7 neljännesvuositilastot euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvista rahalaitosten saamisista ja veloista. Taulukossa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalaitosten tase-eristä valuutoittain. Taulukoissa 2.5–2.7 esitetään virtatiedot, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista, sekä vuotuiset prosenttimuutokset. Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsikirjassa ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Raha- ja pankkitilastojen kokoamisohjeissa ”Money and Banking Statistics Compilation Guide” (EMI, huhtikuu 1998) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot on kerätty ja laadittu 1.1.1999 lähtien rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EKP/2001/13, joka tammikuussa 2002 korvasi aiemman asetuksen EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP tuottaa tilastot, jotka koskevat rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä (taulukot 3.1–3.3), sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tie-

2 Sektorijaottelu on EKT 95:n mukainen. Kuukausikatsauksen taulukoissa käytetyt sektoriluokitukset ovat seuraavat: rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtio (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

tojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorjoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

Arvopapereiden liikkeeseenlaskua koskevat tilastot esitetään taulukoissa 3.5 ja 3.6. Tilastot on jaoteltu pitkä- ja lyhytaikaisiin arvopapereihin. Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritelty. Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Taulukosta 3.5 käyvät ilmi lyhyt- ja pitkäaikaisen arvopapereiden liikkeeseen laskut, kuoletukset ja kannat. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi. Taulukossa 3.6 eritellään sektoreittain euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijat euroalueella ja sen ulkopuolella. Euroalueen liikkeeseenlaskijoiden sektoriluokitus on EKT 95:n mukainen.² Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden luokituksessa termillä ”pankit (ml. keskuspankit)” tarkoitetaan laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) ja jotka sijaitsevat euroalueen ulkopuolella. Euroopan investointipankki sisältyy luokitukseen ”kansainväliset järjestöt”. (Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.)

Taulukossa 3.6 yhteismäärät (sarakeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt luvut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakeet 8, 16 ja 20), bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 5, 13 ja 17) ja nettomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 7, 15 ja 19). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.8.3 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hieman suppeampi.

Hinnat ja reaalityalouden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Yleensä tuoreimmista tilastoista saa vertailukelpoisinta tietoa.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. YKHI perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindeksihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu YKHIn erien luokittelussa käytettyyn yksilöllisen kulutuksen luokitukseen käytötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). YKHIn sisältyvät kotitalouksien todelliset rahamääräiset kulutusmenot euroalueen muodostamalla talousalueella. Taulukossa on myös EKP:n kokoamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 on muita keskeisiä reaalityalouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano kasvattaa käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää. Tuotteiden loppukäytön mukainen erittely taulukoissa 4.2.1 ja 5.2.1 vastaa ilman rakennusteollisuutta lasketun teollisuuden yhdenmukaistettua alajaottelua (NACE-luokitukset C–E) teollisuuden koontiryhmiin siten kuin

komission 26.3.2001 antamassa asetuksessa (EY) N:o 586/2001 on määritelty.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Milloin euroaluetta koskevat tiedot eivät ole kattavia, jotkin luvut ovat käytettävissä oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia. Työttömyysasteen laskeamisessa käytetyt työvoiman määrää koskevat arviot poikkeavat taulukossa 5.4 esitetyistä yhteenlasketuista työllisyys- ja työttömyyslukuista.

Rahoitustilinpitotilastot

Taulukossa 6.1 esitetään euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitustilipidon neljännesvuositilastot, joissa ovat mukana julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt (S15). Tilastoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta ja ne sisältävät kantatiedot ja EKT 95:n mukaiset rahoitustaloustoimet. Tilastoissa esitetään ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja. Rahoituksen hankintaa käsittelevässä osassa velat on jaoteltu EKT 95:n luokituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Rahoituksen käyttöä (saamia) koskevat tiedot eivät ole yhtä yksityiskohtaisia kuin tiedot rahoituksen hankinnasta erityisesti sen vuoksi, ettei niitä pystytä erittelemään sektoreittain. Sekä kantatiedot että tiedot rahoitustaloustoimista saattavat antaa talouskehityksen taustaa selventäviä viitteitä. On kuitenkin todennäköistä, että tilastojen käyttäjien päähuomio kohdistuu rahoitustaloustoimista koskeviin tietoihin.

Neljännesvuositiedot perustuvat euroalueen rahalaitoksia koskeviin tilastoihin, kansallista tilinpitoa koskeviin neljännesvuositietoihin ja BIS:n kansainvälisiin pankkitilastoihin. Vaikka euroalueen tilastot perustuvatkin kaikkien euroalueen maiden tietoihin, Irlannin ja Luxemburgin kansallisen tilinpidon neljännesvuositilastoja ei tois-
taiseksi ole käytettävissä.

Taulukko 6.2 on muuttunut siten, että siihen sisältyvät EKT 95:tä koskevaan asetukseen (neuvoston 25.6.1996 antama asetus (EY) N:o 2223/96) perustuvat pääomatili- ja rahoitustilitiedot vuosilta 1995–2001. Uudessa taulukossa esitetään kaikkien euroalueen sektoreiden säästämistä, (rahoitusomaisuuteen ja muuhun kuin rahoitusomaisuuteen tehtyjä) investointeja ja rahoitusta koskevat vuotuiset tiedot. Yritysten ja kotitalouksien tiedot esitetään erikseen. Näistä vuotuisista tilastoista saadaan entistä yksityiskohtaisempaa tietoa rahoitusvarojen hankinnasta, ja ne ovat yhdenmukaisia taulukossa 6.1 esitettyjen neljännesvuositietojen kanssa.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukoissa 7.1–7.3 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimmaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii euroalueen aggregaattitilastot jäsenmaiden toimittamien tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tiedot, jotka koskevat euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa, voivat poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista.

Taulukossa 7.1 esitetään julkisyhteisöjen tulot ja menot EKT 95:n määritelmien mukaisesti sellaisina kuin ne on muutettu Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000. Taulukossa 7.2 esitetään konsolidoitu julkisen talouden bruttovelka nimellisarvoisena liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä käsittelevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Taulukoissa 7.1 ja 7.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat tärkeitä vakaas- ja kasvusopimuksen kannalta. Taulukossa 7.3 esitetään analyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista.

Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto), ulkomaankauppa ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.6) ja ulkomaista varallisuutta (taulukot 8.7.1–8.7.4) koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n toukokuussa 2000 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2000/04) ja Eurostatin ohjeita.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu ecuinä. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat ennakkotietoja, jotka tarkistetaan yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten maksutasetilastojen julkaisemisen yhteydessä. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin.

Tilastot, jotka perustuvat osittain arvioihin, eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa. Tällaisia tilastoja ovat maksutaseen rahoitustasetilastot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta, palvelutasetilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta, tuotannontekijäkorvausten taseen kuukausikehitystä koskevat tilastot vuosilta 1997–1999 ja ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta. Taulukossa 8.5.2 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei toistaiseksi voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot (taulukot 8.7.1–8.7.4) on saatu laskemalla yhteen euroalueen jäsenmaiden ulkopuoliset saamiset ja velat eli euroaluetta käsitellään yhtenä kokonaisuutena alkaen vuoden 1999 lopun tilanteesta. Siten euroalueen ulkopuoliset saamiset ja velat on voitu tilastoissa eritellä (ks. myös talouskehitys-osan kehikko 9). Vuoden 1997 ja vuoden 1998 lopun ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot on saatu laskemalla yhteen kansalliset nettomääräiset tiedot. Nettomääräinen menetelmä ja euroalueen ulkopuolisten tietojen yh-

teenlaskeminen eivät välttämättä tuota täysin vertailukelpoisia tietoja. Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja poikkeuksena suorien sijoitusten kantatiedot, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat sekä EKP:n valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset esitetään taulukossa 8.7.5., jonka tiedot ovat IMF:n ja BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Aiempia tilastoja tarkistetaan jatkuvasti, eivätkä valuuttavarantotilastot vuoden 1999 loppua edeltävältä ajalta ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilastojen kanssa. Eurojärjestelmän valuuttavarannon tilastointia käsittelevä julkaisu on saatavissa EKP:n verkkosivuilla (Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000).

Taulukossa 9 esitetään euroalueen tavaroiden ulkomaankauppa. Enin osa tiedoista on saatu Eurostatista. EKP laskee määräindeksit Eurostatin arvoja yksikköarvoindeksien perusteella. Yksikköarvoindeksit puhdistetaan kausivaihtelusta EKP:ssä ja arvoa koskevat tilastot puhdistetaan kausivaihtelusta ja korjataan työpäivien määrillä Eurostatissa.

Raaka-aineiden ja tuotantohyödykkeiden, investointitavaroiden ja kulutustavaroiden hyödykejako noudattaa SITC-luokitukseen (3. tarkistettu laitos) perustuvaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden ja öljyn hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos). Maantieteellisessä jaottelussa euroalueen tärkeimmät kauppakumppanit esitetään joko maittain tai ryhmittäin. EU:n jäsenyyttä hakeneet 13 maata ovat Bulgaria, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Turkki, Unkari ja Viro.

Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (taulukot 8.1 ja 8.2). Ero johtuu osittain siitä, että vakuutus ja rahti

on laskettu mukaan tavaroiden tuontitilastoissa. Vakuutuksen ja rahdin osuus tuonnin arvosta (kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina) oli noin 3,8 % vuonna 1998 (EKP:n arvio).

Taulukossa 10 esitetään EKP:n laskemat euron nimellinen ja reaali-indeksi. Indeksit perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäyntitilastoihin vuosilta 1995–97, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Joulukuuhun 2000 asti suppeaan maaryhmään kuuluvat ne maat, joiden valuutat on esitetty taulukossa, sekä Kreikka. Alkaen tammikuusta 2001, jolloin Kreikka otti euron käyttöön, Kreikan drakmaa ei enää ole mukana euron efektiivisessä valuuttakurssissa, mikä on otettu painoissa huomioon. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit lasketaan kuluttajahintaindeksin, tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten pohjalta. Jos deflaattoreita ei ole saatavissa, käytetään arvioita. Taulukossa esitetään euron kahdenväliset kurssit suhteessa niihin 12 valuuttaan, joita EKP käyttää ”suppean” efektiivisen valuuttakurssin laskennassa. EKP:n julkaisee päivittäisiä viitekursseja näille ja joillekin muille valuutoille. Lisätietoja ks. EKP:n Occasional Paper no. 2 (Buldorini L., Makrydakias S. ja Thimann C., The effective exchange rates of the euro. Helmikuu 2002), joka on saatavissa EKP:n verkkosivuilta.

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet¹

4.1.2000

EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmä toteuttaa 5.1.2000 likviditeettiä vähentävän hienosäätöoperaation, jonka maksut suoritetaan samana päivänä. Tällä toimenpiteellä pyritään palauttamaan normaali likviditeetti markkinoille sen jälkeen, kun vuoteen 2000 siirtyminen oli sujunut ongelmitta.

5.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

15.1.2000

Kreikan viranomaisten pyynnöstä euroalueeseen kuuluvien EU:n jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät revalvoida Kreikan drakman keskuskurssin valuuttakurssimekanismissa (ERM II) 3½ prosentilla alkaen 17.1.2000.

20.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

EKP:n neuvosto päättää myös, että eurojärjestelmä aikoo jakaa vuoden 2000 alkupuoliskolla toteutettavissa pitempiä aikaisissa rahoitusoperaatioissa 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otettiin huomioon euroalueen pankkijärjestelmän arvioitu likviditeetin tarve vuoden 2000 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana sekä eurojärjestelmän pyrkimys jakaa vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille rahoitusoperaatioissa tarjoamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

3.2.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.2.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien. Talletuskorkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien.

17.2., 2.3.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

16.3.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,5 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 22.3.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,5 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 2,5 prosenttiin 17.3.2000 lähtien.

30.3., 13.4.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,5 %, maksuvalmiusluoton korko 4,5 % ja talletuskorko 2,5 %.

27.4.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 4.5.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 28.4.2000 lähtien.

¹ Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet vuonna 1999 on esitetty EKP:n vuosikertomuksessa vuodelta 1999 sivuilla 172–175.

11.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

25.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.6.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja soveltaa sitä kahteen (kiinteäkorkoisena huutokauppana toteutettavaan) operaatioon, joiden maksut suoritetaan 15. ja 21.6.2000. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 9.6.2000 lähtien.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina siten, että likviditeetin jaossa käytetään monikorkoista menettelyä. EKP:n neuvosto päättää asettaa näissä operaatioissa tehtäville korkotarjouksille alarajan, joka on 4,25 %. Siirtymisellä vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin ei ole tarkoitus muuttaa eurojärjestelmän rahapolitiikan viritystä. Uudella huutokauppanenettelyllä pyritään vastaamaan huomattavaan ylikysyntään, johon tähänastinen kiinteäkorkoisen huutokauppanenettelyn soveltaminen on johtanut.

19.6.2000

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 122 kohdan 2 mukaisesti Ecofin-neuvosto päättää, että Kreikka täyttää artiklan 121 kohdassa I esitettyihin kriteereihin perustuvat vaatimukset, ja kumoaa Kreikkaa koskevan poikkeuk-

sen 1.1.2001 lukien. Ecofin-neuvosto teki päätöksensä ottaen huomioon Euroopan komission ja EKP:n kertomukset Ruotsin ja Kreikan edistymisestä talous- ja rahaliiton jäsenyyteen liittyvien velvoitteiden täyttämässä ja kuultuaan Euroopan parlamenttia ja keskusteltuaan valtion- tai hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoon-tuneen Eurooppa-neuvoston kanssa.

Toimien yksimielisesti niiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden, joita ei koske poikkeus, ja kyseisen jäsenvaltion kanssa Ecofin-neuvosto – Euroopan komission esityksestä ja EKP:tä kuultuaan – vahvistaa myös Kreikan drakman ja euron välisen peruuttamattoman muuntokurssin, joka tulee voimaan 1.1.2001. Kreikan drakman ja euron välisen muuntokurssin (joka vastaa drakman valitseeva keskuskurssia euroon nähden ERM II -valuuttakurssimekanismissa) määrittämisen jälkeen EKP ja Kreikan keskuspankki ilmoittavat, että ne tulevat seuraamaan Kreikan drakman ja euron välisen markkinakurssin lähentymistä drakman euromuuntokurssiin. Lähentyminen tulisi saavuttaa viimeistään 29.12.2000 mennessä.

21.6.2000

EKP:n neuvosto päättää, että maksuvalmiusluoton korko on edelleen 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %. Neuvosto toistaa, että – kuten 8.6.2000 ilmoitettiin – eurojärjestelmän tulevat perusrahoitusoperaatiot tullaan toteuttamaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina monikorkoista huutokauppanenettelyä käyttäen ja että operaatioissa tehtävien korkotarjousten alaraja on 4,25 %.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että vuoden 2000 loppupuolella toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa eurojärjestelmä aikoo jakaa 15 miljardia euroa operaatiota kohden. Tässä määrässä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän ennakoitujen likviditeettitarpeet vuoden 2000 loppupuolella ja eurojärjestelmän halukkuus myöntää edelleen suurin osan rahoitussektorin rahoituksesta perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.7., 20.7., 3.8.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

31.8.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 6.9.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 1.9.2000 lähtien.

14.9.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

5.10.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.10.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,75 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin 6.10.2000 alkaen.

19.10., 2.11., 16.11., 30.11.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

14.12.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää rahan määrän kasvun eli lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosentissa. Päätös perustuu siihen, että käytettävissä olevat tiedot tukevat edelleen niitä taustaoletuksia, joiden perusteella viitearvo alun perin määritettiin joulukuussa 1998 ja vahvistettiin uudelleen joulukuussa 1999. Oletukset ovat, että M3:n kiertonopeuden hidastumistrendi on keskipitkällä aikavälillä ½–1 % vuodessa ja potentiaalisen tuotannon trendikasvuvauhti 2–2½ % vuodessa. EKP:n neuvosto tarkistaa viitearvon seuraavan kerran joulukuussa 2001.

2.1.2001

Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, ja siitä tuli näin ollen kahdestoista yhteisen rahan käyttöönsä ottava EU:n jäsenvaltio. Se on myös ensimmäinen EU:n jäsenvaltio, joka siirtyy yhteisen rahan käyttöön sen jälkeen, kun talous- ja rahaliiton (EMU) kolmas vaihe 1.1.1999 alkoi. Kreikan keskuspankki on nyt siten eurojärjestelmän täysivaltainen jäsen, jolla on samat oikeudet ja velvoitteet kuin euron aiemmin käyttöön ottaneiden 11 EU-jäsenvaltion kansallisilla keskuspankeilla. Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 49 mukaisesti Kreikan keskuspankki maksaa EKP:n pääomasta merkitsemänsä osuuden loppuosan ja osuutensa EKP:n rahastoista sekä siirtää EKP:lle osan omista varannoistaan.

Vuoden 2001 ensimmäinen perusrahoitusoperaatio, josta ilmoitettiin 29.12.2000, on eurojärjestelmän kreikkalaisille vastapuolille ensimmäinen. Operaation toteutus onnistuu hyvin. Likviditeettiä jaetaan 101 miljardia euroa. Jaossa otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettitarpeiden lisääntyminen, joka johtuu Kreikan rahalaitosten liittymisestä järjestelmään.

4.1.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuoden 2001 pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan likviditeettiä 20 miljardia euroa kussakin. Tällöin otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotetut likviditeettitarpeet vuonna 2001 ja eurojärjestelmän halukkuus kattaa edelleen suurin osa rahoitussektorin likviditeettitarpeista perusrahoitusoperaatioillaan. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos vuoden aikana ilmenee odottamattomia likviditeettitarpeita.

18.1., 1.2., 15.2., 1.3., 15.3., 29.3., 11.4., 26.4.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

10.5.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 15.5.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 11.5.2001 lähtien.

23.5., 7.6., 21.6., 5.7., 19.7., 2.8.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

30.8.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 5.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 31.8.2001 lähtien.

13.9.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

17.9.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 19.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 18.9.2001 lähtien.

27.9., 11.10., 25.10.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.11.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 14.11.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 9.11.2001 lähtien.

6.12.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %. EKP:n neuvosto päättää myös pitää lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosenttina.

3.1.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuonna 2002 toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2002 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi vuoden aikana muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos likviditeetin tarpeessa ilmenee odottamattomia muutoksia.

7.2., 7.3., 4.4., 2.5., 6.6., 4.7., 1.8., 12.9., 10.10., 7.11.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

5.12.2002

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.12.2002. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 1,75 prosenttiin 6.12.2002 lähtien.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosenttina.

TARGET-maksujärjestelmä

TARGET-maksuliikenne

Päivittäinen keskimääräinen TARGET-maksuliikenne väheni vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä sekä lukumäärällä että arvolla mitattuna hieman edellisestä neljänneksestä. Tämä on tyypillisesti kesälomakautteen liittyvä ilmiö.

Kotimaisten ja maasta toiseen suoritettujen TARGET-maksujen päiväkeskiarvo oli kolmannella neljänneksellä 247 908 maksua, ja arvoltaan maksut olivat 1 476 miljardia euroa. Tämä vastaa arvolla mitattuna 4,8 prosentin ja lukumääräisesti 1,4 prosentin supistumista vuoden 2002 toisesta neljänneksestä.

Kotimaisia TARGET-maksuja oli keskimäärin 193 698 päivässä, ja niiden arvo oli 1 017 miljardia euroa. Maksut siis vähenivät lukumääräisesti

1,7 % ja arvolla mitattuna 4,2 % edellisestä neljänneksestä. Kotimaisten maksujen osuus kaikkien TARGET-maksujen kokonaisarvosta oli 68,9 % ja lukumäärästä 78,1 %. Eniten kotimaisia TARGET-maksuja suoritettiin 30.9.2002 (vuosineljänneksen viimeinen pankkipäivä), jolloin välitetyt maksut olivat yhteisarvoltaan 1 366 miljardia euroa. Myös lukumääräisesti kotimaisia TARGET-maksuja suoritettiin tuona päivänä eniten eli 262 687 kappaletta. Kotimainen maksu oli keskimäärin arvoltaan 5,2 miljoonaa euroa. Kaikista kotimaisista TARGET-maksuista 63 % oli arvoltaan enintään 50 000 euroa. Arvoltaan 50 000 euron ja miljoonan euron väliin sijoittuvien kotimaisten TARGET-maksujen osuus oli 24 ja yli miljoonan euron maksujen osuus 13 %. Yli miljardin euron kotimaisten TARGET-maksujen osuus oli alle 0,1 %.

Taulukko I.

TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä käsitellyt maksumääräykset: maksutapahtumien määrä

(maksujen lukumäärä)

	2001 III	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	12 992 738	14 990 244	15 364 299	15 834 392	16 361 900
Päiväkeskiarvo	199 888	237 940	247 811	251 340	247 908
TARGET-maksut maasta toiseen					
Yhteensä	2 854 823	3 045 061	3 188 285	3 419 144	3 577 801
Päiväkeskiarvo	43 920	48 334	51 424	54 272	54 209
Kotimaiset TARGET-maksut					
Yhteensä	10 137 915	11 945 183	12 176 014	12 415 248	12 784 099
Päiväkeskiarvo	155 968	189 606	196 387	197 067	193 698
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	6 990 816	7 607 298	7 790 799	8 549 759	8 866 903
Päiväkeskiarvo	107 551	120 751	125 658	135 710	134 347
Euro Access Frankfurt (EAF)¹⁾					
Yhteensä	3 230 911	1 209 501	-	-	-
Päiväkeskiarvo	49 706	48 380	-	-	-
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	1 959 480	1 998 239	1 900 298	1 901 820	1 860 283
Päiväkeskiarvo	30 146	31 718	30 650	30 188	28 186
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	360 296	421 685	409 483	455 080	449 333
Päiväkeskiarvo	5 543	6 693	6 605	7 223	6 808
Pankkien on line pikasiirrot ja sekittämät -järjestelmä (POPS)					
Yhteensä	180 229	165 329	152 445	212 064	157 864
Päiväkeskiarvo	2 773	2 624	2 459	3 366	2 392

1) EAF-järjestelmä lopetti toimintansa 2.11.2001, ja sen korvasi RTGS^{plus}-järjestelmä.

Vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä kotimaisia TARGET-maksuja oli keskimäärin 155 968 päivässä, ja niiden arvo oli 711 miljardia euroa. Vuoden 2002 kolmannen neljänneksen luvut merkitsevät 24 prosentin kasvua lukumäärällä mitattuna ja 43 prosentin lisäystä arvolla mitattuna. TARGET-maksuliikenteen tämän vuoden kolmannen neljänneksen lukujen vertaaminen vastaaviin vuodentakaisiin lukuihin on kuitenkin hankalaa, koska EAF-järjestelmä¹ lopetti toimintansa Saksan keskuspankin ottaessa käyttöön oman RTGS^{plus}-järjestelmänsä 5.11.2001. RTGS^{plus}-järjestelmään siirtynyt EAF-maksuliikenne ei sisällynyt kotimaisten TARGET-maksujen lukuihin vuonna 2001. Jos Saksan RTGS^{plus}-järjestelmän kotimaan maksuliikennettä verrataan² ELS-³ ja EAF-järjestelmien lukuihin vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä, on maksuliikenne vähentynyt arvolla mitattuna 9 % ja lukumää-

räisesti 13 %. TARGETiin kuuluvista muista RTGS-järjestelmistä vertailu vuoden 2001 kolmannen neljänneksen lukuihin osoittaa TARGET-maksuliikenteen lisääntyneen 8 % arvolla mitattuna ja 5 % lukumääräisesti.

Maasta toiseen suoritettujen TARGET-maksujen lukumäärä pysyi vakaana vuoden 2002 toisen neljänneksen lukuihin verrattuna (maksuja oli päivittäin keskimäärin 54 209). Näiden mak-

- 1 Euro Access Frankfurt oli Saksan keskuspankin entinen hybridijärjestelmä.
- 2 Vertailussa eivät ole mukana osapuolten Saksan keskuspankissa olevien omien tilien ja RTGS^{plus}-järjestelmässä olevien tilien väliset likviditeettiirrot, koska tällaisia siirtoja ei ollut ELS-järjestelmässäkään. Vuoden 2001 ja 2002 luvut on näin saatu vertailukelpoiksi.
- 3 Euro Link System oli Saksan keskuspankin aiempi RTGS-järjestelmä.

Taulukko 2.

TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä käsitellyt maksumääräykset: maksutapahtumien arvo

(mrd. euroa)

	2001 III	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	78 040	92 627	95 440	97 682	97 404
Päiväkeskiarvo	1 201	1 470	1 539	1 551	1 476
TARGET-maksut maasta toiseen					
Yhteensä	31 818	32 176	29 720	30 794	30 309
Päiväkeskiarvo	490	511	479	489	459
Kotimaiset TARGET-maksut					
Yhteensä	46 222	60 451	65 720	66 888	67 095
Päiväkeskiarvo	711	960	1 060	1 062	1 017
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	12 533	12 445	11 961	12 045	12 279
Päiväkeskiarvo	193	198	193	191	186
Euro Access Frankfurt (EAF) ¹⁾					
Yhteensä	10 082	3 660	-	-	-
Päiväkeskiarvo	155	146	-	-	-
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	5 393	5 399	5 061	5 079	4 832
Päiväkeskiarvo	83	86	82	81	73
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	98	73	74	80	78
Päiväkeskiarvo	2	1	1	1	1
Pankkien on line pikasiirrot ja sekitt -järjestelmä (POPS)					
Yhteensä	89	92	92	100	98
Päiväkeskiarvo	1	1	1	1	1

1) EAF-järjestelmä lopetti toimintansa 2.11.2001, ja sen korvasi RTGS^{plus}-järjestelmä.

sujuen arvo sitä vastoin pieneni 6 % (maksujen päivittäinen arvo oli keskimäärin 459 miljardia euroa).

Maasta toiseen suoritettavissa TARGET-maksuissa kolmannen neljänneksen viikkain päivä arvolta mitattuna oli 30.9.2002 (vuosineljänneksen viimeinen pankkipäivä), jolloin suoritettujen maksujen yhteisarvo oli 640 miljardia euroa. Lukumäärällä mitattuna viikkain päivä oli puolestaan 5.7.2002 (Yhdysvalloissa yleisen vapaa-päivän jälkeinen päivä). Tuona päivänä suoritettiin yhteensä 78 767 maksua.

Asiaksmaksujen osuus maasta toiseen suoritettujen TARGET-maksujen päiväkeskiarvosta väheni hieman eli 44 prosenttiin lukumäärällä mitattuna ja pysyi vakaasti 4 prosentissa arvolla mitattuna. Asiaksmaksun keskimääräinen arvo tasoittui 0,8 miljoonaan euroon, ja pankkien välisen maksun keskimääräinen arvo pieneni 14,6 miljoonaan euroon. Vaikka asiaksmaksujen osuus maasta toiseen suoritettujen TARGET-maksujen päivittäisestä lukumäärästä väheni hieman edellisestä neljänneksestä, vertailu vuoden 2001 kolmannen neljänneksen lukuihin osoittaa merkittävää kasvua (39 %). Asiaksmaksujen osuuden kasvu on siten edelleenkin huomattavin piirre maasta toiseen suoritetuissa TARGET-maksuissa. Kaikista maasta toiseen suoritetuista TARGET-maksuista 52 % oli arvoltaan enintään 50 000 euroa. Arvoltaan 50 000 euron ja miljoonan väliin sijoitettavia oli 29 % ja yli miljoonan euron maksuja 19 %. Yli miljardin euron maksuja oli maasta toiseen suoritetuista TARGET-maksuista alle 0,1 %.

Korvausjärjestelmä

Marraskuun 28. päivänä 2002 EKP:n neuvosto hyväksyi uudet periaatteet TARGETin käyttäjille suoritettavista korvauksista TARGETin toimintahäiriön sattuessa. Uuden korvausjärjestelmän kehittämiseen ovat vaikuttaneet olemassa olevat markkinakäytännöt, ja järjestelmän tavoitteena on taata korvaus tietyistä vahingoista nopeasti ja yhdenmukaisesti.

TARGETin kehitys pitkällä aikavälillä

Lokakuun 24. päivänä 2002 EKP:n neuvosto teki TARGET-järjestelmän seuraavaa sukupolvea (**TARGET 2**) koskevan strategisen päätöksen. TARGET 2 perustuu useaan laitealustaan ja koostuu kansallisista laitealustoista ja yhdestä jaetusta laitealustasta. Jaettu laitealusta on usean keskuspankin yhteiskäytössä, joka perustuu vapaaehtoisuuteen. Kolmen vuoden kuluessa TARGET 2:n käyttöönotosta arvioidaan, täyttääkö yksi jaettu laitealusta kaikkien niiden järjestelmään osallistuvien keskuspankkien ja kansallisten pankkisektorien tarpeet, jotka eivät enää halua pitää yllä kansallisia laitealustoja. Myöhemmin saatetaan päättää, että TARGET 2 -järjestelmään rakennetaan lisää jaettuja laitealustoja. Kuten nykyinenkin TARGET-järjestelmä, myös TARGET 2 suunnitellaan niin, että siinä suoritetaan pääasiassa suuria euromääräisiä maksuja keskuspankkirahalla. Nykyiseen tapaan TARGETiin hyväksytään kuitenkin rajoituksitta kaikki maksut, joita käyttäjät mahdollisesti haluavat suorittaa reaaliaikaisesti keskuspankkirahalla. TARGET 2 tulee tarjoamaan paljon yhdenmukaisemman palvelutason kuin nykyinen järjestelmä, ja sen ydinpalveluille määritellään yhteinen eurojärjestelmän laajuinen hinnasto. Ydinpalveluihin sisältyvät kaikki ne palvelut ja toiminnot, joita kaikki TARGET 2:n osajärjestelmät tarjoavat. Hyväksyttävän suuruisen julkishyödyketekijän ylittävät tuet on poistettava siihen mennessä, kun TARGET 2:n toiminnan aloittamisesta on tullut kuluneeksi neljä vuotta⁴.

Lokakuun 24. päivänä 2002 EKP:n neuvosto päätti myös, että **EU-jäsenyyttä hakeneiden maiden** keskuspankeilla on mahdollisuus – mutta ei velvollisuutta – liittyä TARGETiin samalla, kun niistä tulee EU:n jäseniä.

Lisätietoja TARGETista on saatavissa EKP:n verkkosivujen osassa ”TARGET”.

⁴ Laitealustoista, jotka eivät täytä tätä vaatimusta, on luovuttava.

Euroopan keskuspankin julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n tiedotuksesta (Press and Information Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivultamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Vuosikertomus 1999. Huhtikuu 2000.

Vuosikertomus 2000. Toukokuu 2001.

Vuosikertomus 2001. Huhtikuu 2002.

Lähentymisraportti

Lähentymisraportti 2000. Toukokuu 2000.

Lähentymisraportti 2002. Toukokuu 2002.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflaatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKPJ:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdyntyminen. Helmikuu 2000.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit. Huhtikuu 2000.

EMU ja pankkivalvonta. Huhtikuu 2000.

Korkojen ja korkojohdannaisten informaation sisältö rahapolitiikan kannalta. Toukokuu 2000.

Euroalueen työmarkkinoiden kehitys ja rakenteelliset piirteet. Toukokuu 2000.

Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin. Heinäkuu 2000.

Rahapolitiikan välittymismekanismi euroalueella. Heinäkuu 2000.

Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella. Heinäkuu 2000.

Katsaus euroalueen hinta- ja kustannusindikaattoreihin. Elokuu 2000.

Euroalueen ulkomaankauppa: tyypilliset piirteet ja viimeaikainen kehitys. Elokuu 2000.

Potentiaalisen tuotannon kasvun ja tuotantokuilun käsitteet, hyödyntäminen ja estimaatit. Lokakuu 2000.

EKP:n suhteet Euroopan yhteisön toimielimiin ja laitoksiin. Lokakuu 2000.

EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria. Marraskuu 2000.

Elektronisen rahan käyttöönoton vaikutuksia. Marraskuu 2000.

Euroalue Kreikan liittymisen jälkeen. Tammikuu 2001.

Epävarmuuden vaikutus rahapoliittiseen päätöksentekoon. Tammikuu 2001.

EKP:n suhteet kansainvälisiin järjestöihin ja foorumeihin. Tammikuu 2001.

Yritysrahoitus euroalueella. Helmikuu 2001.

Palvelutason yhdenmukaistaminen euroalueella maasta toiseen suoritettavien pienten maksujen välityksessä. Helmikuu 2001.

Euroopan keskuspankin ulkoinen viestintä. Helmikuu 2001.

Euroalueen yleiset taloustilastot. Huhtikuu 2001.

Eurojärjestelmän vakuuskäytäntö. Huhtikuu 2001.

Eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönotto. Huhtikuu 2001.

Rahatalouden analyysin välineet ja menetelmät. Toukokuu 2001.

Uudet vakavaraisuussäännöt – EKP:n näkökulma. Toukokuu 2001.

Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö euroalueella. Toukokuu 2001.

Uusi tieto- ja viestintäteknikka ja tuottavuus euroalueella. Heinäkuu 2001.

Euroalueen pohjainflaation mittarit. Heinäkuu 2001.

Finanssipolitiikka ja talouskasvu. Elokuu 2001.

Euroalueen hyödykemarkkinauudistukset. Elokuu 2001.

Keskusvastapuoliclearingin keskittyminen euroalueella. Elokuu 2001.

Rahapolitiikan säännöt. Lokakuu 2001.

Vastapuolten tarjoukset eurojärjestelmän säännöllisissä avomarkkinaoperaatioissa. Lokakuu 2001.

Eurokäteisen käyttöönotto euroalueen ulkopuolella. Lokakuu 2001.

Euroalueen suhdannekehitystä kuvaavien yhdistelmäindikaattorien informatiivisuus. Marraskuu 2001.

Talouspolitiikan päätöksenteko EMUssa. Marraskuu 2001.

Talouden perustekijät ja euron kurssi. Tammikuu 2002.

Eurosetelien käyttöönotto: Mitä käteisrahan vaihdon jälkeen? Tammikuu 2002.

Osakemarkkinat ja rahapolitiikka. Helmikuu 2002.

Kansainvälisen yhteistyön kehitys viime aikoina. Helmikuu 2002.

Julkisen talouden automaattisten vakauttajien toiminta euroalueella. Huhtikuu 2002.

Eurojärjestelmä ja maksu- ja selvitysjärjestelmät. Huhtikuu 2002.

Rahalaitosten tase- ja korkotilastoihin tehtävät muutokset. Huhtikuu 2002.

EKP:n likviditeetinhallinta. Toukokuu 2002.

Kansainvälinen valvontayhteistyö. Toukokuu 2002.

Käteisen euron käyttöönoton vaikutus liikkeessä olevien setelien ja kolikkojen määrään. Toukokuu 2002.

Euroalueen suhdannekierron piirteitä 1990-luvulla. Heinäkuu 2002.

Eurojärjestelmän vuoropuhelu hakijamaiden kanssa. Heinäkuu 2002.

Euroalueen ulkomaisiin suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvien pääomavirtojen kehitys. Heinäkuu 2002.

Hintojen lähentyminen ja kilpailu euroalueella. Elokuu 2002.

Euroalueen pankkisektorin viimeaikainen kehitys ja riskit. Elokuu 2002.

Euroalueen säästäminen, rahoitus ja investoinnit. Elokuu 2002.

Rahapolitiikan välittyminen euroalueella. Lokakuu 2002.

Euroalueen repomarkkinoiden pääpiirteitä. Lokakuu 2002.

EKP:n tilivelvollisuus. Marraskuu 2002.

EKP:n rahapolitiikan avoimuus. Marraskuu 2002.

Työllisyyden kasvu euroalueella viime vuosina. Marraskuu 2002.

Occasional Paper Series

- 1 Santillán J., Bayle M. ja Thygesen C., The impact of the euro on money and bond markets. Heinäkuu 2000.
 - 2 Buldorini L., Makrydakis S. ja Thimann C., The effective exchange rates of the euro. Helmikuu 2002.
 - 3 Brand C., Gerdesmeier D. ja Roffia B., Estimating the trend of M3 income velocity underlying the reference value for monetary growth. Toukokuu 2002.
 - 4 Genre V. ja Gómez-Salvador R., Labour force developments in the euro area since the 1980s. Heinäkuu 2002.
 - 5 Russo D., Hart T. L. ja Schönenberger A., The evolution of clearing and central counterparty services for exchange-traded derivatives in the United States and Europe: a comparison. Syyskuu 2002.
 - 6 Cabral I., Dierick F. ja Vesala J., Banking integration in the euro area. Joulukuu 2002.
-

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
- 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
- 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
- 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
- 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
- 6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.
- 7 De Bandt, O. ja Davis E. P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.
- 8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.
- 9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and autocorrelation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.
- 10 Fatum R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.
- 11 Berk J. M. ja van Bergeijk P., Is the yield curve a useful information variable for the Euro-system? Helmikuu 2000.
- 12 Svensson L. E. O. ja Woodford M., Indicator variables for optimal policy. Helmikuu 2000.
- 13 Söderström U., Monetary policy with uncertain parameters. Helmikuu 2000.
- 14 Rudebusch G. D., Assessing nominal income rules for monetary policy with model and data uncertainty. Helmikuu 2000.
- 15 Orphanides A., The quest for prosperity without inflation. Maaliskuu 2000.
- 16 Hördahl P., Estimating the implied distribution of the future short-term interest rate using the Longstaff-Schwartz model. Maaliskuu 2000.

- 17 Fabiani S. ja Mestre R., Alternative measures of the NAIRU in the euro area: estimates and assessment. Maaliskuu 2000.
- 18 Iacoviello M., House prices and the macroeconomy in Europe: results from a structural VAR analysis. Huhtikuu 2000.
- 19 Detken C. ja Hartmann P., The euro and international capital markets. Huhtikuu 2000.
- 20 De Bandt O. ja Mongelli F. P., Convergence of fiscal policies in the euro area. Toukokuu 2000.
- 21 Ehrmann M., Firm size and monetary policy transmission: evidence from German business survey data. Toukokuu 2000.
- 22 Holthausen C. ja Rønde T., Regulating access to international large-value payment systems. Kesäkuu 2000.
- 23 Cho I-K. ja Sargent T. J., Escaping Nash inflation. Kesäkuu 2000.
- 24 Smets F., What horizon for price stability. Heinäkuu 2000.
- 25 Schellekens P., Caution and conservatism in the making of monetary policy. Heinäkuu 2000.
- 26 Winkler B., Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making. Elokuu 2000.
- 27 Camacho M. ja Perez-Quiros G., This is what the US leading indicators lead. Elokuu 2000.
- 28 Ellison M. ja Valla N., Learning, uncertainty and central bank activism in an economy with strategic interactions. Elokuu 2000.
- 29 Fabiani S., Locarno A., Oneto G. ja Sestito P., The sources of unemployment fluctuations: an empirical application to the Italian case. Syyskuu 2000.
- 30 Coenen G. ja Wieland V., A small estimated euro area model with rational expectations and nominal rigidities. Syyskuu 2000.
- 31 Gropp R. ja Kostial K., The disappearing tax base: Is foreign direct investment eroding corporate income taxes? Syyskuu 2000.
- 32 De Fiore F., Can indeterminacy explain the short-run non-neutrality of money? Syyskuu 2000.
- 33 Trecroci C. ja Vega J. L., The information content of M3 for future inflation in the euro area. Lokakuu 2000.
- 34 Castrén O. ja Takalo T., Capital market development, corporate governance and the credibility of exchange rate pegs. Lokakuu 2000.
- 35 De Bandt O. ja Hartman P., Systemic Risk: A survey. Marraskuu 2000.
- 36 Morana C., Measuring core inflation in the euro area. Marraskuu 2000.
- 37 Vermeulen P., Business fixed investment: evidence of a financial accelerator in Europe. Marraskuu 2000.
- 38 De Fiore F., The optimal inflation tax when taxes are costly to collect. Marraskuu 2000.
- 39 Brand C. ja Cassola N., A money demand system for euro area M3. Marraskuu 2000.
- 40 Mojon B., Financial structure and the interest rate channel of ECB monetary policy. Marraskuu 2000.
- 41 Geraats P. M., Why adopt transparency? The publication of central bank forecasts. Tammikuu 2001.

- 42 Fagan G., Henry J. ja Mestre R., An area-wide model (AWM) for the euro area. Tammikuu 2001.
- 43 Rodriguez Palenzuela D., Sources of economic renewal: from the traditional firm to the knowledge firm. Helmikuu 2001.
- 44 Bindseil U. ja Seitz F., The supply and demand for Eurosystem deposits – The first 18 months. Helmikuu 2001.
- 45 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Testing the rank of the Hankel Matrix: A statistical approach. Maaliskuu 2001.
- 46 Cassola N. ja Luís J. B., A two-factor model of the German term structure of interest rates. Maaliskuu 2001.
- 47 Gropp R. ja Vesala J., Deposit insurance and moral hazard: does the counterfactual matter? Maaliskuu 2001.
- 48 Fratzscher M., Financial market integration in Europe: on the effects of EMU on stock markets. Maaliskuu 2001.
- 49 Casares M., Business cycle and monetary policy analysis in a structural sticky-price model of the euro area. Maaliskuu 2001.
- 50 Von Wachter T., Employment and productivity growth in service and manufacturing sectors in France, Germany and the US. Maaliskuu 2001.
- 51 Stracca L., The functional form of the demand for euro area M1. Maaliskuu 2001.
- 52 Peersman G. ja Smets F., Are the effects of monetary policy in the euro area greater in recessions than in booms? Maaliskuu 2001.
- 53 Vega J.-L. ja Wynne M. A., An evaluation of some measures of core inflation for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 54 Camba-Méndez G. ja Rodriguez Palenzuela D., Assessment criteria for output gap estimates. Huhtikuu 2001.
- 55 Calza A., Gartner G. ja Sousa J., Modelling the demand for loans to the private sector in the euro area. Huhtikuu 2001.
- 56 Faia E., Stabilization policy in a two country model and the role of financial frictions. Huhtikuu 2001.
- 57 Fabiani S. ja Rodriguez Palenzuela D., Model-based indicators of labour market rigidity. Huhtikuu 2001.
- 58 Pérez-Quirós G. ja Timmermann A., Business cycle asymmetries in stock returns: evidence from higher order moments and conditional densities. Huhtikuu 2001.
- 59 Ehrmann M. ja Smets F., Uncertain potential output: implications for monetary policy. Huhtikuu 2001.
- 60 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., A multi-country trend indicator for euro area inflation: computation and properties. Huhtikuu 2001.
- 61 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., Diffusion index-based inflation forecasts for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 62 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Spectral based methods to identify common trends and common cycles. Huhtikuu 2001.
- 63 Nicoletti Altimari S., Does money lead inflation in the euro area? Toukokuu 2001.

- 64 Anderton R. ja Skudelny F., Exchange rate volatility and euro area imports. Toukokuu 2001.
- 65 Fabiani S. ja Mestre R., A system approach for measuring the euro area NAIKU. Toukokuu 2001.
- 66 Brousseau V. ja Scacciavillani F., Can short-term foreign exchange volatility be predicted by the Global Hazard Index? Kesäkuu 2001.
- 67 Pérez-Quirós G. ja Rodríguez Mendizábal H. R., The daily market for funds in Europe: Has something changed with the EMU? Kesäkuu 2001.
- 68 Levin A., Wieland V. ja Williams J. C., The performance of forecast-based monetary policy rules under model uncertainty. Heinäkuu 2001.
- 69 Gaspar V., Pérez-Quirós G. ja Sicilia J., The ECB monetary policy strategy and the money market. Heinäkuu 2001.
- 70 Bindseil U., Central bank forecasts of liquidity factors: Quality, publication and the control of the overnight rate. Heinäkuu 2001.
- 71 Hartmann P., Straetmans S. ja de Vries C. G., Asset market linkages in crisis periods. Heinäkuu 2001.
- 72 Corvoisier S. ja Gropp R., Bank concentration and retail interest rates. Heinäkuu 2001.
- 73 Ehrmann M. ja Worms A., Interbank lending and monetary policy transmission – evidence for Germany. Heinäkuu 2001.
- 74 Freixas X. ja Holthausen C., Interbank market integration under asymmetric information. Elokuu 2001.
- 75 Manganelli S. ja Engle R. F., Value at risk models in finance. Elokuu 2001.
- 76 Gropp R. ja Richards A. J., Rating agency actions and the pricing of debt and equity of European banks: What can we infer about private sector monitoring of bank soundness? Elokuu 2001.
- 77 Bouthevillain C., Cour-Thimann P., van den Dool G., Hernández de Cos P., Langenus G., Mohr M., Momigliano S. ja Tujula M., Cyclically adjusted budget balances: An alternative approach. Syyskuu 2001.
- 78 Mojon B., Smets F. ja Vermeulen P., Investment and monetary policy in the euro area. Syyskuu 2001.
- 79 Stracca L., Does liquidity matter? Properties of a synthetic divisio monetary aggregate in the euro area. Lokakuu 2001.
- 80 Hartmann P., Manna M. ja Manzanares A., The microstructure of the euro money market. Lokakuu 2001.
- 81 Morgan J. ja Mourougane A., What can changes in structural factors tell us about unemployment in Europe? Lokakuu 2001.
- 82 Hendry D. ja Clements M. P., Economic forecasting: some lessons from recent research. Lokakuu 2001.
- 83 Wallis K. F., Chi-squared tests of interval and density forecasts, and the Bank of England's fan charts. Marraskuu 2001.
- 84 Coenen G., Levin A. ja Wieland V., Data uncertainty and the role of money as an information variable for monetary policy. Marraskuu 2001.

- 85 Maeso-Fernandez F., Osbat C. ja Schnatz B., Determinants of the euro real effective exchange rate: a BEER/PEER approach. Marraskuu 2001.
- 86 Beeby M., Hall S. G. ja Henry S. B., Rational expectations and near rational alternatives: How best to form expectations. Marraskuu 2001.
- 87 Boissay F., Credit rationing, output gap, and business cycles. Marraskuu 2001.
- 88 Kilian L. ja Taylor M. P., Why is it so difficult to beat the random walk forecast of exchange rates? Marraskuu 2001.
- 89 Brousseau V. ja Detken C., Monetary policy and fears of financial instability. Marraskuu 2001.
- 90 Lambrecht S., Michel P. ja Vidal J.-P., Public pensions and growth. Marraskuu 2001.
- 91 Peersman G. ja Smets F., The monetary transmission mechanism in the euro area: more evidence from VAR analysis. Joulukuu 2001.
- 92 Majon B. ja Peersman G., A VAR description of the effects of the monetary policy in the individual countries of the euro area. Joulukuu 2001.
- 93 McAdam P. ja Morgan J., The monetary transmission mechanism at the euro-area level: issues and results using structural macroeconomic models. Joulukuu 2001.
- 94 Van Els P., Locarno A., Morgan J. ja Villette J.-P., Monetary policy transmission in the euro area: what do aggregate and national structural models tell us? Joulukuu 2001.
- 95 Agresti A.-M. ja Mojon B., Some stylised facts on the euro area business cycle. Joulukuu 2001.
- 96 Worms A., The reaction of bank lending to monetary policy measures in Germany. Joulukuu 2001.
- 97 Kaufmann S., Asymmetries in bank lending behaviour: Austria during the 1990s. Joulukuu 2001.
- 98 De Haan L., The credit channel in the Netherlands: evidence from bank balance sheets. Joulukuu 2001.
- 99 Hernando I. ja Martínez-Pagés J., Is there a bank lending channel of monetary policy in Spain? Joulukuu 2001.
- 100 Topi J. ja Vilmunen J., Transmission of monetary policy shocks in Finland: evidence from bank level data on loans. Joulukuu 2001.
- 101 Loupias C., Savignac F. ja Sevestre P., Monetary policy and bank lending in France: are there asymmetries? Joulukuu 2001.
- 102 Farinha L. ja Robalo Marques C., The bank lending channel of monetary policy: identification and estimation using Portuguese micro bank data. Joulukuu 2001.
- 103 Gambacorta L., Bank-specific characteristics and monetary policy transmission: the case of Italy. Joulukuu 2001.
- 104 Brissimis S. N., Kamberoglou N. C. ja Simigiannis G. T., Is there a bank lending channel of monetary policy in Greece? Evidence from bank level data. Joulukuu 2001.
- 105 Ehrmann M., Gambacorta L., Martínez-Pagés J., Sevestre P. ja Worms A., Financial systems and the role of banks in monetary policy transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- 106 Chatelain J.-B. ja Tiomo A., Investment, the cost of capital, and monetary policy in the nineties in France: a panel data investigation. Joulukuu 2001.

- I07 Butzen P., Fuss C. ja Vermeulen P., The interest rate and credit channel in Belgium: an investigation with micro-level firm data. Joulukuu 2001.
- I08 Valderrama M., Credit channel and investment behaviour in Austria: a micro-econometric approach. Joulukuu 2001.
- I09 Von Kalckreuth U., Monetary transmission in Germany: new perspectives on financial constraints and investment spending. Joulukuu 2001.
- I10 Gaiotti E. ja Generale A., Does monetary policy have asymmetric effects? A look at the investment decisions of Italian firms. Joulukuu 2001.
- I11 Lünemann P. ja Mathä T., Monetary transmission: empirical evidence from Luxembourg firm level data. Joulukuu 2001.
- I12 Chatelain J.-B., Generale A., Hernando I., von Kalckreuth U. ja Vermeulen P., Firm investment and monetary transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- I13 Bean C., Larsen J. ja Nikolov K., Financial frictions and the monetary transmission mechanism: theory, evidence and policy implications. Tammikuu 2002.
- I14 Angeloni I., Kashyap A., Mojon B. ja Terlizzese D., Monetary transmission in the euro area: where do we stand? Tammikuu 2002.
- I15 Orphanides A., Monetary policy rules, macroeconomic stability and inflation: a view from the trenches. Joulukuu 2001.
- I16 Hoffmann J. ja Kurz C., Rent indices for housing in West Germany 1985 to 1998. Tammikuu 2002.
- I17 Bover O. ja Velilla P., Hedonic house prices without characteristics: the case of new multiunit housing. Tammikuu 2002.
- I18 Tomat G. M., Durable goods, price indexes and quality change: an application to automobile prices in Italy, 1988–1998. Tammikuu 2002.
- I19 Cassola N. ja Morana C., Monetary policy and the stock market in the euro area. Tammikuu 2002.
- I20 Honkapohja S. ja Mitra K., Learning stability in economics with heterogenous agents. Tammikuu 2002.
- I21 Beyer A. ja Farmer R. E. A., Natural rate doubts. Helmikuu 2002.
- I22 Vijselaar F. ja Albers R., New technologies and productivity growth in the euro area. Helmikuu 2002.
- I23 Tabakis E. ja Vinci A., Analysing and combining multiple credit assessments of financial institutions. Helmikuu 2002.
- I24 Evans G. W. ja Honkapohja S., Monetary policy, expectations and commitment. Helmikuu 2002.
- I25 Manganelli S., Duration, volume and volatility impact of trades. Helmikuu 2002.
- I26 Monnet C. ja Quintin E., Optimal contracts in a dynamic costly state verification model. Helmikuu 2002.
- I27 Honkapohja S. ja Mitra K., Performance of monetary policy with internal central bank forecasting. Helmikuu 2002.

- 128 Smets F. ja Wouters R., Openness, imperfect exchange rate pass-through and monetary policy. Maaliskuu 2002.
- 129 Al-Nowaihi A. ja Stracca L., Non-standard central bank loss functions, skewed risks and certainty equivalence. Maaliskuu 2002.
- 130 Diewert E., Harmonized indexes of consumer prices: their conceptual foundations. Maaliskuu 2002.
- 131 Wynne M.A. ja Rodríguez-Palenzuela D., Measurement bias in the HICP: what do we know, and what do we need to know? Maaliskuu 2002.
- 132 Arratibel O., Rodríguez-Palenzuela D. ja Thimann C., Inflation dynamics and dual inflation in accession countries: a "new Keynesian" perspective. Maaliskuu 2002.
- 133 Mourougane A. ja Roma M., Can confidence indicators be useful to predict short term real GDP growth? Maaliskuu 2002.
- 134 Bode B. ja Van Dalen J., The cost of private transportation in the Netherlands, 1992–1999. Maaliskuu 2002.
- 135 De Fiore F. ja Teles P., The optimal mix of taxes on money, consumption and income. Huhtikuu 2002.
- 136 De Bondt G., Retail bank interest rate pass-through: new evidence at the euro area level. Huhtikuu 2002.
- 137 Bindseil U., Equilibrium bidding in the Eurosystem's open market operations. Huhtikuu 2002.
- 138 Mongelli F. P., "New" views on the optimum currency area theory: what is EMU telling us? Huhtikuu 2002.
- 139 Fratzscher M., On currency crises and contagion. Huhtikuu 2002.
- 140 Casares M., Price setting and the steady-state effects of inflation. Toukokuu 2002.
- 141 Eschenbach F. ja Schuknecht L., Asset prices and fiscal balances. Toukokuu 2002.
- 142 Cabrero A., Camba-Mendez G., Hirsch A. ja Nieto F., Modelling the daily banknotes in circulation in the context of the liquidity management of the European Central Bank. Toukokuu 2002.
- 143 Blow L. ja Crawford I., A non-parametric method for valuing new goods. Toukokuu 2002.
- 144 Silver M. ja Heravi S., A failure in the measurement of inflation: results from a hedonic and matched experiment using scanner data. Toukokuu 2002.
- 145 Bussiere M. ja Fratzscher M., Towards a new early warning system of financial crises. Toukokuu 2002.
- 146 Carletti E. ja Hartmann P., Competition and stability: what's special about banking? Toukokuu 2002.
- 147 Casares M., Time-to-build approach in a sticky price, sticky wage optimizing monetary model. Toukokuu 2002.
- 148 Brousseau V., The functional form of yield curves. Toukokuu 2002.
- 149 Willman A. ja Estrada A., The Spanish block of the ESCB-multi-country model. Toukokuu 2002.

- 150 Gropp R., Vesala J. ja Vulpes G., Equity and bond market signals as leading indicators of bank fragility. Kesäkuu 2002.
- 151 Canova F., G-7 inflation forecasts. Kesäkuu 2002.
- 152 Camba-Mendez G. ja Lamo A., Short-term monitoring of fiscal policy discipline. Kesäkuu 2002.
- 153 Willman A., Euro area production function and potential output: a supply side system approach. Kesäkuu 2002.
- 154 Fratzscher M., The euro bloc, the dollar bloc and the yen bloc: how much monetary policy independence can exchange rate flexibility buy in an interdependent world? Kesäkuu 2002.
- 155 Jimeno J. F. ja Rodriguez-Palenzuela D., Youth unemployment in the OECD: demographic shifts, labour market institutions, and macroeconomic shocks. Kesäkuu 2002.
- 156 Pérez J. J. ja Hiebert P., Identifying endogenous fiscal policy rules for macroeconomic models. Heinäkuu 2002.
- 157 Nyborg K. G., Bindseil U. ja Strebulaev I. A., Bidding and performance in repo auctions: evidence from ECB open market operations. Heinäkuu 2002.
- 158 Sakellaris P. ja Wilson D. J., Quantifying embodied technological change. Heinäkuu 2002.
- 159 Monnet C., Optimal public money. Heinäkuu 2002.
- 160 Detken C., Dieppe A., Henry J., Marin C. ja Smets F., Model uncertainty and the equilibrium value of the real effective euro exchange rate. Heinäkuu 2002.
- 161 Stracca L., The optimal allocation of risks under prospect theory. Heinäkuu 2002.
- 162 Krogstrup S., Public debt asymmetries: the effect on taxes and spending in the European Union. Elokuu 2002.
- 163 Forsells M. ja Kenny G., The rationality of consumers' inflation expectations: survey-based evidence for the euro area. Elokuu 2002.
- 164 De Bondt G., Euro area corporate debt securities market: first empirical evidence. Elokuu 2002.
- 165 Peersman G. ja Smets F., The industry effects of monetary policy in the euro area. Elokuu 2002.
- 166 Beetsma R. M. W. J. ja Jensen H., Monetary and fiscal policy interactions in a micro-founded model of a monetary union. Elokuu 2002.
- 167 Faust J., Rogers J. H., Swanson E. ja Wright J. H., Identifying the effects of monetary policy shocks on exchange rates using high frequency data. Elokuu 2002.
- 168 Perotti R., Estimating the effects of fiscal policy in OECD countries. Elokuu 2002.
- 169 Onatski A. ja Williams N., Modeling model uncertainty. Elokuu 2002.
- 170 Mankiw G. ja Reis R., What measure of inflation should a central bank target? Elokuu 2002.
- 171 Smets F. ja Wouters R., An estimated stochastic dynamic general equilibrium model of the euro area. Elokuu 2002.
- 172 Jonker N., Constructing quality-adjusted price indices: a comparison of hedonic and discrete choice models. Syyskuu 2002.

- 173 De Fiore F. ja Liu Z., Openness and equilibrium determinacy under interest rate rules. Syyskuu 2002.
- 174 Sutherland A., International monetary policy coordination and financial market integration. Syyskuu 2002.
- 175 Gilchrist S., Hairault J.O. ja Kempf H., Monetary policy and the financial accelerator in a monetary union. Syyskuu 2002.
- 176 Corsetti G. ja Dedola L., Macroeconomics of international price discrimination. Syyskuu 2002.
- 177 Bacchetta P. ja van Wincoop E., A theory of the currency denomination of international trade. Syyskuu 2002.
- 178 Benigno P. ja López-Salido J. D., Inflation persistence and optimal monetary policy in the euro area. Syyskuu 2002.
- 179 Erceg C. J. ja Levin A. T., Optimal monetary policy with durable and non-durable goods. Syyskuu 2002.
- 180 Duarte M. ja Wolman A. L., Regional inflation in a currency union: fiscal policy vs. fundamentals. Syyskuu 2002.
- 181 Coenen G. ja Wieland V., Inflation dynamics and international linkages: a model of the United States, the euro area and Japan. Syyskuu 2002.
- 182 Rünstler G., The information content of real-time output gap estimates, an application to the euro area. Syyskuu 2002.
- 183 Faia E., Monetary policy in a world with different financial systems. Lokakuu 2002.
- 184 Holthausen C. ja Rochet J.-C., Efficient pricing of large value interbank payment systems. Lokakuu 2002.
- 185 Dorrucci E., Firpo S., Fratzscher M. ja Mongelli F. P., European integration: what lessons for other regions? The case of Latin America. Lokakuu 2002.
- 186 Manna M., Using money market rates to assess the alternatives of fixed vs. variable rate tenders: the lesson from 1989–1998 data for Germany. Lokakuu 2002.
- 187 Uribe M., A fiscal theory of sovereign risk. Lokakuu 2002.
- 188 Grüner H. P., Should central banks really be flexible? Lokakuu 2002.
- 189 Hiebert P., Pérez J. J. ja Rostagno M., Debt reduction and automatic stabilisation. Lokakuu 2002.
- 190 Yates T., Monetary policy and the zero bound to interest rates: a review. Lokakuu 2002.
- 191 Schuknecht L. ja Eschenbach F., The fiscal costs of financial instability revisited. Marraskuu 2002.
- 192 Perez-Quiros G. ja Sicilia J., Is the European Central Bank (and the United States Federal Reserve) predictable? Marraskuu 2002.
- 193 Marín J., Sustainability of public finances and automatic stabilisation under a rule of budgetary discipline. Marraskuu 2002.
- 194 Manganelli S., Ceci V. ja Vecchiato W., Sensitivity analysis of volatility: a new tool for risk management. Marraskuu 2002.

- 195 Inoue A. ja Kilian L., In-sample or out-of-sample tests of predictability: which one should we use? Marraskuu 2002.
- 196 Gonçalves S. ja Kilian L., Bootstrapping autoregressions with conditional heteroskedasticity of unknown form. Marraskuu 2002.
- 197 Ewerhart C., A model of the Eurosystem's operational framework for monetary policy implementation. Marraskuu 2002.
- 198 Andersen A. B. ja Wagener T., Extracting risk neutral probability densities by fitting implied volatility smiles: some methodological points and an application to the 3M Euribor futures option prices. Joulukuu 2002.
-

Muita julkaisuja

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKPJ:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.

Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics compilation guide, addendum I: money market paper. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics sector manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.

Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.

Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999.

Cross-border payments in TARGET: A users' survey. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.

Interlinking: Data dictionary, Version 2.02. Maaliskuu 2000.

Asset prices and banking stability. Huhtikuu 2000.

EU banks' income structure. Huhtikuu 2000.

EKP:n kokoamat tilastotiedot. Toukokuu 2000.

Correspondent central banking model (CCBM). Heinäkuu 2000.

Yleisiä taloustilastoja koskevat Euroopan keskuspankin tilastovaatimukset. Elokuu 2000.

Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area. Elokuu 2000.

Improving cross-border retail payment services. Syyskuu 2000.

Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2000.

Information guide for credit institutions using TARGET. Marraskuu 2000.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Marraskuu 2000.

EU banks' margins and credit standards. Joulukuu 2000.

Mergers and acquisitions involving the EU banking industry: facts and implications. Joulukuu 2000.

Vuosikertomus Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toiminnasta. Tammikuu 2001.

Cross-border use of collateral: A user's survey. Helmikuu 2001.

Price effects of regulatory reform in selected network industries. Maaliskuu 2001.

Keskuspankkien rooli rahoitusvalvonnassa. Maaliskuu 2001.

Money and banking statistics in the accession countries: Methodological manual. Huhtikuu 2001.

TARGET: Annual Report. Toukokuu 2001.

A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises. Kesäkuu 2001.

Payment and securities settlement systems in the European Union. Kesäkuu 2001.

Why price stability? Kesäkuu 2001.

The euro bond market. Heinäkuu 2001.

The euro money market. Heinäkuu 2001.

The euro equity markets. Elokuu 2001.

EKP:n rahapolitiikka. Elokuu 2001.

Monetary analysis: tools and applications. Elokuu 2001.

Review of the international role of the euro. Syyskuu 2001.

The Eurosystem's policy line with regard to consolidation in central counterparty clearing. Syyskuu 2001.

Provisional list of MFIs of the accession countries (as at the end of December 2000). Lokakuu 2001.

TARGET: the Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system – update 2001. Marraskuu 2001.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2001.

Fair value accounting in the banking sector. Marraskuu 2001.

Towards an integrated infrastructure for credit transfers in euro. Marraskuu 2001.

Accession countries: balance of payments / international investment position statistical methods. Helmikuu 2002.

List of Monetary Financial Institutions subject to minimum reserves. Helmikuu 2002.

Labour market mismatches in euro area countries. Maaliskuu 2002.

Compendium: Säädoskokoelma. Kesäkuu 1998 – joulukuu 2001. Maaliskuu 2002.

Evaluation of the 2002 cash changeover. Huhtikuu 2002.

TARGET: Annual Report 2001. Huhtikuu 2002.

Yhteinen rahapolitiikka euroalueella: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Huhtikuu 2002.

Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toimintakertomus. Tammikuu 2001 – helmikuu 2002. Toukokuu 2002.

Developments in banks' liquidity profile and management. Toukokuu 2002.

Talletus- ja ottoautomaattien käyttöä koskevat eurojärjestelmän ohjeet luottolaitoksille ja muille euroalueella sijaitseville laitoksille, joiden toimintaan kuuluu seteleiden lajittelu ja jakelu suurelle yleisölle. Toukokuu 2002.

Bond markets and long-term interest rates in European Union accession countries. Kesäkuu 2002.

TARGET minimum common performance features of RTGS systems within TARGET as at November 2001. Kesäkuu 2002.

TARGET Interlinking data dictionary as at November 2001. Kesäkuu 2002.

TARGET Interlinking specification as at November 2001. Kesäkuu 2002.

TARGET Interlinking user requirement as at November 2001. Kesäkuu 2002.

Task force on portfolio investment collection systems, Final Report. Kesäkuu 2002.

Measurement issues in European consumer price indices and the conceptual framework of the HICP. Heinäkuu 2002.

Payment and securities settlement systems in the European Union: Addendum incorporating 2000 figures. Heinäkuu 2002.

Financial Sectors in EU Accession Countries. Elokuu 2002.

Payment and securities settlement systems in accession countries. Elokuu 2002.

Target Interlinking specification. Marraskuu 2002.

Target Interlinking data dictionary. Marraskuu 2002.

Guidance Notes to Regulation ECB/2001/13 on the MFI balance sheet statistics. Marraskuu 2002.

Structural analysis of the EU banking sector. Marraskuu 2002.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2002.

Review of the international role of the euro. Joulukuu 2002.

Esitteitä

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.

The ECB payment mechanism. Elokuu 2000.

The euro: integrating financial services. Elokuu 2000.

TARGET. Elokuu 2000.

Euroopan keskuspankki. Huhtikuu 2001.

Eurosetelit ja -metallirahat. Toukokuu 2001.

TARGET – update 2001. Heinäkuu 2001.

The euro and the integration of financial services. Syyskuu 2001.

The euro banknotes and coins. Elokuu 2002.

